

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان تهران

عنوان طرح:

تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی استان تهران

مجری:

دکتر محمدتقی کرمی قهی

همکار اصلی: زینب مرادی نژاد

ناظر:

دکتر ستار پروین و دکتر حسن بابایی

اسفند ۱۳۹۹

چکیده

افزایش روند مهاجرت به استان تهران و گسترش روزافزون جمعیت در این استان که باعث توسعه نامتوازن آن شده است، به همراه ناکارآمدی برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی و به ویژه عدم تحقق عدالت اجتماعی پیامدهایی را به دنبال داشته است که گسترش آسیب‌های اجتماعی یکی از مهمترین آنها محسوب می‌شود. از این‌رو، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بر آنند تا جهت پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی اقدام به تدوین سیاست‌هایی نمایند. باید در نظر داشت که هرگونه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی بدون شناخت دقیق از مناطق و آسیب‌های اجتماعی عمده آنها، شانس کمی برای موفقیت خواهند داشت که این امر مهم با تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی امکان‌پذیر است. پژوهش حاضر با هدف شناسایی توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی اعتیاد و مواد مخدر، طلاق، حاشیه نشینی و بافت فرسوده، مفاسد اخلاقی، کودکان کار و خیابانی و سرقت در شهرستان‌های استان تهران براساس آخرین اطلاعات موجود بوده است. روش این پژوهش تحلیل ثانویه (استفاده از اطلاعات و آمار سازمان‌های مربوطه) بوده است که پس از گردآوری با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی مورد پردازش قرار گرفته‌اند. نتایج پژوهش بیانگر آن است که آسیب اجتماعی حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده با توجه به داده‌ها و اطلاعات ارائه شده از سوی وزارت راه و شهرسازی و همچنین شهرداری فقط می‌توان به طور توصیفی در قالب جدول نمایش داده شوند و امکان به تصویر کشیدن آن در قالب نقشه وجود ندارد. آسیب اجتماعی سرقت در شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهرستان دماوند، آسیب اجتماعی اعتیاد و مواد مخدر در شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دماوند، آسیب اجتماعی مفاسد اخلاقی در شهرستان‌های فیروزکوه و دماوند، آسیب اجتماعی طلاق در شهرستان‌های تهران، اسلامشهر، ری و شهریار و آسیب اجتماعی کودکان کار و خیابانی نیز در مناطق سیزده و بیست بیشترین میزان را داشته‌اند.

واژگان کلیدی: آسیب‌های اجتماعی، اطلس، GIS و استان تهران.

سپاسگزاری

«منت خدای عز و جل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت»

خدای را سپاسگزار و شاکرم که در تمام طول مسیر زندگی همراه با دست توانای حق و حقیقتش یارم نمود و لحظه لحظه عمرم را سرشار از عشق به دانستن حقایق و زدودن تیرگی‌های وجوم کرد. به امید پایش الطاف و مهربانی‌اش بر سر غربت‌نشین بشریت در ظلمت پایان‌پذیر زمین.

در آغازین بخش کلام، بر خویش واجب و لازم می‌دانم که از تمامی افراد و سازمان‌هایی که در امر انجام این پژوهش یاری‌ام نمودند تشکر نمایم. بی‌شک تلاش‌های سرکار خانم زینب مرادی نژاد در راه به ثمر رسیدن این پژوهش غیر قابل اغماض بوده است و سپاسگزار زحمات بی دریغ ایشان هستم. به نوبه خود از جناب آقای دکتر ستار پروین و جناب آقای دکتر حسن بابایی که زحمت داوری پژوهش را به عهده داشته‌اند کمال تشکر و قدردانی را دارم و از درگاه ایزد منان برایشان بهترین‌ها را آرزو دارم. از سازمان‌هایی که آمار و اطلاعات لازم را در اختیار بنده قرار داده‌اند نیز تشکر می‌نمایم (وزارت راه و شهرسازی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ستاد مبارزه با مواد مخدر، دادگستری استان تهران، شهرداری تهران و سازمان بهزیستی استان تهران). همچنین پیگیری‌های مرحومه سرکار خانم آزاده تفویضی در طی مراحل مختلف انجام این پژوهش غیر قابل انکار بوده است که از خداوند معتال خواهان آمرزش و مغفرت ایشان هستم. انشالله روح این بزرگوار قرین آرامش باشد.

محمد تقی کرمی قهی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات پژوهش	۱۴
۱-۱ مقدمه	۱۵
۲-۱ بیان مسئله	۱۷
۳-۱ ضرورت و اهمیت پژوهش	۲۰
۵-۱ سوال‌های پژوهش	۲۱
۴-۱ اهداف پژوهش	۲۲
فصل دوم: ادبیات پژوهش	۲۳
۱-۲ مقدمه	۲۴
۲-۲ تعریف مفاهیم و کلیدواژه‌ها	۲۴
۱-۲-۲ آسیب اجتماعی	۲۵
۲-۲-۲ اطلس	۲۷
۳-۲ مبانی تجربی	۲۸
۱-۳-۲ مبانی تجربی داخلی	۲۸
۲-۳-۲ مبانی تجربی خارجی	۳۲
۲-۴ مرور مفهومی	۳۷
۱-۴-۲ مفهوم توسعه نامتوازن منطقه‌ای	۳۷
۲-۴-۲ مفهوم مهاجرت	۴۰

.....۴۲.....	۲-۴-۳ مفهوم طرد اجتماعی
.....۴۴.....	۲-۴-۴ مفهوم کانون جرم‌خیز
.....۴۶.....	۲-۵ مرور نظری
.....۴۶.....	۲-۵-۱ بنیان‌های نظری مفهوم توسعه نامتوازن منطقه‌ای
.....۵۱.....	۲-۵-۲ بنیان‌های نظری مفهوم مهاجرت
.....۵۵.....	۲-۵-۳ بنیان‌های نظری مفهوم طرد اجتماعی
.....۵۸.....	۲-۵-۴ بنیان‌های نظری مفهوم مکان جرم‌خیز
.....۶۴.....	۲-۶ چارچوب مفهومی
.....۶۷.....	فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش
.....۶۸.....	۳-۱ مقدمه
.....۶۸.....	۳-۲ روش پژوهش
.....۷۰.....	۱-۳-۲ مزایای تحلیل ثانویه
.....۷۰.....	۲-۳-۲ ضعف‌های تحلیل ثانویه
.....۷۱.....	۳-۴ حجم نمونه
.....۷۱.....	۳-۵ روش گردآوری داده‌ها
.....۷۲.....	۳-۶ روش تجزیه و تحلیل
.....۷۴.....	۳-۷ متغیرهای پژوهش
.....۷۵.....	فصل چهارم: تحلیل داده‌ها (نقشه‌های GIS)
.....۷۶.....	۱-۴ قلمرو و محدوده پژوهش

.....۸۵	۲-۴ نقشه‌های آسیب‌های اجتماعی ششگانه
.....۸۵	۴-۲-۱ آسیب اجتماعی حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده
.....۸۷	۴-۲-۲ آسیب اجتماعی سرقت
.....۱۲۹	۴-۲-۳ آسیب اجتماعی اعتیاد و مواد مخدر
.....۱۵۰	۴-۲-۴ آسیب اجتماعی مفاسد اجتماعی
.....۱۵۳	۴-۲-۵ آسیب اجتماعی طلاق
.....۱۷۲	۶-۲-۴ آسیب اجتماعی کودکان کار و خیابانی
.....۱۹۶	فصل پنجم: نتیجه‌گیری
.....۱۹۷	۱-۵ جمع‌بندی
.....۲۰۴	۲-۵ پیشنهادهاى کاربردى
.....۲۰۷	۳-۵ پیشنهادهاى پژوهشى
.....۲۰۸	۴-۵ منابع و مأخذ

فهرست نقشه‌ها

عنوان	صفحه
نقشه شماره ۱) استان تهران و موقعیت آن در کشور ایران	۷۶.....
نقشه شماره ۲) نسبت تابعیت خارجی به ایرانی در استان تهران در سال ۱۳۹۵	۸۰.....
نقشه شماره ۳) درصد بیسوادی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۵	۸۳.....
نقشه شماره ۴) نرخ جیبیری در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۸۸.....
نقشه شماره ۵) نرخ سرقت احشام در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۹۱.....
نقشه شماره ۶) نرخ سرقت از اماکن خصوصی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۹۴.....
نقشه شماره ۷) نرخ سرقت از اماکن دولتی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۹۷.....
نقشه شماره ۸) نرخ سرقت از اماکن (دولتی و خصوصی) در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۰۰.....
نقشه شماره ۹) نرخ سرقت پلاک اتومبیل در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۰۳.....
نقشه شماره ۱۰) نرخ سرقت اتومبیل در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۰۶.....
نقشه شماره ۱۱) نرخ سرقت از داخل اتومبیل در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۰۹.....
نقشه شماره ۱۲) نرخ سرقت موتورسیکلت در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۱۲.....
نقشه شماره ۱۳) نرخ سرقت قطعات اتومبیل در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۱۵.....
نقشه شماره ۱۴) نرخ سرقت کش و روزنی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۱۸.....
نقشه شماره ۱۵) نرخ کیفقاپی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۲۱.....
نقشه شماره ۱۶) نرخ سایر سرقت در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۲۴.....
نقشه شماره ۱۷) نرخ کل سرقت در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۲۷.....
نقشه شماره ۱۸) نرخ معتادان دستگیر شده در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۳۰.....
نقشه شماره ۱۹) کشفیات ماده مخدر حشیش در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۳۳.....
نقشه شماره ۲۰) کشفیات ماده مخدر شیشه در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸	۱۳۶.....

.....۱۳۹.	نقشه شماره ۲۱) کشفیات ماده مخدر گراس در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۴۲.	نقشه شماره ۲۲) کشفیات ماده مخدر هروئین در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۴۵.	نقشه شماره ۲۳) کشفیات تریاک در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۴۸.	نقشه شماره ۲۴) کل کشفیات در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۵۱.	نقشه شماره ۲۵) نرخ مفاسد اجتماعی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۵۵.	نقشه شماره ۲۶) میزان طلاق به درخواست زوجه در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۵۸.	نقشه شماره ۲۷) میزان طلاق توافقی در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۶۱.	نقشه شماره ۲۸) میزان کلی طلاق در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۵
.....۱۶۴.	نقشه شماره ۲۹) میزان طلاق به درخواست زوجه در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۶۷.	نقشه شماره ۳۰) میزان طلاق توافقی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۷۰.	نقشه شماره ۳۱) میزان کلی طلاق توافقی و به درخواست زوجه در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۷۳.	نقشه شماره ۳۲) تعداد کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۷۶.	نقشه شماره ۳۳) تعداد کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۷۹.	نقشه شماره ۳۴) تعداد کل کودکان کار دختر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۸۲.	نقشه شماره ۳۵) تعداد کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۸۵.	نقشه شماره ۳۶) تعداد کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

نقشه شماره ۳۷) تعداد کل کودکان کار پسر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

.....۱۸۸.....

نقشه شماره ۳۸) تعداد کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال

.....۱۹۱.....

۱۳۹۸

نقشه شماره ۳۹) تعداد کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

.....۱۹۴.....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
.....۷۸	جدول شماره ۱) مشخصات شهرستانهای استان تهران
.....۷۹	جدول شماره ۲) تابعیت مردم شهرستانهای استان تهران
.....۸۲	جدول شماره ۳) میزان سواد مردم شهرستانهای استان تهران
.....۸۵	جدول شماره ۴) وضعیت حاشیهنشینی در شهرستانهای استان تهران
.....۸۷	جدول شماره ۵) میزان جیبیری طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۹۰	جدول شماره ۶) میزان سرقت احشام طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۹۳	جدول شماره ۷) میزان سرقت از اماکن خصوصی طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۹۶	جدول شماره ۸) میزان سرقت از اماکن دولتی طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۹۹	جدول شماره ۹) میزان سرقت از اماکن طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۰۲	جدول شماره ۱۰) میزان سرقت پلاک اتومبیل طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۰۵	جدول شماره ۱۱) میزان سرقت اتومبیل طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۰۸	جدول شماره ۱۲) میزان سرقت از داخل اتومبیل طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۱۱	جدول شماره ۱۳) میزان سرقت موتورسیکلت طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۱۴	جدول شماره ۱۴) میزان سرقت لوازم و قطعات اتومبیل طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۱۷	جدول شماره ۱۵) میزان سرقت کش و روزنی طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۲۰	جدول شماره ۱۶) میزان کیفقاپی طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۲۳	جدول شماره ۱۷) میزان سایر سرقتها طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۲۶	جدول شماره ۱۸) میزان کلی سرقت طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۲۹	جدول شماره ۱۹) تعداد معتادان دستگیر شده طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۳۲	جدول شماره ۲۰) میزان کشفیات ماده مخدر حشیش در سال ۱۳۹۸

.....۱۳۵.....	جدول شماره ۲۱) میزان کشفیات ماده مخدر شیشه در سال ۱۳۹۸
.....۱۳۸.....	جدول شماره ۲۲) میزان کشفیات ماده مخدر گراس در سال ۱۳۹۸
.....۱۴۱.....	جدول شماره ۲۳) میزان کشفیات ماده مخدر هروئین در سال ۱۳۹۸
.....۱۴۴.....	جدول شماره ۲۴) میزان کشفیات تریاک در سال ۱۳۹۸
.....۱۴۷.....	جدول شماره ۲۵) میزان کل کشفیات در سال ۱۳۹۸
.....۱۵۰.....	جدول شماره ۲۶) تعداد مفاسد اجتماعی طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۵۳.....	جدول شماره ۲۷) تعداد طلاق به درخواست زوج در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۵۴.....	جدول شماره ۲۸) تعداد طلاق به درخواست زوجه در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۵۷.....	جدول شماره ۲۹) تعداد طلاق توافقی در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴
.....۱۶۰.....	جدول شماره ۳۰) تعداد طلاق توافقی و به درخواست زوج در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران سال ۱۳۹۸
.....۱۶۳.....	جدول شماره ۳۱) تعداد طلاق به درخواست زوجه شهرستانهای استان تهران در سالهای ۱۳۹۸
.....۱۶۶.....	جدول شماره ۳۲) تعداد طلاق توافقی شهرستانهای استان تهران در سالهای ۱۳۹۸
.....۱۶۹.....	جدول شماره ۳۳) تعداد طلاقهای توافقی، به درخواست زوج و زوجه شهرستانهای استان تهران در سالهای ۱۳۹۸
.....۱۷۲.....	جدول شماره ۳۴) تعداد کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸
.....۱۷۵.....	جدول شماره ۳۵) تعداد کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

جدول شماره ۳۶) تعداد کل کودکان کار دختر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال

.....۱۷۸..... ۱۳۹۸

جدول شماره ۳۷) تعداد کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال

.....۱۸۱..... ۱۳۹۸

جدول شماره ۳۸) تعداد کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال

.....۱۸۴..... ۱۳۹۸

جدول شماره ۳۹) تعداد کل کودکان کار پسر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال

.....۱۸۷..... ۱۳۹۸

جدول شماره ۴۰) تعداد کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال

.....۱۹۰..... ۱۳۹۸

جدول شماره ۴۱) تعداد کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال

.....۱۹۳..... ۱۳۹۸

فصل اول: کلیات پژوهش

جوامع در طول حیات خود با مسائل و مشکلات مختلفی رو به رو هستند. این مسائل را می‌توان در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و یا اجتماعی جستجو کرد. در حوزه‌های اجتماعی این مشکلات در عرصه‌های مختلفی ظهور و بروز می‌یابند که آسیب‌های اجتماعی از جمله آن است. انحراف‌ها و آسیب‌های اجتماعی از پدیده‌هایی هستند که با زندگی بشر از ابتدا هم‌آغازند. کمتر جوامعی را می‌توان یافت که در آن جرم و انحرافات اجتماعی روی ندهد.

جامعه ما نیز از این قاعده مستثنی نبوده و نخواهد بود. به این دلیل علی‌رغم همه تمهیدات اتخاذی و اقدامات انجام شده در عرصه‌های سیاستگذاری و اجرایی امروز شاهد شرایطی در کشور هستیم که ایجاب می‌کند نسبت به این مسئله حساسیت بیشتری به خرج داد. از جمله این شرایط می‌توان به تنوع آسیب‌های اجتماعی، رشد آمار آسیب‌های اجتماعی، جلوتر بودن این آسیب‌ها از برنامه‌ها، فراگیر نبودن برنامه‌های اجرایی در کشور، غالب بودن رویکردهای سیاستی - امنیتی نسبت به آسیب‌های اجتماعی، عدم شناسایی حوزه، پهنه و گستره آسیب-های اجتماعی در فضا و مکان و ... اشاره کرد. همه این شرایط و موارد دیگر ایجاب می‌کند که در زمینه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی برنامه‌ریزان و سیاستگذاران کشور توجه و اهتمام بیشتری از خود نشان دهند؛ چرا که تأملی بر وضعیت کشور در این حوزه نشان می‌دهد که وضعیت جامعه ایران در حوزه اجتماعی در حالت نابه‌سامانی قرار دارد. گستردگی، رواج و تعدد آسیب‌های اجتماعی باعث شده تا علی‌رغم این که دستگاه‌های مسئول تمام تلاش خود را انجام می‌دهند، اما این تلاش‌ها ثمره چندانی نداشته باشد و روز به روز بر تعداد و وسعت و پیچیدگی و تراکم آنها افزوده می‌شود، آنچنان که ادامه وضعیت فعلی، یک وضعیت نگران‌کننده برای نظام ایجاد خواهد کرد که مستعد ایجاد بحران‌ها و آشوب‌های اجتماعی خواهد بود.

بنابراین به نظر می‌رسد که حل این وضعیت اجتماعی با تدابیر و سیاستگذاری‌های موجود و اقدامات انجام شده امکان‌پذیر نخواهد بود و باید تدابیر و سیاستگذاری‌های اجتماعی مناسب‌تر و موثرتری صورت گیرد. لازم به

ذکر است که با توجه به فرسایش نظم اجتماعی و بروز مسائل اجتماعی مانند احساس ناامنی و خشونت، جرائم شهری و رفتارهای قانون‌شکنانه خوشبختانه چند سالی است که به طور جدی‌تر، توجه به مسائل و آسیب‌های اجتماعی مورد توجه مقامات عالی و سیاستگذاران کلان‌کسری قرار گرفته است؛ به طوری که طبق فرمایش مقام معظم رهبری و تعیین پنج آسیب اولویت‌دار کشور، در برنامه‌ها و پروژه‌های اجتماعی و فرهنگی جایگاه محسوس‌تری برای حوزه آسیب‌های اجتماعی در نظر گرفته می‌شود. اما باید دانست که گام ابتدایی در حل این مسائل و مشکلات در تمامی مناطق و به ویژه در استانی همچون تهران، شناسایی مناطق و فضاهای آسیب‌خیز است.

امروزه در استان تهران شتاب تحولات اجتماعی با افزایش آسیب‌های اجتماعی همراه شده است. تنگناهای اقتصادی، جابجایی‌های جمعیتی، ورود مهاجران، پیدایش شهرک‌های پیرامونی، دگرگونی الگوهای ارتباطی بین شهروندان، نفوذ روزافزون شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی و ... زمینه‌ساز گسترش انواع آسیب‌های اجتماعی شده و از طرف دیگر، استان تهران بخشی زیادی از جمعیت کشور را به صورتی متراکم و فشرده در خود جای داده است. هم‌اینک زندگی در این استان با تجربه‌های تازه‌ای همراه است که بسیاری از آنها خوشایند نیست. یکی از این تجربیات آزاردهنده گستردگی آسیب‌های اجتماعی آشکار و پنهان است.

در استان تهران برای ساماندهی آسیب‌های اجتماعی، دستگاه‌ها و نهادهای مختلفی حائز مسئولیت هستند که به طور همزمان درخصوص مسائل و آسیب‌های اجتماعی فعالیت می‌کنند. بدیهی است مدیریت آسیب‌های اجتماعی در این استان در گام اول مستلزم شناخت نحوه پراکندگی مسائل و آسیب‌های عمده اجتماعی در سطح استان یا به عبارت دیگر تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی استان تهران است تا در گام دوم بتوان برای کاهش آنها راه‌حلهایی را جستجو نمود و زندگی در این استان را قابل تحمل‌تر و رضایت‌بخش‌تر کند. از این‌رو، مطالعه پیش‌رو، اجرایی کردن گام اول کاهش آسیب‌های اجتماعی یعنی درصدد تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی استان تهران است.

۲-۱ بیان مسئله

مسئله مربوط به آسیب های اجتماعی از دیرباز در جامعه بشری مورد توجه اندیشمندان بوده است. به عبارتی می توان گفت، آسیب های اجتماعی، مقولاتی هستند که همواره به همراه انسان و جوامع بوده و خواهد بود. همزمان با گسترش انقلاب صنعتی و گسترش دامنه نیازمندی ها، محرومیت ناشی از عدم امکان برآورده شدن خواسته ها و نیازهای زندگی موجب گسترش شدید و دامنه دار آسیب های اجتماعی شده است. به بیان دیگر، جهان امروز ما به دلیل شرایط خاصی که رشد سریع تکنولوژی موجب آن شده، با مسائل و مشکلات فراوانی درگیر است. قتل، آدم ربایی، اعتیاد، خودکشی، طلاق و ... نمونه هایی از این دست مشکلات هستند که آسیب های اجتماعی را شکل می دهند. این که چه آسیب های اجتماعی، در چه مکان هایی بیشتر روی می دهد و یا این که چه شرایط و ویژگی هایی می تواند موجب بروز کدام نوع از آسیب ها گردد و یا اصولاً در کدام حوزه ها آسیب ها خطرناک ترند، همواره موضوعاتی برای اندیشیدن بوده اند (محسنی و نصرتی پایانی، ۱۳۹۳: ۱۱۴ و پوریوسفی و شریعت نژاد، ۱۳۸۸: ۲۰).

یکی از عوامل موثر بر میزان آسیب های اجتماعی، اماکن و مناطق جرم خیز است. آسیب اجتماعی و جرم دارای ظرف مکانی و زمانی منحصر به فردی است که باعث می شود رفتار مجرمان و آسیب اجتماعی در واحد مکان، توزیع فضایی یکسانی نداشته باشد. به عبارت دیگر می توان گفت، مکان به عنوان یک متغیر بر چگونگی و کم و کیف بروز و ظهور آسیب اجتماعی بسیار موثر است. در هر جامعه ای، در برخی مناطق حضور و نمود آسیب های اجتماعی نسبت به سایر مناطق بیشتر است. استان تهران نیز از این قاعده مستثنی نیست. هم زمان با گسترش و توسعه استان تهران به لحاظ مکانی و میزان بالای مهاجرپذیری این استان از سایر استان ها، در این استان شاهد روند فزاینده مشکلات و آسیب های اجتماعی طی دو دهه اخیر هستیم؛ به طوری که باعث ایجاد تغییر در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی شهر و بروز ناامنی و آسیب های اجتماعی در محلات مسکونی شده است (پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، گزارش طرح آسیب های اجتماعی ۳۱ استان، ۱۳۹۶).

از جمله این آسیب‌های اجتماعی می‌توان به حاشیه‌نشینی و سکونتگاه‌های غیر رسمی، خشونت و ناآرامی شهری، اعتیاد و قاچاق موادمخدر، فقر شهری، مزاحمت‌های خیابانی، سرقت، ضرب و جرح، تهدیدات، کودکان کار، طلاق و ... اشاره کرد.

از یک طرف، خروجی اطلاعات به دست آمده از طرح پژوهشی ملی آسیب‌های اجتماعی در ۳۱ استان، که نشان داد استان تهران با حجم کثیری از انواع آسیب‌های اجتماعی رو به رو بوده است (پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، گزارش طرح آسیب‌های اجتماعی ۳۱ استان، ۱۳۹۶) و از طرف دیگر، بیانات مقام معظم رهبری مدظله العالی درخصوص مدیریت آسیب‌های اجتماعی که احصا مناطق بحران خیز را به عنوان یکی از پنج معضل اولویت دار در کنار معضل‌هایی همچون اعتیاد و موادمخدر، حاشیه‌نشینی و ساماندهی آن، طلاق و مفاسد اجتماعی مطرح می‌کنند (بیانات مقام معظم رهبری مدظله العالی، ۱۳۹۵)؛ لزوم تدوین و تهیه اطلس و شناسایی مناطق بحران‌زا و آسیب‌زا را به خوبی نشان می‌دهد.

پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و یا کاهش آنها، نیازمند برنامه‌ریزی در این حوزه است و از آنجا که قبل از هرگونه برنامه‌ریزی، شناخت دقیق از انواع آسیب‌های اجتماعی و اولویت و شدت آنها در مناطق بسیار مهم و حیاتی است لذا می‌توان گفت، اولین و اساسی‌ترین گام در جهت پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی ارزیابی هر منطقه به لحاظ آسیب‌های اجتماعی آن منطقه است. در این راستا طراحی و تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی به عنوان گامی آغازین برای انجام مداخله مؤثر در زمینه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی محسوب می‌شود. مادامی که شناختی صحیح، دقیق و جامع از وضعیت مسائل و آسیب‌های اجتماعی، ویژگی‌ها و توزیع آن در کشور حاصل نشود، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان را در اتخاذ سیاستگذاری کارآمد و مداخله‌ای اثرگذار، ناتوان خواهد کرد. به همین منظور برای تدوین سیاست جهت پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی در کشور نیاز به تصویری روشن و دقیق از وضعیت موجود خواهیم داشت. در واقع اطلس آسیب‌های اجتماعی که با توجه به ویژگی‌های جمعیتی و جغرافیایی کشور در جهت تقویت مدیریت اجتماعی و مواجهه با آسیب‌های

اجتماعی تهیه و تدوین می‌شود، درصدد است تا پروفایلی از وضعیت پراکندگی آسیب‌های اجتماعی، جامعه هدف و مختصات آنها را در اختیار متخصصان، مسئولان و سیاستگذاران قرار دهد. باید در نظر داشت که هرگونه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی بدون شناخت دقیق از مناطق و آسیب‌های اجتماعی عمده آنها، شانس کمی برای موفقیت خواهند داشت.

علاوه بر این می‌توان گفت، اطلس آسیب‌های اجتماعی کارکرد مهم دیگری نیز دارد. این اطلس می‌تواند ابزاری بازدارنده برای انتشار آمارهای بدون اعتبار در حوزه آسیب‌های اجتماعی باشد. در فرآیند سیاستگذاری، سؤال بسیار مهم این است که میان انبوه مسائل، چالش‌ها و مشکلاتی که وجود دارد، کدام مسأله در اولویت سیاستگذاران قرار خواهد گرفت؟ عامل بسیار مهمی که در این فرآیند ایفای نقش می‌کند، عبارت از داشتن اطلاعات درست از موضوع و مسئله است. بنابراین می‌توان گفت، اگر تصویری که از یک مسأله و موضوع اجتماعی ترسیم می‌شود واقع‌گرایانه نباشد، به تبعیت از آن سیاست‌ها و برنامه‌هایی که گرفته می‌شوند نیز مطلوب نخواهند بود. آنچه اطلاعات و تصویر درستی از مسائل و آسیب‌های اجتماعی ارائه می‌کنند، اطلس‌های اجتماعی هستند که می‌توانند نقش بارزی در ایجاد نگاه واقع‌گرایانه مرتبط با آسیب‌های اجتماعی داشته باشند. ضرورت تهیه اطلس آسیب‌های اجتماعی این است که این اطلس پراکندگی آسیب‌ها را با توجه به محدوده جغرافیایی برای ما مشخص می‌کند و یک روش علمی و نقشه راهی خواهد بود که براساس آن بتوان برای یک جامعه در حال توسعه برنامه‌ریزی و سیاستگذاری کرد. از این منظر انجام مطالعه‌ای به منظور شناسایی مناطق آسیب‌خیز استان تهران و تهیه و تدوین اطلس جامع آسیب‌های اجتماعی این استان و با سوال توزیع فضایی و میزان پراکندگی شش آسیب اجتماعی عمده (اعتیاد و مادمخدر، طلاق، حاشیه نشینی و بافت فرسوده، مفاسد اجتماعی، کودکان کار و خیابانی و سرقت) در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟ بدیهی و ضروری به نظر می‌رسد.

۱-۳ ضرورت و اهمیت پژوهش

امروزه در کشور موضوع آسیب‌های اجتماعی تبدیل به یک دغدغه اساسی شده است و شناسایی مناطق آسیب-خیز و جرم‌زا و داشتن یک نقشه راه برای کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی ضروری به نظر می‌رسد. در بحث ضرورت و اهمیت پژوهش حاضر می‌توان به سه مورد اساسی و مهم اشاره کرد:

- استان تهران در چند ساله اخیر یک استان مهاجرپذیر بوده که افرادی با فرهنگ‌ها و قومیت‌های متفاوت و با هر نگرش و سابقه‌ای را در خود پذیرفته است؛ به طوری که بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، طی فاصله زمانی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ تعداد ۵۱۶۹۲۲ نفر از استان‌های دیگر وارد استان تهران شده‌اند (درگاه ملی آمار، ۱۳۹۵). به تبعیت از این مهاجرت‌ها، استان با توسعه فیزیکی نیز مواجه بوده به طوری که رشد استان در بسیاری از نقاط به صورت حاشیه‌ای بوده که منبع بسیار وحشتناکی برای بروز بسیاری از آسیب‌های اجتماعی شده است.

- با توجه به مورد اول، سیاستگذاران و برنامه‌ریزان جهت پیشگیری از رشد بیشتر این آسیب‌ها، باید درصدد شناخت بهتر آنها برآیند که طراحی و تدوین اطلس مسائل اجتماعی استان به عنوان گامی آغازین برای انجام مداخله مؤثر در زمینه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی محسوب می‌شود. چنانچه سیاستگذار و برنامه‌ریز شناخت دقیق و جامعی از وضعیت مسائل اجتماعی، ویژگی‌ها و توزیع آن در منطقه نداشته باشد، در اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌های کارآمد و موثر ناتوان خواهد بود. به همین منظور برای تدوین سیاست جهت پیشگیری، کنترل و کاهش مسائل اجتماعی در استان نیاز به تصویری روشن و دقیق از وضعیت موجود خواهیم داشت و این امر جز با تدوین اطلس این آسیب‌ها در استان تهران حاصل نخواهد شد.

- با توجه به شرایط مذکور و عنایت به اهداف اسناد بالادستی و سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور مبنی بر کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی، ضرورت تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی در کلان‌شهری همچون تهران بیش از پیش احساس می‌شود. شناسایی مناطق جرم‌خیز راه را برای تدوین برنامه‌های اجرایی مناسب و متناسب با

شرایط فراهم می‌کند که غفلت از آن می‌تواند امنیت کشور را به مخاطره اندازد. با توجه به ماهیت فرابخشی آسیب‌های اجتماعی تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی می‌تواند برای مراجع ذیربط سیاستگذاران کشور از جمله مجلس شورای اسلامی، مجمع تشخیص مصلت نظام، دولت و کمیسیون اجتماعی و دستگاه‌های مختلف از جمله وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان بهزیستی کشور، نیروی انتظامی و ... قابل استفاده باشد تا بر مبنای آن بتوانند برنامه‌ریزی‌های لازم را برای کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی انجام دهند و مدیریت بهینه منابع هم در این زمینه صورت گیرد.

۱-۵ سوال‌های پژوهش

۱-۵-۱ سوال اصلی

توزیع فضایی و میزان پراکندگی شش آسیب اجتماعی عمده^۱ در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟

۱-۵-۲ سوالات فرعی

- توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی اعتیاد و موادمخدر در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟

- توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی طلاق در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟

- توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟

- توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی مفاسد اجتماعی در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟

^۱ - اعتیاد و موادمخدر، طلاق، حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده، مفاسد اجتماعی، کودکان کار و خیابانی و سرقت. (مطابق آسیب‌های اجتماعی در قانون برنامه ششم توسعه).

- توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی کودکان کار در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟
- توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی سرقت در شهرستان‌های استان تهران چگونه است؟
- به طور کلی چه پیشنهاداتی می‌توان جهت مدیریت آسیب‌های اجتماعی ارائه کرد؟

۱-۴ اهداف پژوهش

۱-۴-۱ هدف اصلی:

- تهیه و تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی استان تهران.

۱-۴-۲ اهداف فرعی:

- شناسایی توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی اعتیاد و موادمخدر در شهرستان‌های استان تهران؛
- شناسایی توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی طلاق در شهرستان‌های استان تهران؛
- شناسایی توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده در شهرستان‌های استان تهران؛
- شناسایی توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی مفاسد اجتماعی در شهرستان‌های استان تهران؛
- شناسایی توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی کودکان کار در شهرستان‌های استان تهران؛
- شناسایی توزیع فضایی و میزان پراکندگی آسیب اجتماعی سرقت در شهرستان‌های استان تهران؛
- ارائه پیشنهاداتی جهت مدیریت آسیب‌های اجتماعی.

فصل دوم: ادبیات پژوهش

پژوهشگر در این پژوهش با چارچوب مفهومی سرکار دارد؛ چرا که به دنبال تبیین موضوع و آزمون فرضیه نیست و به عبارت دیگر، نمی‌خواهد به شیوه قیاسی موضوع را مورد بررسی قرار دهد. بلکه به دنبال توصیف وضعیت موجود شش آسیب اجتماعی (اعتیاد و موادمخدر، طلاق، حاشیه‌نشینی، مفاسد اجتماعی، کودکان کار و سرقت) در استان تهران است. بنابراین در این بخش، ابتدا مفاهیم آسیب اجتماعی و اطلس توضیح داده می‌شود. پس از آن مبانی تجربی اعم از داخلی و خارجی پژوهش ذکر خواهد شد، در بخش بعدی مفاهیم اساسی و مهم پژوهش حاضر در قالب مبانی مفهومی توضیح داده می‌شود در ادامه مبانی نظری مفاهیم مذکور صرفاً به منزله دانش زمینه‌ای مرور می‌شود و در بخش بعدی چارچوب مفهومی پژوهش ارائه خواهد شد.

۲-۲ تعریف مفاهیم و کلیدواژه‌ها

در این قسمت به تعارف برخی از مفاهیم اساسی مرتبط با موضوع پژوهش اشاره می‌شود. توضیح این نکته ضروری است که در ارتباط با هر مفهوم به چند تعریف اشاره می‌شود و در نهایت تعریف موردنظر پژوهشگر هم در هر قسمت ارائه خواهد شد.

همان‌طور که گفته شد اطلس آسیب‌های اجتماعی به‌عنوان گامی آغازین برای انجام مداخله مؤثر در زمینه سیاستگذاری اجتماعی برای کنترل و کاهش این آسیب‌ها در کشور محسوب می‌شود؛ چرا که تا زمانی که شناخت صحیح، دقیق و جامع از وضعیت مسائل اجتماعی، ویژگی‌ها و توزیع آن در کشور حاصل نشود، نهاد مسئول و سیاستگذار از اتخاذ سیاستگذاری‌های کارآمد و مداخله‌های اثرگذار، ناتوان خواهد بود. به عبارت دیگر، برای تدوین سیاست جهت پیشگیری، کنترل و کاهش مسائل اجتماعی در کشور نیاز به تصویری روشن و دقیق از وضعیت موجود است که این امر مهم به مدد اطلس آسیب‌های اجتماعی حاصل می‌گردد.

از این‌رو، قبل از ورود به مباحث تجربی و نظری دو مفهوم آسیب اجتماعی و اطلس که در این پژوهش مفاهیم اساسی هستند بررسی خواهند شد.

۲-۲-۱ آسیب اجتماعی ۲

آسیب اجتماعی از جمله مفاهیمی است که توسط صاحب‌نظران بسیاری تعریف شده است. اگرچه باید پذیرفت که شاید با توجه به تفاوت‌های فرهنگی و ارزش و هنجارهای اجتماعی متفاوت در جوامع مختلف، این تعاریف اجتناب‌ناپذیر باشد و باید پذیرفت که نتوان به یک تعریف قابل اجماع در همه جوامع و در همه زمان‌ها رسید.

همان‌طور که ذکر شد، تفاوت‌های فرهنگی و ایدئولوژی و حتی در خرده فرهنگ‌های مختلف و در زمان‌ها و جوامع مختلف موجب می‌شود هیچ یک از تعاریف ارائه شده جهان شمول نباشد.

عده‌ای آسیب‌های اجتماعی را با ارزش‌گذاری منفی در جامعه همواره می‌کنند که «آسیب اجتماعی، وقایع و پدیده‌هایی هستند که هر جامعه‌ای در زمان معین و یا شرایط مشخص با رجوع به مجموعه ارزش‌های مورد باور خود، آنها را غیرمنطقی و مخل نظم جامعه می‌پندارد و اصولاً با ارزش‌گذاری منفی همراه است (زاهدی- اصل، ۱۳۹۳؛ ۱۹).

برخی از صاحب‌نظران، آسیب اجتماعی را شیوه رفتاری برخلاف وفاق جامعه قلمداد می‌کنند و نبودن هم‌نوايي با هنجارهای مورد قبول اکثریت افراد جامعه را به منزله آسیب اجتماعی می‌دانند (احمدی، ۱۳۸۴؛ ۲۴). بنابراین می‌توان گفت از این منظر، هر رفتاری که نشانه نقض ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی مورد قبول جامعه باشد به منزله آسیب اجتماعی است.

برخی در تعریف این مفهوم، آن را در کنار مسئله اجتماعی تعریف می‌کنند و معتقدند که مسئله اجتماعی ناظر بر شرایط نامناسب اجتماعی می‌باشد اما آسیب اجتماعی متمرکز بر رفتار است. در واقع این گروه به این باور هستند که هر مسئله اجتماعی الزاماً آسیب اجتماعی نیست. به عنوان مثال فقر و بیکاری از جمله مسائل اجتماعی هستند که خود آسیب اجتماعی محسوب نمی‌شود. گرچه این مسائل اجتماعی را در گسترش آسیب‌های اجتماعی بی‌تأثیر نمی‌دانند.

برخی از صاحب‌نظران علوم اجتماعی از قبیل رابرت مرتن که از نقطه‌نظر کارکردی به این موضوع نگاه می‌کنند آسیب اجتماعی (کجروی) را در قالب بی‌هنجاری می‌داند که بین اهداف مقبول اجتماعی و در دسترس بودن وسایل مقبول اجتماعی جهت رسیدن به اهداف شکافی عمیق ایجاد می‌شود (صدیق سروستانی، ۱۳۸۷؛ ۱۷).

یکی از نظریه‌پردازان شناخته شده در حوزه آسیب‌های اجتماعی تراویس هیرشی است که عامل پیوند اجتماعی را مهم می‌داند و بر این باور است که پیوند میان فرد و جامعه مهم‌ترین علت هم‌نوایی و عامل اصلی و کلیدی است که رفتارهای افراد را کنترل می‌کند و ضعف این پیوند می‌تواند زمینه‌گرایش افراد به آسیب‌های اجتماعی را فراهم کند (صدیق سروستانی، ۱۳۸۷؛ ۵۲). عده‌ای هم از قبیل تالکوت پارسونز درخصوص شیوع آسیب‌های اجتماعی رفتارهای انحرافی مرکز خود را بر کارکردهای نهادها متمرکز می‌کند و بر این باور است که کارکردهای مناسب این خرده نظام فرهنگ، اجتماع، شخصیت و اقتصاد در این زمینه نقش تأثیرگذاری دارند. کارکردهای مناسب این خرده نظام‌ها و تعامل مناسب بین آنها عامل تحقق‌بخش نظم اجتماعی است. عکس آن هم صادق است و نداشتن تعامل مناسب با آنها می‌تواند زمینه شیوع و بروز رفتارهای انحرافی را فراهم کند و چنانچه این نظام‌ها نتوانند در جامعه‌پذیری افراد خوب عمل کنند و به عبارت بهتر کارایی لازم را نداشته باشند جامعه دچار نوعی بی‌سازمانی اجتماعی می‌شوند که از نتایج این بی‌سازمانی می‌تواند آسیب‌های اجتماعی باشد (احمدی، ۱۳۸۴؛ ۵۴). در این تعریف تمرکز بیشتر بر اجتماع است و ویژگی‌های فردی و یا عوامل فردی

اهمیت چندانی قائل نیست. این در حالی است که توجه به سه بعد فردی، خانوادگی و اجتماعی و در حوزه-های زیستی و اجتماعی می‌تواند در گرایش افراد به آسیب‌های اجتماعی تأثیرگذار باشد.

تعریف دیگری که از آسیب اجتماعی ارائه شده است و همچنین مورد توافق در این پروژه است، این است که آسیب اجتماعی به هر نوع عمل فردی یا جمعی که در چارچوب اصول اخلاقی و قواعد عمل جمعی رسمی یا غیر رسمی جامعه محل فعالیت قرار نگیرد و لذا با مخالفت قانونی یا اخلاقی و عرفی مواجه شود، گفته می‌شود (عبداللهی، ۱۳۸۱).

۲-۲-۲ اطلس ۳

اطلس به معنای مجموعه نقشه‌هایی است که در موضوعات و مباحث مختلف تاریخی، جغرافیایی، فرهنگی، اقتصادی و ... تهیه می‌شود» (صمدی و احمدی، ۱۳۹۶).

بنابراین باید گفت اطلس آسیب‌های اجتماعی مجموعه نقشه‌هایی است که پراکندگی آسیب‌های اجتماعی را در مکان و فضا نشان می‌دهد. تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی برای کنترل و کاهش این آسیب‌ها امری ضروری است؛ چرا که در حکم ابزاری است که ضمن ایجاد فرصتی مغتنم برای سیاستگذاران، زمینه‌ای را برای آن‌ها فراهم می‌کند که اولاً، میزان بروز مسائل اجتماعی و چگونگی پراکندگی آن در سطح کشور را شناسایی کنند. ثانیاً، نرخ رشد هر یک از آسیب‌های اجتماعی را طی سال‌های اخیر مورد مطالعه قرار دهند و درنهایت، بتوانند مکان‌هایی با بیشترین فراوانی آسیب‌های اجتماعی یا نقاط آسیب‌خیز را رصد کنند.

بنابراین اطلس آسیب‌های اجتماعی به‌عنوان اولین اقدام برای انجام مداخله مؤثر در زمینه سیاستگذاری اجتماعی برای کنترل و کاهش این آسیب‌ها در کشور محسوب می‌شود؛ چرا که تا زمانی که شناخت صحیح، دقیق و

جامع از وضعیت مسائل اجتماعی حاصل نشود، نهاد سیاستگذار از اتخاذ سیاستگذاری‌های کارآمد و مداخله‌های اثرگذار، ناتوان خواهد بود.

۲-۳ مبانی تجربی

۲-۳-۱ مبانی تجربی داخلی

- حاتمی نژاد و حاتمی نژاد (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «تحلیلی جغرافیایی پیرامون اثرگذاری کالبد مناطق شهری بر ایجاد جرم (مورد: سکونتگاه‌های غیررسمی مشهد)» به این نتایج دست یافتند که پهنه‌های مذکور به لحاظ فراوانی وقوع بسیاری از جرایم به نسبت جمعیت، بالاترین رتبه را در شهر مشهد به خود اختصاص داده اند. مناطق دارای بافت ناکارآمد و حاشیه‌ای نسبت به کل مشهد، در جرائم سرقت، موادمخدر و اعتیاد رتبه اول را دارد.

- پروین و کلانتری (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان «مهاجرت درون شهری و امکان شکل‌گیری آسیب‌های اجتماعی (مورد: منطقه ۱۲ تهران محله دروازه غار)» چنین بیان داشته‌اند که تحرک مکانی و تغییرات جمعیتی در محله‌ای مانند هرنندی از عوامل اثرگذاری است که علاوه بر این که از شکل‌گیری امنیت محله‌ای جلوگیری می‌کند، آسیب‌های اجتماعی متعددی را مانند اعتیاد و قاچاق موادمخدر، خودکشی، فحشا، مرگ خیابانی و را به دنبال دارد.

- زنگی‌آبادی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «تحلیل زمانی - مکانی آسیب‌های اجتماعی مرتبط با موادمخدر (مطالعه موردی: منطقه ۱۲ شهر تهران)» چنین بیان داشتند که تحلیل فضایی آسیب‌های اجتماعی شهری به شناسایی الگوهای رفتار مجرمانه، کشف کانون‌های آسیب‌خیز و درنهایت به تغییر این شرایط و خلق فضاهای مقاوم در برابر آسیب‌های اجتماعی و رفع آسیب‌های شهری کمک می‌کند. در واقع، توجه به مکان، به

عنوان عامل بی‌واسطه در وقوع آسیب‌های اجتماعی، در مقایسه با عوامل فردی یا ساختاری این امکان را محقق می‌سازد تا راهکارهای عملی‌تری برای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی ارائه شود. براساس آمار رسمی، میزان جرایم ارتكابی منطقه ۱۲ که به تهران عهد ناصری شهرت دارد، بسیار بیش از سایر مناطق شهر تهران است. بنابراین افزایش آسیب‌های اجتماعی در کنار آسیب‌های کالبدی از جمله مسائل و معضلات این منطقه در مقطع کنونی است و این محدوده را از نظر ناهنجاری‌های اجتماعی دچار مشکل جدی نموده است و دستیابی به راهکارهایی برای کنترل و مقابله با این ناهنجاری را ضروری ساخته است. بر همین اساس، این پژوهش با هدف تحلیل زمانی - مکانی جرایم شهری، جرایم مرتبط با مواد در منطقه ۱۲ کلانشهر تهران انجام گرفته است. روش پژوهش حاضر، توصیفی - تحلیلی و از نوع کاربردی است و به منظور تحلیل زمانی - مکانی جرایم مرتبط با مواد مخدر در منطقه ۱۲ شهر تهران، از آزمون آماری مرکز متوسط، بیضی انحراف معیار، آزمون خوشه-بندی، شاخص‌های نزدیک‌ترین همسایه و آزمون تراکم کرنل در محیط سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی (GIS) استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش، مجموع جرایم مرتبط با مواد مخدر است که در سال ۱۳۸۷ در محدوده منطقه ۱۲ شهر تهران به وقوع پیوسته است و به عنوان نمونه آماری، ۸۸ فقره از جرایم مرتبط با موارد اتفاق افتاده منطقه ۱۲ شهرداری تهران بررسی شده است. بررسی الگوی فضایی جرایم مرتبط با مواد مخدر نشان می‌دهد، این جرایم از الگوی خوشه‌ای و متمرکز پیروی می‌کند و تحلیل زمانی روزهای هفته و ساعات شبانه-روز این جرایم نشان می‌دهد زمان اوج و مرکز ثقل زمانی وقوع این جرایم در ساعت ۱۳ و در روز چهارشنبه با فراوانی ۱۰ - ۸ رویداد آسیب اجتماعی در این ساعت و روز می‌باشد. همچنین، بررسی پراکندگی مکان‌های وقوع جرایم مرتبط با مواد مخدر در منطقه ۱۲ نشان می‌دهد، میدان محمدیه (اعدام) در جنوب غربی منطقه ۱۲ و همچنین میدان استقلال در شمال غربی این منطقه کانون‌های اصلی ارتكاب جرایم مرتبط با مواد می‌باشند.

- عبادی‌نژاد و نصرتی (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان «تحلیل توزیع مکانی - زمانی سرقت در شهر ارومیه با استفاده از GIS» چنین اذعان داشتند که مطالعه رابطه متقابل محیط کالبدی شهرها با رفتارهای اجتماعی از نوع

منفی و ناهنجار آن، موضوعی است که طی چند دهه اخیر به مطالعات جغرافیایی افزوده شده و چارچوب علمی و عملی برای مطالعه و شناسایی ناهنجاری‌ها در فضای جغرافیایی فراهم آورده است. در تحقیق حاضر با انتخاب شهر ارومیه به عنوان مطالعه موردی، سعی شده تا قابلیت‌های سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) در زمینه سرقت از منزل به آزمون گذاشته و خروجی‌های حاصله در قالب نقشه مناطق جرم‌خیز، ارائه شود. روش مورد استفاده برای انجام این تحقیق، آماری - گرافیکی است. بدین معنا که برای تحلیل الگوهای مکانی - زمانی جرم از مدل‌های آماری گرافیک مبنا در محیط GIS استفاده شده است. بررسی نتایج حاصل از به کارگیری GIS نشان می‌دهد که الگوی فصلی وقوع سرقت منازل در شهر، متمرکز بر فصول بهار و تابستان و الگوی هفتگی بر روزهای آخر هفته متمرکز است.

- امیری و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان «مطالعه آسیب‌های اجتماعی ناشی از حاشیه‌نشینی در منطقه ۱۹ شهرداری تهران از دیدگاه مدیران شهری» چنین اذعان داشتند که حاشیه‌نشینی در کلان‌شهر به واسطه فضای کالبدی و روابط اجتماعی در آن، آسیب‌های اجتماعی خاصی را در پی دارد. بنابراین مدیریت کلان‌شهری چون تهران مستلزم شناخت آسیب‌های اجتماعی ناشی از حاشیه‌نشینی و ارائه راهکارهایی برای بهبود و کاهش آنهاست تا زندگی در این کلان‌شهر، رضایت‌بخش‌تر شود. هدف اصلی این پژوهش، مشخص کردن انواع آسیب‌های اجتماعی ناشی از حاشیه‌نشینی از دیدگاه مدیران شهری در منطقه ۱۹ شهرداری تهران و اهداف فرعی پژوهش، اولویت‌بندی آسیب‌های اجتماعی و دلایل بروز آنها و ارائه سازوکارهای بهبود و کاهش آن می‌باشد. روش تحقیق در این پژوهش، توصیفی - تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات، اسنادی - پیمایشی، مبتنی بر پرسشنامه است. حوزه پژوهش، منطقه ۱۹ شهرداری تهران و جامعه آماری ۲۰ نفر از مدیران منطقه ۱۹ می‌باشد که نمونه آماری آن ۱۲ نفر به صورت نمونه‌گیری غیرتصادفی در نظر گرفته شده است. داده‌های پرسشنامه با استفاده از نرم‌افزار SPSS و به دو روش آمار توصیفی و استنباطی، تجزیه و تحلیل شده‌اند. نتایج کلی و یافته‌های تحقیق بیانگر آن است که مدیران منطقه ۱۹، خاستگاه آسیب‌های اجتماعی را مسائل خانوادگی

و اقتصادی می‌دانند و بیکاری، اعتیاد و تکدی‌گری را به عنوان مهمترین آسیب‌ها معرفی می‌نمایند. فقر و طلاق با رتبه دو و پنج، در بخش دلایل بروز آسیب‌های اجتماعی، از مهمترین دلایل هستند. در مورد سازوکار بهبود، علاوه بر محور توجه به نیازهای اقتصادی، مفاهیمی مرتبط با مدیریت کنترلی شهری و فعالیت‌های فرهنگی و افزایش آگاهی حاشیه‌نشینان، به چشم می‌خورد. این مفاهیم را مدیران منطقه ۱۹ با بیان راهکارهایی از قبیل آموزش و فعالیت‌های فرهنگی ارائه نموده‌اند.

- محسنی و نصرتی‌پایانی (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان «نسبت شهر با جرم و آسیب‌های اجتماعی (مطالعه‌ای در رتبه‌بندی جرایم و آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی شهر اقتصادی)» بیان داشتند که هم‌زمان با رشد فیزیکی و اجتماعی شهرها و تبدیل آنها به مراکز نامتجانس اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی میزان جرایم و آسیب‌ها به‌ویژه در مناطق مرکزی و حاشیه‌ای شهرهای بزرگ افزایش می‌یابد. میزان جرایم و آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کالبدی شهری با درجه توسعه شهری رابطه دارد و به موازات افزایش جمعیت شهری میزان جرایم و آسیب‌ها نیز افزایش می‌یابد. هدف اصلی این پژوهش شناسایی آسیب‌ها و جرایم شهری و تعیین رتبه‌بندی آن در شهرها است که به صورت موردی در شهر گرگان به اجرا درآمده است. نوشتار حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی است که به شیوه پیمایشی اجرا شده است. جامعه آماری این پژوهش را سه گروه مدیران اجرایی، نخبگان و شهروندان تشکیل داده‌اند. از جامعه آماری مدیران ۷۰ نفر، نخبگان ۱۱۰ نفر و شهروندان ۳۸۱ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری ترکیبی بوده و از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند - برای مدیران و سهمیه‌ای - برای نخبگان و شهروندان - استفاده شده است. ابزار غالب گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود و از مصاحبه نیز به عنوان ابزار تکمیلی استفاده شده است. تمامی داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که فقر، بیکاری، مشاغل کاذب، مهاجرت، تکدی و مسکن مهم‌ترین آسیب‌های اقتصادی شهر و اعتیاد، حاشیه‌نشینی، طلاق، کودکان خیابانی، سرقت، مزاحمت خیابانی، وندالیسم و خشونت به عنوان مهمترین آسیب‌های

اجتماعی شهر و نیز بدحجابی، قومیت‌گرایی، تعارض‌های فرهنگی و ناهنجاری آموزشی مهمترین آسیب‌های فرهنگی شهر و ترافیک، آلودگی و نامناسب بودن معابر و خیابان‌ها از مهمترین آسیب‌های فیزیکی شهر بودند.

- فیروزی و مدانلو جویباری (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «واکاوی آسیب‌های اجتماعی در محلات فرسوده شهری، نمونه موردی: منطقه سه شهر ساری» چنین اظهار داشتند که یکی از عوامل موثر بر میزان جرایم و آسیب‌های اجتماعی، مکان و مناطق جرم‌خیز است. جرم و آسیب اجتماعی دارای ظرف مکانی و زمانی منحصر به فردی است که باعث می‌شود رفتار مجرمانه در واحد مکان، توزیع فضایی یکسانی نداشته باشد. هدف اصلی پژوهش، بررسی و شناسایی مسائل و آسیب‌های اجتماعی موجود در محلات فرسوده است. روش این پژوهش، از لحاظ هدف، کاربردی - توسعه‌ای و از لحاظ نوع، توصیفی - تحلیلی و پیمایشی می‌باشد. محلات فرسوده منطقه سه شهر ساری به عنوان منطقه مورد مطالعه این پژوهش انتخاب شده است. در این پژوهش، حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۲۰ نفر به دست آمده که با روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک انتخاب شدند. داده‌ها با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS، Excel در قالب آماره‌های ضریب همبستگی پیرسون، فی - کرامر و آزمون خی دو مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که گویه‌های آسیب‌های اجتماعی در منطقه با میانگین ۳/۱۲، بالاتر از حد متوسط قرار دارد. آزمون کای اسکوئر در سطح معناداری ۹۵ درصد وضعیت نامساعد آسیب‌های اجتماعی در محلات فرسوده منطقه را تأیید می‌کند. ساماندهی این فضا و هدایت آن به سوی یک نظم منطبق با الزامات جغرافیایی شهر، می‌تواند به عنوان یک راهکار پایه‌ای اثرات تعیین‌کننده‌ای بر کاهش رفتار ناهنجار و تعدیل آسیب‌های اجتماعی در شهرها بر جای گذارد.

۲-۳-۲ مبانی تجربی خارجی

- بیوستایو و پدرازینی (۲۰۰۷) پژوهشی با عنوان «خشونت شهری و سیاست‌های امنیتی: اقدامات عمومی و خصوصی محلی برای تأمین امنیت در فضاهای شهری در دو شهر بارسلونا و بوگاتا» انجام داد. این پروژه

برای امن کردن فضاهای شهری انجام شد و محور کار آن، پیشگیری از جرم بود. بنابراین، پروژه سه رکن اصلی برای پیشگیری از جرم و کاهش احساس ناامنی عبارت است از: ۱- اجرای قانون: هدفمند کردن گشت‌های پلیس رویت‌پذیر، بهبود ارتباطات و دسترسی با اجرای قانون، تکمیل کردن نظارت محله‌ای. ۲- شناسایی گروه‌های در معرض خطر و انجام اقدامات پیشگیرانه اجتماعی: هدفمند کردن گروه‌های آسیب‌پذیر (زنان و کودکان و جوانان)، برنامه‌های آموزشی، توسعه مراکز حمایت از قربانیان جرم و تسهیلات تفریحی برای مشغول کردن جوانان. ۳- برنامه‌ریزی برای بهبود روشنایی خیابان و مدیریت آن: احیا فضای عمومی و باغ‌ها، طراحی خیابان‌ها، ساختمان‌ها، پارک‌ها و ... به منظور کاهش فرصت‌های جرم و سازماندهی مجدد بازارها و پایانه‌ها.

- والاس و همکاران (۲۰۰۶) پژوهشی با عنوان «ویژگی‌های محله و توزیع فضایی جرم و جنایت در رجینا» انجام دادند. این پژوهش در کشور کانادا، در زمینه توزیع فضایی جرائم انجام شده است. در این تحقیقات، فرض بر آن است که جرائم به طور تصادفی در شهر اتفاق نمی‌افتد، بلکه با سایر عوامل در ارتباط است. از این رو ویژگی‌های اجتماعی - اقتصادی و کالبدی محله‌های شهری در میزان وقوع جرم و ناامنی موثر است.

- مک کروود و همکاران (۲۰۰۹) پژوهشی با عنوان «تحلیل شدت اعتبار و اثرات جرائم در کاربری اراضی و ارائه الگو جرائم محلی» انجام دادند. این پژوهش که در کشور آمریکا انجام گرفت، نشان داد که آنها را برای مجرمان، بالقوه جذاب‌تر می‌کند. ممکن است انواع معینی از کاربری زمین در یک ناحیه وجود داشته باشد که مقدار بیشتری از جرم و بی‌نظمی را دامن بزند. این کاربری‌ها حجم گسترده‌ای از جمعیت را جذب می‌کنند و ممکن است آنان نیز در به وجود آمدن جرم در شهر موثر باشند.

- ویلسون (۲۰۱۰) پژوهشی با عنوان «مدل شهری عمومی: نگاه به گذشته و چشم انداز» انجام داد. ویلسون در تحقیق خود بیان می‌کند که فقدان تولیدات دستی و اشتغال‌هایی با مهارت پایین و همچنین مهاجرت‌های پشت سر هم کارگران و خانوارهای طبقه متوسط، پیامدهای اقتصادی، فرهنگی، فردی و بوم شناختی دارد و از نظر اقتصادی، نظری و شهری، دسترسی کمتری به فرصت اقتصادی رسمی دارند. از نظر فرهنگی، این افراد به دلیل ارزش‌های کاربردی برای موقعیت اجتماعی آنی، از ارزش‌های اساسی دست می‌کشند. مناطق حاشیه‌ای از

نظر بوم‌شناختی، به انزوای اجتماعی گرفتار شده‌اند؛ به طوری که دقیقاً به صورت مرکز نامتناسب و به هم ریخته‌ای از برش‌های معیوب جمعیت شهری درآمده‌اند که بیشتر انسان‌هایی که موقعیت مشابه‌ای دارند و کمتر نمایانگر جمعیت گسترده پایتخت هستند، ارتباط دارند و از نظر فردی نیز کمتر در معرض مستقیم امکانات متفاوت برای رشد فردی قرار می‌گیرند. طبق مطالعات ویلسون، نوجوانان شهری از نواحی کم درآمد یا جوانان گتوها، کمتر در معرض یک موازنه بین سازمان‌بندی اجتماعی و نابه‌سامانی اجتماعی هستند. در مقابل، نابه‌سامانی اجتماعی به صورت هنجار درآمده است. با توجه به این اصل و بر مبنای تحقیق ویلسون، نواحی مرکزی شهرهای آمریکا از نظر اجتماعی منزوی شده و نواحی شهری‌ای که گتو هستند، در معرض سطوح بالای جرم عنان گسیخته، فقر و نظایر آن هستند.

- کاساردا و لیندسی (۲۰۱۱) پژوهشی با عنوان «راهی که بعدها در آن زندگی خواهیم کرد» را انجام دادند. آنها نشانه‌های متفاوتی از نابه‌سامانی اجتماعی و پریشانی ساکنان را مطرح کردند. مطابق مطالعات کاساردا، عمومی‌ترین شاخص نابه‌سامانی اجتماعی، اندازه‌گیری درصد رسمی فقر در محدوده داده یک شهر است. کاساردا همچنین تأکید دارد که علاوه بر فقر، نابه‌سامانی اجتماعی با آسیب‌شناسی شرایط اجتماعی نیز ارتباط دارد؛ یعنی درست مانند خصوصیات نابه‌سامانی اجتماعی که ویلسون در نظر گرفته بود. آنها در تحقیق روی صد شهر بزرگ آمریکایی، ترکیبی از آمارهای رسمی فقر، نواحی محروم و طبقه پایین را برای ایجاد دو نشانگر پایه نواحی نابه‌سامان و شدیداً نابه‌سامان استفاده کرده است. نواحی نابه‌سامان، مناطقی هستند که آمارهای رسمی به طور همزمان نشان دهنده سطوح عنان گسیخته و فقر بالا، بیکاری، خانوارهای زن سرپرست و دریافت کنندگان رفاه هستند. نواحی شدیداً نابه‌سامان علاوه بر همه خصوصیات فوق، میزان بالای نوجوانان ترک تحصیل کرده را نیز دارا هستند. با این حال، طبق تحقیق جدید ویلسون و کاساردا، قلمروی تعاملات اجتماعی در مرکز شهرهای آمریکایی از نظر اقتصادی شدیداً فاجعه آمیز و از نظر فرهنگی، ضد ارزش‌های اساسی می‌باشد که توان فردی را محدود می‌کند و از نظر بوم‌شناختی مرکزی، از ساختمان‌های مرکزی، از ساختمان‌های معیوب و

تورفتگی‌هایی تشکیل شده که الگوهای آسیب‌شناسی را تقویت می‌کنند. این مناطق به طور هم زمان شامل افراد عنان گسیخته، فقر زیاد، بیکاری، خانوارهای زن سرپرست، دریافت‌کنندگان رفاه و نوجوانان ترک تحصیل است.

- شاو (۲۰۱۲) پژوهشی با عنوان «نظریه بی‌سازمانی اجتماعی» انجام داد که جرائم شهری را تحت تأثیر فضای مناطق خاص شهری می‌داند. وی با اخذ آمار و اطلاعات مناطق خاص شهری از دادگاه و پلیس به مناطقی رسید که ویژگی‌های حاشیه‌نشینی داشتند و به گتو معروفند. یافته‌های اصلی پژوهش عبارتند از: ۱- به طور کلی بزهکاران مناطق حاشیه از حیث ضریب هوشی و شخصیتی با بزهکاران مناطق دیگر، تفاوت معناداری ندارند.

۲- در مناطق حاشیه ای، سنت‌های عرفی، نهادهای محله‌ای و افکار عمومی که از طریق آنها محله‌ها، رفتار افراد را کنترل می‌کنند، به طور عمده از هم فروپاشیده‌اند. ۳- مناطق حاشیه‌ای، فرصت‌های متعددی را برای فعالیت مجرمان از جمله خرید و فروش موادمخدر، اموال مسروقه، مشروبات الکلی، اعمال خرابکارانه و متجاوزانه و منافی عفت و در اختیار مجرمان قرار می‌دهند. ۴- فعالیت‌های بزهکارانه در این مناطق از همان سنین کودکی به عنوان بخشی از بازی‌ها شروع می‌شود.

- هاپکینس (۲۰۰۴) در پژوهشی با عنوان «هدف‌گیری نقاط حاد خشونت مرتبط با الکل در مرکز شهر: مطالعه موردی: شایر تاتینگهام» چنین بیان داشت که گسترش سریع اقتصاد شبانه در بسیاری از شهرهای انگلیس در سال‌های اخیر موجب نگرانی از پتانسیل این بخش برای تولید خشونت ناشی از الکل شده است. در حالی که تعداد فزاینده‌ای از مطالعات به این نتیجه رسیدند که چرا این بخش پتانسیل ایجاد خشونت دارند، ارزیابی سیستماتیک اندکی در مورد تأثیر اقدامات انجام شده برای جلوگیری از چنین حوادثی صورت گرفته است. به عنوان بخشی از برنامه‌های کاهش جرایم دولت در برنامه دوم خود، تعدادی از ابتکارات هدفمند پلیس این بود که استراتژی‌هایی را اجرا کند که هدف آن شناسایی مکان‌هایی بود که بیشترین جرایم ناشی از الکل در آنجا رخ داده است. این پژوهش راهبردها و استراتژی‌های مورد استفاده در کشور انگلیس برای کاهش بزهکاری در مناطق حاد مرکز شهر را مورد بررسی قرار داده است. این پژوهش نشان داد که افزایش تعامل و

مشارکت بین پلیس و مدیریت مشروب فروشی‌ها و مراکز مصرف مشروبات الکلی و حضور و مراقبت بیشتر پلیس، می‌تواند موجب کاهش بزهکاری در این محدوده‌ها شود.

- بننت (۱۹۹۵) در پژوهشی با عنوان «شناسایی، توصیف و هدف‌گیری نقاط حاد آزار و اذیت» چنین اذعان می‌دارد که سرقت مسکونی در سراسر کمربند به طور مساوی توزیع نشده است و بیشتر موارد این سرقت در شمال غربی شهر جمع شده‌اند. همچنین این مطالعه نشان داد در این منطقه نیز «نقاط بسیار بحرانی» و «نقاط کم خطرتر» وجود دارد. نتایج این مطالعه نشان داد که فراوانی مسیرهای دسترسی به فرار بزهکاران و نزدیکی نواحی جرم‌خیز به محل سکونت بزهکاران، مهمترین عامل شکل‌گیری محدوده‌های آلوده‌تر در این شهر هستند. به دیگر سخن، در نقاط جرم‌خیز فرصت‌های مناسبی برای بزهکاران به منظور ارتکاب بزه فراهم بوده که منجر به شکل‌گیری این محدوده‌ها شده است.

همان طور که مشاهده می‌شود بررسی پیشینه داخلی و خارجی نشان می‌دهد بحث رابطه بین فضا و جرائم و آسیب‌های اجتماعی از دیرباز مدنظر بوده است و درخصوص آن پژوهش‌های زیادی انجام شده است. لکن تاکنون پژوهشی جامع که مناطق جرم‌خیز استان تهران را به خوبی نشان دهد، انجام نشده است. لذا انجام چنین پژوهشی لازم به نظر می‌رسد؛ زیرا گام اول در سیاست‌گذاری در مورد آسیب‌های اجتماعی، قطعاً داشتن اطلاعات درست از موضوع و مسئله است. اگر تصویری که از یک مسأله و موضوع اجتماعی ترسیم می‌شود واقع‌گرایانه نباشد، به تبعیت از آن سیاست‌ها و برنامه‌هایی که گرفته می‌شوند نیز مطلوب نخواهند بود. از این-رو، چنانچه موفقیت در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در مورد کاهش آسیب‌های اجتماعی مدنظر باشد، باید شناخت دقیق از مناطق و آسیب‌های اجتماعی عمده آنها داشت.

۴-۲ مرور مفهومی

هنگامی که صحبت از اطلس آسیب‌های اجتماعی می‌شود به نوعی نماینگر نسبت مکان و جرم است. این مسئله تا حد زیادی به چگونگی نحوه مدیریت شهری بازمی‌گردد. یکی از مهمترین خصیصه‌های هر نظام شهری، اندازه شهر یا ابعاد جمعیتی آنهاست که تحت تأثیر نیروهای توسعه شهری و روندهای گرایش به شهرنشینی تغییر می‌کند. عملکرد، موجودیت و پایداری شهر به عنوان یک پدیده پویا، در تحرک و پویایی شاخص جمعیتی آن ظاهر می‌گردد. برقراری رابطه منطقی بین جمعیت، فعالیت و توسعه باعث هماهنگی اقتصادی، اجتماعی، پایداری محیطی و اعتای سطح زندگی می‌شود.

از جمله مهمترین عواملی که موجب مهاجرت به سوی شهرها می‌شود توسعه نامتوازن منطقه‌ای است؛ بدین معنا که در فرایند توسعه منطقه‌ای به شهرها توسعه بیشتری می‌شود و به همین دلیل افراد ساکن در روستا و شهرهای کوچک‌تر برای دستیابی به امکانات رفاهی بیشتر راهی شهرها و شهرهای بزرگ‌تر می‌شوند. این افراد به دلیل آشنا نبودن با فرهنگ شهرنشینی از سوی ساکنین شهرها طرد می‌شوند و در مناطقی جمع می‌شوند و با گذشت زمان مکان‌های جرم‌خیز به وجود می‌آیند که ناحیه‌ای برای بروز آسیب‌های اجتماعی می‌شوند.

بنابراین مهمترین مفاهیم این پژوهش عبارتند از: توسعه نامتوازن مهاجرت، طرد اجتماعی و مکان‌های جرم‌خیز.

۲-۴-۱ مفهوم توسعه نامتوازن منطقه‌ای

«توسعه» در لغت به معنای رشد تدریجی در جهت پیشرفته‌تر شدن، قدرتمندتر شدن و حتی بزرگ شدن است (فرهنگ لغت آکسفورد، ۲۰۰۱). ادبیات توسعه پس از جنگ جهانی دوم در جهان مطرح شد و گسترش یافت و هدف از آن کشف چگونگی بهبود شرایط کشورهای عقب‌مانده است.

به عبارتی باید گفت، توسعه را می‌توان کوششی برای ایجاد تعادلی تحقق‌نیافته یا راه‌حلی در جهت کاهش مشکلات بین بخش‌های مختلف زندگی اجتماعی دانست. از این‌رو، توسعه را می‌توان جریانی در نظر گرفت که باعث تغییر در کل نظام اجتماعی - اقتصادی می‌شود. بنابراین توسعه علاوه بر بهبود میزان تولید و درآمد

شامل دگرگونی اساسی در ساخت‌های نهادی، اجتماعی - اداری و همچنین نگرش و دیدگاه‌های عمومی مردم نیز می‌شود.

عده‌ای از صاحب‌نظران توسعه را به معنای کاهش فقر، بیکاری، صنعتی شدن بیشتر، ارتباطات بهتر، ایجاد نظام اجتماعی مبتنی بر عدالت و افزایش مشارکت مردم در امور سیاسی تعریف می‌نمایند (ازکیا، ۱۳۸۱). عده‌ای دیگر توسعه را به معنای بازسازی جامعه براساس اندیشه‌ها و بصیرت‌های تازه می‌دانند. اندیشه‌های مذکور در دوران مدرن شامل سه اندیشه «علم‌باوری»، «انسان‌باوری» و «آینده‌باوری» است. بنابراین برای نیل به توسعه، سه اقدام اساسی درک و هضم اندیشه‌های جدید، تشریح و تفصیل این اندیشه‌ها و ایجاد نهادهای جدید برای تحقق آنها صورت می‌پذیرد (فیروزنیا و رکن‌الدین افتخاری، ۱۳۸۲).

به نظر می‌رسد یکی از ارکان توسعه، جامعیت و یکپارچگی آن است. هدف کلی توسعه، رشد و تعالی همه-جانبه جوامع انسانی است. تفاوت در میزان توسعه‌یافتگی مناطق و نابرابری‌های منطقه‌ای به دلیل ناتوانی در استفاده بهینه از پتانسیل‌های طبیعی یک منطقه در مقایسه با منطقه دیگر به وجود می‌آید (یاسوری، ۱۳۸۸). منظور از نابرابری منطقه‌ای یا فضایی، توزیع نابرابر فرصت‌ها و امکانات اقتصادی - اجتماعی در فضا است. نابرابری فضایی می‌تواند شامل نابرابری‌های بین شهر و روستا، شهرهای کوچک و بزرگ، مناطق محروم و برخوردار و ... باشد (چلبی، ۱۳۹۵: ۲۰۱).

اگر از این زاویه به مفهوم توسعه بنگریم که بهترین مفهوم توسعه، رشد همراه با عدالت اجتماعی است، باید گفت هدف کلی برنامه‌ریزان منطقه‌ای و یا توسعه اقتصادی باید برقراری عدالت اجتماعی و توزیع رفاه و ثروت در بین افراد جامعه باشد. برای دستیابی به هدف فوق در هر جامعه‌ای نیاز به تهیه و تدوین و درنهایت اجرای برنامه‌های متنوع و متعدد است؛ چرا که یکی از مهمترین خصایص یک اقتصاد پویا و فعال، توزیع عادلانه و مناسب امکانات و ثمرات توسعه در میان اکثریت جمعیت یک ناحیه، منطقه یا کشور است. از این‌رو، برنامه-ریزان بر آنند تا با برنامه‌ریزی‌های درست و مناسب سعی در کاهش محرومیت‌ها و نابرابری‌ها داشته باشند. در

کشور ایران توسعه، زیرساخت‌ها و ابزار آن در اثر برنامه‌ریزی‌های منطقه‌ای نامطلوب ملی و متمرکز در نواحی مختلف کشور به صورت نامتوازن رخ داده است.

نکته مهمی که در اغلب کشورهای در حال توسعه به چشم می‌خورد این است که اجرای خطوط پیشنهادی برای توسعه اغلب با موانعی برخورد کرده و غیر عملی می‌نماید. یکی از اولین علل توقف و عدم موفقیت، فقدان ظرفیت‌ها و تخصص‌های لازم مدیریتی، مالی، فنی و نبود قدرت‌های تصمیم‌گیرنده محلی است. این فقدان ظرفیت، حاصل رابطه کنونی قدرت‌های مرکزی با سطوح پیرامونی است که مانع از بروز شرایطی می‌شود که منجر به توقف و انباشت فرصت‌ها در پیرامون شده و آنها را در انجام امور خود مستقل سازد (امیریان، ۱۳۸۵: ۵۵).

آنچه ذکر آن حائز اهمیت است این است که توسعه نه با مردم و نه با تولید شروع می‌شود. محتوای آن نه در استیلای انسان بر طبیعت بلکه در هماهنگی با آن است. توسعه می‌بایست حق انتخاب انسان‌ها را افزایش دهد و فرصت‌های برابر، کارایی بیشتر، عدالت فراگیر و محیطی پایدار به وجود آورد. توسعه منطقه‌ای این اصول را با تشریک مساعی مردمانی که در محدوده‌ای فضایی احساس همبستگی و تعلق خاطر می‌کنند پیگیری می‌کند. از این‌رو، مباحث اختیارات و مسئولیت ساکنین و شیوه اداره منطقه اهمیتی کلیدی در توسعه منطقه‌ای دارد (صرافی، ۱۳۷۹: ۱۵۰).

بنابراین، منظور از توسعه نامتوازن زمانی است که یک توزیع عادلانه بین تمامی مناطق یک کشور صورت نگیرد و تمرکز خدمات و امکانات رفاهی در یک یا چند منطقه به وجود آید. پدیده توسعه نامتوازن پیامدهای فراوانی به همراه خواهد داشت که از آن جمله می‌توان به سیر صعودی مهاجرت از مناطق روستایی و شهرهای کوچک به شهرها و کلان‌شهرها اشاره کرد.

۲-۴-۲ مفهوم مهاجرت

در سراسر جهان به ویژه بعد از جنگ جهانی دوم مهاجرت‌های روستایی به عنوان پدیده‌ای جمعیتی در عرصه‌های بین‌المللی مطرح شد. اگرچه شیوع این پدیده در آغاز طبیعی بود، اما بعد از گشت چند دهه به دنبال آثار و پیامدهای نامطلوب آن در کشورهای در حال توسعه، غیر طبیعی تلقی شد. ضعف ساختاری مناطق روستایی و شهرهای کوچک سبب گردید تا افراد برای به دست آوردن فرصت‌های مناسب به مناطق شهری بزرگتر و کلان‌شهرها مهاجرت کنند.

مهاجرت در کنار مرگ‌ومیر و باروری یکی از سه مولفه‌های اصلی اثرگذار بر رشد جمعیت‌های انسانی است. علاوه بر این، مهاجرت یکی از مهم‌ترین منابع تأمین نیروی انسانی لازم برای بازارهای کار و توسعه اقتصاد ملی و محلی محسوب می‌شود. از این‌رو، شناخت هر چه بیشتر و جامع‌تر مهاجرت یک ضرورت مطلق در پژوهش‌های علمی یا برنامه‌ریزی‌های کاربردی است. برای مهاجرت تعریف یگانه‌ای وجود ندارد؛ چرا که راه یکسانی برای اندازه‌گیری آن نیست و هنوز هم تعریفی از مهاجرت که فارغ از فرایند اندازه‌گیری باشد، در توافق عمومی قرار نگرفته است. ولی به طور کلی مفهوم مهاجرت، دربرگیرنده چهار بعد ویژه تغییر در مکان، اقامتگاه، زمان و فعالیت است (اوبری، ۱۹۹۱).

اگر از زاویه مفهوم لغوی به مهاجرت نگاهی بیاندازیم، این واژه به معنی از جایی به جایی دیگر رفتن و در آنجا منزل کردن، دوری کردن از شهر و دیار خود، از موطن خود به جایی دیگر انتقال کردن و هجرت گزیدن است. در این تعریف به ملاک‌های (زمان، فاصله و انگیزه) توجهی نشده است و این مفهوم از بُعد لغوی صرف توصیف گردیده است. بنابراین خیلی عام و کلی است و فقط مبین صوری مفهوم است.

عده‌ای از صاحب‌نظران مهاجرت را به معنای حرکت وسیع، همه‌جانبه و گاه دسته‌جمعی روستاییان به سوی شهرها به ویژه پایتخت تعریف کرده‌اند. این مهاجرت در مواردی چند به پیدایش حاشیه‌نشینی شهری، تورم بخش خدمات، رشد بیکاری پنهان و بسط آسیب‌ها و مسائل اجتماعی در شهرها منجر می‌شود (پیران، ۱۳۷۵؛ ۱۴). عده‌ای دیگر مهاجرت را به عنوان مهم‌ترین صورت تحرک مکانی جمعیت در یک قلمرو جغرافیایی،

حرکت یک فرد یا گروهی از افراد در امتداد مرزهای یک واحد سکونتگاهی به واحدی دیگر برای اقامت دائم یا موقت در مکانی غیر از زادگاه فرد در نظر می‌گیرند (ختاری، ۲۰۰۲).

به طور کلی می‌توان مهاجرت را شکلی از تحرک جغرافیایی یا تحرک مکانی دانست که بین دو واحد جغرافیایی صورت می‌گیرد. این تحرک جغرافیایی، تغییر اقامتگاه از مبدأ یا محل حرکت به مقصد یا محل ورود است. این گونه مهاجرت‌ها را مهاجرت دائم گویند و باید آن را از اشکال دیگر حرکت جمعیت که مضمّن تغییر دائمی محل اقامت نیست، تفکیک کرد (کلانتری، ۱۳۸۲؛ ۲۱۲).

در کتاب مهاجرت، شهرنشینی و توسعه به چهار بُعد ویژه مفهوم مهاجرت به شرح زیر اشاره شده است: تغییر در مکان، اقامتگاه، زمان و فعالیت.

الف) معیار مکانی: مفهوم مهاجرت بیانگر جابجایی از یک مکان به مکان دیگر است که همواره با تغییر منطقه و حرکت در فاصله مشخص باشد.

ب) معیار اقامتگاهی: مفهوم مهاجرت بیانگر حرکتی است برای ماندن در جایی دیگر.

ج) معیار زمانی: سومین نمود جابجایی جمعیت، بعد زمانی آن است. بدین معنی که چه مدت باید کسی از محلی دور باشد تا مهاجر به شمار آید؟ از یک سو، پاسخ داده می‌شود که این یک تصمیم اختیاری است. برخی صاحب‌نظران استدلال کرده‌اند که مهاجرت باید یک تغییر مکان اقامتگاهی باشد که طی آن، مرزهای از قبل تعیین شده یک منطقه برای مدت یک سال یا بیشتر پشت سر گذاشته می‌شود.

د) معیار فعالیت: چهارمین بعد جابجایی جمعیت تغییر در یک مکان فعالیت است که تحرک جمعیت هم شامل تغییر در اقامتگاه و هم تغییر در محل فعالیت می‌شود. یک شخص می‌تواند بدون این که تغییری در محل اقامتگاهش بدهد، مکان فعالیت‌اش را تغییر بدهد مانند افرادی که پیوسته به طور روزانه یا هفتگی بین محل کار و اقامتگاه‌شان رفت و آمد می‌کنند (اوبرای، ۱۳۷۰: ۴۹).

علاوه بر این، لهسایی زاده مفهوم مهاجرت را از زاویه شیوه معیشت مورد تأکید قرار داده است. او معتقد است: اصول مهاجرت روستا - شهری یک انتقال اصلی از ساخت مرکزی جامعه که در آن مردم از اجتماعات به طور کلی کوچکتر کشاورزی به اجتماعات بزرگتر و عمدتاً غیر کشاورزی حرکت می‌کنند را نشان می‌دهد (لهسایی - زاده، ۱۳۸۶: ۱۵).

اما آنچه بررسی پدیده مهاجرت را حائز اهمیت ساخته است، پیامدهای متفاوت و تسلسل‌واری است که در مناطق مبدأ و مقصد بر جا می‌گذارد و مشکلات و مسائل جدی‌ای به وجود خواهند آورد؛ به گونه‌ای که عدم توجه به این مسئله در هر منطقه‌ای عمدتاً منجر به شکست برنامه‌ریزی‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی شده و موجبات رشد آسیب‌ها و مسائل متعددی خواهد شد. یکی از این مسائل منتج شده از مهاجرت که سرآغاز مشکلات دیگر نیز به شمار می‌آید، پدیده طرد اجتماعی افراد تازه وارد به مکان جدید خواهد بود.

۲-۴-۳ مفهوم طرد اجتماعی

«طرد» اصطلاح جدیدی نیست، در جوامع قدیم واژگانی مشابه آن وجود داشتند؛ نظیر تبعید مثلاً به سبک آتن باستان، اخراج از موطن در رم و سایر جوامع، گتو به معنای محله منزوی در قرون وسطی و پریا در هندوستان که جملگی معنایی مشترک دارند: جدا کردن یک فرد یا گروه از جامعه که در برخی موارد نظیر پریا فرد از تمام حقوق اجتماعی، مذهبی و ارتباط با دیگران کاملاً محروم بود (زیبرا، ۱۳۹۳؛ ۱۱).

ریشه مفهوم «طرد اجتماعی» را می‌توان با اندیشه کارل مارکس و ماکس وبر پی گرفت (بورچارت و همکاران، ۲۰۰۲). البته پیش از این دو نفر آدام اسمیت و در زمان‌های گذشته، ارسطو نیز مفاهیمی نزدیک به طرد اجتماعی را پیش کشیدند و هر دو متفکر، طرد را برخاسته از فقدان انتخاب فردی و یا عدم وجود آزادی برای دست زدن به انتخاب دانستند (پیرسون، ۲۰۰۲) و نیز، رن لینور در سال‌های ۱۹۷۰ این اصطلاح را برای اشاره به افرادی نظیر فقرا، معلولان، کودکان آزاردیده، معتادان و ... به کار برده است که به وسیله دولت موجود و شبکه‌های اجتماعی رانده شده بودند (گردون، ۲۰۰۷).

عده‌ای طرد اجتماعی را عبارت است از محرومیتی طولانی مدت که به جدایی از جریان اصلی جامعه می‌انجامد، تعریف کرده‌اند آن را فرایندی می‌دانند که در نتیجه آن افراد و گروه‌های اجتماعی معینی از اجتماع طرد و به حاشیه رانده می‌شوند (بلیک‌مور، ۱۳۹۲: ۴۳۵).

به عبارت دیگر، طرد اجتماعی، از هم‌گسیختگی پیوندهای اجتماعی میان فرد و جامعه است (سیلور، ۲۰۰۸: ۳۰۲). طرد اجتماعی بیانگر روش‌هایی است که طی آنها افراد از مشارکت کامل در جامعه بزرگتر محروم می‌شوند. مفهوم طرد اجتماعی توجه ما را به طیف وسیعی از عواملی جلب می‌کند که افراد و گروه‌ها را از داشتن فرصت‌هایی که پیش‌روی اکثر جمعیت است، باز می‌دارد. طرد اجتماعی می‌تواند اشکال مختلفی داشته باشد. به عنوان مثال، اجتماعات روستایی دورافتاده‌ای که به خدمات و امکانات رفاهی زیادی دسترسی ندارند یا محلات فقیر و حاشیه‌ای شهری که نرخ جرم در آنها بالا است، نمونه‌هایی از طرد اجتماعی باشند. طرد و جذب را می‌توان از ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی نگریست. طرد از بازارکار، طرد به لحاظ مصرف و الگوی مصرف، طرد از مشارکت سیاسی، عدم دسترسی به تسهیلات فراغتی و تفریحی، محدودیت و ضعف شبکه اجتماعی و ... بیانگر طرد اجتماعی است (گیدنز، ۱۳۹۲: ۴۶۸ - ۴۶۷).

هر فردی در طول زندگی خود می‌تواند دچار طرد اجتماعی شود. البته باید به این نکته توجه داشت که برخی از افراد ممکن است نسبت به دیگران بیشتر در معرض طرد اجتماعی قرار گیرند. برخی از عواملی که به واسطه آنها افراد بیشتر دچار طرد اجتماعی می‌شوند عبارتند از: درآمد کمتر، تضاد خانوادگی، زندانی شدن، تعلق به گروه اقلیت قومی، زندگی در حاشیه شهر و مناطق روستایی، سن، معلولیت و برای مثال افرادی که در خانواده‌هایی با درآمد کم و دارای تنش‌های خانوادگی زندگی می‌کنند بیشتر در معرض طرد شدگی و گرایش به انواع آسیب‌های اجتماعی قرار می‌گیرند. این افراد معمولاً در یک منطقه خاص گرد هم جمع می‌شوند و مناطقی را تحت عنوان قانون جرم‌خیز ایجاد می‌کنند. در این مناطق شدت و تنوع آسیب‌های اجتماعی به نسبت مناطق دیگر بیشتر خواهد بود.

۲-۴-۴ مفهوم قانون جرم‌خیز

مفهوم قانون جرم اولین بار توسط شرمن، گارتین و برگر در سال ۱۹۶۹ و برای تحلیل مکانی بزهکاری و جرم مورد استفاده قرار گرفت. این واژه بیانگر یک مکان یا محدوده جغرافیایی است که میزان بزهکاری و جرم در آن بسیار بالا است. حدود این مکان می‌تواند بخشی از یک شهر، یک محله، چند خیابان مجاور و حتی ممکن است یک خانه یا یک مجتمع مسکونی باشد (تایلور، ۱۹۹۸؛ ۳). مرکز کاهش بزهکاری متعلق به وزارت کشور انگلیس، قانون‌های جرم‌خیز را به این شرح تعریف کرده می‌کند: یک ناحیه جغرافیایی که در آن وقوع بزه از حد متوسط بالاتر است و یا ناحیه‌ای که وقوع بزهکاری در آن نسبت به توزیع جرم در کل ناحیه متمرکزتر است (کلانتری و توکلی، ۱۳۸۶؛ ۴).

کلارک نیز قانون‌های جرم‌خیز را محدوده‌ای می‌داند که نسبت به محدوده‌های دیگر، مردم برای درخواست کمک، بیشتر با پلیس تماس می‌گیرند. از نظر او، قانون‌های جرم‌خیز می‌توانند میزان جرایم محلی را افزایش دهند (فلسون و کلارک، ۱۳۷۸؛ ۱۵).

ویزبرد ۴ و اک ۵ چهار مفهوم اساسی زیر را در شکل‌گیری قانون‌های جرم‌خیز موثر دانسته‌اند:

الف) تسهیلات^۶: وجود امکانات و تسهیلات مناسب بزهکاری چون مشروب‌فروشی، قمارخانه، برخی مجتمع‌های آپارتمانی در یک محدوده جغرافیایی باعث ترغیب و تشویق بزهکاران به انجام رفتار مجرمانه در این محدوده‌ها می‌شود. علاوه بر این، نوع و میزان بزهکاری بستگی به نوع افرادی دارد که به این مکان‌ها جذب می‌شوند.

۴ - Wizbard

۵ - Eck

۶ - Facilities

ب) ویژگی‌های مکانی^۷: وجود مشخصاتی چون دسترسی راحت، نبود گشت و نگهبان، عدم مدیریت اصولی و در کنار آن وجود برخی امکانات، مجرمین را ترغیب به جنایت در برخی مکان‌های خاص می‌نماید.

ج) اهداف مجرمانه^۸: وجود اموال و اشیایی که مطلوب بزهکاران است.

د) بزهکار^۹: وجود تعداد بیشتر بزهکاران و داشتن توانایی و انگیزه کافی جهت عمل مجرمانه از دیگر عوامل موثر در شکل‌گیری کانون‌های جرم‌خیز است (اک، چینی، کمرون، لیتنر و ویلسون، ۱۳۸۸: ۱۶۰).

با در نظر گرفتن تعاریف فوق می‌توان دریافت که تحلیل جغرافیایی کانون‌های جرم‌خیز، فرآیند نمایش، شناسایی و تعیین محدوده‌های تراکم جرایم در سطح استان است و بدین طریق سعی می‌شود تا ضمن شناسایی این مناطق، اقدام به ارائه راهبردها و سیاست‌های مناسب برای حذف یا کاهش این تمرکز کرد و از وقوع جرم در این مناطق در آینده پیشگیری کرد.

به طور کلی مطالعه کانون‌های جرم‌خیز چارچوب علمی برای تحلیل فضایی و مکانی جرم و مطالعه رابطه ناهنجاری‌ها با فضا و زمان را در محدوده شهرها فراهم می‌نماید. به طور کلی، در این مطالعات چگونگی پیدایش، کیفیت و نحوه پراکندگی اعمال مجرمانه در محدوده جغرافیایی شهر مورد بررسی قرار می‌گیرد و به کمک نمایش فضایی اعمال مجرمانه و تلفیق این اطلاعات با داده‌های مکانی محل ارتکاب جرایم و شاخص‌های اجتماعی، اقتصادی مجرم و محل سکونت او، امکان شناسایی کانون‌های جرم‌خیز، پیش‌بینی محل‌های احتمالی وقوع ناهنجاری در محدوده شهر فراهم می‌شود. در نهایت، این اطلاعات به شکل موثری می‌تواند به کاهش میزان جرایم در سطح شهرها و استان و پیشگیری از بزهکاری و افزایش ایمنی کمک نماید (کلانتری، ۱۳۸۰: ۶۴ - ۶۳).

۷ - Site Features

۸ - Crime Targets

۹ - Offender

۲-۵ مرور نظری

همان طور که در ابتدا نیز به آن اشاره شد از آنجا که پژوهش حاضر یک پژوهش توصیفی است در بخش مبانی نظری، ادبیات و بنیان‌های نظری مفاهیم ذکر شده صرفاً به منزله دانش زمینه‌ای مرور می‌شود و در بخش بعدی چارچوب مفهومی پژوهش ارائه خواهد شد.

۲-۵-۱ بنیان‌های نظری مفهوم توسعه نامتوازن منطقه‌ای

از جمله نظریات مرتبط با مبحث توسعه نامتوازن، نظریه تمرکززدایی است. نظریه مذکور توضیح خواهد داد که چگونه یک منطقه دچار توسعه نامتوازن خواهد شد.

تمرکززدایی و توسعه متوازن از موضوعاتی است که در دهه‌های اخیر مورد توجه جغرافی‌دانان سیاسی قرار گرفته است. مورفی در این خصوص می‌نویسد جغرافیای سیاسی پس از یک دوره انزوا در میانه قرن بیستم، اخیراً با ظاهر شدن در سازماندهی سیاسی فضا، نقش مهمی را در امر توسعه در مقیاس‌های متفاوت ایفا می‌کند (مورفی، ۲۰۰۱). از نظر مبانی، اولین و معمول‌ترین دیدگاه در روابط حقوقی دولت و شهرداری‌ها در قالب نظام عدم تمرکز تحلیل می‌شود. کاربرد این دیدگاه در سطوح ملی، منطقه‌ای و محلی نقش به‌سزایی در ارتباط شهرداری‌ها با دولت مرکزی و میزان استقلال‌شان دارد.

بخش عمده تمرکززدایی در مدیریت شهری مربوط به انتقال اداره شهر به واحدهایی می‌شود که منتخب مردم هستند؛ بخشی نیز مربوط به واگذاری مسئولیت از مقامات عالی‌تر به مقامات پایین‌تر (سعیدی، ۱۳۸۷: ۲۶۹).

در مقابل، تمرکزگرایی در حوزه مدیریت شهر به معنای تمرکز هر چه بیشتر اختیارات واحدها در دست مقامات حکومت مرکزی و تجمع هر چه بیشتر امکانات و خدمات رفاهی در شهر و بی بهره ماندن سایر مناطق از این خدمات است. تمرکزگرایی به مفهوم وسیع خود، اصلی در سازماندهی است که در آن تصمیم‌گیری در دست

گروهی از مدیران و مقامات فرادست متمرکز است و از این طریق مدیران و کارمندان پایین دست را برای پیشبرد امور سازمان کنترل و هماهنگ می‌کند (سعیدی، ۱۳۸۷: ۲۷۱).

فرایند ناشی از تمرکز امور در مناطق خاصی از یک کشور و کنترل امور توسط بخش کوچکی از سیستم بروکراسی که عمدتاً در پایتخت‌ها و شهرهای اصلی مستقر گشته است، موجب عقب‌ماندگی قسمت‌های وسیعی از کشورها شده و عدم استفاده مناسب از پتانسیل‌های انسانی و طبیعی مناطق مختلف منجر به گسترش فقر در آن قسمت‌ها گردیده است. در چنین الگویی از تجمع، قدرت‌های تصمیم‌گیری و اجرایی مناطق دور دست و اجزای تشکیل‌دهنده آنها، عملاً هیچ‌گونه نقشی در سرنوشت خود ندارند. به عبارت دیگر، در سیستم‌های متمرکز نه فقط امور محلی بر مبنای اصول مرکزیت بنیان‌گذاری می‌شود بلکه خط‌مشی‌ها نیز توسط حکومت مرکزی وضع می‌گردد و مقامات محلی موظفند کلیه دستورات و احکام حکومت مرکزی و گروه ممتاز را بی‌چون و چرا به موقع اجرا گذارند (رضویان، ۱۳۸۱: ۳).

از این‌رو، می‌توان گفت چنانچه در برنامه‌ریزی منطقه‌ای اصل تمرکزگرایی در حوزه مدیریت اجرا شوند امکانات و خدمات رفاهی در برخی مناطق تجمع می‌یابند و سایر مناطق از این امکانات بی‌بهره می‌مانند.

نظریه دیگری که این امر را نشان می‌دهد، نظریه سلسله‌مراتبی میسرا است. الگوی پیشنهادی میسرا در مقطع زمانی خود (دهه پنجاه) باب جدیدی را در مطالعات منطقه‌ای ایران گشود و بحث (عدالت اجتماعی و توزیع) را در مقابل رشد در محافل برنامه‌ریزی برانگیخت. به ویژه آن‌که در مقطع فوق، توجه به برنامه‌ریزی روستایی بسیار اندک بود. تفکر فضایی مکانی و طرح سلسله‌مراتب کانونی از جمله دستاوردهای مدل میسرا به شمار می‌آید.

اهداف پیشنهادی میسرا بدین ترتیب بوده است:

- یکپارچه‌سازی مراکز شهری و روستایی و رفع دوگانگی شهر و روستا؛
- ایجاد جامعه‌ای روستایی - شهری فارغ از تراکم شهری و انزوای روستایی،

- رفع تمرکز و پیشگیری از قطبی شدن فضا - فعالیت (شیخی، ۱۳۸۰: ۴).

میسرا بیان می‌کند که در اقتصاد فضایی اکثر کشورهای در حال توسعه تعداد محدودی متروپل شهری وجود دارد که بسیاری از فعالیت‌ها و پتانسیل‌ها را در خود تمرکز کرده و ارتباط مناسبی نیز با نواحی اطراف به‌ویژه مناطق روستایی ندارد و به همین دلیل، این فرایند منجر به دوغانگی اقتصادی در اقتصاد این مناطق گردیده که برای رفع این مشکلات باید ارتباط فضایی بین قطب‌های رشد و سایر مراکز کوچک‌تر و نقاط روستایی مستحکم‌تر شود. مدل سلسله‌مراتبی پنج مرحله‌ای میسرا به شرح زیر است:

۱. قطب رشد در سطح ملی (شهرهای بزرگ متروپل)؛

۲. مراکز رشد در سطح منطقه‌ای (شهرهای متوسط)؛

۳. نقاط رشد در سطح ناحیه (شهرهای کوچک)؛

۴. مرکز خدمات در سطح ناحیه (روستا شهر)؛

۵. روستای مرکزی (کلانتری، ۱۳۷۸: ۷۸).

میسرا معتقد است جوامع روستایی برای رفع نیازهای تجاری کشاورزی خود به شهرهای کوچک نیازمندند. بنابراین لازم است که توجه خود را به سوی مراکز کوچک و متوسط معطوف داریم. ایده مرکز رشد به معنای ایجاد تمرکز در سطح محدودتر و سطوح پایین‌تر سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها است. به عبارت دیگر، از بین سه شکل توزیع سطح توسعه یعنی "تمرکز کامل"، "عدم تمرکز کامل" و "تمرکز غیر متمرکز یا محدود" شق سوم را به عنوان راهبرد مناسب برمی‌گزینند، زیرا معایب دو گزینه دیگر مانند تمرکز رشد و توسعه قطبی یا پراکندگی رشد را ندارد و از نظر مکانی نیز با ایجاد نظامی از کانون‌های رشد که بر حسب سلسله‌مراتب شده همه نقاط جمعیتی به اندازه کافی رشد و توسعه می‌یابند (میسرا، ۱۳۸۶: ۴۲).

میسرا در ارائه سطوح پیشنهادی، تعداد کانون‌ها، جمعیت تحت پوشش و موقعیت سیاسی هر یک از مراکز سطوح را نیز در نظر گرفت. در واقع درست است که میسرا این مدل را برای کل کشور پیشنهاد داده است اما به

وضوح بارها تأکید کرده است که این مدل می‌تواند برای سطوح و مقیاس‌های بزرگ‌تر و کوچک‌تر از سطوح کشور نیز کاربرد داشته باشد. مفهومی که میسرا در نظریه خود بیان می‌کند مفهوم ساختار فضایی است؛ میسرا ساختار فضایی را به عنوان آرایش گره‌گاه‌ها و شبکه‌ها در فضا، در رابطه با یکدیگر تعریف می‌کند. هر کشور یا منطقه‌ای دارای ساختار فضایی مخصوص به خود است که از تصمیم‌های قبلی افراد و حکومت‌ها، ناشی می‌شود. کشورهای توسعه‌یافته ساختار ویژه خود، کشورهای در حال توسعه نیز ساختاری متفاوت و سرانجام کشورهای بینابینی هم گونه دیگری از این ساختار را به نمایش می‌گذارند. طبیعتاً از آنجا که تنوع این ساختار پیچیده‌تر از این است که چنین گونه‌شناسی ساده‌ای بتواند بیان کند، بهتر است که پیوستاری از ساختارهای فضایی در نظر بگیریم که در یک سر آن، ساختار بسیار قطبی و در سر دیگر، ساختار بسیار پراکنده قرار گرفته است. همه کشورها یا مناطق را می‌توان روی این پیوستار ثبت کرد و آنگاه با دقت بیشتری می‌توان به گونه‌شناسی انواع ساختارهای فضایی دست یافت. میسرا ادامه می‌دهد که مطالعه دقیق این پیوستار، آشکار می‌کند که کشورهای کاملاً توسعه‌یافته از ساختارهایی برخوردارند که شباهت‌های بسیاری با یکدیگر دارند. این وضعیت، در مورد کشورهای در حال توسعه نیز صادق است؛ اگر چه ساختارهای کاملاً یکسانی نیستند، اما یکسانی بسیاری از خود نشان می‌دهند و البته این اتفاقی نیست؛ زیرا هر سطح از توسعه اقتصادی - اجتماعی با گونه خاصی از ساختار فضایی سازگاری دارد (اطاعت و موسوی، ۱۳۹۰: ۶۶).

مطابق با اهداف پیشنهادی نظریه سلسله مراتب میسرا باید در برنامه‌ریزی منطقه‌ای برای ارائه خدمات بتوان دوگانگی شهر و روستا را از بین برد. چنانچه برنامه‌ریزی‌های مذکور نتوانند این دوگانگی را رفع کنند شهرها و کلان‌شهر در ارائه خدمات و امکانات رفاهی به عنوان مرکز و بقیه مناطق به عنوان پیرامون تلقی خواهند شد و تضاد و تعارض بین این دو در گذر زمان بیشتر خواهد شد. این مسئله در نظریه مرکز - پیرامون به خوبی تبیین شده است.

تبیین نظریه مرکز - پیرامون براساس تحقیقات فریدمن در آمریکای جنوبی صورت گرفت. این نظریه به ایجاد رابطه استعماری مرکز - پیرامون در سیستم فضایی اشاره می‌کند (عظیمی، ۱۳۸۱: ۱۰۱). وی با تعریف توسعه به عنوان فرایندی ناپیوسته تراکمی از ابداعات، سیستم فضایی را به مرکز - پیرامون تقسیم می‌کند. نواحی

مرکزی به عنوان زیرسیستم‌های سازمان‌یافته‌ای تلقی می‌شوند که ظرفیت بالایی جهت توسعه دارند و نواحی پیرامونی، زیرسیستم‌هایی دارند که مسیر توسعه آنها توسعه نهادهای نواحی مرکزی و با توجه به نحوه ارتباط آنها بر حسب وابستگی عمده تعیین می‌شود. به عبارت دیگر، در این نظریه مرکز به عنوان منشأ توسعه بوده که با زایش توسعه در مرکز به پیرامون جریان می‌یابد (حکمت‌نیا و موسوی، ۱۳۸۳: ۱۰۲).

تمرکز جمعیت، امکانات، خدمات و کارکردهای متنوع در مرکز یا مادر شهر سبب شده جمعیت نواحی پیرامونی برای رفع نیازهای خویش به آنجا سفر کنند. این امر بر امتیازات، مرکزیت، قدرت و تسلط مرکز می‌افزاید. لذا ضرورت دارد که برنامه‌ریزان در بازنگری کارکردهای شهر و روستا چنان کنند که هم شهر و هم روستا، دارای عملکردهای متفاوت و متنوع ویژه خود گردند و دارای کارکرد و وابستگی‌های دو طرفه و متقابل باشند تا شکاف درآمدی مرکز - پیرامون و نیز تفاوت‌های موجود در خدمات و کیفیات معیشتی آنها کاهش یابد. مرکز یا کانون هر فعالیت، دارای توانمندی‌های بالایی از عملکرد و قدرت است که قسمتی از آن را به نسبت عکس فاصله، در پیرامون توزیع می‌کند (صرامی، ۱۳۸۱).

فریدمن معتقد بود که در هر مرحله از توسعه اقتصادی که در یک کشور وجود دارد، متناسب با آن، ساختار اقتصادی فضایی شکل می‌گیرد. منظور از اقتصاد فضایی، الگوی جغرافیایی و یا فضایی توسعه است. برای شکل‌گیری چنین ساختار فضایی، استفاده از منابع محلی و تمرکز فعالیت‌های اقتصادی قدم اولیه به حساب می‌آید. بنابراین عوامل تولید تنها در مکان‌های محدودی کنار هم متمرکز می‌شوند. لذا این نقاط، اولین سلسله مراتب سکونتگاهی را شکل می‌دهند. با شکل‌گیری اولین نقاط، از طریق تخصیصی شدن و تمرکز سرمایه، نیروی کار ماهر نیز تمرکز شده و موجب انباشت فعالیت‌های اقتصادی در این مراکز می‌گردد. بنابراین در این فرایند تمرکزگرایی منجر به، به وجود آمدن الگوی مرکز - پیرامون می‌گردد. به طوری که مناطق پیرامونی تحت نفوذ بلامنازع مناطق مرکزی قرار می‌گیرند (کلانتری، ۱۳۸۷: ۵۹).

فریدمن که مدل مرکز - پیرامون را پیشنهاد می‌کند می‌گوید: هر نظام جغرافیایی شامل دو زیر نظام فضایی است که مرکز، قلب پیشتاز و پویایی نظام است و دیگری پیرامون که می‌توان که آن را بقیه نظام به حساب آورد که

در حالت وابستگی و سلطه‌پذیری نسبت به مرکز قرار داد. این چنین رابطه‌ای را هم در سطح ملی (بین مناطق و مرکز) هم در سطح درون منطقه قاره‌ای و حتی جهانی می‌توان به کار برد (صرامی، ۱۳۸۱).

براساس نظریه مرکز - پیرامون برنامه‌ریزان منطقه‌ای باید در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی خود چنان عمل نمایند که شهر و کلان‌شهر را به واسطه تمرکز امکانات و خدمات رفاهی به مرکز تبدیل نکنند؛ چرا که این امر باعث می‌شود جمعیت سایر مناطق پیرامونی برای رفع نیازهای خویش به آنجا مهاجرت کنند و این مسئله، مشکلات فراوانی هم برای مرکز و هم برای پیرامون به همراه خواهد داشت. بنابراین لازم است که برنامه‌ریزان در بازنگری کارکردهای شهر و روستا چنان کنند که هم شهر و هم روستا، دارای عملکردهای متفاوت و متنوع ویژه خود گردند و دارای کارکرد و وابستگی‌های دو طرفه و متقابل باشند تا شکاف درآمدی مرکز - پیرامون و نیز تفاوت‌های موجود در خدمات و کیفیات معیشتی آنها کاهش یابد و از مهاجرت ساکنین نواحی پیرامونی به مرکز ممانعت به عمل آید.

۲-۵-۲ بنیان‌های نظری مفهوم مهاجرت

نظریات مهاجرت بر حسب دو موضوع کلی خواهد بود. دسته اول نظریات به تبیین علل و عوامل مهاجرت اشاره دارند که بر حسب نوع مهاجرت رویکردهای متنوع و مختلفی دارند. دسته دوم نظریات تلاش در تبیین پیامدهای مهاجرت دارند که بر حسب نوع مهاجرت دیدگاه‌های متفاوتی خواهند داشت. لازم به ذکر است که اساس پژوهش حاضر بر دسته دوم نظریات خواهد بود. البته دسته اول نظریات نیز به صورت اجمالی معرفی می‌گردند.

نظریه کارکردگرایی از جمله نظریاتی است که به تبیین علت مهاجرت اشاره دارد. نظریه کارکردگرایان درخصوص دلایل مهاجرت بر این فرض استوار است که تمام نیازهای اجتماعی در چارچوب نظام اجتماعی آموخته می‌شوند. افراد در یک نظام به نیازهایی باور دارند که در آن مجموعه نمی‌توانند آنها را برآورده سازند؛ چرا که نظام‌های اجتماعی در طول زمان با تغییراتی همراه است. بنابراین این دیدگاه چنین بیان می‌دارد که از

آنجا که نیازهای اجتماعی افراد در روستاها و مکان‌های کوچک برآورده نمی‌شود و در تعدادی از شهرها پاسخی صحیح به آنها داده می‌شود، از این رو به علت این عدم تعادل، افراد ساکن در مناطق کوچک برای برآوردن نیازهای خود دست به مهاجرت می‌زنند (تقوی، ۱۳۷۱: ۴۵).

از این رو، براساس این دیدگاه نظری آنچه موجبات مهاجرت از مناطق کوچک به مناطق بزرگ را فراهم می‌آورد، عدم تعادل‌های اقتصادی و اجتماعی موجود بین مناطق مختلف است.

در مقابل دیدگاه کارکردگرایان، نظریه پردازان نظریه وابستگی علل و پیامدهای مهاجرت را در ارتباط با هم می‌دانند؛ چرا که به عقیده آنها مهاجرت و توسعه نابرابر با یکدیگر ارتباط متقابل دارند و یکدیگر را تقویت می‌کنند. نظریه پردازان این مکتب در بحث مهاجرت، عدم توسعه را در نظر داشته و تحلیل‌های خود را در ارتباط با آن ارائه کرده‌اند. براساس این دیدگاه مهاجرت یک پدیده قانونمند و پیچیده است که دربردارنده پنج خصوصیت است: ۱. فراگیر نبودن مهاجرت. ۲. اجباری بودن مهاجرت. ۳. وجود الگوی معین. ۴. اقتصادی بودن مهاجرت. ۵. محدودیت مهاجران به نیروی کار (پایلی یزدی و ابراهیمی، ۱۳۸۱: ۱۵۹).

به زعم این مکتب مهمترین عاملی که باعث مهاجرت به شهرها و مناطق بزرگ می‌شود، افزایش جاذبه‌ها در این مناطق به نسبت وجود دافعه‌ها در مناطق کوچک است.

برخی از نظریه پردازان همچون مایکل تودارو (۱۹۷۵) بر این عقیده بودند که مهاجرت، انگیزه‌های اقتصادی خاصی دارد. او انگیزه‌های اقتصادی را بر حسب تفاوت‌های مشاهده شده درآمد روستا - شهری با فرض این که مهاجرین در جست‌وجوی حداکثر درآمد در آینده هستند، تعریف می‌کند (ناسیری و همکاران، ۲۰۱۶ و فیندلی، ۱۹۹۳). تودارو در مقالات خود چنین بیان داشته است که مهاجرت اساساً یک پدیده اقتصادی است و فرد مهاجر کاملاً منطقی و عقلانی تصمیم می‌گیرد (تودارو، ۱۹۹۷: ۳۰).

بنابراین می‌توان گفت، در مدل تودارو، فرض می‌شود که مهاجران جهت به حداکثر رساندن منافع مورد انتظار دست به مهاجرت می‌زنند؛ چرا که بین فرصت‌های شغلی شهری و روستایی به لحاظ درآمدی تفاوت قابل توجهی وجود دارد. از این رو، با توجه به نظریه تودارو آنچه میزان مهاجرت را تعیین می‌کند دو متغیر اختلاف

درآمد میان شهر و روستا و احتمال کارایی در مناطق شهری است و مهاجرت به عنوان نیروی متعادل‌کننده‌ای در نظر گرفته می‌شود که درآمدهای مورد انتظار در مناطق شهری و روستایی را متعادل می‌کند.

برخی دیگر از نظریات تبیین‌کننده علت مهاجرت به نسبت نظریه تودارو همه‌جانبه‌تر هستند برای مثال اورت، ای، لی (۱۹۶۶) بر این عقیده است که مهاجرت را می‌توان تحت تأثیر چهار عامل تبیین کرد: ۱. عوامل مرتبط با حوزه مبدأ مهاجرت (برانگیزنده و بازدارنده) ۲. عوامل مرتبط با حوزه مقصد مهاجرت (برانگیزنده و بازدارنده). ۳. موانع موجود در جریان مهاجرت از مبدأ به مقصد. ۴. عوامل شخصی. بر اساس نظریه وی که به تئوری دافعه و جاذبه معروف است، اگر برآیند عوامل برانگیزنده و بازدارنده مثبت باشد به مهاجرت در فرد ایجاد می‌شود و اگر شخص نتواند این تمایل را از بین ببرد و موانع موجود در جریان مهاجرت نیز تأثیر بازدارنده اعمال نکند، مهاجرت عینیت می‌یابد و فرد حرکت خود را از مبدأ به مقصد آغاز می‌کند. وی امکانات بیشتر آموزشی، اشتغال و درآمد را در مبدأ از جمله عوامل جاذبه می‌داند و در مقابل هزینه‌های بالای زندگی در محل جدید، دوری از خانه و آلودگی محیط زیست را از عوامل دافعه محسوب می‌کند (پاپلی یزدی و ابراهیمی، ۱۳۸۱: ۱۶۸).

یکی از نقاط قوت نظریه لی، تأکید وی بر عوامل شخصی است. تحت تأثیر این عوامل است که عده‌ای از افراد تصمیم به مهاجرت می‌گیرند و عده‌ای دیگر در محل سکونت خود باقی می‌مانند.

نظریات مطرح شده در بالا به پیامدهای حاصل از مهاجرت اشاره نکرده‌اند و فاقد ظرفیت تحلیلی برای توضیح این نکته هستند. در ادامه به نظریاتی پرداخته می‌شود که به پیامدهای حاصل از مهاجرت اشاره کرده‌اند.

نظریاتی که پدیده مهاجرت را با پیامدهای حاصل از آن تبیین می‌کنند، مهاجرت را یک پدیده اجتماعی - اقتصادی می‌دانند که نتیجه مجموعه‌ای پیچیده از عوامل اجتماعی - روان‌شناختی، اقتصادی و سیاسی است. این پدیده نه تنها بر حجم و رشد جمعیت یک جامعه تأثیر می‌گذارد، بلکه پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی زیادی را در مبدأ و مقصد به همراه دارد.

عده‌ای از صاحب‌نظران که عامل اقتصادی را در رخداد مهاجرت مهمترین عامل به حساب می‌آورند (مایکل تودارو) معتقدند که مهاجرت هم در مبدأ و هم در مقصد با پیامدهای اقتصادی همراه خواهد بود. برای مثال تعداد قابل توجهی از جوانان مهاجر از مهاجرت به شهرها راضی هستند و زندگی آنها از لحاظ اقتصادی بهبود یافته است. اما مهاجرت جوانان به شهرها برای مبدأ پیامدهای اقتصادی زیادی به همراه دارد که مهمترین آنها رکود اقتصادی کشاورزی و دامداری و کاهش تولید و بهره‌برداری کسب و کار خرد است و همچنین به رکود کشاورزی و افزایش واردات محصولات کشاورزی و خروج ارز در کشور منتهی می‌شود. از طرف دیگر این نوع مهاجرت در شهرها نیز با پیامدهای منفی اقتصادی همراه خواهد بود که از جمله آن می‌توان به این موارد اشاره کرد: گسترش بخش غیر رسمی اقتصاد و افزایش شغل‌های کاذب و انگلی و کارهای غیرتولیدی چون دست‌فروشی، سیگارفروشی و ... با توجه به این‌که جوانان مهاجر از روستا فاقد مهارت هستند، در شهرها نمی‌توانند جذب بازار کار رسمی شوند و بی‌ثباتی شغلی بیشتر مهاجران را تهدید می‌کند (قاسمی سیانی، ۱۳۸۸).

پدیده مهاجرت علاوه بر پیامدهای اقتصادی هم در مبدأ و هم در مقصد با خود پیامدهای اجتماعی به همراه دارد. منظور از پیامدهای اجتماعی، تغییر و تحول در شبکه، الگو و نگرش در مورد روابط اجتماعی است که شامل تغییرات نقش‌ها در خانواده و در روابط با اشخاص دیگر است. برای مهاجران مهم‌ترین تغییرات اجتماعی تغییر از شیوه زندگی است.

با توجه به این‌که جوانان، گروه اصلی مهاجران هستند، پیامدهای اجتماعی مهاجرت به صورتی حادث می‌شود خواهد یافت؛ زیرا جوانان قشری هستند که روحیه تنوع‌طلبی و هویت‌طلبی دارند و این مسئله پیامدهای اجتماعی را تشدید خواهد کرد. وقتی آنها از مناطق کوچکتر به سمت کلان‌شهرها روانه می‌شوند در اثر همنشینی و رفت و آمد با شهروندان آگاهی‌شان افزایش یافته و خواهان حقوق و مطالبات خود می‌شوند. در پاره‌ای موارد آگاهی منجر به بی‌اعتمادی و عدم پایداری به تعهدات شهروندی و نیز در مواردی خرابکاری خواهد شد. علاوه بر این، با جدا شدن فرد از خانواده، اعمال نظارت و اقتدار خانواده را بر رفتارهای خود از دست می‌دهد و این مسئله پیامدهای حاد اجتماعی از جمله گرایش جوان به سمت اعتیاد، فساد اخلاقی، سرقت

و ... را به وجود می‌آورد. همچنین با وجود خرده‌فرهنگ‌های متفاوت در داخل اجتماعات شهری و ضعف اعتقادات و کنترل‌های غیررسمی انحرافات اجتماعی افزایش خواهد یافت. بنابراین از جمله پیامدهای اجتماعی مهاجرت می‌توان به فقدان یکپارچگی اجتماعی و گسترش ناهنجاری‌های اجتماعی در شهرها اشاره کرد (قاسمی سیانی، ۱۳۸۸).

موضوع مهاجرت علاوه بر پیامدهای اقتصادی و اجتماعی، پیامدهای فرهنگی بسیاری را نیز برای فرد و جامعه به همراه دارد.

نظریاتی که مهاجرت را به عنوان یک تطبیق اجتماعی در پاسخ به نیازهای اجتماعی - اقتصادی می‌دانند، معتقدند که این موضوع تحولات و پیامدهای فرهنگی به همراه خواهد داشت (شیخی، ۱۳۸۲: ۴۸). علاوه بر پیامدهای مثبتی همچون بهبود وضعیت سواد و سطح علمی و آگاهی جوانان و همچنین دسترسی به امکانات آموزشی بهتر و بیشتر و بهبود اوقات فراغت پدیده مهاجرت پیامدهای فرهنگی منفی‌ای نیز دارد. در اثر مهاجرت جوانان، نقش خانواده در انتقال مبانی ارزشی و دینی و ملی به فرزندان کاهش می‌یابد و جامعه انتقال وظایف تربیتی را بر عهده می‌گیرد و با توجه به این‌که هویت فردی در جوان شکل نگرفته است، زمینه‌ها و بستر تعارضات و نیز نفوذ فرهنگ بیگانه به هویت دینی و ملی جوانان ایجاد شده و در صورت ضعف بنیادهای مذهبی جوان و عدم شکل‌گیری هویت فردی تأثیرپذیری جوان از الگوهای ضد فرهنگ و دین تقویت شده و این مرحله آغازین گسترش مشکلات اخلاقی، فساد و بی‌بندوباری و فحشا در شهرها و در بین جوانان خواهد بود.

۲-۵-۳ بنیان‌های نظری مفهوم طرد اجتماعی

از جمله نظریاتی که ارتباط بین طرد اجتماعی و بروز و ظهور آسیب‌های اجتماعی را نمایان می‌سازد، می‌توان به نظریه امیل دورکیم و هیلاری سیلور اشاره کرد.

مسئله محوری دورکیم در ابتدای قرن بیستم، گذار جوامع از عصر کشاورزی به عصر صنعتی و نابه‌سامانی‌های اجتماعی حاصل از آن بوده است. دورکیم برای تبیین آشفتگی‌ها و نابه‌سامانی‌هایی که در دوران وی اساس و پایه اخلاقی و اجتماعی همبستگی را تضعیف کرده بود، نظریه همبستگی خود را ارائه کرد.

دورکیم، دو نمونه همبستگی اجتماعی؛ مکانیکی، که خاص جوامع سنتی و براساس روابط خویشاوندی است و ارگانیکی، که خاص جوامع مدرنی است که در آن تشخیص فردی فزونی یافته و افراد ارزش‌ها و احساسات متفاوتی دارند، را معرفی کرده است (کرایب، ۱۳۹۲؛ ۱۲۵).

بر این اساس، از آنجا که دورکیم جامعه را تجلی همبستگی اجتماعی می‌دانست، بحران آن را نیز از هم‌پاشیدگی اجتماعی و ضعف پیوندهایی تلقی می‌کرد که باعث اتصال فرد به گروه می‌شد. به عقیده دورکیم، جوامع جدید به سبب گذار و تحول ناقص از همبستگی مکانیکی به سمت همبستگی ارگانیکی دچار بی‌نظمی‌هایی می‌شوند که اهم آن نارسایی جذب شدن و ادغام فرد در اجتماع است (آرون، ۱۳۹۲؛ ۳۸۵). از آنجا که گروه منبع نظم اخلاقی است، افرادی که به اندازه کافی در گروه‌های هویت‌بخش ادغام نمی‌شوند در وضعیت بی‌هنجاری هویتی و طرد قرار می‌گیرند (گیدنز، ۱۳۹۳؛ ۴۱).

به عقیده دورکیم، آنچه تعیین‌کننده همبستگی است مفهوم تراکم اخلاقی می‌باشد که حول ارزش‌ها، ممنوعیت‌ها و اجباری‌های مقدس وجود دارد و باعث ارتباط افراد با کلیت و آگاهی جمعی می‌شود. در جوامع سنتی این امر تابع ارزش‌ها و احساسات مشترک بوده است. اما در جوامع مدرن فرآیندهای مختلفی که انسجام مکانیک را تخریب می‌کنند و وجدان و وفاق جمعی را در مقابل پیشروی فردی کم اهمیت جلوه می‌دهند، عاملی برای همبستگی خواهند شد.

به عقیده دورکیم، تنزل تراکم اخلاقی باعث بروز آسیب‌های اجتماعی از جمله افزایش نابه‌هنجاری‌های اخلاقی، ارزشی و انزوا و ... را در جوامع مدرن به همراه دارد (زیبرا، ۱۳۸۵؛ ۳۹). وی بر این عقیده بود که از آنجا که جامعه منبع نظم اخلاقی است می‌توان فرض کرد افرای که به اندازه کافی در گروه‌های اجتماعی ادغام نشده‌اند خود را در وضعیت بی‌هنجار می‌یابند (گیدنز، ۱۳۹۳؛ ۴۱). به عبارت دیگر، هر گاه انسان از جامعه‌اش بر کنار

افتد و به امیال شخصی‌اش واگذار شود و پیوندهایی که پیش از این او را به همگنانش وابسته می‌ساختند سست گردند او برای خودکشی خودخواهانه یا فردگرایانه آمادگی می‌یابد و هر گاه وجدان جمعی و تنظیم‌های هنجاربخش رفتار سستی گیرند و از همین روی نتوانند تمایلات انسان‌ها را مهار و راهنمایی کنند، آنها برای خودکشی نابه‌هنجار آمادگی پیدا می‌کنند (کوزر، ۱۳۹۳: ۱۹۳).

هیلاری سیلور (۲۰۰۷) نیز همانند دورکیم به مطالعه موضوع طرد اجتماعی پرداخته است. وی در مطالعه خود پیرامون طرد اجتماعی، به رابطه مفهومی بین طرد اجتماعی و فقر مزمن، تفاوت‌ها و شباهت‌های آنها و سطوحی که می‌توان در آن سطوح فرآیند طرد را تحلیل نمود، می‌پردازد.

وی همچنین در مقاله‌ای تحت عنوان «طرد/اجتماعی و انسجام/اجتماعی»، سه پارادایم را در سال ۱۹۹۴ مورد بررسی قرار داده است. این سه پارادایم عبارت‌اند از: پارادایم انسجام که طبق آن طرد محصول فروپاشی و گسست پیوندهای اجتماعی مکانیکی و ارگانیکی است که نظامی از حقوق و وظایف را برقرار می‌کند و به جامعه نظم می‌بخشد (یوسفی و همکاران، ۱۳۹۷). بر اساس این پارادایم، اگر بعضی افراد از گروه خود گسسته شوند، تمایلی به رعایت شیوه‌های هنجاری گروه نداشته و خود را ملزم به مشارکت در آن نمی‌دانند. بنابراین احساس طرد روی می‌دهد که موجب ضعف همبستگی می‌شود (سیلور، ۲۰۰۶).

دیگری پارادایم تخصصی شدن است که بر اساس آن جامعه به عنوان مجموعه‌ای از افراد مستقل و آزاد تلقی می‌شود که به طور آزادانه در بازار با یکدیگر رقابت می‌کنند و از آن جا که افراد از یکدیگر متفاوت‌اند، در نتیجه تمایزات اجتماعی و تخصصی شدن در بازار کار و در گروه‌های اجتماعی پدیده‌ای نرمال است (یوسفی و همکاران، ۱۳۹۷). بر پایه این پارادایم، طرد زمانی روی می‌دهد که افراد تمایز ناکافی و نابسند قلمرو اجتماعی را ادراک کنند (سیلور، ۲۰۰۶).

سومین پارادایم سیلور پارادایم انحصار است. در این پارادایم، اساساً نظم اجتماعی محصول مجموعه‌ای از روابط سلسله مراتبی قدرت است که از بالا به پایین تحمیل می‌شود و طرد اجتماعی ناشی از کنش و تأثیر متقابل طبقه، پایگاه و قدرت سیاسی است که در راستای منافع طرد ناشدگان یا خودی‌ها و به ضرر غیرخودی‌ها

رخ می‌دهد و انسداد اجتماعی توسط صاحبان قدرت، ثروت و منزلت صورت می‌گیرد (یوسفی و همکاران، ۱۳۹۷). بنابراین بر اساس پارادایم انحصار اگر برخی افراد احساس کنند که دیگران به سبب خاستگاه قومی یا مذهبی کنترل انحصاری به امتیازات نمادین را در اختیار دارند و دیگران از آنها محروم‌اند، احساس طرد پیش می‌آید (سیلور، ۱۹۹۴).

۲-۵-۴ بنیان‌های نظری مفهوم مکان جرم‌خیز

در حوزه آسیب‌های اجتماعی نظریات متعددی از سوی اندیشمندان بخش‌های مختلف از جمله جامعه‌شناسی، روانشناسی، جرم‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی و امثال آن ارائه شده که در ادامه تنها به نظریاتی اشاره خواهد شد که به رابطه بین فضا و جرم اشاره می‌کنند:

رابرت ازرا پارک از جمله نظریه‌پردازانی است که به بررسی رابطه بین فضا و جرم پرداخته است. وی در درک خود از شهر به‌عنوان مدرک مدرنیته با زیمل هم‌عقیده است. او می‌نویسد: "جهان ممکن است میان دو دسته تقسیم شود، کسانی که به شهر رسیده‌اند و کسانی که هنوز نرسیده‌اند، در شهر همه بلندپروازی‌های پنهانی و آرزوهای ابرازشده فرصتی برای تجلی پیدا می‌کند. شهر طبیعت انسان را در تمام جلوه‌های آن شکوفا می‌سازد، گسترش می‌دهد و تبلیغ می‌کند. به نظر پارک شهر ترکیبی از عناصر مادی (مدنیت) و غیرمادی (اخلاقی) است که بخش دوم مهم‌تر است (ربانی و افشار کهن، ۱۳۸۱؛ ۴).

هدف نظری عمده پارک از مطالعه جامعه‌شناسی شهرهای نوین مبتنی بر چهار زمینه بود که عبارت‌اند از:

۱- شهرنشینی و مسائل و فرایندهای آن در تمدن ریشه دارد. لذا قلمرو خاصی برای تحقیق جامعه‌شناختی محسوب می‌شود.

۲- همچنان که شهر محل عمده استقرار نیروهای تغییرزای اجتماعی است، ولی با این حال نقل و انتقالات شهری، تغییرات اجتماعی را وسعت می‌بخشد.

۳- شهر نوعی آزمایشگاه برای مطالعه تنوع طبع آدمیان و اصطلاحات سریع نهادهای آن قلمداد می‌گردد.

۴- سرعت تغییر شهر، مسائل و نابسامانی‌های اجتماعی خاصی می‌آفریند که مطالعه آن‌ها برای کارگزاران درگیر در امر اصلاحات شهری ضرورت دارد (هینکل و هینکل، ۱۳۸۴؛ ۸۷).

به نظر رابرت پارک تراکم و تحرک جمعیت در کلان‌شهرها و مناطق پر جمعیت مترادف با حضور جرم و آسیب، طلاق و اختلالات روانی است و شاخص مناسب اندازه‌گیری آن آنومی است. رشد شهرها مساوی است با جایگزینی روابط غیرمستقیم و ثانوی به جای روابط مستقیم و چهره به چهره. بر پایه نظریه پارک شهر بهترین مکان برای ظهور بی‌سازمانی است. به ویژه به واسطه خللی که به زندگی خانوادگی و روابط همسایگی یعنی به پاسداری عادت و سنن وارد می‌آورد این حالت بی‌سازمانی در شیکاگو تشدید می‌یابد زیرا در اینجا ما با جمعیتی سروکار داریم که با تعداد زیادی از مهاجران تشکیل یافته است. یعنی از کسانی که نه موفق به تطبیق سریع خود با محیط پیرامون جدید و نسبتاً بیگانه می‌شوند و نه موفق به مهار کردن زندگی آزادتر که شهر به آنجا ارائه می‌نماید (انصاری، ۱۳۸۸؛ ۲۱؛ کوزر، ۱۳۸۵؛ ۴۷۷؛ پارک، ۱۳۸۵؛ ۸۵).

لوئیس ویرث نیز در مقاله «شهرنشینی به منزله سبک زندگی» الگوی نظری - تحقیقی جدیدی را برای بررسی چگونگی تولید اشکال کنش متقابل اجتماعی در شهرها، متفاوت با مناطق روستایی و تشخیص و تمایز سبک-های زندگی شهری و روستایی به کار گرفته است. وی در تلاش بود تا با تمایز و مشخص کردن سه متغیر مهم (اندازه، تراکم و ناهمگونی) که می‌توان آن‌ها را متغیرهای علی زندگی فرهنگی شهر تلقی نمود، فرهنگ شهری را مورد مطالعه قرار دهد. مفاهیم فوق برای استحکام بخشیدن به مطالعه فرهنگ شهری در مقایسه با فرهنگ روستایی از نظر او بهتر قابل درک می‌باشند. استدلال اصلی ویرث این است که ویژگی زندگی شهری، انزوا و بی‌سازمانی اجتماعی است، بدین علت که همه شهرها، بزرگ، متراکم و ناهمگون هستند. به نظر او زندگی

شهری هویت‌های اجتماعی قدرتمند را نابود کرده است. ویرث آشکارا در مورد زندگی شهرنشینان بدبین است. او شهر را به اسیدی تشبیه می‌کند که به تدریج ارزش‌های سنتی را خواهد خورد. ویرث به امکان آزادی در شهر معترف است. اما معتقد است که نهایتاً این آزادی‌ها جای خود را به نابه‌سامانی می‌دهد (ویرث، ۱۹۸۳؛ ۳).

ویرث کوشیده است تا نشان دهد که اندازه، تراکم و ناهمگونی رابطه‌ای مشهود دارند. بالا رفتن اندازه، تراکم و شدت گرفتن ناهمگونی افزایش آسیب‌های اجتماعی را به دنبال دارد (ویرث، ۱۹۹۴: ۱۹۱). به نظر ویرث شهر نه تنها افتراق‌های فردی را در خود نمی‌پذیرد بلکه آن را پرورش می‌دهد. شهر افراد گوناگون را از گوشه و کنار عالم در خود جمع می‌آورد. این بیشتر بدان جهت است که این افراد به دلیل افتراق‌هایشان به حال یکدیگر مفید هستند و نه احیاناً به دلیل همگونی و هفکری‌شان (ویرث، ۱۳۸۵: ۴۷).

اکثر افراد شهرنشین احساس تنهایی، آزدگی و دلزدگی می‌کنند و دارای تنش‌های عصبی هستند. به خاطر تنوع در شهرها، عدم ثبات و امنیت جزئی از نقش‌ها و فعالیت‌های آنان می‌شود و بنا به این دلایل ویرث معتقد است که وجود بی‌سازمانی در شخصیت‌ها، بیماری روانی، خودکشی، جرم و جنایت، فساد و بی‌نظمی در شهرها به مراتب بیش از روستاها امکان بروز پیدا می‌کند (واگو، ۱۳۷۳؛ ۱۷۲).

کلیفورد شاو و هنری مک‌کی از جمله نظریه‌پردازانی است که به بررسی رابطه بین فضا و جرم پرداخته است. به عقیده آنها آنچه موجب به وجود آمدن آسیب‌های اجتماعی می‌شود، بی‌سازمانی اجتماعی برآمده از سه عامل صنعتی شدن، شهرنشینی و سایر تغییرات اجتماعی است (فلگی، ۲۰۰۳: ۴). بی‌سازمانی اجتماعی فرآیندی را به وجود می‌آورد که موجب کاهش کنترل رسمی (پلیس) و غیررسمی (خانواده و محله) می‌گردد که خود زمینه پیدایش بزهکاری و باندهای تبهکاری را فراهم می‌آورد که درنهایت منجر به ایجاد سنت بزهکاری و انتقال آن از نسلی به نسل دیگر می‌گردد (شاو و مک‌کی، ۲۰۱۲: ۲۲۵). فرضیه کلی آنها این بود که پایگاه اقتصادی پایین،

تحرک مسکونی و فروپاشی خانواده منجر به بی‌سازمانی اجتماعی می‌گردد که به دنبال آن میزان جرم و بزهکاری در اجتماع افزایش می‌یابد (وینفری، ۱۳۸۸: ۲۱۷).

شاو و مک‌کی شهر شیکاگو را به ۵ ناحیه تقسیم کردند. آنها میزان بزهکاری را برای هر یک از این نواحی بررسی کردند و با استفاده از آمار بزهکاری دریافتند که میزان بزهکاری به ترتیب از ناحیه ۱ که مرکز تجارت است به سمت ناحیه ۵ که در حاشیه شهر قرار دارد کاهش می‌یابد (ستوده، ۱۳۸۶: ۱۵۲). شاو و مک‌کی، توجه خود را به شکل‌گیری دو قلمرو زیستی متمایز در حومه و مرکز شهر شیکاگو معطوف داشتند، که به ترتیب در منطقه مرفه و درگیر با فقر مفرط به حساب می‌آمدند، نتایج بررسی‌های آنان حاکی از آن بود که در طول هر دوره، هر دو قلمرو موردنظر آنان متحمل میزان بالایی از نقل و انتقالات جمعیتی بوده و گونه‌هایی متفاوت از ترکیب قومی را در خود پذیرا شده‌اند (سلیمی و داوری، ۱۳۸۶: ۳۲۳).

شاو و مک‌کی براساس توزیع اکولوژی بزهکاری در شهرها به یافته‌های زیر دست پیدا نموده‌اند:

- توزیع فضایی نابرابر در اشاعه بزهکاری موثر واقع می‌شوند؛
- بیشترین نرخ بزهکاری در مناطق مهاجرخیز و مرکزی است؛
- مناطق اکولوژیکی معین مثل زاغه‌ها یا مناطق انتقالی صرف نظر از ترتیب قومی تغییرپذیر از نرخ بالای بزهکاری برخوردار می‌باشند؛
- مناطق دارای نرخ بالای بزهکاری از ویژگی‌های خاصی چون بی‌ثباتی جمعیت، تنوع نژادی، جابه‌جایی مکانی رو به تزاید و فقر اقتصادی برخوردار می‌باشند (پیفل، ۱۹۸۵: ۱۵۰ - ۱۴۹).

شاو و مک‌کی استدلال می‌کنند که این فرایند شهری دلیل تمرکز جنایت و بزهکاری در ناحیه انتقال جمعیت است. جابجایی زیاد جمعیت از شکل گرفتن جامعه باثبات جلوگیری می‌کند و به بی‌سامانی اجتماعی منتهی می‌شود (ستوده، ۱۳۸۶: ۱۵۴).

جرج زیمل نیز پیرامون تبیین موضوع آسیب‌های اجتماعی به رابطه جرم و فضا اشاره دارد. اهمیت و جایگاه مفهوم کشش متقابل در فضای شهری در نظریه زیمل و نیز تأکید او بر ظهور رفتار نابه‌سامان در حالت‌ها و وضعیت‌های مختلف محیطی در واقع هسته اصلی اندیشه او را در تحلیل و بررسی از فرهنگ شهری تشکیل می‌دهد. به زعم زیمل، یکی از عوارضی که انسان شهری را در معرض تهدید قرار می‌دهد دور شدن عاطفی آن‌ها از یکدیگر، ناشناختگی آن‌ها برای هم و در نتیجه غلبه بی‌اعتمادی برای آن‌ها است (توسلی، ۱۳۸۳). زیمل جایگزین اعتماد انسان‌ها به یکدیگر را اعتماد انسان‌ها به نشانه‌های نمادین (پول) معرفی می‌کند و فرایند گسترش اقتصاد پولی رشد عقلانیت و محاسبه‌گری افراد شهرنشین و در نهایت کاهش تمایل‌های انسان‌گرایانه را از عوارض رویش چنین وضعیتی می‌داند.

صنعت، علم و محصولات مختلف آن در شهرهای جدید گوناگونی‌های فراوانی را موجب گشته‌اند. این گوناگونی لزوماً به سود آرمان بشری، شکوفایی روانی و عقلانی تداوم نیافته است بلکه در نقطه مقابل، کلان شهرهای مدرن به مراکز عمده فزون‌طلبی اقتصادی، رقابت‌های اجتماعی، انزوای بیشتر شهرنشینان و سرانجام انحطاط اخلاق انسانی تحول یافته‌اند.

دیدگاه زیمل از آن جهت که او تمایز بین دو ویژگی عمده زندگی شهری سازنده رفتار انسانی را مورد توجه قرار می‌دهد از اهمیت بیشتری برخوردار است. نخست، انبوهی و محیط اجتماعی آشفته شهری سبب می‌گردد که مردم در برخورد با یکدیگر تجدیدنظر کرده و بسیاری از مسائلی را که در اطراف آنها می‌گذرد مورد اغماض قرار دهند. دومین ویژگی تکامل‌دهنده محیط شهری، افزایش انگیزه‌های انسانی در درخواست از سود و منفعت بوده است (ممتاز، ۱۳۸۹؛ ۱۱۷).

به نظر زیمل نبود تجانس و ناهمگونی شهرها به دلیل هجوم مهاجران و مردمانی با ریشه‌های قومی، فرهنگی و نژادی و با سطح زندگی متفاوت موجب بروز ناهمگونی و تضاد در درون شهرها می‌شود و زندگی شهری را در عین تنوع دشوارتر می‌سازد و تسامح بیشتری را طلب می‌کند. در چنین وضعیتی آنومی یا بی‌هنجاری در شهرها

توسعه پیدا می‌کند و به تضعیف انسجام مکانیکی و رشد زندگی مصنوعی و غیرشخصی کمک می‌کند. همین امر موجب توسعه قشریندی و انشقاق گروه‌ها و فاصله اجتماعی شده نابرابری‌ها و تضادها را افزایش می‌دهد و به دنبال آن آسیب‌های مختلف اجتماعی مثل سرقت و قتل در شهرها گسترش می‌یابد. ساندرز در معرفی آرای زیمل می‌نویسد: افزایش در فاصله اجتماعی نه تنها بر پیچیدگی حوزه آزادی‌های فردی می‌افزاید بلکه درجه تمایزات فردی و گروهی را هم بیشتر می‌نماید (ساندرز، ۱۹۹۳: ۹۱). به نظر زیمل تماس فیزیکی نزدیک بین افراد متعدد لزوماً تغییراتی را در وسایل جهت‌یابی و برقراری ارتباط با محیط شهری و به ویژه با افراد دیگر به همراه دارد.

کلود فیشر نیز پیرامون تبیین موضوع آسیب‌های اجتماعی به رابطه جرم و فضا اشاره دارد. وی بر این عقیده است که هر اندازه با از میان رفتن بیشتر جماعت‌ها یا شکل نگرفتن آنها در شهر روبه‌رو باشیم، شهر جنبه بیمارگونه بیشتری نیز می‌یابد. آزمودن این امر بدان نیاز دارد که روابط شخصی ساکنان شهر مورد مطالعه قرار بگیرند و مشخص شود که این روابط بر کدام بستر شهری شکل گرفته‌اند. شهر چگونه بر شکل گرفتن این روابط و هدایت آنها اثرگذاری می‌کند و انتخاب‌ها و الزامات افراد را تعیین می‌کند. بنابراین هدف او در واقع روشن کردن و توصیف و تشریح شبکه‌های شخصی روابط افراد در شهر و روابط این گونه‌ها با مکان زندگی آنهاست. فیشر همچنین بر امکان بسیار بیشتر جماعت‌های غیرمتعارف (همجنس‌گرایان، بزهکاران و ...) در یافتن شبکه‌های بزرگ در شهرها تأکید می‌کند. شهرها به باور وی تهدیدکننده سلامتی و ثبات ذهنی نیستند و تنها در برخی از موارد احساس ناامنی را به دلیل جنایاتی که در آنها اتفاق می‌افتد، القا می‌کند که این امر جنبه عام دارد و نه خاص (فکوهی، ۱۳۹۰؛ ۲۲۴ - ۲۲۰).

فیشر معتقد است دو عامل باعث به وجود آمدن موزاییک اجتماعی مورد بحث رابرت پارک در شهرهای بزرگ شده است. یکی عامل مهاجرپذیر بودن این مناطق است که موجب تشکیل مجموعه متنوعی از گروه‌های

اجتماعی مهاجر با پیشینه های فرهنگی مختلف می شود. عامل دیگر جمعیت زیاد است که منجر به رشد تقسیم کار، تأسیس نهادهای اختصاصی و تشکیل گروه های هم سود می گردد (صدیق سروستانی، ۱۳۶۹: ۲۱۲).

به نظر فیشر فرایند دیگری که در مناطق مهاجرپذیر و شهرهای بزرگ سبب تشدید وضعیت خرده فرهنگ ها می شود تضاد منافع میان بعضی خرده فرهنگ ها است که بر اثر تماس بین آنها به وجود می آید. هنگامی که یک خرده فرهنگ وجود خرده فرهنگ دیگری را در مجاورت خویش تهدید جدید برای منافع خود می پندارد نتیجه چنین احساسی طبیعتاً تشدید هویت فرهنگی و خرده فرهنگی و تکیه بر منافع و تعیین حدود آن می باشد. این وضعیت می تواند به خاطر نبود تجانس فرهنگی چالش هایی نیز به همراه داشته باشد که به رشد جرائم و آسیب های اجتماعی می انجامد.

۶-۲ چارچوب مفهومی

رشد و گسترش آسیب های اجتماعی علل و پیامدهای متنوعی دارد اما آنچه این مسئله را با مکان و فضا پیوند می دهد، بحث برنامه ریزی و مدیریت منطقه ای است. برنامه ریزی منطقه ای عبارت است از پویش هدایت عقلانی مکانیزم تصمیم گیری برای هر واحد جغرافیای در امور توسعه اقتصادی - اجتماعی در ابعاد زمانی بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت به منظور بهره برداری منطقی و هماهنگ از امکانات و منابع در جهت تأمین نیازمندی های عمومی اساسی جامعه. چنانچه این برنامه ریزی و مدیریت منطقه ای به درستی انجام نشود با پیامدهای فراوانی از جمله توسعه نامتوازن روبه رو خواهد شد.

در حال حاضر از توسعه نامتوازن به عنوان مشکلی بزرگ در توسعه منطقه ای کشورهای در حال توسعه یاد می - شود. پدیده مذکور بین توسعه مناطق مختلف شکاف ایجاد می کند و تعادل بین آنها را از بین می برد و باعث پیدایش نابرابری فضایی خواهد شد. منظور از نابرابری فضایی، توزیع نابرابر فرصت ها و امکانات اقتصادی - اجتماعی در فضا است؛ بدین معنا که به علت برنامه ریزی شهری نادرست مبنی بر تمرکز امکانات و خدمات رفاهی همچون مراکز بهداشتی، درمانی، آموزشی و تأسیساتی همچون آب، برق، گاز، مراکز تفریحی و ... در

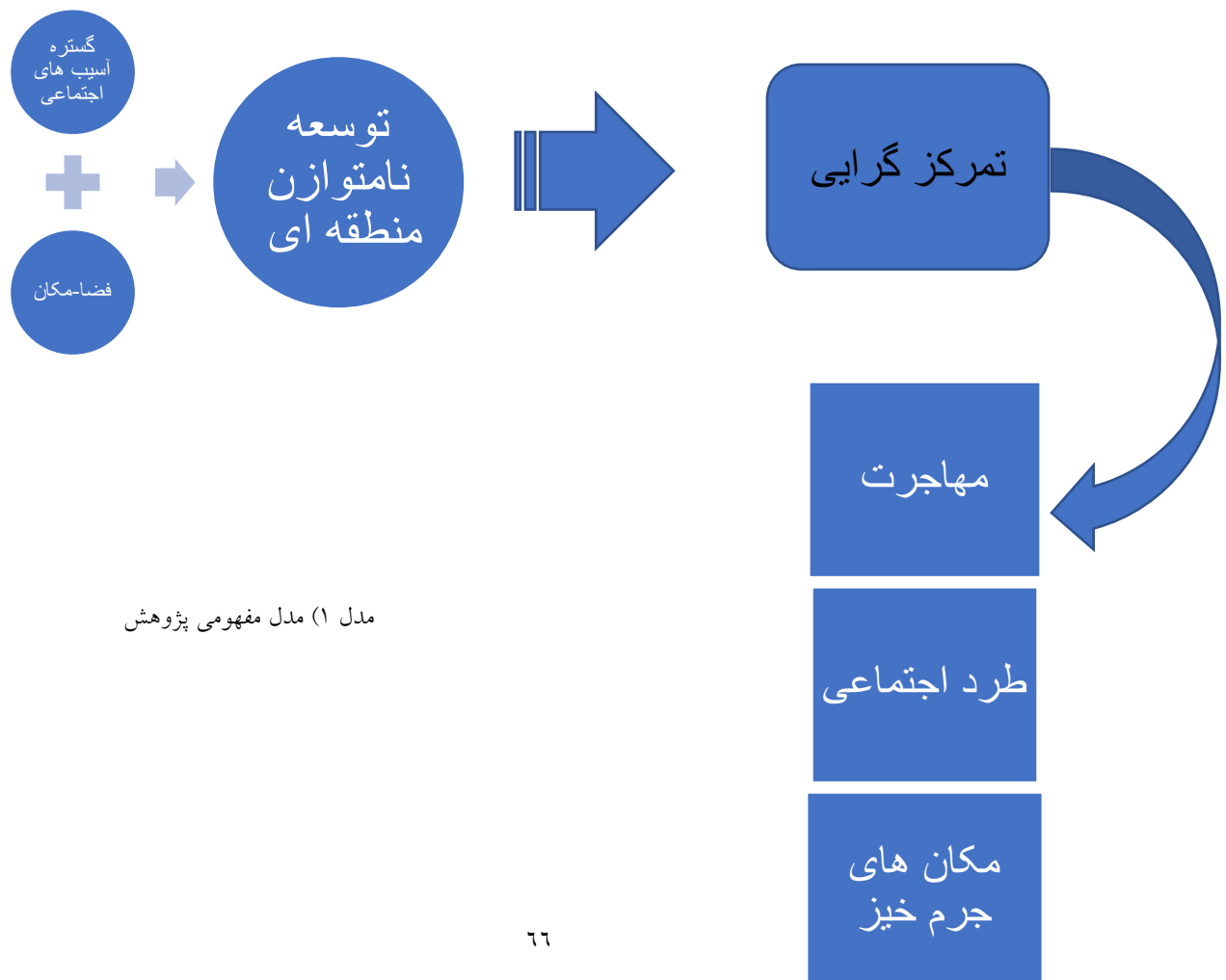
شهرها و کلان‌شهرها نسبت به مناطق دیگر، کشور با پدیده توسعه منطقه‌ای نامتوازن روبه‌رو خواهد شد که این پدیده پیامدهایی همچون عدم توسعه‌یافتگی و مهاجرت‌های بی پایه و اساس و برنامه‌ریزی نشده را به همراه دارد. این مسئله به خوبی در نظریات تمرکزگرایی، سلسله مراتب میسرا و مرکز - پیرامون به خوبی نشان داده شد. نکته مهم و مشترک سه نظریه مذکور این بود که فرایند ناشی از تمرکز امکانات و خدمات رفاهی در مناطق خاصی از یک کشور موجب عقب‌ماندگی سایر قسمت‌ها شده و یک دوگانگی مرکز - پیرامون بین مناطق مختلف ایجاد خواهد کرد که نتیجه این امر سرازیر شدن افراد از پیرامون به سوی مرکز است.

بدیهی است افرادی که در مناطقی با حداقل خدمات رفاهی ساکن هستند خواهان مهاجرت به مناطقی هستند که خدمات رفاهی به وفور در آنها یافت می‌شود. بنابراین بسیاری از ساکنین روستاها و شهرهای کوچک به قصد برخورداری از این امکانات و خدمات به سمت شهرها و به ویژه شهرهای بزرگ گسیل می‌یابند و بدون هیچ‌گونه برنامه‌ریزی و هماهنگی از قبل صورت گرفته، آمار شهرنشینی به شدت بالا می‌رود. به عبارتی می‌توان گفت، مهاجرت واکنشی به پدیده توسعه نامتوازن است. همان‌طور که بنیان‌های نظری ارائه شده نیز نشان داد مهاجرت یک پدیده اجتماعی - اقتصادی است که نتیجه مجموعه‌ای پیچیده از عوامل اجتماعی - روان‌شناختی، اقتصادی و سیاسی است. این پدیده نه تنها بر حجم و رشد جمعیت یک جامعه تأثیر می‌گذارد، بلکه پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی زیادی را در مبدأ و مقصد به همراه دارد.

یکی از پیامدهای این مسأله این است که از آنجا که شهرنشینی رخ داده شده تنها مربوط به تعداد افراد ساکن در مناطق شهری است و این افراد نتوانسته‌اند به لحاظ الگوها و رفتارهای مرتبط با زندگی در شهر خود را با سبک زندگی شهرنشینان وفق دهند و به عبارتی شهرگرا نشده‌اند، از سوی سایر ساکنان شهر مورد طرد اجتماعی قرار می‌گیرند. افراد طرد شده (هم مهاجرین سازگار نشده با زندگی شهرنشینی و هم بخشی از مردم خود شهرها نیز که به دلایل مختلف با سایر شهرنشینان انطباق نیافته‌اند) به سمت حاشیه شهرها و یا یک منطقه خاص گرایش پیدا می‌کنند و در این مناطق تجمع می‌یابند. مسئله طرد اجتماعی و از بین رفتن همبستگی بین افراد به طور واضح در نظریات دورکیم و سیلور نمایان شد.

مناطقى که افراد طرد شده در آنجا گرد هم جمع مى‌شوند به علت ضعف امکانات و عدم هم‌راستایی با سایر مناطق و همچنین تضاد و تعارضی که از جهات مختلف بین سایر مناطق شهری و مناطقى که افراد طرد شده در آن ساکن هستند به وجود مى‌آید، با گذشت زمان به مناطقى تبدیل مى‌شوند که رشد و گسترش آسیب‌های اجتماعى در آنجا به نسبت سایر مناطق بیشتر خواهد بود؛ به گونه‌ای که در سطح شهر از مناطق مذکور تحت عنوان مکان‌های جرم‌خیز یاد مى‌کنند. نظریه‌پردازانى همچون پارک، ویرث، شاو و مک‌کی و ... در نظریات خود بیان داشته‌اند که چگونه به واسطه مهاجرت‌های بی پایه و اساس برخى از مناطق شهرها نسبت به سایر مناطق به مکان جرم‌خیز تبدیل مى‌شوند.

از این‌رو، در پژوهش حاضر هدف این است که این مناطق را در استان تهران (شهرستان‌های استان تهران) در قالب اطلس شناسایی کند و چگونگی توزیع فضایی و میزان پراکندگی شش آسیب اجتماعى عمده (اعتیاد و موادمخدر، طلاق، حاشیه نشینی و بافت فرسوده، مفاسد اجتماعى، کودکان کار و خیابان و سرقت) را نشان داد و در نهایت بتوان برای کنترل و کاهش آنها راهکارهایی را ارائه نمود.

مدل ۱) مدل مفهومی پژوهش

فصل سوم: روش شناسی پژوهش

۳-۱ مقدمه

بعد از طرح مبانی تجربی و نظری پژوهش در فصل دوم، زمان اجرا و پیاده‌سازی پژوهش فرامی‌رسد. ورود به این مرحله از پژوهش نیازمند امکانات، ابزار و روش‌هایی است که بتوانند این پژوهش را عملیاتی نمایند. بدیهی است که عواملی همچون موضوع، اهداف و پرسش‌های پژوهش در گزینش روش پژوهش، ابزارهای اندازه‌گیری، شیوه‌های گردآوری سهم عمده‌ای دارند. به عبارت دیگر، تناسب روش و اجزای آن با موضوع و اهداف پژوهش، اصلی است که رعایت آن به پژوهشگر کمک می‌کند تا در نتایج پژوهش از درجه اطمینان بالایی برخوردار باشد. از این رو، فصل حاضر به روش‌شناسی اختصاص یافته که در آن روش پژوهش، جمعیت آماری، حجم نمونه، چگونگی نحوه جمع‌آوری اطلاعات و فنون و نرم‌افزارهایی که برای تحلیل داده‌ها به کار می‌رود، بیان می‌شود.

۳-۲ روش پژوهش

با توجه به موضوع پژوهش، روشی که برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز پژوهش استفاده شده، روش تحلیل ثانویه است. رایج‌ترین روش وقتی لازم باشد که اطلاعات مورد نیاز از سراسر استان یا کشور جمع‌آوری شود، یا استفاده از داده‌های موسسات یا محققان دیگر، تحلیل ثانویه است (دواس، ۱۳۹۱؛ ۸۱). از این رو، روش پژوهش حاضر، تحلیل ثانویه داده‌ها است. این روش، عمدتاً بر تحلیل داده‌ها تمرکز دارد. تحلیل ثانویه فی‌نفسه روش خاصی نیست، بلکه تحلیل جدید از داده‌هایی است که به منظور دیگر گردآوری شده‌اند. بیکر اجزای تحلیل ثانویه را چنین برمی‌شمارد:

انتخاب موضوع؛ طرح موضوع باید انعطاف‌پذیر باشد تا اگر مجموعه اطلاعات مناسبی را که می‌یابیم از تمام ویژگی‌های موردنظر برخوردار نیست بتوانیم مطالعه خود را با داده‌های موجود منطبق سازیم.

جستجوی داده‌های موجود: اطلاعات لازم برای تحلیل ثانویه را می‌توان از منابعی همچون سرشماری‌های بزرگ سالانه، پیمایش‌های بزرگ مقیاس و به ویژه مطالعات طولی به دست آورد.

بازآفرینی داده‌ها: در این مرحله باید مجموعه اطلاعات را به اقتضای اهداف تحقیق دستکاری کرد. مثلاً می‌توان از بخشی از نمونه سود جست.

تحلیل داده‌ها و مقایسه نتایج: کار عمده تحلیل ثانویه، تحلیل داده‌ها است (بیکر، ۱۳۸۹).

هاکیم نیز تحلیل ثانویه را چنین تعریف می‌کند: «هر تحلیل بعدی از مجموعه اطلاعات موجودی است که تفسیر، نتیجه‌گیری یا شناختی افزون بر گزارش اول یا متفاوت با آن را ارائه می‌دهد (هاکیم، ۱۹۸۲)».

با توجه به مزایایی که تحلیل ثانویه دارد از جمله، استفاده از داده‌های استاندارد، کاهش هزینه جمع‌آوری، دسترسی راحت به داده‌ها، کشاندن پژوهشگر به تفکر بیشتر درباره مطالب اساسی و اهداف نظری مورد مطالعه، کیفیت بالای داده‌های مورد مطالعه انتخاب شده است و همچنین با در نظر گرفتن نوع روش مورد استفاده در تدوین اطلس‌ها که معمولاً روش تحلیل ثانویه است؛ چرا که برای تدوین اطلس دسترسی به اطلاعات و داده‌های سایر موسسات و سازمان‌ها کفایت می‌کند، می‌تواند از دلایل انتخاب این روش باشد.

بنابراین در پژوهش حاضر با توجه به موضوع پژوهش، روشی که برای جمع‌آوری داده‌ها انتخاب گردید روش تحلیل ثانویه است و از داده‌های موسسات و سازمان‌های مرتبط با آسیب‌های اجتماعی ششگانه استفاده شده است.

۳-۲-۱ مزایای تحلیل ثانویه

استفاده از داده‌های موجود بسیار کم هزینه است. در بسیاری از موارد داده‌های آرشیوی اطلاعاتی را در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهند که می‌توان به کمک آنها به مسائل و پرسش‌های معنادار پاسخ گفت و پرسشگران فرصت بیشتری برای درک و تحلیل داده‌ها خواهند داشت (بیکر، ۱۳۸۹؛ ۸۱).

از نقطه‌نظر مفهومی - ذاتی ممکن است داده‌های ثانویه تنها داده‌های موجود برای مطالعه برخی از مسائل خاص پژوهشی باشند. مثلاً پژوهشگران تاریخ سیاسی و اجتماعی به خاطر ماهیت موضوعات پژوهشی خود باید تنها از داده‌های ثانویه استفاده کنند. از نظر روش‌شناختی داده‌های دست دوم پایا و دقیق‌اند و از امکان همانندسازی برخوردارند. اگر طی چندین بررسی به یک یافته پژوهشی دست پیدا کنیم، آن یافته از اعتبار افزون‌تری برخوردار می‌شود. پژوهشگر به جای آن‌که شخصاً پژوهش را تکرار کند، می‌تواند داده‌هایی را که دیگران جمع‌آوری کرده‌اند، را با داده‌هایی که خود جمع‌آوری کرده مقایسه کند. از نظر اقتصادی نیز پژوهش دسته اول پر هزینه است و این مانعی بر سر راه پژوهشگران مستقل است. استفاده از داده‌های ثانویه به مراتب مقرون به صرفه‌تر از گردآوری داده‌های جدید خواهد بود (نچمیاس، ۱۳۸۱؛ ۴۴۳).

۳-۲-۲ ضعف‌های تحلیل ثانویه

پژوهشگرانی که تحلیل ثانویه را به کار می‌برند با محدودیت فرضیه‌ها و سوالاتی روبه‌رو هستند که می‌توان در آنها تحقیق کرد. پژوهشگرانی که به تحلیل ثانویه روی می‌آورند ممکن است با داده‌هایی روبه‌رو شوند که به نحو مناسبی گردآوری نشده و فاقد دقت، جعلی و یا معیوب‌اند (بیکر، ۱۳۸۹؛ ۲۴۱).

شاید مهمترین مشکل در استفاده از داده‌های ثانویه آن باشد که در بین داده‌های دسته اولی که پژوهشگر شخصاً برای اهداف یا مقاصد خاص گردآوری می‌کند و داده‌هایی که دیگران برای اهداف دیگری گردآوری کرده‌اند، شکاف وجود دارد. مشکل دیگری که در استفاده از داده‌های ثانویه وجود دارد، این است که پژوهشی که متغیرهای مورد نظر را در خود داشته باشد به سختی پیدا شود، گاه ممکن است داده‌های مربوط در دسترس

نباشد، زیرا پژوهشگرانی که در گردآوری آنها نقش داشته‌اند، این داده‌ها را در دسترس قرار نداده، پژوهشگران الزامی ندارند که داده‌های خود را برای تحلیل ثانویه در اختیار دیگران قرار دهند. مشکل آخری که در استفاده از تحلیل داده‌های ثانویه به وجود می‌آید، زمانی است که پژوهشگر اطلاعات کافی در مورد نحوه جمع‌آوری داده‌ها ندارد. این اطلاعات برای تعیین منابع خطا، تعصب یا مسائل مربوط به اعتبار بیرونی یا درونی داده‌های گردآوری شده از اهمیت زیادی برخوردار است (نچمیاس، ۱۳۸۱؛ ۴۴۴).

۳-۳ جمعیت آماری

جامعه آماری عبارت است از: مجموعه‌ای از افراد یا واحدها که دارای حداقل یک صفت مشترک باشند (سرمد و دیگران، ۱۳۸۵؛ ۱۷۷).

جمعیت آماری پژوهش حاضر کلیه اطلاعات و داده‌های مرتبط با شش آسیب اجتماعی مذکور از سازمان‌های مربوطه در استان تهران است.

۳-۴ حجم نمونه

در این پژوهش، حجم نمونه برابر با حجم جامعه آماری است؛ بدین معنا که از کلیه اطلاعات و داده‌های مربوطه به دست آمده استفاده شده است.

۳-۵ روش گردآوری داده‌ها

منظور از شیوه گردآوری داده‌ها، ابزاری است که بتوان از طریق آن داده‌های مناسب و ضروری را برای آزمون فرضیه‌ها به کار بست. جهت گردآوری داده‌ها در تحقیقات اجتماعی ابزارهای متفاوتی از جمله مصاحبه،

پرسشنامه، مشاهده و ... وجود دارد که هر کدام با توجه به ماهیت و نوع روش، مورد استفاده قرار می‌گیرند. همان‌طور که قبلاً اشاره شد، در این پژوهش از داده‌های خام استفاده شده است؛ بدین معنا که با مراجعه به سازمان‌های مرتبط با آسیب‌های اجتماعی و درخواست اطلاعات و داده‌های مربوطه از آنها، داده‌ها جمع‌آوری شده‌اند.

۳-۶ روش تجزیه و تحلیل

اطلاعات و داده‌های به دست آمده پس از استانداردسازی و دسته‌بندی با تکیه بر توانمندی‌های سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) تجزیه و تحلیل شده‌اند؛ بدین معنا که اقدام به شناسایی و درک الگوهای مکانی جرم گردیده است.

تاکنون از GIS تعاریف زیادی شده است و همه در صدد آن هستند که بیان دارند چه چیزی GIS است؟ با این وجود، سیستم‌های نوین امروزی GIS در دو شکل از اطلاعات به صورت‌برداری و شبکه‌ای منتشرکننده سامانه اطلاعات جغرافیایی Geographic Information System - GIS یک سامانه اطلاعاتی است که به تولید، پردازش، تحلیل و مدیریت اطلاعات جغرافیایی می‌پردازد. به عبارت دیگر "GIS" یک سامانه رایانه‌ای برای مدیریت و واکاوی اطلاعات جغرافیایی بوده که توانایی گردآوری، ذخیره، واکاوی و نمایش اطلاعات جغرافیایی را دارد. هدف نهایی یک سامانه اطلاعات جغرافیایی، پشتیبانی برای تصمیم‌گیری‌های پایه‌گذاری شده بر پایه داده‌های جغرافیایی است و عملکرد اساسی آن بدست آوردن اطلاعاتی است که از ترکیب لایه‌های متفاوت داده‌ها با روش‌های مختلف و با دیدگاه‌های گوناگون بدست می‌آیند.

کاربرد GIS در علوم مختلف

امروزه با توجه به پیشرفت علوم و سیستم‌های کامپیوتری، این فناوری در رشته علوم اجتماعی نیز پر کاربرد است. مکان، موضوع اصلی GIS است و کسب و کارهای امروزی به درستی اهمیت حیاتی مکان را می‌دانند. اما برای بسیاری از دانشمندان علوم اجتماعی، مکان، فقط فیلد دیگری در یک جدول است و نه یک فیلد بسیار

مهم. پس از همه، فرآیندهایی که منجر به محرومیت اجتماعی، جرم و جنایت یا اختلال در خانواده می‌شوند کم و بیش در همه جا یکسان هستند و در ذهن دانشمندان علوم اجتماعی، بسیاری از متغیرهای دیگر، مانند آموزش و پرورش، بیکاری یا سن به مراتب جالب‌تر از موقعیت جغرافیایی هستند چرا که به عنوان عوامل توصیفی پدیده‌های اجتماعی به سادگی قابل درک هستند. در دید اقتصاددانان، جامعه‌شناسان، دانشمندان علوم سیاسی، جمعیت‌شناسان و مردم‌شناسان، فضا و مکان یک مسئله جزئی است و این رشته‌ها اغلب خوشحال از این بوده‌اند که این مسئله را به جغرافی‌دانان واگذار کرده‌اند.

اما این وضعیت در حال تغییر است و بسیاری از دانشمندان علوم اجتماعی شروع به صحبت در مورد "تغییر مکانی (turn Spatial)" کرده‌اند؛ گرایش‌های جدیدی به مولفه محل و مکان ایجاد به وجود آمده است و "علوم اجتماعی مکانی" جدیدی ظهور کرده است که در حال درنوردیدن مرزهای سنتی این رشته‌هاست. علاقمندی دانشمندان به سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) و آنچه GIS انجام می‌دهد - یعنی تولید نقشه‌های مناسب، تجزیه و تحلیل مکانی، و مدل‌سازی مکانی - در حال افزایش است. در همین زمان، ابزارهای جدیدی تولید شده‌اند که به کاربران GIS امکان دستیابی به برخی از ایده‌های بزرگ علوم اجتماعی را می‌دهند.

همانگونه که اشاره شد نوع داده و همچنین سطح تحلیل در هر طرح می‌تواند نوع تحلیل‌های ارائه شده GIS را مشخص نماید و از آنجا که داده‌های مورد استفاده در این گزارش داده‌های توصیفی است و سطح تحلیل مکانی در مورد شهرستان‌های استان تهران است لذا تحلیل‌های ارائه در قالب توصیفی و نقشه‌های ارائه شده تحلیل - های فضایی و نمایش پراکنش جغرافیایی جرائم و آسیب‌های اجتماعی است.

لازم به ذکر است که پژوهش مذکور به روش مقطعی انجام گرفته است و نقشه‌ها براساس آخرین آمار و اطلاعات موجود تهیه شده‌اند. بنابراین تمامی آسیب‌های اجتماعی ششگانه مذکور که در استان تهران رخ داده‌اند و در سازمان‌های مربوطه به ثبت رسیده‌اند مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

به طور کلی می‌توان گفت، پژوهش حاضر در چهار فاز تعریف شده است:

- فاز اول: مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای (شامل فصول اول تا سوم است)؛

- فاز دوم: جمع آوری اطلاعات و داده‌ها از سازمان‌هایی که به نوعی با مقوله آسیب‌های اجتماعی ششگانه مرتبط‌اند؛

- فاز سوم: استانداردسازی و دسته بندی اطلاعات و داده‌های جمع آوری شده؛

- فاز چهارم: طراحی نقشه های GIS و تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی استان تهران.

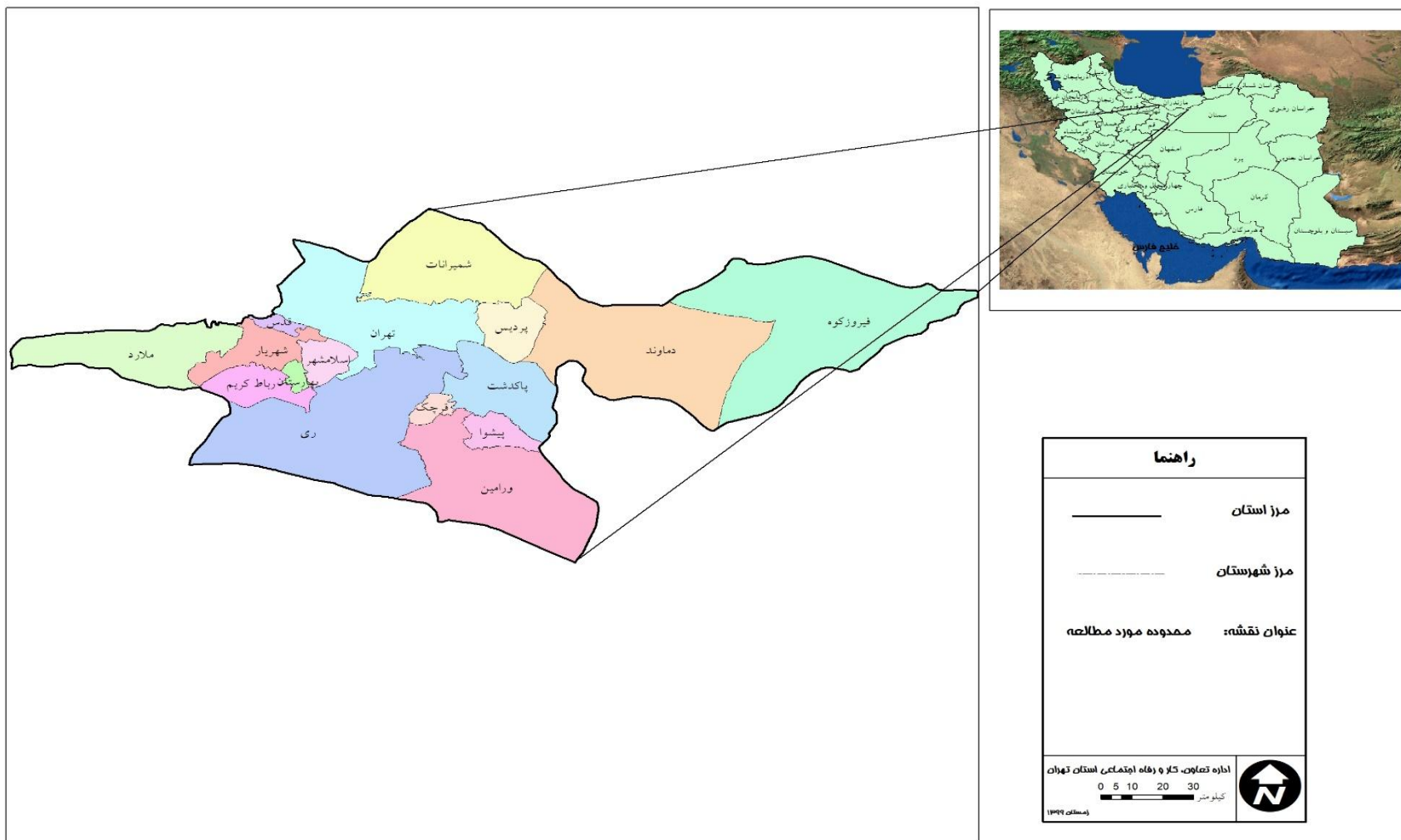
۳-۷ متغیرهای پژوهش

بنا بر مسئله پژوهش حاضر (تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی استان تهران) پژوهش فاقد متغیر وابسته، مستقل، تعدیل‌گر، کنترل و مزاحم است. تنها با روش تحلیل ثانویه و کسب اطلاعات موردنیاز در خصوص شش آسیب اجتماعی عمده استان تهران (اعتیاد و موادمخدر، طلاق، حاشیه نشینی و بافت فرسوده، مفاسد اجتماعی، کودکان کار و خیابان و سرقت)^{۱۰} از سازمان‌های مربوط به مسائل و آسیب اجتماعی انجام شده است.

^{۱۰} - لازم به ذکر است که علت انتخاب شش آسیب فوق این نکته است که مقام معظم رهبری بر لزوم رسیدگی به وضعیت پنج آسیب اجتماعی اعتیاد و موادمخدر، طلاق، حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده، مفاسد اجتماعی و کودکان کار و خیابانی تأکید نموده‌اند و علت اضافه شدن آسیب اجتماعی سرقت به پنج آسیب فوق نیز این مسئله است که طبق آمار و اطلاعات معاونت اجتماعی نیروی انتظامی در سال ۱۳۹۹ طی دو سال اخیر در استان تهران به ویژه شهرستان تهران آمار سرقت افزایش یافته است.

فصل چهارم: تحلیل داده‌ها (نقشه های GIS)

۱-۴ قلمرو و محدوده پژوهش

نقشه شماره ۱) استان تهران و موقعیت آن در کشور ایران

استان تهران به مرکزیت شهر تهران، با وسعتی حدود ۱۲،۹۸۱ کیلومتر مربع بین ۳۴ تا ۳۶،۰۵ درجه عرض شمالی و ۵۰ تا ۵۳ درجه طول شرقی واقع شده است. این استان از شمال به استان مازندران، از جنوب به استان قم، از جنوب غربی به استان مرکزی، از غرب به استان البرز و از شرق به استان سمنان محدود است. جمعیت این استان طبق سرشماری سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۱۳،۲۶۷،۶۳۷ نفر بوده است که ۱۲،۴۵۲،۲۳۰ در نقاط شهری و ۸۱۴،۶۹۸ در نقاط روستایی ساکن هستند. مرکز این استان شهر تهران است.

اولین قانون تقسیمات کشوری در سال ۱۳۲۵ هجری قمری (۱۲۸۵ هجری شمسی) به تصویب رسید و طبق آن سرزمین ایران به چهار ایالت تقسیم شد و در اصلاحیه‌ای که در همان سال اعلام شد، تهران دارالخلافه اعلام گردید.

طبق تقسیمات کشوری آبان ۱۳۱۶ هجری شمسی، کشور ایران به شش استان تقسیم گردید که تهران در استان شمال که شامل ۱۳ شهرستان بود قرار گرفت.

در اصلاحیه‌ای که در دی ماه همان سال صورت گرفت، کشور به ۱۰ استان تقسیم شد و شهرستان تهران جزئی از استان دوم شد. در تقسیمات سال ۱۳۲۱، تهران خود به استانی مستقل تبدیل گردید. با ایجاد تغییراتی گسترده در سال ۱۳۳۵ هجری شمسی، تعداد استان‌ها به ۱۳ رسید و شهرستان تهران به همراه ۶ شهرستان دیگر، استان مرکزی را تشکیل دادند که شهر تهران مرکز آن بود. سرانجام در آبان سال ۱۳۵۷ استان تهران به مرکزیت شهر تهران ایجاد گردید.

در جلسه هیئت دولت در تاریخ ۱۲ بهمن سال ۱۳۸۸، لایحه تأسیس استان البرز تصویب و به مجلس شورای اسلامی فرستاده شد. و در ادامه با تصویب نمایندگان مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۸۹/۴/۷ شهرستان‌های کرج، ساوجبلاغ به مرکزیت هشتگرد و نظرآباد از استان تهران جدا شد.

شانزده شهرستان ری، قدس، شهریار، ورامین، دماوند، فیروزکوه، شمیرانات، اسلام‌شهر، ملارد، بهارستان، پردیس، تهران، رباط کریم، پاکدشت، پیشوا و قرچک از مراکز جمعیتی مهم استان هستند.

جدول شماره ۱) مشخصات شهرستان‌های استان تهران

ردیف	نام شهرستان	جمعیت	تعداد بخش	تعداد شهر	مرکز	جمعیت مرکز	جمعیت نسبت به کل شهرستان
۱	اسلامشهر	۵۴۸۰۶۲۰ نفر	۳ بخش	۳ شهر	اسلامشهر	۴۴۸۰۱۲۹ نفر	٪۸۱٫۶۸
۲	بهارستان	۵۲۳۰۶۳۶ نفر	۲ بخش	۳ شهر	گلستان	۲۵۹۰۴۸۰ نفر	٪۴۹٫۵۵
۳	پاکدشت	۷۵۰۰۹۶۶ نفر	۲ بخش	۲ شهر	پاکدشت	۷۰۶۰۴۹۰ نفر	٪۹۰٫۰۷
۴	پردیس	۲۶۹۰۰۶۰ نفر	۲ بخش	۲ شهر	پردیس	۷۳۰۳۶۳ نفر	٪۲۷٫۲۷
۵	پیشوا	۷۵۰۷۵۰ نفر	۲ بخش	۱ شهر	پیشوا	۵۹۰۱۸۴ نفر	٪۷۸٫۱۳
۶	تهران	۸۰۷۳۷۰۵۱۰ نفر	۳ بخش	۱ شهر	تهران	۸۰۶۹۳۰۷۰۶ نفر	٪۹۹٫۵۰
۷	دماوند	۱۲۵۰۴۸۰ نفر	۲ بخش	۵ شهر	دماوند	۴۸۰۳۸۰ نفر	٪۳۸٫۵۶
۸	رباط‌کریم	۱۹۵۰۹۱۷ نفر	۱ بخش	۳ شهر	رباط کریم	۷۸۰۰۹۷ نفر	٪۳۹٫۸۶
۹	ری	۳۴۹۰۷۰۰ نفر	۵ بخش	۴ شهر	شهر ری	۲۹۷۰۷۱۱ نفر	٪۷۹٫۹۹
۱۰	شمیرانات	۴۷۰۲۷۹ نفر	۲ بخش	۴ شهر	شمیران	۳۷۰۷۷۸ نفر	٪۷۹٫۹۰
۱۱	شهریار	۷۴۴۰۲۱۰ نفر	۱ بخش	۷ شهر	شهریار	۲۴۹۰۴۷۳ نفر	٪۳۳٫۵۲
۱۲	قدس	۶۶۳۰۲۹۰ نفر	۱ بخش	۱ شهر	شهر قدس	۳۹۷۰۱۵۳ نفر	٪۵۹٫۸۸
۱۳	قرچک	۳۰۰۰۰۰۰ نفر	۱ بخش	۱ شهر	قرچک	۲۶۹۰۱۳۸ نفر	٪۸۹٫۷۱
۱۴	فیروزکوه	۳۳۰۵۵۸ نفر	۲ بخش	۲ شهر	فیروزکوه	۱۷۰۴۵۳ نفر	٪۵۲٫۰۱
۱۵	ملارد	۳۷۷۰۲۹۲ نفر	۱ بخش	۲ شهر	ملارد	۲۸۱۰۰۲۷ نفر	٪۷۴٫۴۹
۱۶	ورامین	۴۶۸۰۳۴۹ نفر	۲ بخش	۲ شهر	ورامین	۲۱۸۰۹۹۱ نفر	٪۴۶٫۷۶

استان تهران با بیش از ۱۳ میلیون نفر جمعیت، ۱۹ درصد جمعیت کل کشور را در خود جای داده است. از این میزان ۱۲، ۲۵۲ هزار نفر در مناطق شهری و ۱، ۱۶۱ هزار نفر در مناطق روستایی آن ساکن هستند. رشد جمعیت شهر تهران ۴/۱ درصد است که در مقایسه با دهه قبل اندکی افزایش یافته است.

میان شهرهای استان تهران، شهریار با ۱۶/۸ درصد رشد سالیانه، در مقام اول رشد قرار دارد و ملارد با ۱۰ درصد و پاکدشت با ۹/۹ درصد و صفادشت با ۸/۸ درصد رشد سالانه در مقامهای بعدی قرار دارند. در طول دهه ۱۳۷۵-۱۳۸۵ ده شهر به شهرهای استان تهران اضافه شده‌اند که بزرگ‌ترین آنها شهرهای اندیشه، صالح‌آباد و باغستان و نصیرآباد با ۷۵ هزار، ۵۴ هزار، ۵۲ هزار، ۲۳ هزار نفر و کوچک‌ترین آنها شهر ارجمند با ۱۷۰۰ نفر بوده‌است. استان تهران امروزه دارای ۱۶ شهرستان، ۴۲ شهر و ۷۸ دهستان است (سایت استانداری تهران www.ostan-th.ir).

جدول شماره ۲) تابعیت مردم شهرستان‌های استان تهران

تابعیت شهرستان	ایران	افغانستان	عراق	پاکستان	ترکیه	سایر کشورها	اظهار نشده	جمع تابعیت	درصد اتباع از کل
تهران بزرگ	۸۵۵۴۳۸۲	۱۶۰۱۹۸	۴۲۷۸	۸۶۴	۰	۱۱۵	۲۳۷۵	۱۶۷۸۳۰	۱,۹۶
دماوند	۱۰۹,۳۹۳	۱۵۹۹۶	۱۸	۵	۰	۱	۵	۱۶۰۲۵	۱۴,۶۵
ری	۲۷۰,۶۹۶	۷۷۶۱۸	۶۳	۷۰۴	۰	۱۱	۷۱	۷۸۴۶۷	۲۸,۹۹
شمیرانات	۴۴۸۶۱	۲۲۹۰	۴	۱	۰	۰	۵	۲۳۰۰	۵,۱۳
ورامین	۲۳۳۶۳۴	۴۸۱۹۷	۱۰۸	۱۱	۰	۴	۳۲	۴۸۳۲۵	۲۰,۷۰
شهریار	۷۰۲۹۱۱	۳۹۹۶۶	۶۶	۲۳	۰	۷	۳۰	۴۰۰۹۲	۵,۷۰
اسلامشهر	۵۲۹۰۴۵	۱۹۳۸۲	۲۱	۲	۰	۲	۱۰	۱۹۴۱۷	۳,۶۷
رباط کریم	۲۷۷۲۴۴	۱۳۳۹۶	۶۵	۲۱	۰	۲	۲۱	۱۳۵۰۵	۴,۸۷
پاکدشت	۳۰۸۳۷۰	۴۲۲۵۸	۳۰	۲۲	۰	۰	۲۶	۴۲۳۳۶	۱۳,۷۳
فیروزکوه	۳۲۳۹۱	۱۱۶۰	۳	۰	۰	۰	۴	۱۱۶۷	۳,۶۰
قدس	۳۱۲۳۲۶	۳۹۰۴	۸	۱	۰	۰	۱۱	۳۹۲۴	۱,۲۶
ملارد	۳۵۳۷۱۵	۲۳۰۱۵	۳۸	۷	۰	۱	۱۷	۲۳۰۷۸	۶,۵۲
پیشوا	۲۱۰۷۹	۴۰	۱۷	۰	۰	۰	۴۹۰	۵۴۷	۲,۵۹
بهارستان	۵۲۱۶۲۶	۱۴۴۴۱	۱۶	۸	۰	۵	۷	۱۴۴۷۷	۲,۷۸
پردیس	۱۵۹۳۰۱	۹۴۰۶	۸	۶	۰	۲	۱۴	۹۴۳۶	۵,۹۲
قرچک	۲۴۵۴۷۰	۲۳۲۶۱	۱۹۹	۷	۰	۴	۲۴	۲۳۴۹۵	۹,۰۵۷

(منبع: درگاه ملی آمار، ۱۳۹۹)

راهنما

مرز استان
مرز شهرستان
عنوان نقشه: نسبت تابعیت خارجی

نسبت تابعیت خارجی به ایرانی سال ۹۵

۳/۰ - ۱/۲۶	[Lightest Yellow]
۵/۰ - ۳/۱	[Light Yellow]
۱۰/۰ - ۵/۱	[Yellow]
۲۰/۰ - ۱۰/۱	[Orange]
۲۸/۹۹ - ۲۰/۱	[Dark Brown]

اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان تهران
کیلومتر ۰ ۳/۵ ۷ ۱۴ ۲۱
شماره پلاک: ۱۳۹۵

人。

نقشه فوق براساس داده‌های تابعیت خارجی به ایرانی شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۵ تهیه شده است. محاسبه نسبت (تابعیت خارجی به ایرانی در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های میزان تابعیت خارجی به ایرانی را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نسبت تابعیت خارجی به ایرانی به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نسبت تابعیت خارجی به ایرانی در سال ۱۳۹۵ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

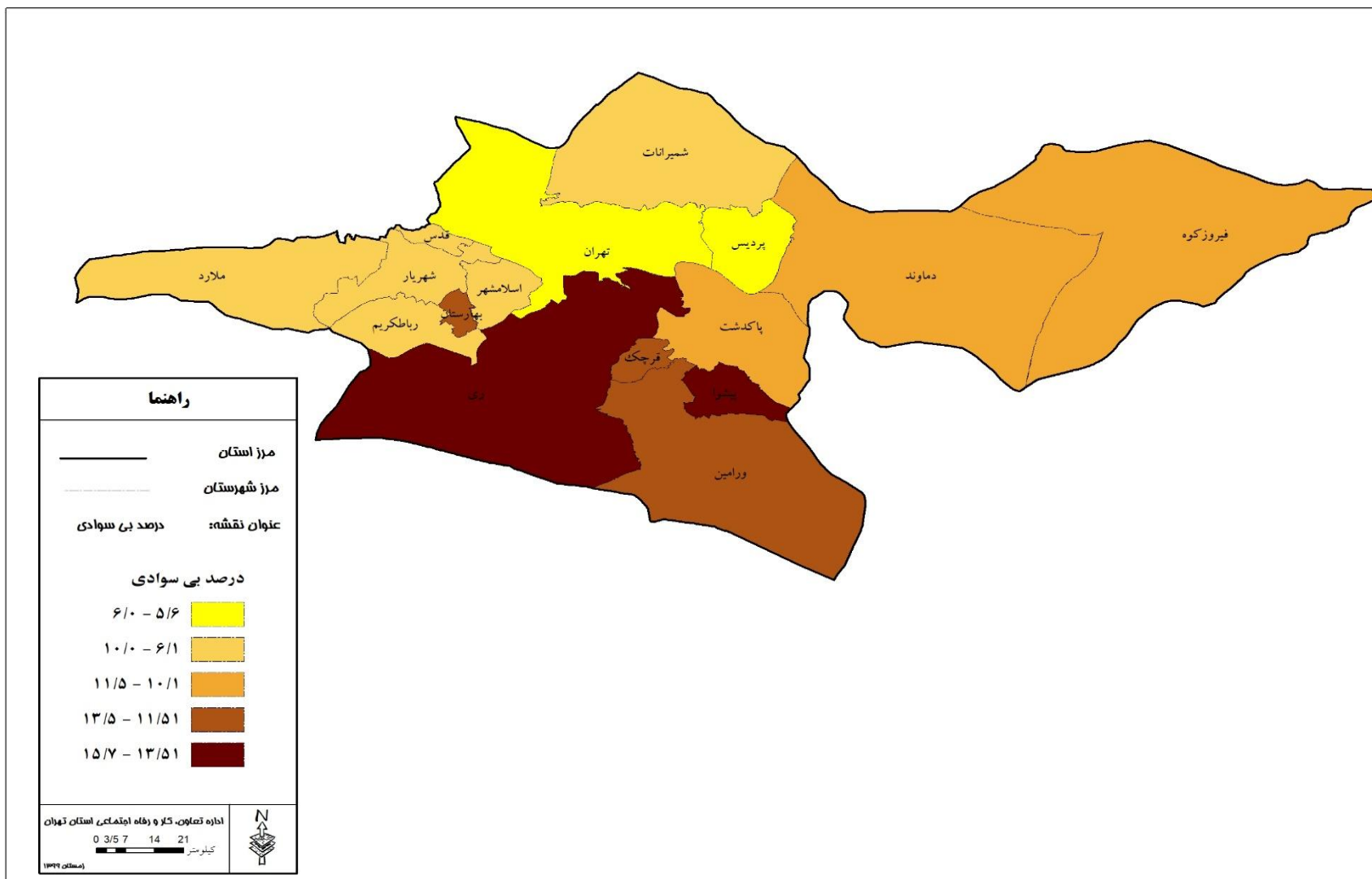
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های تهران، بهارستان و پردیس در سال ۱۳۹۵ نرخ پایین‌تری از نسبت تابعیت خارجی به ایرانی را داشته‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های ری و ورامین دارای بیشترین نسبت تابعیت خارجی به ایرانی بوده‌اند.

جدول شماره ۳) میزان سواد مردم شهرستان‌های استان تهران

سواد شهرستان	جمعیت ۶ ساله و بیشتر	باسواد	بی‌سواد	درصد بی- سوادی	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد و دکتری	دکتری تخصصی و فوق دکتری	جمع دانشجویان
تهران بزرگ	۸۴۴۹۳۷۰	۷۹۷۷۰۰۷	۴۶۹۰۷۱	۵,۶	۱۱۳۰۷۹	۳۶۴۰۵۸	۱۹۱۸۷۳	۳۴۴۱۶	۷۰۳۴۲۶
دماوند	۱۱۳۱۸۵	۱۰۰۸۱۲	۱۲۳۱۷	۱۰,۹	۱۶۸۴	۳۳۰۸	۱۱۴۰	۱۲۰	۶۲۵۲
ری	۳۱۰۴۳۳	۲۶۴۳۰۵	۴۵۸۶۳	۱۴,۸	۲۸۵۲	۴۴۷۹	۸۲۶	۷۷	۸۲۳۴
شمیرانات	۴۳۹۴۹	۴۰۴۴۳۳	۳۴۹۶	۸,۰	۶۲۸	۱۲۸۴	۴۶۲	۴۹	۲۴۲۳
ورامین	۲۵۵۹۱۱	۲۲۲۲۷۷	۳۲۵۹۲	۱۲,۷	۳۱۴۵	۴۸۹۹	۱۴۱۵	۱۱۴	۹۵۷۳
شهریار	۶۶۴۹۹۷	۶۰۳۶۱۲	۶۰۹۲۰	۹,۲	۸۹۱۱	۱۶۸۵۸	۴۴۸۴	۳۷۱	۳۰۶۲۴
اسلامشهر	۴۸۹۴۲۹	۴۴۱۳۷۲	۴۸۰۱۵	۹,۸	۶۵۰۴	۱۲۳۷۱	۳۱۲۹	۲۴۰	۲۲۲۴۴
رباط کریم	۲۵۸۳۳۲	۲۳۴۴۷۶	۲۳۸۰۱	۹,۲	۳۰۵۶	۵۹۱۳	۱۲۴۲	۱۱۰	۱۰۳۲۱
پاکدشت	۳۰۶۷۷۰	۲۷۲۷۱۲	۳۴۰۲۴	۱۱,۱	۳۲۲۵	۴۷۵۶	۹۸۹	۸۷	۹۰۵۷
فیروزکوه	۳۰۷۶۵	۲۷۲۱۲	۳۵۵۲	۱۱,۵	۴۷۳	۹۱۲	۳۱۲	۳۸	۱۷۳۵
قدس	۲۷۹۳۶۹	۲۵۴۷۹۲	۲۴۳۸۱	۸,۷	۳۱۳۷	۶۰۰۹	۱۲۵۲	۷۵	۱۰۴۷۳
ملارد	۳۳۵۶۰۶	۳۰۲۶۶۲	۳۲۸۲۶	۹,۸	۳۶۹۴	۶۱۳۲	۱۱۳۴	۷۸	۱۱۰۳۸
پیشوا	۷۷۴۰۹	۶۵۲۸۰	۱۲۱۲۲	۱۵,۷	۸۱۷	۱۹۴۵	۳۱۳	۲۶	۳۱۰۱
بهارستان	۴۶۹۳۹۹	۴۰۹۷۶۲	۵۹۵۲۷	۱۲,۷	۴۷۱۶	۷۱۸۹	۱۰۵۲	۸۱	۱۳۰۳۸
پردیس	۱۴۹۵۲۴	۱۴۰۷۵۰	۸۷۵۵	۵,۹	۱۷۴۵	۳۴۵۴	۱۰۴۸	۱۲۰	۶۳۶۷
قرچک	۲۳۸۰۴۰	۲۰۵۷۶۴	۳۲۱۹۸	۱۳,۵	۲۴۷۲	۳۸۹۵	۶۸۵	۴۲	۷۰۹۴

(منبع: درگاه ملی آمار، ۱۳۹۹)

جدول فوق نشان می‌دهد که اکثریت جمعیت شهرستان‌های استان تهران باسواد هستند. اگر میزان باسوادی هر شهرستان را متناسب با جمعیت آن محاسبه کنیم شهرستان‌های پردیس و تهران در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از بی‌سواد را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های ری و پیشوا دارای بیشترین نرخ بی‌سوادی بوده‌اند.

نقشه شماره ۳) درصد بی سواد در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۵

این نقشه بر اساس داده‌های میزان بی‌سواد شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۵ تهیه شده است. محاسبه نرخ (بی‌سواد در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های میزان بی‌سواد را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ بی‌سواد به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ بی‌سواد در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های پردیس و تهران در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از بی‌سواد را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های ری و پیشوا دارای بیشترین نرخ بی‌سوادی بوده‌اند.

۴-۲ نقشه‌های آسیب‌های اجتماعی ششگانه

۴-۲-۱ آسیب اجتماعی حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده

جدول شماره ۴) وضعیت حاشیه‌نشینی در شهرستان‌های استان تهران

شهرستان	سال مطالعه	جمعیت	جمعیت آمار سال ۹۰	جمعیت آمار سال ۹۵	مساحت شهر / هکتار	جمعیت محلات غیررسمی	مساحت محلات غیررسمی / هکتار	تعداد محلات غیررسمی	اسامی محلات غیر رسمی	جمعیت محلات هدف	مساحت محلات هدف	تعداد محلات هدف	اسم محلات هدف	جمعیت	مساحت / هکتار
تهران بزرگ	۱۳۹۴	۸۰۹۹۴۴۹	۸۱۵۴۰۵۱	۸۶۹۳۷۰۶	۶۲۱۰۰	۳۴۵۴۱۰	۱۸۶۶	۱۳		۴۲۷۸۷	۳۳۰	۲		۲۸۲۲۲	۳۳۰
دماوند															
ری															
شمیرانات															
ورامین	۱۳۹۰	۲۰۸۰۰۰	۲۱۸۹۹۱	۲۲۵۶۲۸	۲۴۱۵	۶۸۰۴۳	۲۹۹	۷		۵۷۴۷۳	۲۰۰	۵		۴۴۶۶۸	۱۴۶
شهریار	۱۳۹۰	۱۸۹۴۲۱	۲۴۹۴۷۳	۳۰۹۶۰۷	۱۸۳۸	۳۸۶۰۹	۷۰۴	۷		۳۸۲۷۹	۴۲۱	۴		۳۸۲۷۹	۴۲۲
اسلامشهر	۱۳۸۵	۳۵۷۳۸۹	۳۸۹۱۰۲	۴۴۸۱۲۹	۵۳۲۵	۱۳۸۶۵۰	۱۷۵۰	۸		۶۴۴۵۶۵	۴۶۹	۴		۶۴۵۶۵	۴۶۸.۵
رباط کریم															
پاکدشت	۱۳۹۳	۲۰۶۴۹۰	۲۰۶۴۹۰	۲۳۶۳۱۹	۲۶۷۳	۳۹۸۱۳۷	۲۰۷	۵		۳۹۸۱۳۷	۲۰۷	۵		۳۹۸۱۳۷	۲۰۷
فیروزکوه															
قدس	۱۳۸۹	۲۳۰۱۴۷	۲۸۳۵۱۷	۳۰۹۶۰۵	۲۶۸۸	۳۲۴۸۹	۱۱۹	۴		۲۵۶۳۰	۹۱	۳		۲۵۶۳۰	۹۱
ملارد	۱۳۹۴	۲۹۰۸۱۷	۲۹۰۸۱۷	۲۸۱۰۲۷	۱۹۵۱	۷۵۱۷۹	۴۰۵	۵		۳۵۱۳۱	۱۴۷	۲		۳۵۱۳۱	۱۴۷
پیشوا															
بهارستان	۱۳۹۳		۴۱۶۹۵۴	۴۳۹۹۴۹	۲۳۰۰	۱۰۵۳۹۱	۴۲۶	۱۳		۸۴۳۲۴	۳۵۷	۱۰		۸۴۳۲۴	۳۵۷
پردیس															
قربچک	۱۳۹۳	۱۹۱۵۸۸	۱۹۱۵۸۸	۲۳۱۰۷۵	۱۴۸۹	۵۳۹۱۶	۲۳۶	۵		۵۳۹۱۶	۲۳۶	۵		۵۳۹۱۶	۲۴۵

(منبع: وزارت راه و شهرسازی، ۱۳۹۹)

جدول فوق آخرین آمار و اطلاعات مربوط به حاشیه‌نشینی استان تهران است که وزارت مسکن و شهرسازی در شهریور ماه ۱۳۹۹ گردآوری نموده است. اطلاعات فوق قابلیت تبدیل به نقشه را ندارند؛ چرا که وزارتخانه مذکور تنها محل مورد هدف، مساحت آن و جمعیت ساکن در آن را شناسایی و

اولویت‌بندی کرده است و قصد مطالعه روی مناطق مذکور را دارد و به گفته کارشناس مربوطه در این وزارتخانه تنها بعد از انجام مطالعه به جمع‌بندی نهایی خواهند رسید و اطلاعات پایان اتمام پروژه قابلیت تبدیل به نقشه را خواهند داشت.

با توجه به تحلیل محیطی و فراتحلیل پژوهش‌های صورت گرفته می‌توان مناطق حاشیه‌نشین و گودهای زباله‌گرد تهران شامل منطقه ۱۸ (پاسگاه نعمت - آباد، نوروز آباد، شاد آباد)، منطقه ۱۹ (خلالزیر)، منطقه ۲۰ (محمد آباد، اشرف آباد، زمان آباد، باقر شهر، دولت آباد)، منطقه ۲ (فرحزاد) و منطقه ۵ (کن) هستند.

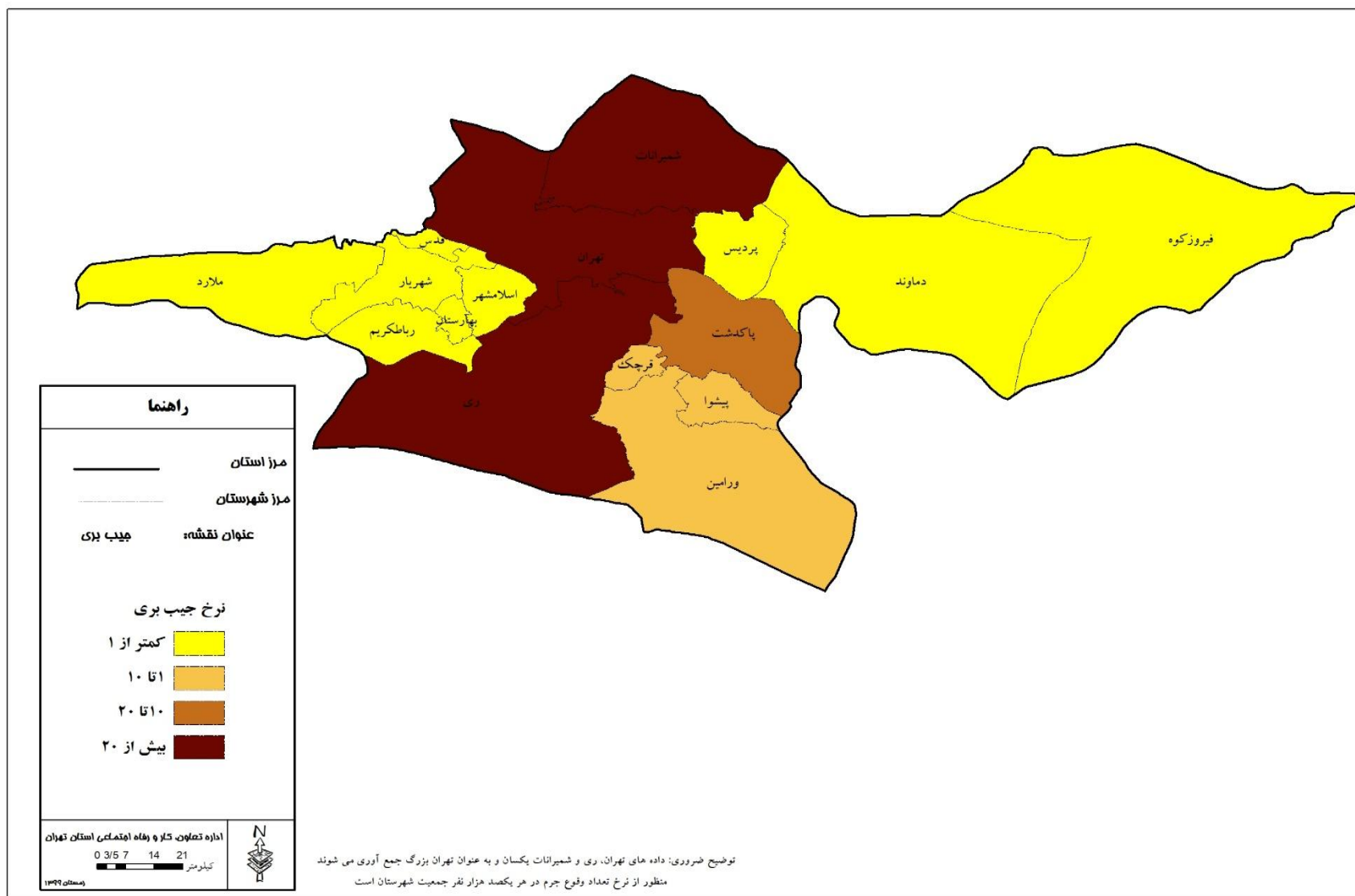
۴-۲-۲ آسیب اجتماعی سرقت

جدول شماره ۵) میزان جیب‌بری طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۷۵۲۷	۶۳۹۹	۵۹۱۲	۶۸۵۷	۷۲۷۶
دماوند	۱	۲	۱	۱	۰
فیروزکوه	۲	۵	۰	۱	۰
ورامین	۴۸	۴۳	۲۲	۱۸	۴
پاکدشت	۷۷	۷۴	۳۷	۵۷	۵۸
پردیس	۵	۱۱	۲	۳	۰
پیشوا	۱۰	۷	۲	۴	۱
قرچک	۲۸	۱۶	۱۳	۲۶	۱۱
اسلامشهر	۳۰	۱۴	۷	۵	۳
بهارستان	۹	۱۸	۱۶	۳	۲
رباط‌کریم	۰	۵	۲	۳	۰
قدس	۴	۷	۹	۳	۱
شهریار	۲۷	۱۳	۳۱	۱۳	۶
ملارد	۷	۱۵	۱۹	۶	۰

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان جیب‌بری طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار جیب‌بری سال ۱۳۹۸ متناسب با میزان جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های پردیس، فیروزکوه، دماوند، ملارد، شهریار، رباط‌کریم، بهارستان و اسلامشهر در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از جیب‌بری را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، شمیرانات و ری)، اسلامشهر، بهارستان و قدس دارای بیشترین نرخ جیب‌بری بوده‌اند.

نقشه شماره ۴) نرخ جیب بری در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های جیب‌بری در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد جیب‌بری در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های جیب‌بری را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ جیب‌بری به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ جیب‌بری در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

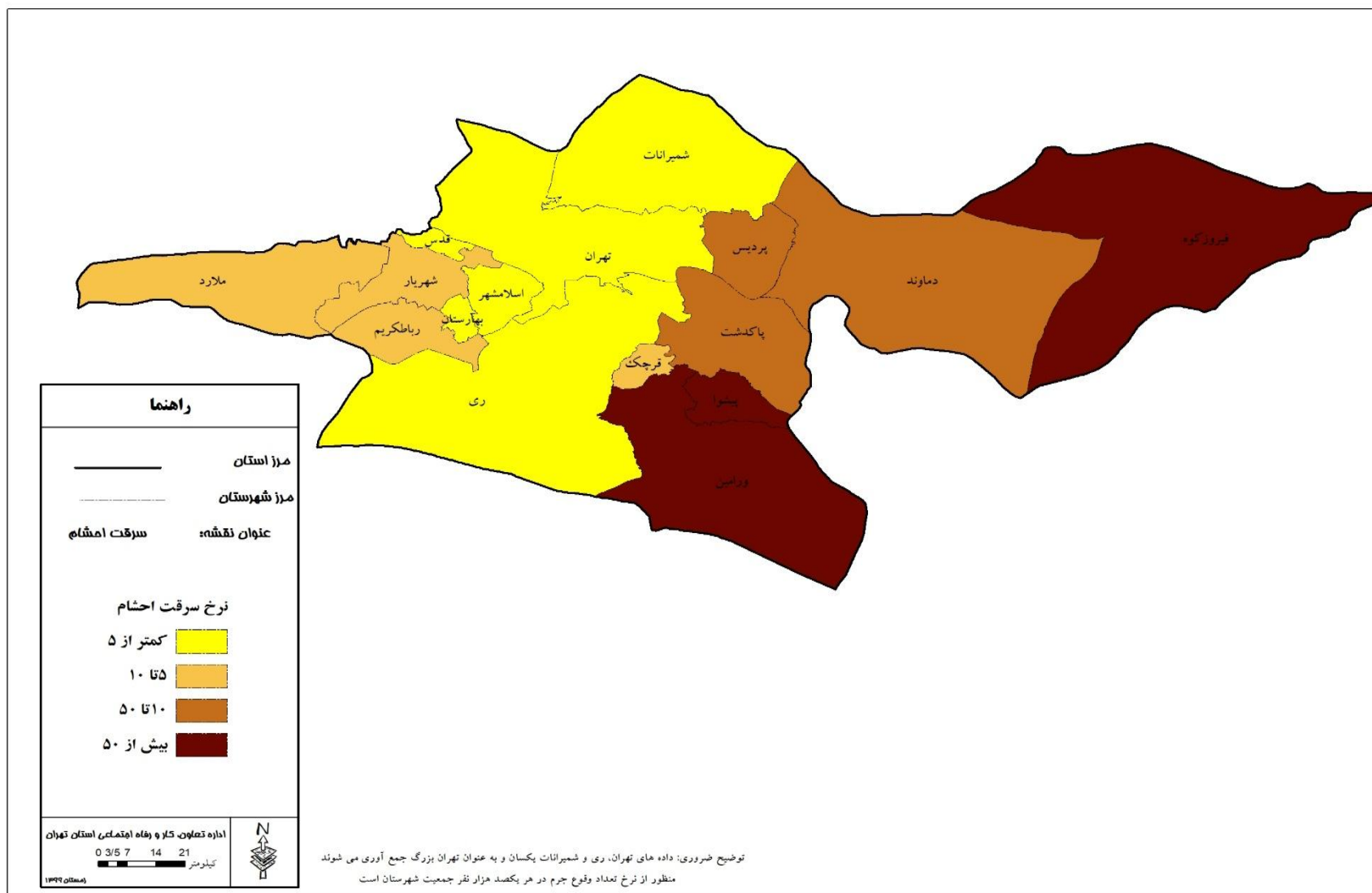
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های پردیس، فیروزکوه، دماوند، ملارد، شهریار، رباط‌کریم، بهارستان و اسلامشهر در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از جیب‌بری را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، شمیرانات و ری)، اسلامشهر، بهارستان و قدس دارای بیشترین نرخ جیب‌بری بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب و شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری نسبت به مرکز آن است.

جدول شماره ۶) میزان سرقت احشام طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۱۹۵	۱۳۰	۱۵۹	۱۶۴	۱۷۰
دماوند	۳۰	۵۲	۵۹	۷۷	۶۱
فیروزکوه	۱۶	۲۰	۲۷	۲۰	۲۹
ورامین	۹۰	۱۰۴	۱۰۵	۱۱۸	۱۷۳
پاکدشت	۳۳	۳۸	۶۶	۵۵	۶۳
پردیس	۲۰	۲۰	۱۸	۲۷	۱۹
پیشوا	۳۷	۳۱	۲۹	۵۹	۷۵
قرچک	۱۲	۱۸	۲۳	۲۴	۲۵
اسلامشهر	۱۳	۱۴	۲۱	۴۱	۲۶
بهارستان	۱	۴	۴	۷	۴
رباطکریم	۲۰	۱۲	۹	۲۰	۱۷
قدس	۲	۹	۱۳	۸	۸
شهریار	۵۷	۶۵	۶۴	۴۵	۳۹
ملارد	۲۵	۲۶	۳۰	۲۹	۲۹

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت احشام طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت احشام سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، شمیرانات و ری)، اسلامشهر، بهارستان و قدس در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت احشام را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های پیشوا، ورامین و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت احشام بوده‌اند.

نقشه شماره ۵) نرخ سرقت احشام در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت احشام در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت احشام در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت احشام را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت احشام به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت احشام در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

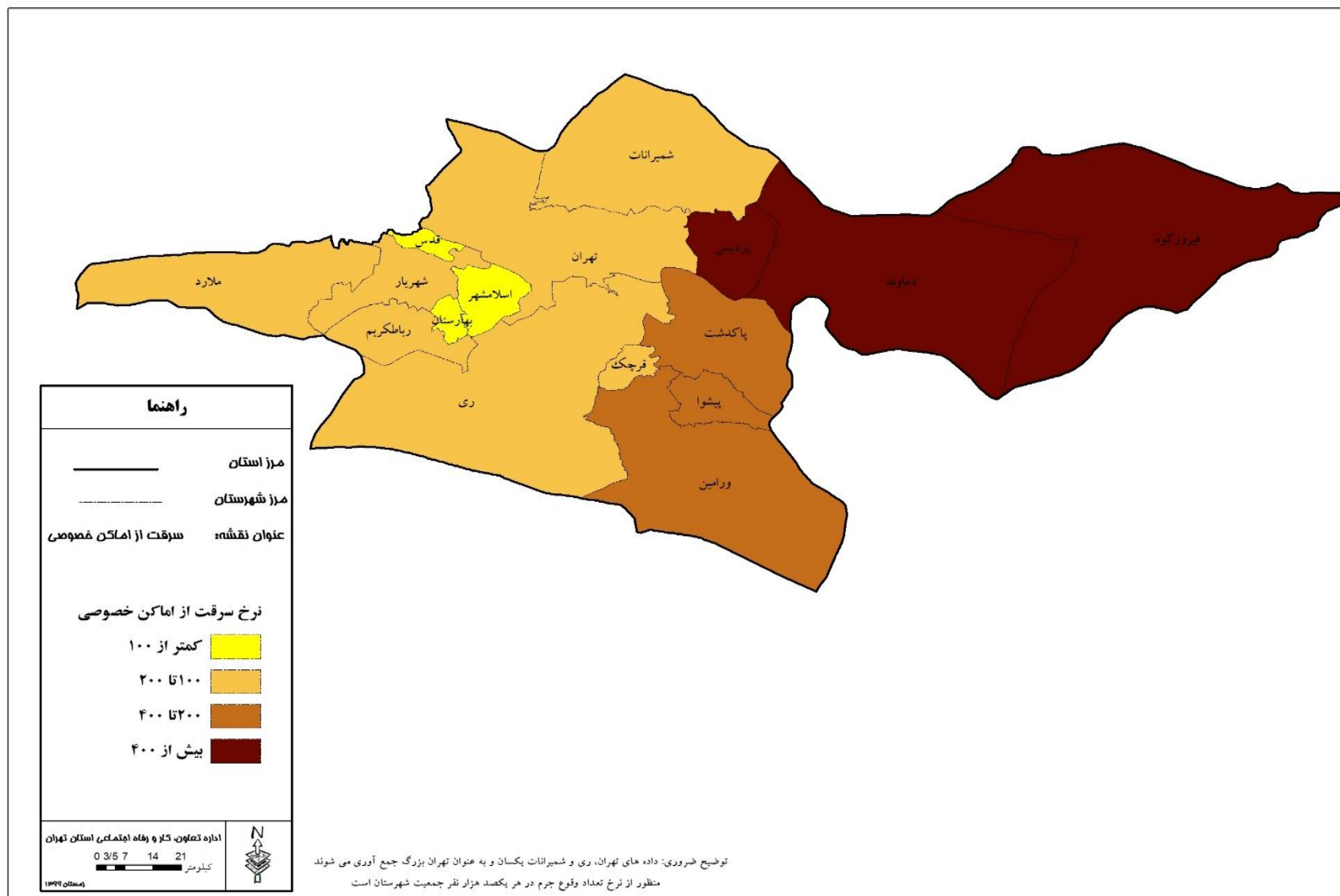
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، شمیرانات و ری)، اسلامشهر، بهارستان و قدس در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت احشام را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های پیشوا، ورامین و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت احشام بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب و مرکز استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری نسبت به شرق آن است.

جدول شماره ۷) میزان سرقت از اماکن خصوصی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۱۸۸۸۹	۱۶۰۷۸	۱۶۰۶۳	۲۰۰۴۹	۱۷۰۲۸
دماوند	۸۰۹	۹۱۷	۹۶۴	۱۳۸۳	۱۷۹۰
فیروزکوه	۷۱	۱۱۶	۱۱۸	۱۷۸	۲۲۹
ورامین	۴۵۶	۴۹۳	۵۶۲	۷۲۴	۷۴۰
پاکدشت	۵۷۸	۵۴۵	۶۳۹	۸۳۸	۷۵۶
پردیس	۶۱۸	۵۹۰	۵۶۷	۶۴۲	۶۸۲
پیشوا	۹۲	۱۳۱	۱۵۱	۳۹۶	۲۹۸
قرچک	۲۰۳	۱۸۵	۲۵۴	۳۲۱	۳۰۵
اسلامشهر	۵۳۵	۷۸۷	۶۸۰	۴۵۲	۴۶۲
بهارستان	۲۰۱	۳۲۵	۳۸۹	۳۵۷	۲۹۹
رباطکریم	۲۸۷	۴۸۳	۳۸۵	۴۲۳	۴۵۰
قدس	۱۴۹	۲۸۶	۲۷۰	۲۲۳	۳۱۰
شهریار	۱۱۴۰	۱۶۳۵	۱۵۷۳	۱۴۸۴	۱۲۵۳
ملارد	۳۵۱	۴۹۹	۵۶۶	۵۳۳	۴۰۰

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت از اماکن خصوصی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت از اماکن خصوصی سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های اسلامشهر، بهارستان و قدس در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت از اماکن خصوصی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های پردیس، دماوند و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت از اماکن خصوصی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

نقشه شماره ۶) نرخ سرقت از اماکن خصوصی در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت از اماکن خصوصی در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت از اماکن خصوصی در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت از اماکن خصوصی را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت از اماکن خصوصی به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت از اماکن خصوصی در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های اسلامشهر، بهارستان و قدس در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت از اماکن خصوصی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های پردیس، دماوند و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت از اماکن خصوصی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

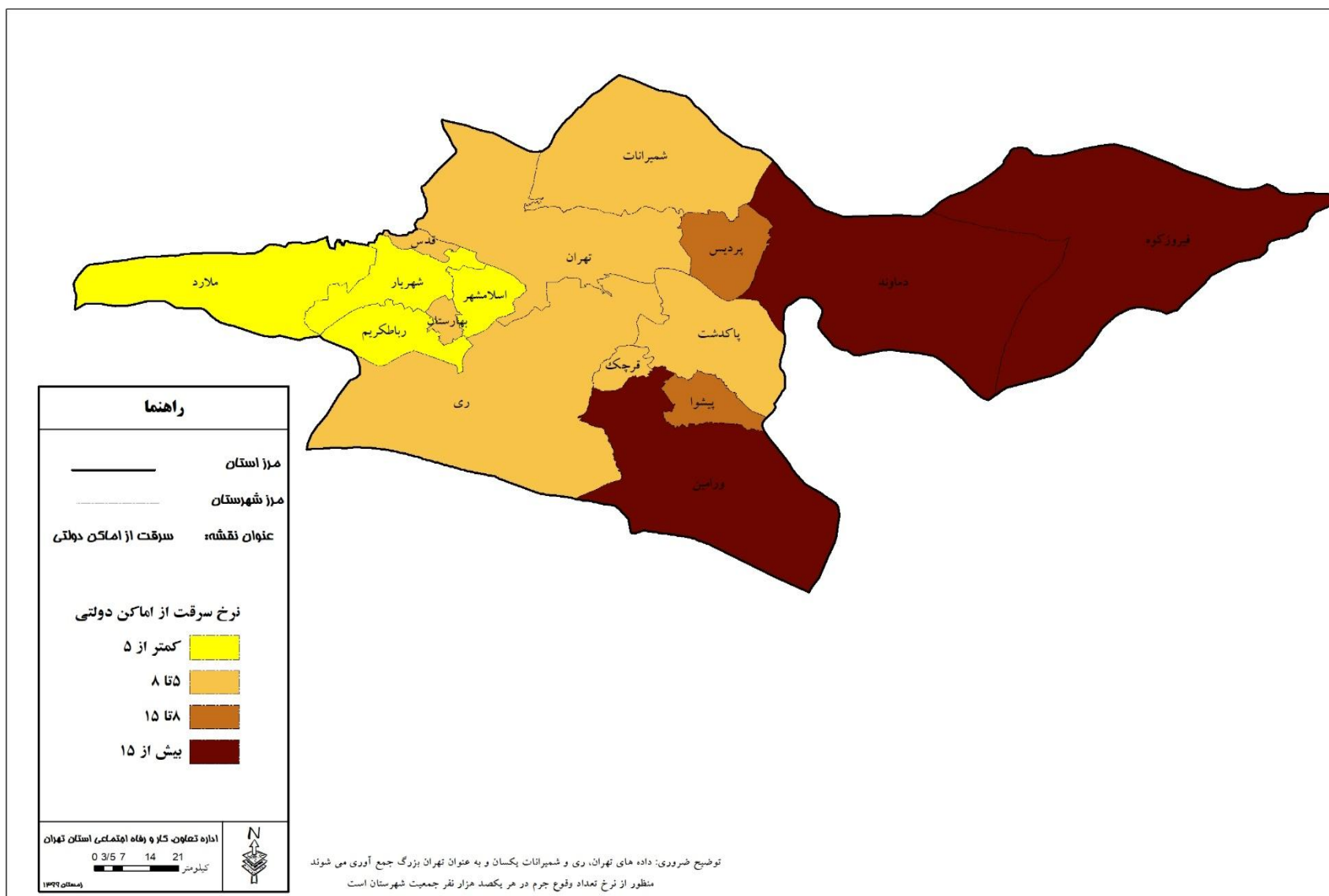
جدول شماره ۸) میزان سرقت از اماکن دولتی طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۷۹۰	۴۸۷	۵۹۷	۷۱۸	۶۹۸
دماوند	۲۲	۱۱	۱۱	۱۸	۲۷
فیروزکوه	۶	۴	۲	۱۴	۱۳
ورامین	۶۳	۳۷	۲۷	۵۲	۶۰
پاکدشت	۵۶	۴۱	۳۹	۳۶	۲۷
پردیس	۱۰	۱۴	۲۱	۲۳	۱۵
پیشوا	۹	۶	۶	۱۳	۱۲
قرچک	۸	۱۶	۱۴	۳۰	۲۱
اسلامشهر	۲۰	۱۵	۱۹	۲۸	۲۵
بهارستان	۸	۱۸	۱۸	۲۴	۳۵
رباطکریم	۸	۱۳	۸	۱۱	۷
قدس	۱۴	۶	۱۲	۱۹	۲۵
شهریار	۳۷	۳۴	۳۴	۵۲	۲۹
ملارد	۱۱	۱۹	۱۹	۲۶	۵

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی،

۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت از اماکن دولتی طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستانهای استان تهران را نشان می دهد. چنانچه آمار سرقت از اماکن دولتی سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می توان گفت، شهرستانهای اسلامشهر، شهریار، رباطکریم و ملارد در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین تری از سرقت از اماکن دولتی را تجربه نموده اند و همزمان شهرستانهای ورامین، دماوند و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت از اماکن دولتی بوده اند. از نظر منطقه ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

نقشه شماره ۷) نرخ سرقت از اماکن دولتی در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت از اماکن دولتی در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت از اماکن دولتی در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت از اماکن دولتی را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت از اماکن دولتی به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت از اماکن دولتی در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

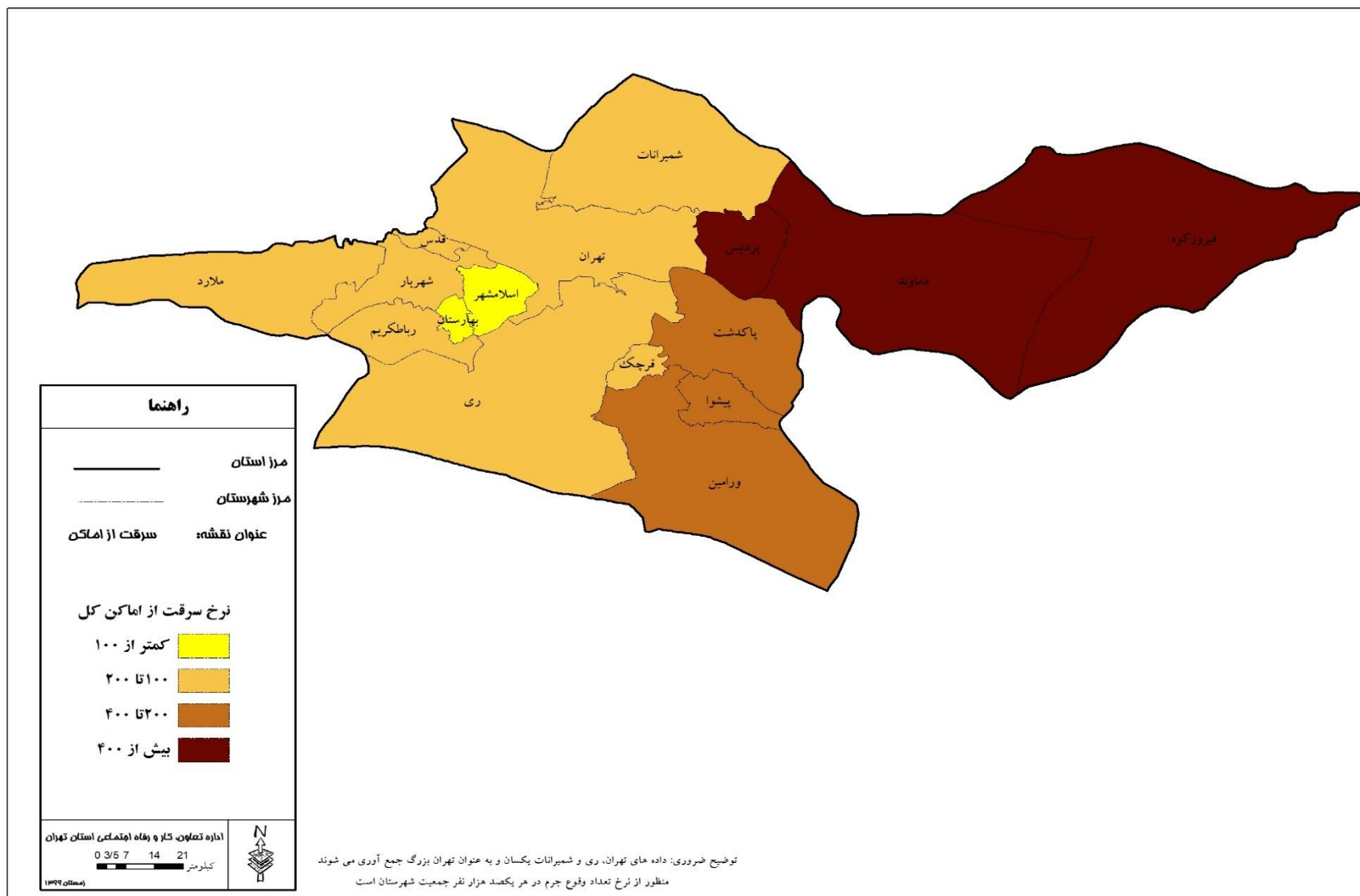
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های اسلامشهر، شهریار، رباط‌کریم و ملارد در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت از اماکن دولتی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های ورامین، دماوند و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت از اماکن دولتی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۹) میزان سرقت از اماکن طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴		۱۳۹۵		۱۳۹۶		۱۳۹۷		۱۳۹۸	
	اماکن		اماکن		اماکن		اماکن		اماکن	
	خصوصی	دولتی	خصوصی	دولتی	خصوصی	دولتی	خصوصی	دولتی	خصوصی	دولتی
تهران بزرگ و ری	۱۸۸۸۹	۷۹۰	۱۶۰۷۸	۴۸۷	۱۶۰۶۳	۵۹۷	۲۰۰۴۹	۷۱۸	۱۷۰۲۸	۶۹۸
دماوند	۸۰۹	۲۲	۹۱۷	۱۱	۹۶۴	۱۱	۱۳۸۳	۱۸	۱۷۹۰	۲۷
فیروزکوه	۷۱	۶	۱۱۶	۴	۱۱۸	۲	۱۷۸	۱۴	۲۲۹	۱۳
ورامین	۴۵۶	۶۳	۴۹۳	۳۷	۵۶۲	۲۷	۷۲۴	۵۲	۷۴۰	۶۰
پاکدشت	۵۷۸	۵۶	۵۴۵	۴۱	۶۳۹	۳۹	۸۳۸	۳۶	۷۵۶	۲۷
پردیس	۶۱۸	۱۰	۵۹۰	۱۴	۵۶۷	۲۱	۶۴۲	۲۳	۶۸۲	۱۵
پیشوا	۹۲	۹	۱۳۱	۶	۱۵۱	۶	۳۹۶	۱۳	۲۹۸	۱۲
قراچک	۲۰۳	۸	۱۸۵	۱۶	۲۵۴	۱۴	۳۲۱	۳۰	۳۰۵	۲۱
اسلامشهر	۵۳۵	۲۰	۷۸۷	۱۵	۶۸۰	۱۹	۴۵۲	۲۸	۴۶۲	۲۵
بهارستان	۲۰۱	۸	۳۲۵	۱۸	۳۸۹	۱۸	۳۵۷	۲۴	۲۹۹	۳۵
رباط کریم	۲۸۷	۸	۴۸۳	۱۳	۳۸۵	۸	۴۲۳	۱۱	۴۵۰	۷
قدس	۱۴۹	۱۴	۲۸۶	۶	۲۷۰	۱۲	۲۲۳	۱۹	۳۱۰	۲۵
شهریار	۱۱۴۰	۳۷	۱۶۳۵	۳۴	۱۵۷۳	۳۴	۱۴۸۴	۵۲	۱۲۵۳	۲۹
ملارد	۳۵۱	۱۱	۴۹۹	۱۹	۱۶۰۶۳	۵۹۷	۵۳۳	۲۶	۴۰۰	۵

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های اسلامشهر و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های پردیس، دماوند و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

نقشه شماره ۸) نرخ سرقت از اماکن (دولتی و خصوصی) در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

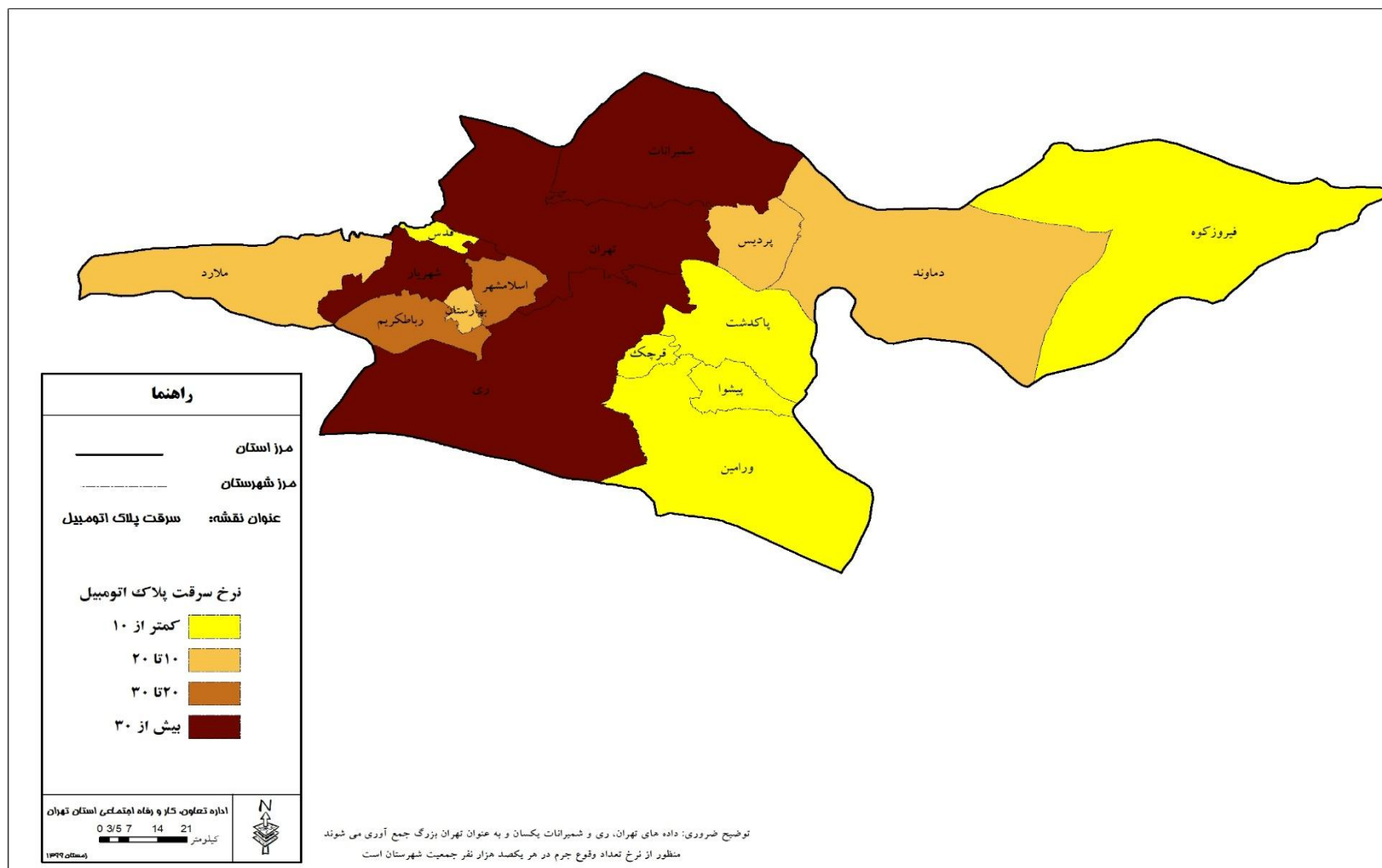
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های اسلامشهر و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های پردیس، دماوند و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ سرقت از اماکن (خصوصی و دولتی) بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۱۰) میزان سرقت پلاک اتومبیل طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۱۲۶۸	۱۲۰۴	۱۶۵۰	۲۲۷۲	۲۷۶۸
دماوند	۴	۱۵	۱۰	۱۵	۱۹
فیروزکوه	۳	۳	۱	۶	۰
ورامین	۲۴	۱۶	۸	۲۳	۲۸
پاکدشت	۲۴	۲۴	۱۴	۲۷	۲۳
پردیس	۲۵	۱۹	۱۸	۲۳	۲۴
پیشوا	۴	۳	۷	۱۴	۳
قرچک	۱۳	۱۷	۲۶	۲۳	۱۴
اسلامشهر	۵۴	۷۹	۶۰	۷۴	۱۲۷
بهارستان	۲۹	۵۵	۶۹	۶۸	۱۰۱
رباط کریم	۳۲	۲۷	۱۵	۳۳	۶۱
قدس	۷	۱۷	۱۴	۱۳	۱۸
شهریار	۷۶	۱۲۷	۱۱۹	۱۵۳	۲۴۳
ملارد	۳۶	۶۵	۴۹	۲۷	۵۴

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت پلاک ماشین طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت پلاک ماشین سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های پاکدشت، فیروزکوه، پیشوا، قرچک، قدس و ورامین در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت پلاک اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهریار دارای بیشترین نرخ سرقت پلاک اتومبیل بوده‌اند.

نقشه شماره ۹) نرخ سرقت پلاک اتومبیل در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت پلاک اتومبیل در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت پلاک اتومبیل در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت پلاک اتومبیل را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت پلاک اتومبیل به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت پلاک اتومبیل در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

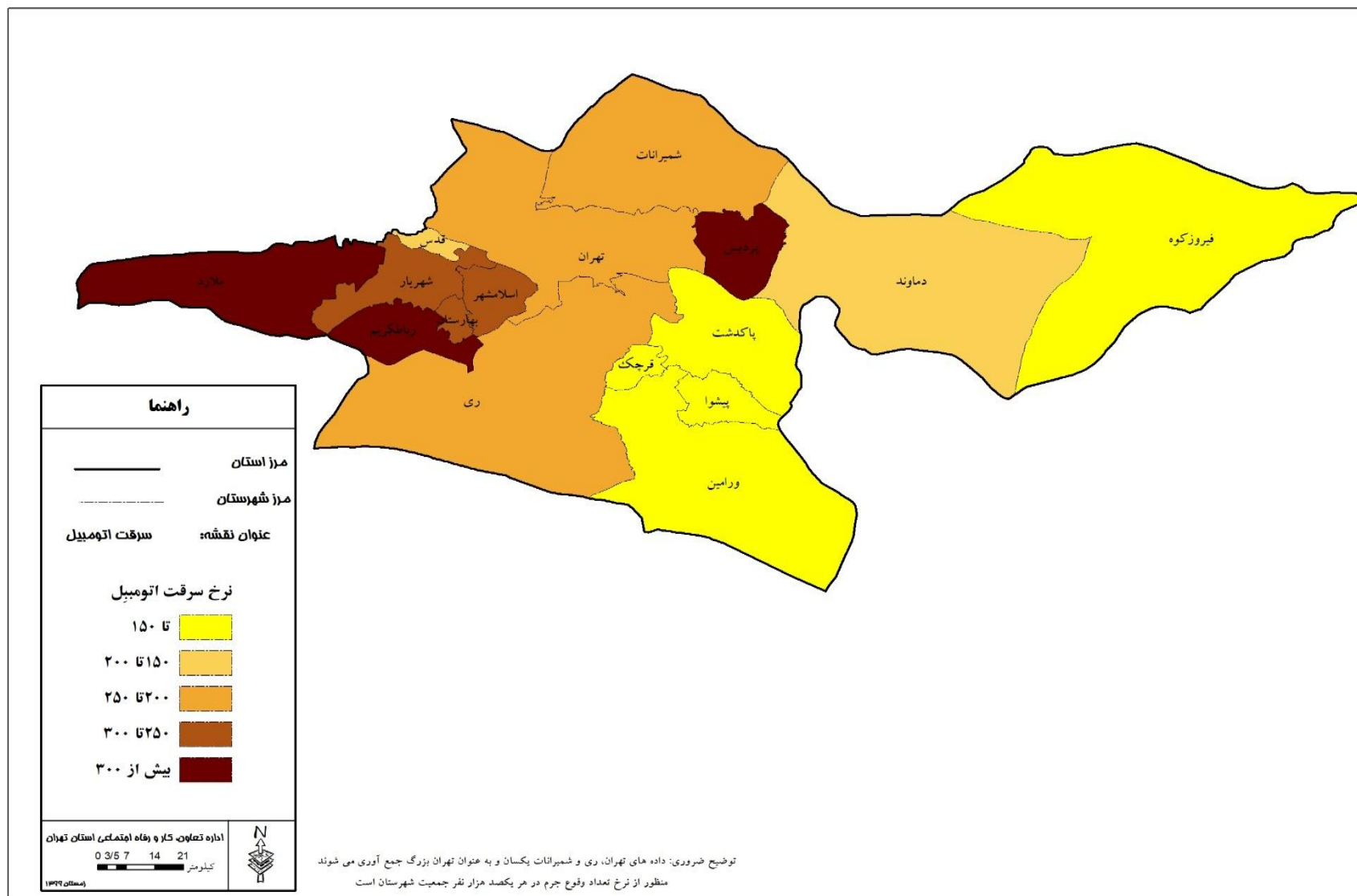
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های پاکدشت، فیروزکوه، پیشوا، قرچک، قدس و ورامین در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت پلاک اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهریار دارای بیشترین نرخ سرقت پلاک اتومبیل بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۱۱) میزان سرقت اتومبیل طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۲۶۷۳۸	۲۳۳۳۷	۲۱۰۱۴	۲۰۵۱۹	۲۰۳۶۶
دماوند	۱۸۵	۲۰۲	۲۵۱	۲۷۹	۲۴۸
فیروزکوه	۹	۸	۱۲	۱۳	۱۶
ورامین	۳۷۳	۲۷۷	۲۳۴	۳۲۴	۳۸۱
پاکدشت	۵۷۸	۵۳۶	۵۶۵	۴۵۶	۳۹۴
پردیس	۳۷۸	۴۶۸	۳۶۷	۵۹۶	۵۴۸
پیشوا	۱۱۲	۳۹	۷۴	۸۷	۱۲۸
قرچک	۳۵۹	۳۴۸	۳۳۲	۳۵۷	۳۵۹
اسلامشهر	۹۸۰	۱۲۲۲	۱۱۴۱	۱۳۸۱	۱۴۹۰
بهارستان	۸۸۷	۱۱۷۵	۱۱۲۷	۱۴۶۳	۱۵۹۹
رباط کریم	۴۴۲	۴۵۶	۶۱۱	۹۱۹	۱۱۰۶
قدس	۴۰۷	۵۰۳	۵۸۱	۵۶۱	۵۸۷
شهریار	۱۴۶۱	۱۷۹۶	۱۶۰۷	۲۱۲۶	۲۱۷۹
ملارد	۹۳۳	۱۰۱۱	۱۰۲۲	۱۳۷۲	۱۲۹۷

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت اتومبیل طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت اتومبیل سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های پاکدشت، فیروزکوه، پیشوا، قرچک و ورامین در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های ملارد، پردیس و رباط کریم دارای بیشترین نرخ سرقت اتومبیل بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۰) نرخ سرقت اتومبیل در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت اتومبیل در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت اتومبیل در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت اتومبیل را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت اتومبیل به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

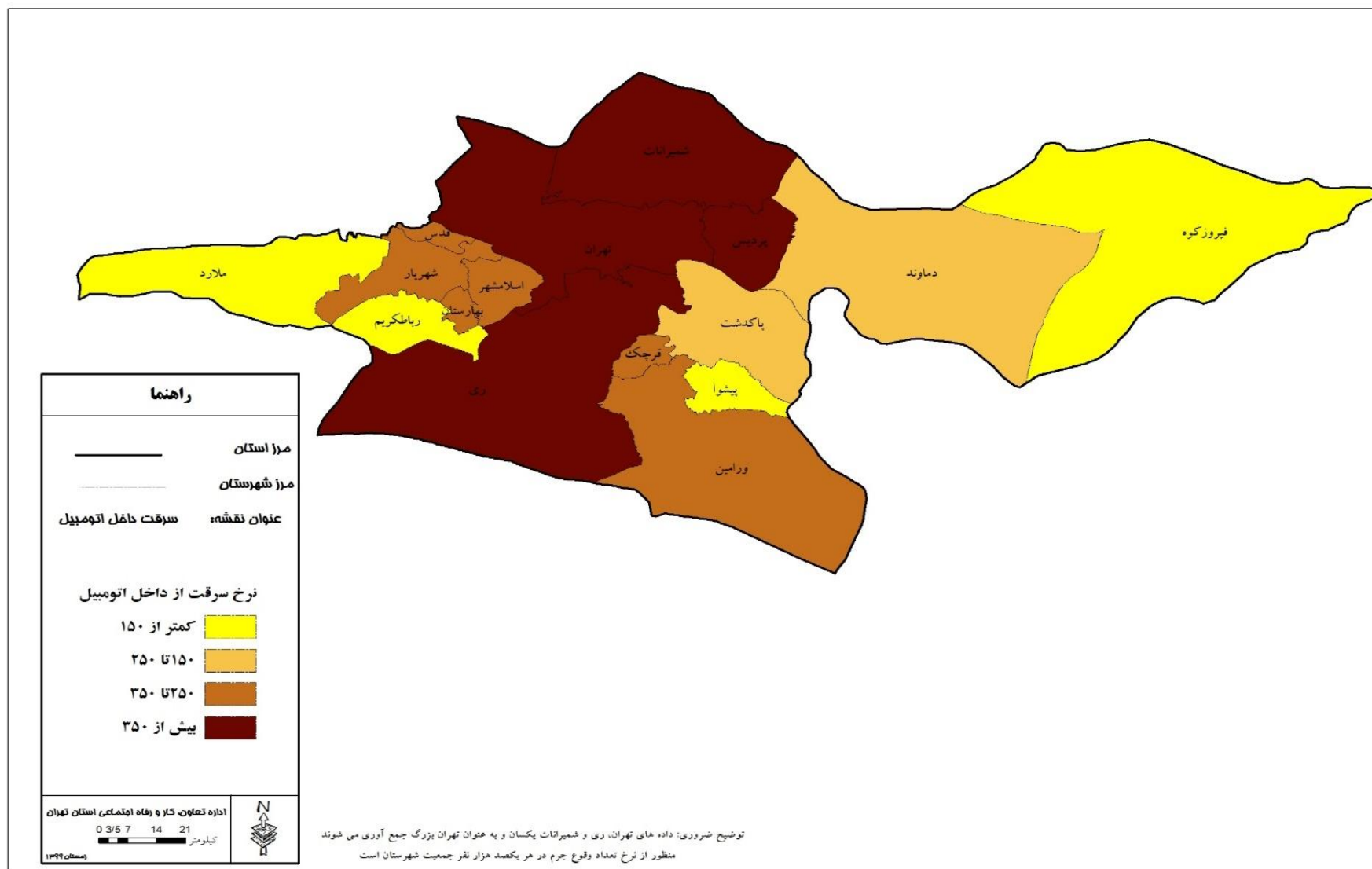
به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت اتومبیل در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است. این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های پاکدشت، فیروزکوه، پیشوا، قرچک و ورامین در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های ملارد، پردیس و رباط‌کریم دارای بیشترین نرخ سرقت اتومبیل بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۱۲) میزان سرقت از داخل اتومبیل طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۴۷۳۹۳	۴۱۹۳۶	۳۶۸۳۲	۳۸۲۹۹	۳۵۱۰۹
دماوند	۴۱۱	۳۶۱	۲۶۶	۲۹۷	۳۰۹
فیروزکوه	۳۱	۲۷	۲۹	۲۶	۳۹
ورامین	۵۹۱	۷۴۴	۶۱۷	۶۴۱	۸۶۹
پاکدشت	۷۱۱	۷۸۰	۶۲۶	۶۶۶	۷۹۷
پردیس	۷۴۸	۷۳۰	۵۷۳	۷۰۷	۷۵۵
پیشوا	۵۹	۵۷	۵۹	۱۰۶	۱۰۷
قرچک	۴۸۰	۷۸۰	۶۲۴	۸۳۷	۸۱۹
اسلامشهر	۱۲۷۲	۱۳۶۹	۱۵۴۸	۱۷۹۹	۱۶۲۲
بهارستان	۷۴۹	۱۷۷۳	۱۴۹۷	۱۹۱۷	۱۳۷۸
رباط کریم	۳۳۲	۴۱۰	۲۶۶	۳۰۱	۳۵۳
قدس	۳۶۶	۷۹۹	۸۳۲	۸۹۲	۸۲۲
شهریار	۱۷۵۴	۲۳۸۶	۲۴۳۹	۲۳۵۵	۲۵۶۲
ملارد	۷۶۶	۹۵۸	۹۶۳	۹۳۸	۵۵۶

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت از داخل اتومبیل طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت از داخل اتومبیل سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های ملارد، فیروزکوه، پیشوا و رباط کریم در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت از داخل اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و پردیس دارای بیشترین نرخ سرقت از داخل اتومبیل بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۱) نرخ سرقت از داخل اتومبیل در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت از داخل اتومبیل در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت از داخل اتومبیل در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت از داخل اتومبیل را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت از داخل اتومبیل به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان‌دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت از داخل اتومبیل در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

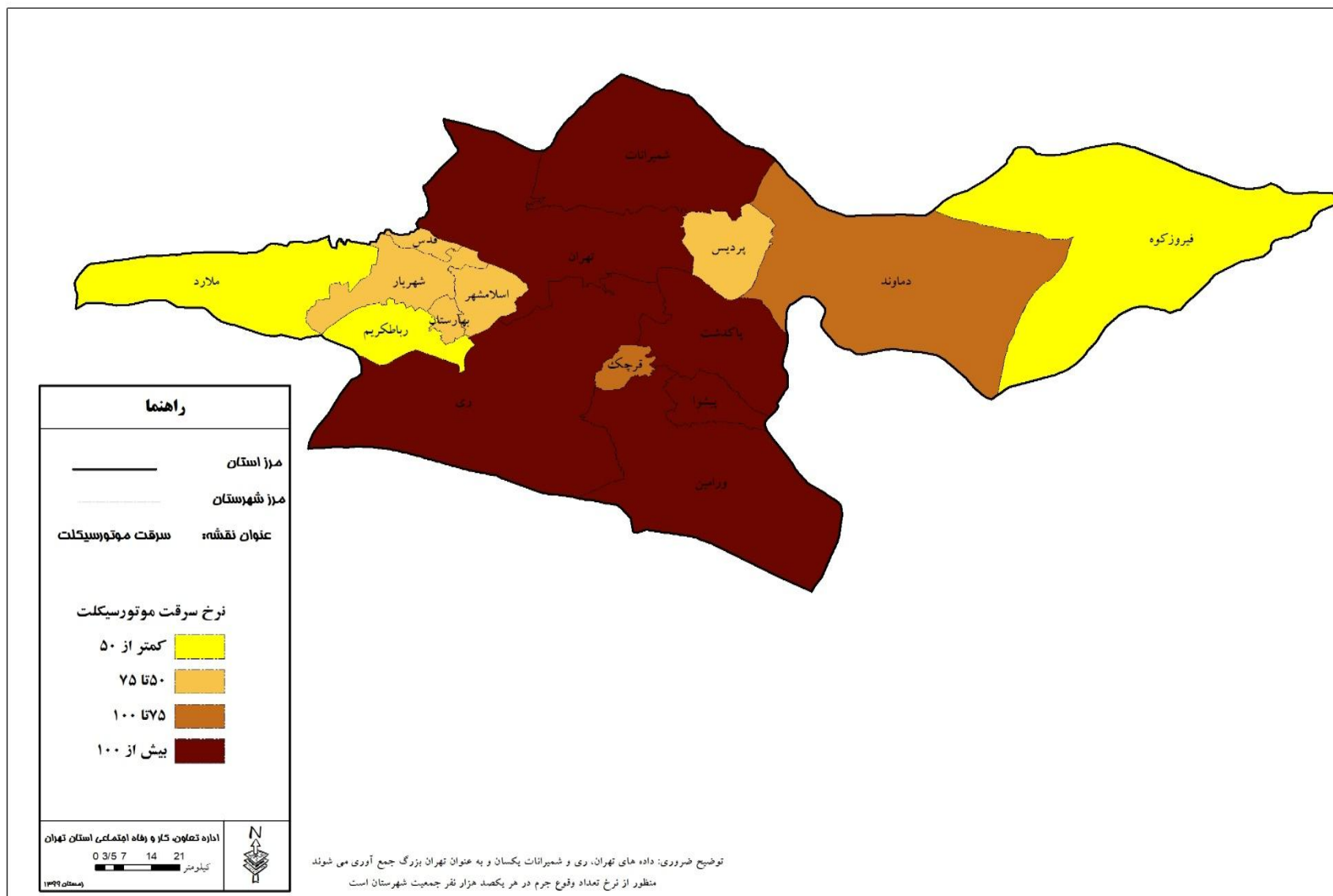
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های ملارد، فیروزکوه، پیشوا و رباط‌کریم در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت از داخل اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و پردیس دارای بیشترین نرخ سرقت از داخل اتومبیل بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب استان تهران به یک اندازه دارای وضعیت نسبی بهتری نسبت به مرکز آن هستند.

جدول شماره ۱۳) میزان سرقت موتورسیکلت طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۱۸۱۹۲	۱۵۹۹۷	۱۷۳۳۸	۱۹۶۲۸	۱۶۹۸۵
دماوند	۱۲۲	۱۱۲	۱۰۰	۷۹	۱۰۸
فیروزکوه	۵	۶	۱۰	۱۶	۸
ورامین	۴۴۶	۴۴۹	۳۸۴	۳۶۴	۳۸۵
پاکدشت	۲۹۱	۳۳۶	۴۹۹	۳۴۸	۴۱۵
پردیس	۱۴۸	۱۵۵	۱۱۴	۱۳۰	۱۰۸
پیشوا	۱۶۱	۱۴۸	۱۵۱	۱۳۸	۱۳۵
قرچک	۲۳۰	۱۹۷	۲۲۰	۲۳۶	۲۵۸
اسلامشهر	۲۱۴	۲۴۸	۲۱۰	۲۵۰	۳۰۳
بهارستان	۲۹۸	۳۳۱	۲۷۶	۳۰۲	۳۸۹
رباط کریم	۱۳۸	۱۳۱	۱۱۷	۱۲۷	۱۲۳
قدس	۲۱۳	۲۳۴	۲۳۵	۲۳۴	۱۸۳
شهریار	۵۵۶	۴۶۷	۴۴۷	۳۶۱	۴۰۸
ملارد	۱۵۸	۲۱۴	۲۲۹	۲۱۱	۱۶۲

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت موتورسیکلت طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت موتورسیکلت سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های ملارد، فیروزکوه و رباط کریم در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت موتورسیکلت را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، پاکدشت، پیشوا و ورامین دارای بیشترین نرخ سرقت موتورسیکلت بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۲) نرخ سرقت موتورسیکلت در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت موتورسیکلت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت موتورسیکلت در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت موتورسیکلت را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت موتورسیکلت به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان‌دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت موتورسیکلت در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

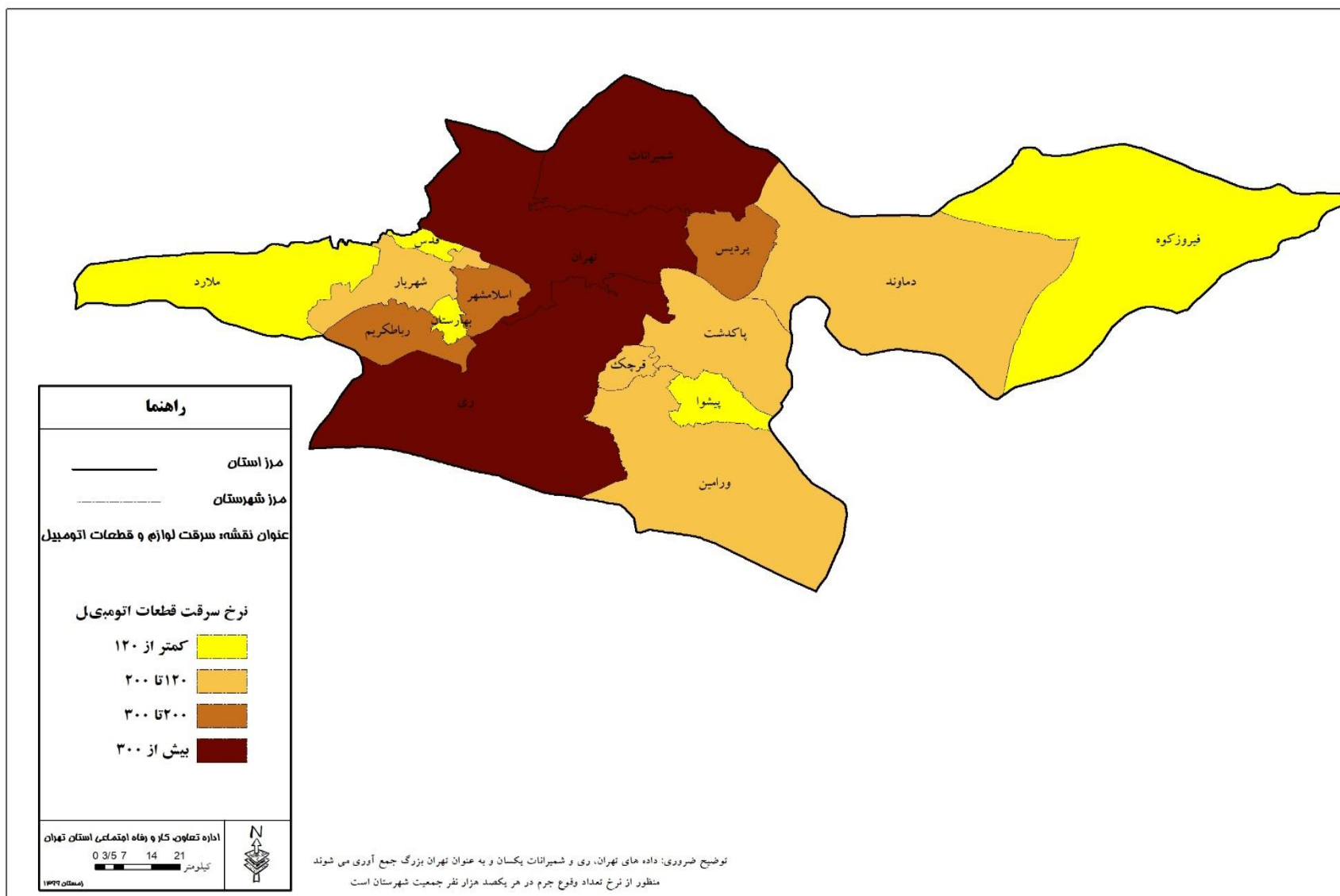
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های ملارد، فیروزکوه و رباط‌کریم در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت موتورسیکلت را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، پاکدشت، پیشوا و ورامین دارای بیشترین نرخ سرقت موتورسیکلت بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب استان تهران به یک اندازه دارای وضعیت نسبی بهتری نسبت به مرکز آن هستند.

جدول شماره ۱۴) میزان سرقت لوازم و قطعات اتومبیل طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۵۱۹۵۳	۴۷۳۶۸	۴۶۸۶۸	۶۳۵۴۹	۶۲۸۱۲
دماوند	۷۱	۷۳	۸۳	۲۴۸	۱۸۸
فیروزکوه	۱۰	۱۳	۲۴	۳۴	۳۷
ورامین	۳۱۳	۲۹۶	۳۹۸	۶۳۸	۵۶۱
پاکدشت	۴۲۰	۲۲۹	۳۹۱	۶۴۷	۴۷۴
پردیس	۱۳۳	۱۳۰	۱۷۱	۳۷۱	۳۴۷
پیشوا	۱۹	۳۴	۴۵	۱۳۴	۱۰۰
قرچک	۲۱۳	۱۲۷	۱۶۱	۵۹۸	۴۴۲
اسلامشهر	۱۲۱۸	۱۲۹۹	۱۰۴۹	۱۳۳۷	۱۱۱۶
بهارستان	۷۵۳	۱۰۲۵	۱۱۰۹	۷۲۲	۴۴۵
رباط کریم	۴۷۴	۹۱۶	۸۰۱	۸۷۰	۸۵۲
قدس	۸۳۰	۸۱۱	۶۳۱	۶۷۶	۳۳۴
شهریار	۱۳۰۲	۱۱۸۴	۱۲۴۹	۱۶۸۸	۱۰۵۰
ملارد	۲۱۱	۱۶۹	۲۷۸	۴۹۵	۱۹۹

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت لوازم و قطعات اتومبیل طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت لوازم و قطعات اتومبیل سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های ملارد، فیروزکوه، قدس، بهارستان و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت قطعات اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ سرقت قطعات اتومبیل بوده‌اند.

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت قطعات اتومبیل در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت قطعات اتومبیل در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت قطعات اتومبیل را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت قطعات اتومبیل به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت قطعات اتومبیل در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

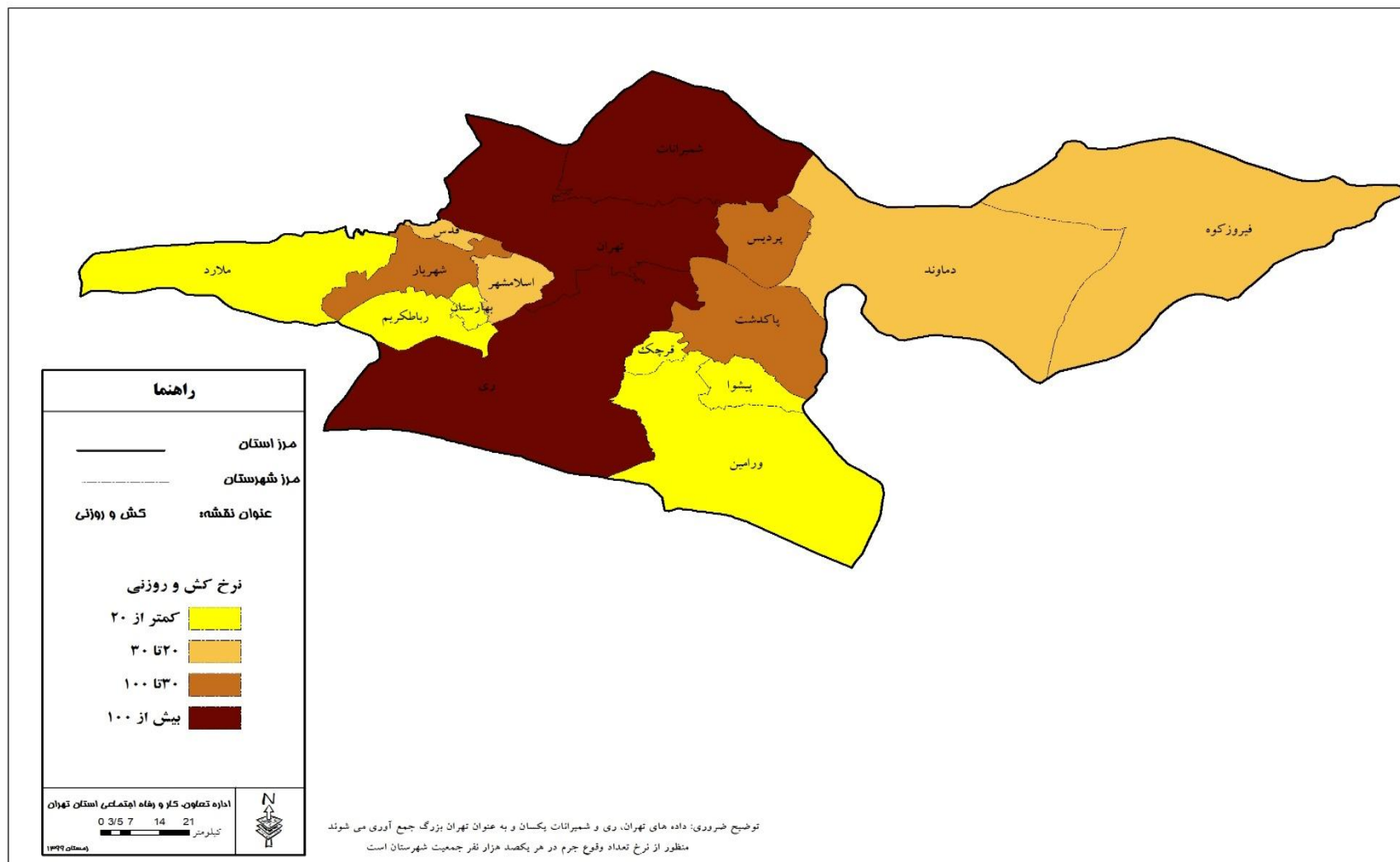
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های ملارد، فیروزکوه، قدس، بهارستان و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت قطعات اتومبیل را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ سرقت قطعات اتومبیل بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب استان تهران به یک اندازه دارای وضعیت نسبی بهتری نسبت به مرکز آن هستند.

جدول شماره ۱۵) میزان سرقت کش و روزنی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۱۴۷۸۱	۱۴۱۶۷	۱۶۱۳۳	۱۸۲۸۰	۱۷۳۹۵
دماوند	۱۴	۳۰	۲۶	۲۰	۳۰
فیروزکوه	۱۴	۱۴	۷	۱۴	۷
ورامین	۷۹	۹۳	۸۷	۹۷	۴۰
پاکدشت	۱۴۹	۱۷۵	۱۳۶	۸۶	۱۲۲
پردیس	۳۳	۸۳	۷۱	۸۸	۶۹
پیشوا	۱۵	۱۶	۱۰	۱۶	۹
قرچک	۴۳	۶۵	۶۸	۶۹	۴۶
اسلامشهر	۲۵۱	۳۵۶	۳۱۳	۲۶۴	۱۴۳
بهارستان	۸۷	۱۸۰	۱۶۴	۱۵۷	۸۸
رباط کریم	۷۵	۱۳۲	۵۳	۴۳	۳۲
قدس	۵۵	۱۲۹	۱۱۵	۷۰	۷۱
شهریار	۳۷۰	۴۶۷	۵۳۷	۴۱۵	۳۳۵
ملارد	۹۰	۱۲۹	۱۵۰	۱۷۱	۵۵

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سرقت کش و روزنی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سرقت کش و روزنی سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های ملارد، بهارستان، رباط کریم، ورامین، قرچک و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت کش و روزنی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ سرقت کش و روزنی بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۴) نرخ سرقت کث و روزنی در شهرستانهای استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سرقت کش و روزنی در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سرقت کش و روزنی در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت کش و روزنی را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت کش و روزنی به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت کش و روزنی در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

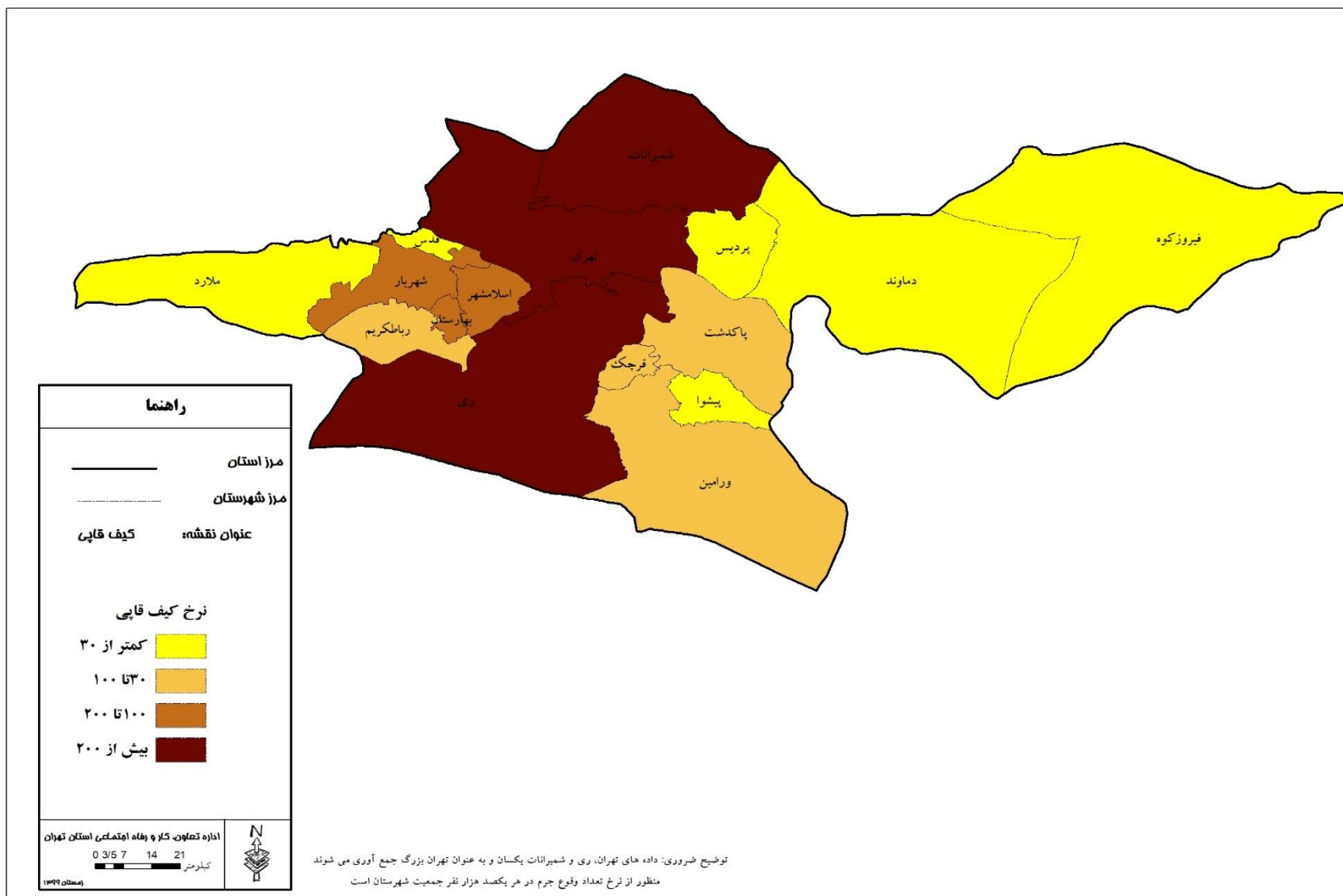
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های ملارد، بهارستان، رباط‌کریم، ورامین، قرچک و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت کش و روزنی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ سرقت کش و روزنی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۱۶) میزان کیف‌قایی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۲۰۵۰۰	۲۲۶۷۶	۲۶۸۷۹	۳۳۵۷۶	۳۲۸۱۱
دماوند	۱۳	۲۸	۵۵	۱۷	۱۵
فیروزکوه	۱	۳	۱	۲	۰
ورامین	۱۷۹	۱۴۴	۸۷	۱۳۰	۹۲
پاکدشت	۱۶۳	۱۶۰	۱۱۲	۹۱	۱۳۶
پردیس	۳۷	۴۸	۵۶	۵۲	۴۲
پیشوا	۲۳	۱۴	۲۵	۲۸	۱۲
قرچک	۱۵۲	۱۵۷	۶۴	۱۱۶	۹۸
اسلامشهر	۵۰۹	۴۸۹	۴۴۰	۶۷۶	۷۳۸
بهارستان	۲۵۸	۴۳۴	۴۸۶	۵۹۹	۶۱۲
رباط‌کریم	۸۱	۹۹	۱۰۸	۱۵۵	۱۲۴
قدس	۱۱۳	۲۰۴	۱۰۷	۱۳۷	۹۴
شهریار	۴۸۰	۵۸۲	۷۳۲	۱۰۳۳	۷۵۵
ملارد	۸۸	۱۴۲	۱۱۵	۱۹۶	۸۰

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کیف‌قایی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار کیف‌قایی سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های ملارد، قدس، فیروزکوه، دماوند، پردیس و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کیف‌قایی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ کیف‌قایی بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۵) نرخ کیف قایی در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های کیف‌قاپی در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد کیف‌قاپی در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های کیف‌قاپی را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ کیف‌قاپی به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کشفیات کیف‌قاپی در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

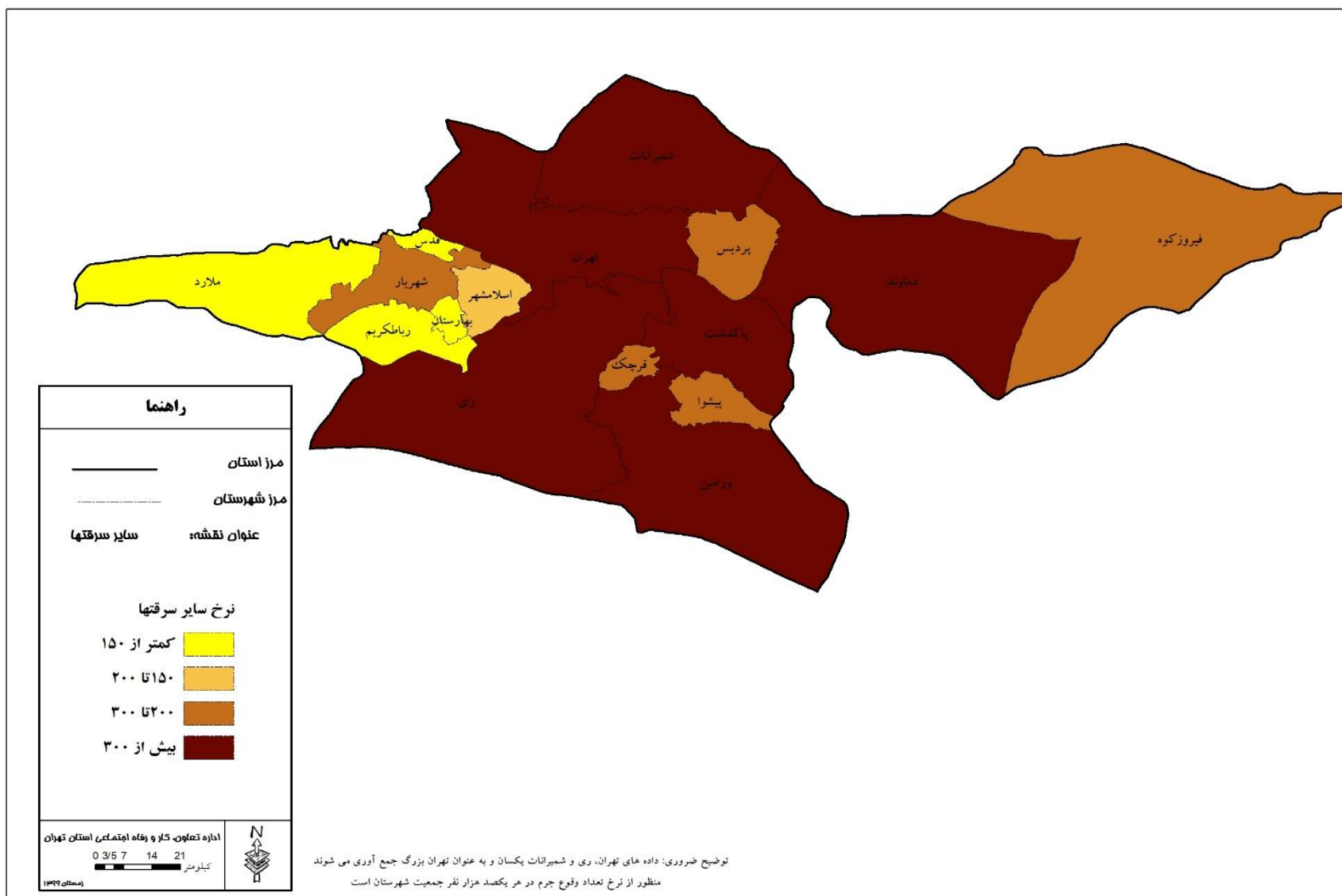
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های ملارد، قدس، فیروزکوه، دماوند، پردیس و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کیف‌قاپی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ کیف‌قاپی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۱۷) میزان سایر سرقت‌ها طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۲۲۷۰۱	۱۷۶۰۹	۱۸۰۰۸	۲۳۱۲۹	۲۷۹۵۰
دماوند	۱۹۹	۲۳۵	۲۸۲	۴۶۷	۵۰۹
فیروزکوه	۳۱	۷۰	۵۲	۱۰۰	۹۹
ورامین	۵۶۴	۵۶۳	۵۱۱	۷۹۰	۱۰۳۲
پاکدشت	۶۵۲	۷۶۴	۶۵۵	۸۵۸	۱۰۸۱
پردیس	۵۶۴	۴۸۱	۳۱۶	۵۴۲	۵۰۱
پیشوا	۹۸	۱۲۲	۱۱۳	۱۹۳	۱۷۴
قرچک	۳۰۵	۵۳۵	۴۷۶	۶۸۸	۷۷۴
اسلامشهر	۷۲۱	۴۶۱	۵۹۵	۱۱۷۰	۹۸۷
بهارستان	۱۸۴	۲۰۶	۲۳۱	۵۰۴	۴۴۹
رباط‌کریم	۱۹۲	۲۰۱	۲۱۵	۳۶۹	۳۹۴
قدس	۲۰۱	۲۴۸	۳۵۳	۴۷۴	۳۳۷
شهریار	۱۲۲۰	۹۶۴	۱۳۳۲	۱۹۰۶	۱۶۳۳
ملارد	۲۱۷	۲۶۹	۳۹۰	۴۹۴	۱۹۷

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان سایر سرقت‌ها طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار سایر سرقت‌ها سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های ملارد، قدس، شهریار و رباط‌کریم در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر هروئین را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، پاکدشت، ورامین و دماوند دارای بیشترین نرخ سایر سرقت‌ها بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۶) نرخ سایر سرقت در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های سایر سرقت‌ها^{۱۱} در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد سایر سرقت‌ها در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سایر سرقت‌ها را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سایر سرقت‌ها به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کشفیات سایر سرقت‌ها در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های ملارد، قدس، شهریار و رباط‌کریم در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر هروئین را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، پاکدشت، ورامین و دماوند دارای بیشترین نرخ سایر سرقت‌ها بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

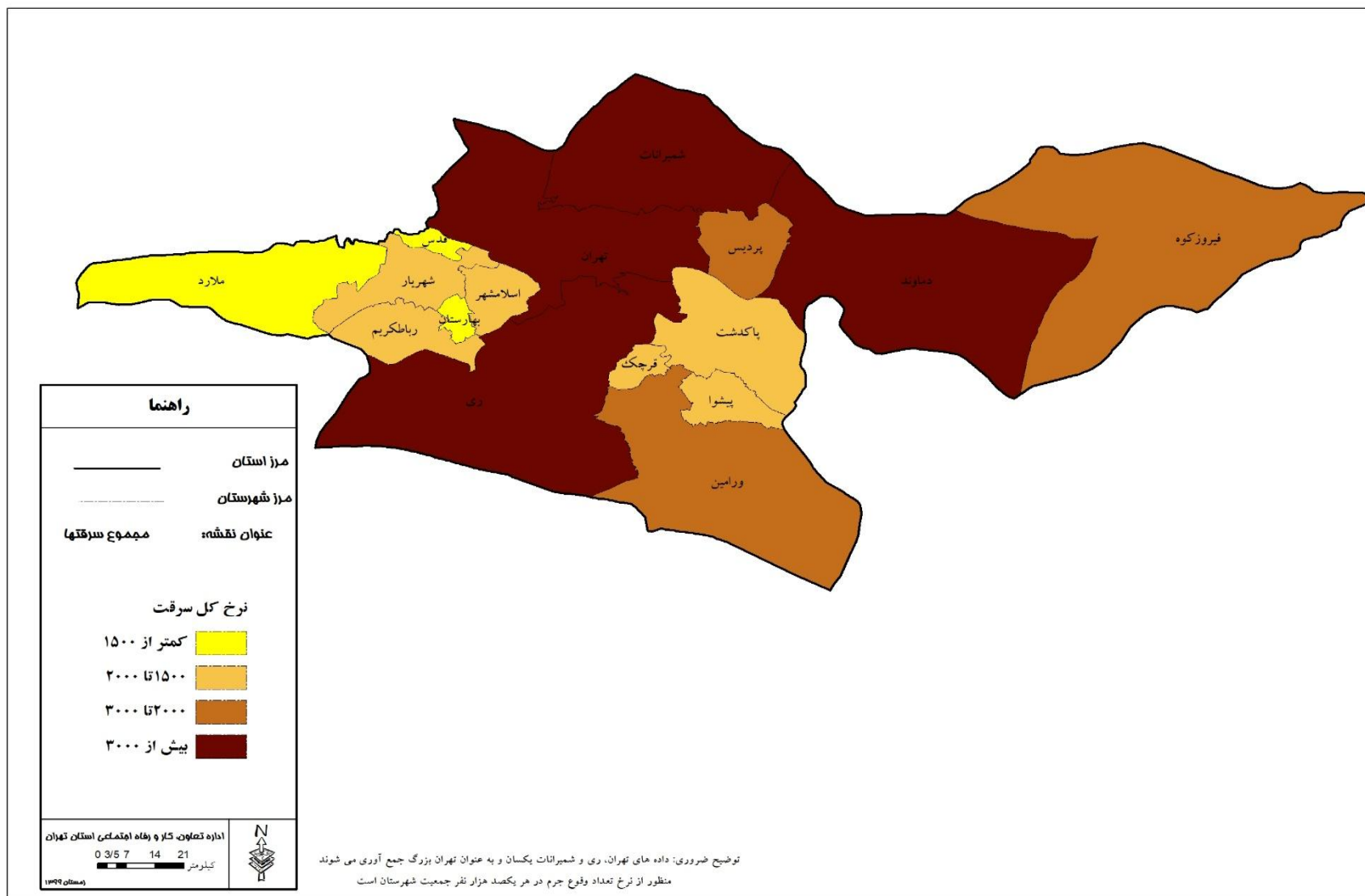
^{۱۱} - منظور از سایر سرقت‌ها، سرقت‌هایی بجز سرقت از مغازه، سرقت از اماکم، سرقت اتومبیل، سرقت موتورسیکلت، سرقت از داخل اتومبیل، سرقت وسایل و قطعات اتومبیل، سرقت پلاک اتومبیل و موتور، سرقت محموله، کیف‌قاپی، جیب‌بری، کش و روزنی و سرقت احشام است.

جدول شماره ۱۸) میزان کلی سرقت طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۲۵۳۲۰۸	۲۲۶۴۹۷	۲۲۶۶۵۳	۲۶۶۸۰۳	۲۶۰۱۵۶
دماوند	۲۳۴۶	۲۴۴۳	۲۵۰۴	۳۲۴۸	۳۵۸۹
فیروزکوه	۲۵۷	۳۴۰	۳۴۴	۴۸۴	۵۶۵
ورامین	۴۲۷۵	۴۲۸۱	۳۸۹۶	۴۸۷۲	۵۲۹۰
پاکدشت	۴۵۱۶	۴۴۸۸	۴۴۳۷	۴۸۵۹	۴۹۳۸
پردیس	۳۱۸۸	۳۲۶۴	۲۷۶۹	۳۴۹۴	۳۴۱۲
پیشوا	۸۱۷	۸۲۳	۷۹۶	۱۴۳۵	۱۲۹۰
قرچک	۲۷۲۸	۲۹۸۷	۲۸۷۵	۴۰۹۴	۳۸۸۸
اسلامشهر	۶۵۸۸	۷۱۵۲	۶۷۹۱	۸۳۹۹	۷۸۳۹
بهارستان	۴۳۲۷	۶۸۸۴	۶۵۶۷	۷۴۳۱	۶۵۰۴
رباط کریم	۲۴۳۴	۳۳۷۲	۳۰۵۰	۳۸۹۳	۴۱۳۷
قدس	۲۹۶۱	۴۱۴۷	۳۸۵۶	۳۹۶۹	۳۴۳۱
شهریار	۱۰۰۳۳	۱۱۵۷۹	۱۱۹۴۵	۱۳۳۴۳	۱۱۹۶۳
ملارد	۳۵۸۱	۴۴۰۴	۴۷۹۶	۵۳۴۹	۳۷۳۱

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کلی سرقت طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستانهای استان تهران را نشان می دهد. چنانچه آمار کلی سرقت سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می توان گفت، شهرستانهای ملارد، قدس و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین تری از سرقت را تجربه نموده اند و هم زمان شهرستانهای تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهرستان دماوند دارای بیشترین نرخ سرقت بوده اند.

نقشه شماره ۱۷) نرخ کل سرقت در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های وقوع سرقت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد وقوع سرقت در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده-های سرقت را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ سرقت به جای فراوانی سرقت در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ سرقت در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های ملارد، قدس و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهرستان دماوند دارای بیشترین نرخ سرقت بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

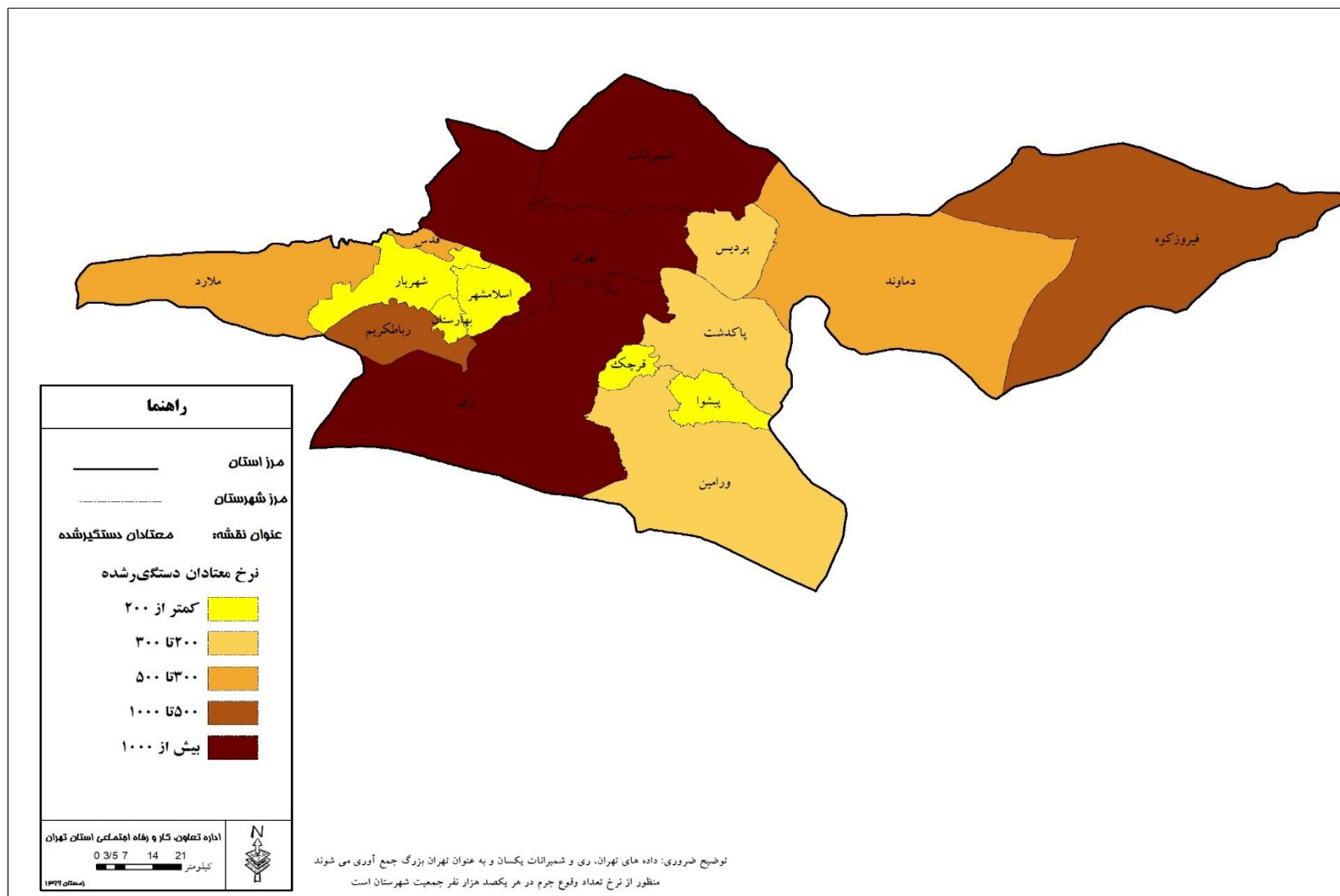
۴-۲-۳ آسیب اجتماعی اعتیاد و موادمخدر

جدول شماره ۱۹) تعداد معتادان دستگیر شده طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۲۳۳۴۵	۴۰۳۹۳	۴۲۴۰۴	۹۰۴۰۶	۹۳۵۶۴
دماوند	۸۰۲	۱۰۵۰	۱۶۲۰	۹۲۱	۴۸۶
فیروزکوه	۴۰۰	۲۶۸	۲۴۹	۲۰۵	۲۰۹
ورامین	۳۹۶	۶۴۲	۸۷۶	۷۶۲	۷۲۵
پاکدشت	۱۸۳۱	۷۷۰	۶۶۶	۶۰۷	۹۷۹
پردیس	۱۷۷	۳۴۹	۳۷۰	۳۳۵	۴۵۱
پیشوا	۶۲۴	۶۳۷	۴۴۵	۳۳۵	۱۷۳
قرچک	۲۰۳۲	۲۵۱۷	۱۳۴۳	۹۲۲	۵۲۴
اسلامشهر	۶۵۷۷	۳۱۵۸	۷۳۴	۱۱۶۱	۸۸۹
بهارستان	۳۸۳۴	۳۰۴۳	۵۳۳	۴۳۲	۴۱۱
رباط کریم	۱۳۹۷	۳۱۸۳	۳۲۱۰	۳۶۵۶	۲۵۷۱
قدس	۴۲۲	۴۵۱	۳۴۵	۷۷۶	۹۷۹
شهریار	۳۵۶۱	۳۸۵۳	۱۳۳۴	۸۹۶	۱۲۳۸
ملارد	۲۱۶۸	۳۲۷۷	۱۴۹۳	۱۹۱۱	۱۷۷۴

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق آمار معتادان دستگیر شده طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار معتادان دستگیر شده سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های شهریار، اسلامشهر، بهارستان، قرچک و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از دستگیری معتادان را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دماوند دارای بیشترین نرخ معتادان دستگیر شده بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۸) نرخ معتادان دستگیر شده در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های معتادان دستگیر شده در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد معتادان دستگیر شده در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های سرقت را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ معتادان دستگیر شده به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان‌دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ معتادان دستگیر شده در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

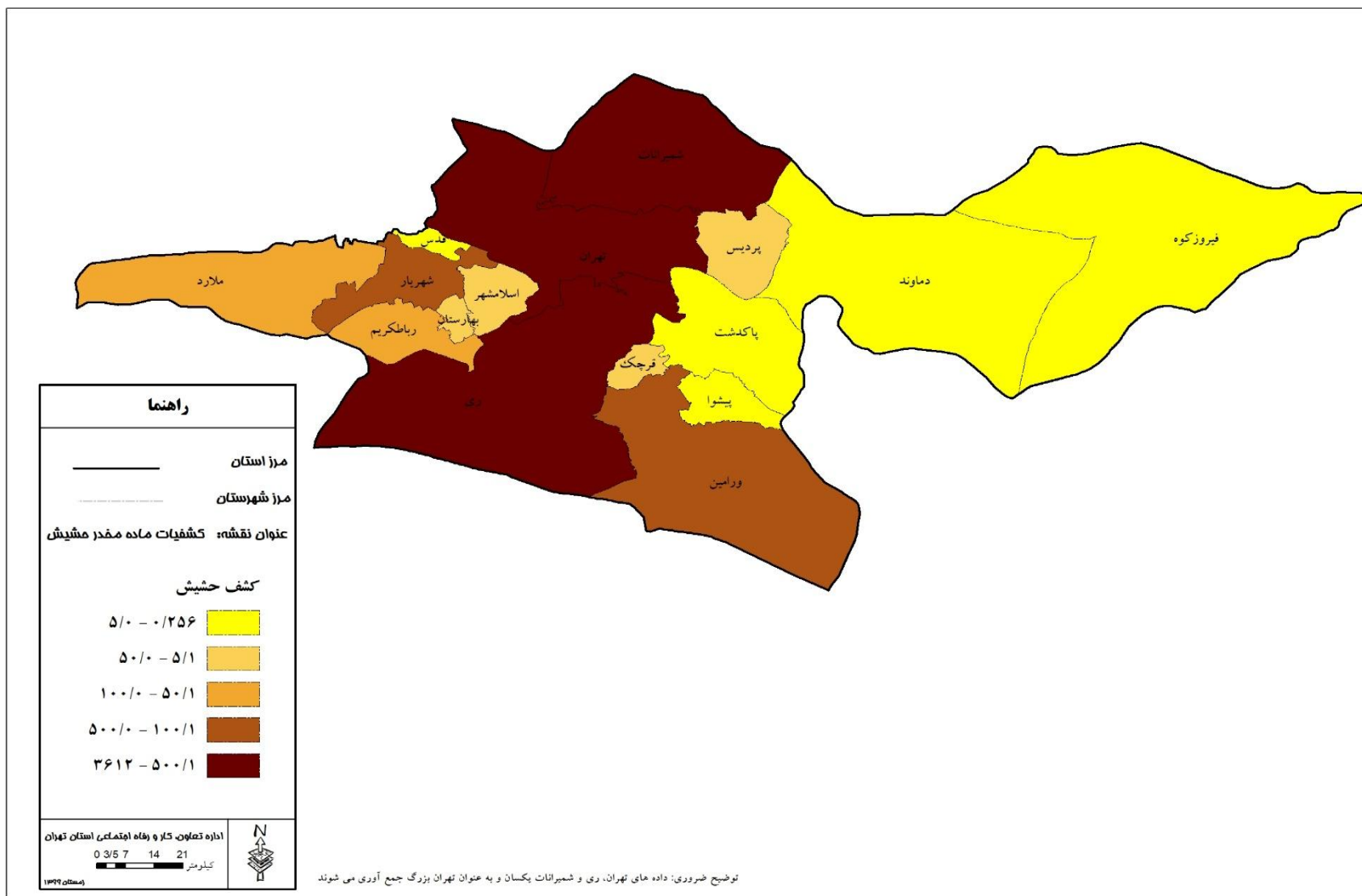
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های شهریار، اسلامشهر، بهارستان، قرچک و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از دستگیری معتادان را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دماوند دارای بیشترین نرخ معتادان دستگیر شده بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۲۰) میزان کشفیات ماده مخدر حشیش در سال ۱۳۹۸

شهرستان	کشفیات ماده مخدر حشیش
تهران بزرگ	۳۶۱۱,۸۶۹
دماوند	۰,۲۵۶
ری	
شمیرانات	
ورامین	۲۲۶,۵۵
شهریار	۳۷۴,۰۰۸
اسلامشهر	۱۰,۹۴۲
رباط کریم	۵۵,۲۰۵
پاکدشت	۳,۸۸۸
فیروزکوه	۱,۰۷
قدس	۰,۷۱۲
ملارد	۹۹,۰۲۷
پیشوا	۴,۸۰۸
بهارستان	۱۰,۰۵۹
پردیس	۴۶,۰۰۳
قرچک	۱۳,۹۳۵

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کشفیات ماده مخدر حشیش طی سالهای ۱۳۹۸ – ۱۳۹۴ در شهرستانهای استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار میزان کشفیات ماده مخدر حشیش سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستانهای فیروزکوه، دماوند، پاکدشت، پیشوا و قدس در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر حشیش را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستانهای تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر حشیش بوده‌اند.

نقشه شماره ۱۹) کشفیات ماده مخدر حشیش در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های کشفیات ماده مخدر حشیش در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد کشفیات ماده مخدر حشیش در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های کشفیات ماده مخدر حشیش را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ کشفیات ماده مخدر حشیش به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کشفیات ماده مخدر حشیش در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

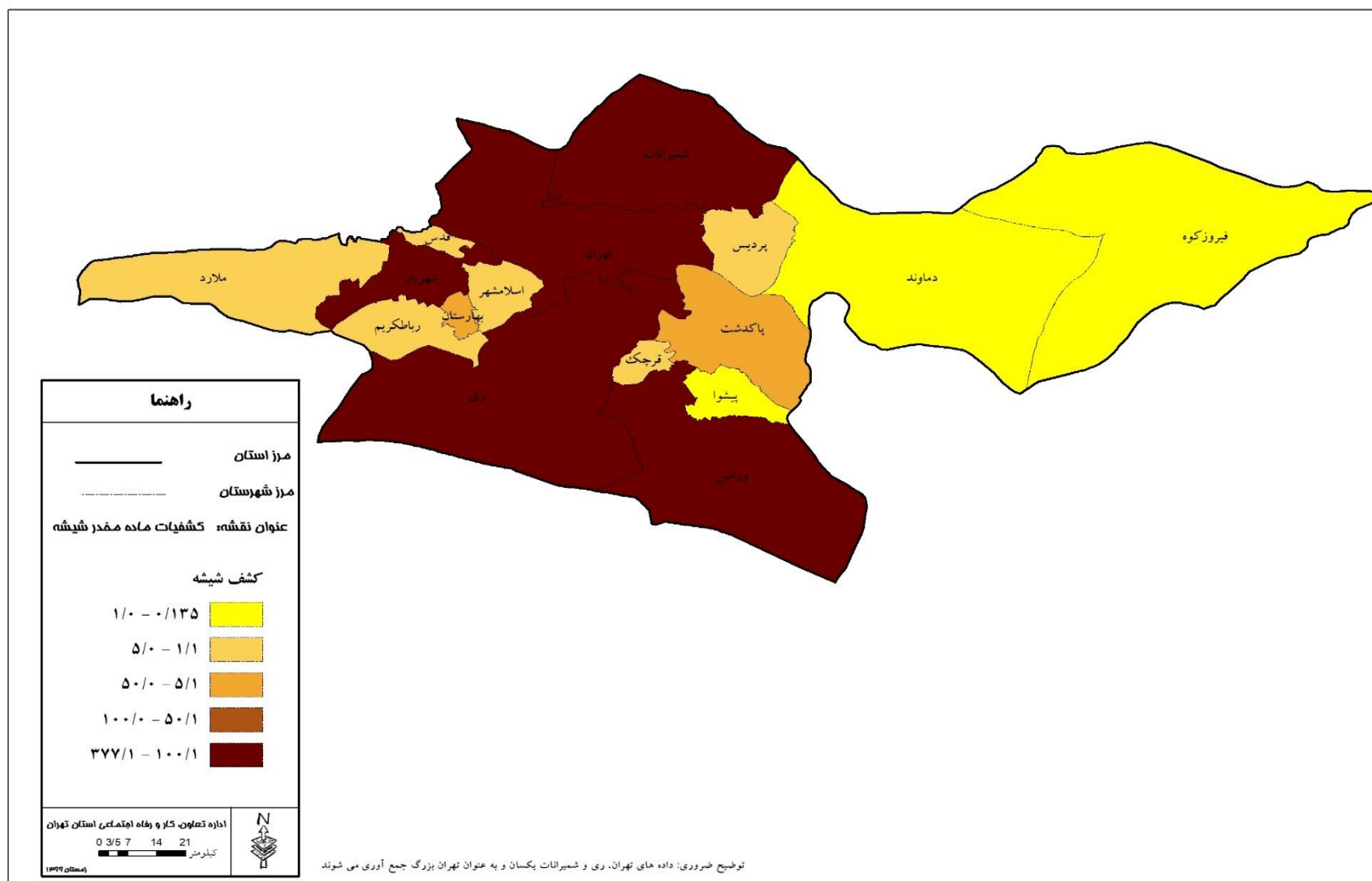
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های فیروزکوه، دماوند، پاکدشت، پیشوا و قدس در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر حشیش را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر حشیش بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۲۱) میزان کشفیات ماده مخدر شیشه در سال ۱۳۹۸

شهرستان	کشفیات ماده مخدر شیشه
تهران بزرگ	۳۶۶,۰۸۵
دماوند	۰,۳۷
ری	
شمیرانات	
ورامین	۳۷۷,۰۲۱
شهریار	۱۲۸,۱۲
اسلامشهر	۱,۶۱۴
رباط کریم	۱,۶۶۳
پاکدشت	۱۲,۲۷۴
فیروزکوه	۰,۱۳۵
قدس	۳,۰۹۲
ملارد	۲,۸۹۲
پیشوا	۰,۲۹۶
بهارستان	۱۲,۳
پردیس	۱,۹۳۹
قراچک	۴,۶۳۴

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کشفیات ماده مخدر شیشه طی سال‌های ۱۳۹۸ – ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار میزان کشفیات ماده مخدر شیشه سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های فیروزکوه، دماوند و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر شیشه را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، ورامین و شهریار دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر حشیش بوده‌اند.

نقشه شماره ۲۰) کشفیات ماده مخدر شیشه در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های کشفیات ماده مخدر شیشه در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد کشفیات ماده مخدر شیشه در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های کشفیات ماده مخدر شیشه را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ کشفیات ماده مخدر شیشه به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان‌دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کشفیات ماده مخدر شیشه در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

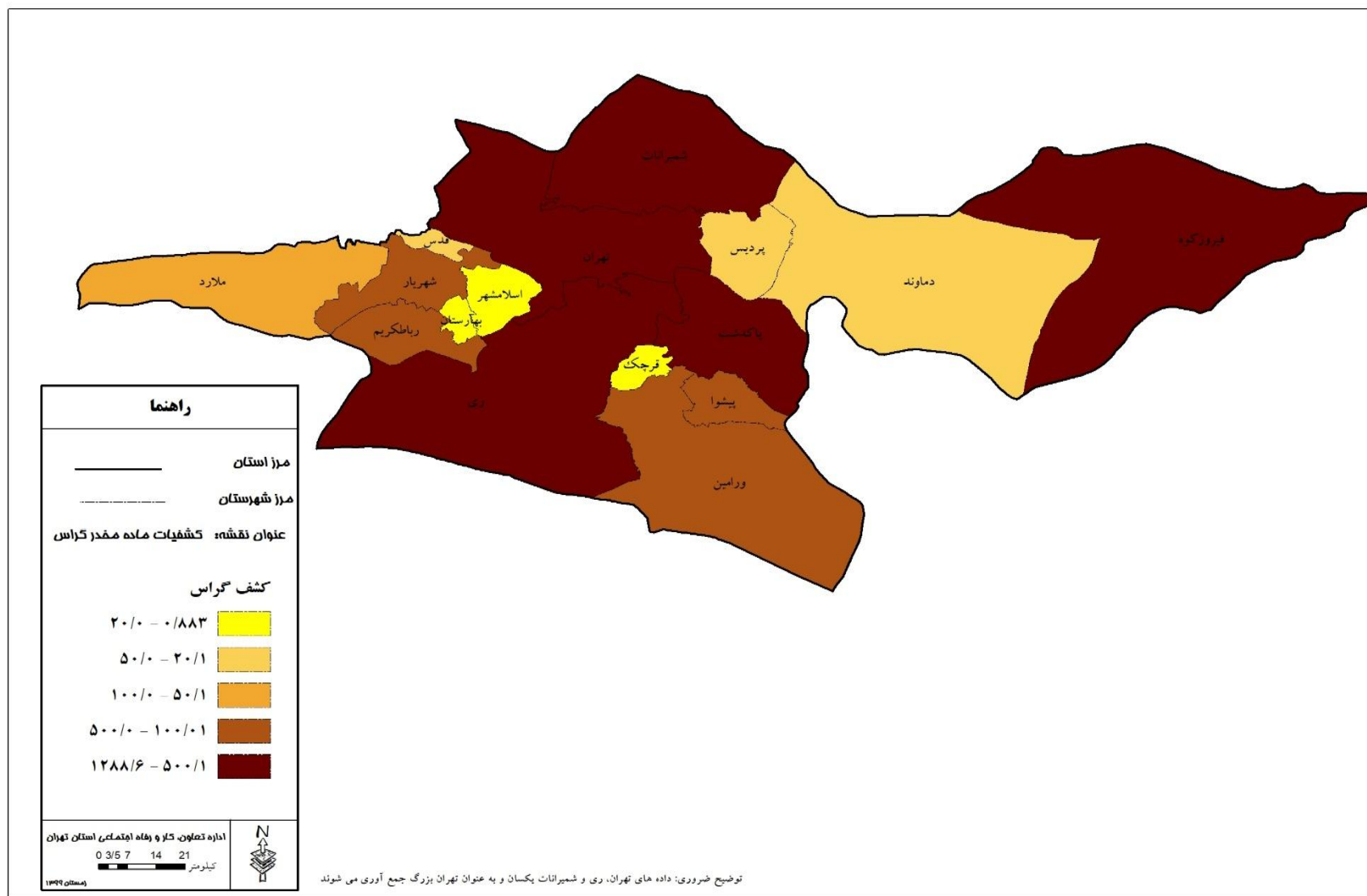
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های فیروزکوه، دماوند و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر شیشه را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، ورامین و شهریار دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر حشیش بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۲۲) میزان کشفیات ماده مخدر گراس در سال ۱۳۹۸

شهرستان	کشفیات ماده مخدر گراس
تهران بزرگ	۱۱۸۸,۰۴۱
دماوند	۳۵,۰۸۸
ری	
شمیرانات	
ورامین	۴۳۲,۳۶۱
شهریار	۱۱۲,۶۷۳
اسلامشهر	۱,۵۴۴
رباط کریم	۳۸۷,۳۲۸
پاکدشت	۱۲۸۸,۵۵۳
فیروزکوه	۵۸۹,۹۶۱
قدس	۳۴,۱۱۹
ملارد	۹۹,۳۰۸
پیشوا	۳۵۵,۳۶۶
بهارستان	۰,۸۸۳
پردیس	۳۴,۸۷۴
قرچک	۱۷,۸۹

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کشفیات ماده مخدر گراس طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار میزان کشفیات ماده مخدر گراس سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های اسلامشهر، بهارستان و قرچک در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر گراس را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، پاکدشت و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر گراس بوده‌اند.

نقشه شماره ۲۱) کشفیات ماده مخدر گراس در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های کشفیات ماده مخدر گراس در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد کشفیات ماده مخدر گراس در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های کشفیات ماده مخدر گراس را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ کشفیات ماده مخدر گراس به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کشفیات ماده مخدر گراس در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

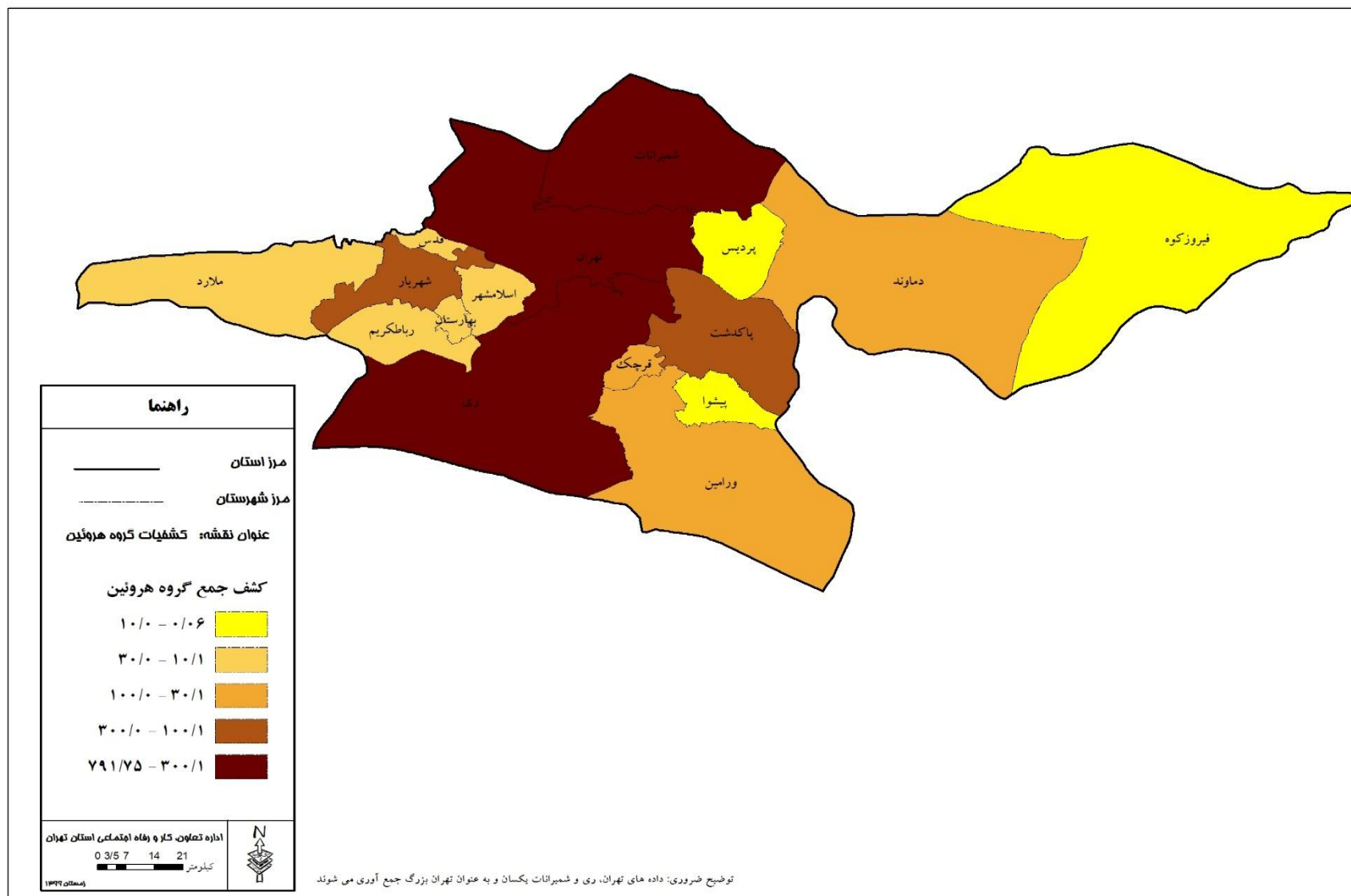
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های اسلامشهر، بهارستان و قرچک در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر گراس را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات)، پاکدشت و فیروزکوه دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر گراس بوده‌اند. از نظر منطقه-ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۲۳) میزان کشفیات ماده مخدر هروئین در سال ۱۳۹۸

شهرستان	کشفیات ماده مخدر هروئین
تهران بزرگ	۷۹۱,۷۴۱
دماوند	۴۶,۸۶۹
ری	
شمیرانات	
ورامین	۴۳,۶۸۲
شهریار	۲۸۷,۲۷۲
اسلامشهر	۱۰,۰۰۸
رباط کریم	۲۷,۴۲۵
پاکدشت	۲۶۲,۰۷۹
فیروزکوه	۰,۰۶
قدس	۱۱,۶۷۴
ملارد	۲۳,۳۹
پیشوا	۰,۵۰۳
بهارستان	۲۸,۶۰۱
پردیس	۲,۱۶۷
قرچک	۴۸,۴۸۲

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کشفیات ماده مخدر هروئین طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار میزان کشفیات ماده مخدر هروئین سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های فیروزکوه، پردیس و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر هروئین را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر هروئین بوده‌اند.

نقشه شماره ۲۲) کشفیات ماده مخدر هروئین در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های کشفیات ماده مخدر هروئین در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد کشفیات ماده مخدر هروئین در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های کشفیات ماده مخدر هروئین را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ کشفیات ماده مخدر هروئین به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کشفیات ماده مخدر هروئین در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

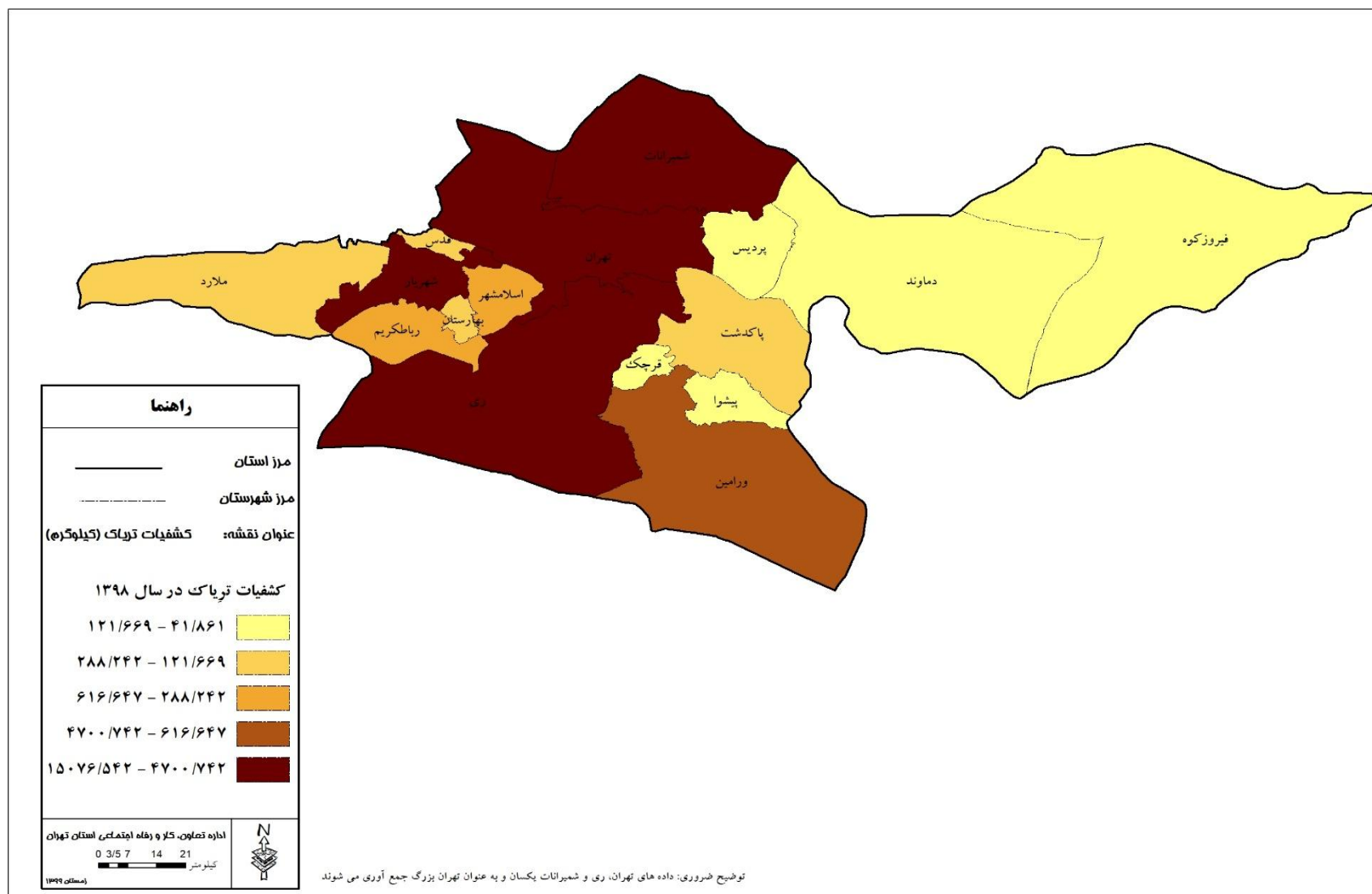
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های فیروزکوه، پردیس و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات مواد مخدر هروئین را تجربه نموده‌اند و هم-زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) دارای بیشترین نرخ کشفیات مواد مخدر هروئین بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۲۴) میزان کشفیات تریاک در سال ۱۳۹۸

نوع مواد شهرستان	تریاک
تهران بزرگ	۱۵۰۷۶,۵۴۲
دماوند	۴۸,۱۳۵
ری	۱۵۰۷۶,۵۴۲
شمیرانات	۱۵۰۷۶,۵۴۲
ورامین	۴۷۰۰,۷۴۲
شهریار	۱۴۳۱۵,۴۵۶
اسلامشهر	۶۰۰,۶۵۸
رباط کریم	۶۱۶,۶۴۷
پاکدشت	۱۹۲,۲۸۲
فیروزکوه	۴۱,۸۱۶
قدس	۱۷۶,۷۴۸
ملارد	۲۸۸,۲۴۲
پیشوا	۱۱۵,۴۹۹
بهارستان	۲۰۵,۸۵۴
پردیس	۱۲۱,۶۶۹
قرچک	۵۰,۰۲

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کشفیات تریاک طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار میزان کشفیات تریاک سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های فیروزکوه، دماوند، پردیس، قرچک و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات تریاک را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهریار دارای بیشترین نرخ کشفیات تریاک بوده‌اند.

نقشه شماره ۲۳) کشفیات تریاک در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های کشفیات تریاک در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد کشفیات تریاک در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های کشفیات تریاک را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ کشفیات تریاک به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

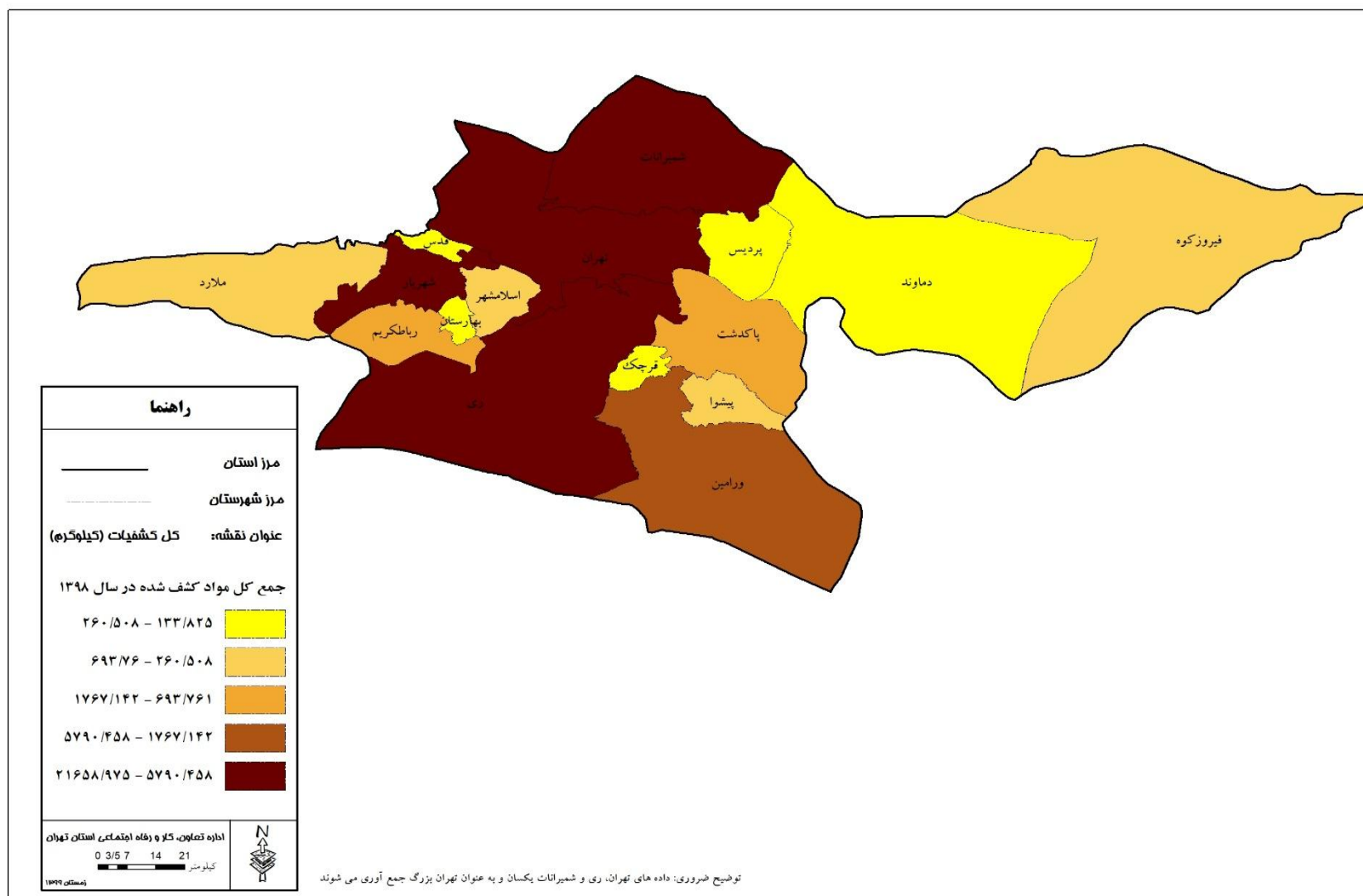
به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان‌دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کشفیات تریاک در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است. این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های فیروزکوه، دماوند، پردیس، قرچک و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کشفیات تریاک را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهریار دارای بیشترین نرخ کشفیات تریاک بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۲۵) میزان کل کشفیات در سال ۱۳۹۸

نوع مواد شهرستان	تریاک	حشیش	مرفین	شیشه	گراس	سایر مواد	جمع مواد (کیلو)	هروئین مایع	شیشه مایع	شربت متادون	جمع کل (لیتر)
تهران بزرگ	۱۵۰۷۶,۵۴۲	۳۶۱۱,۸۶۹	۲۷۳,۴۱۲	۳۶۶,۰۸۵	۱۱۸۸,۰۴۱	۳۵۱,۲۸۲	۲۱۶۵۸,۹۷۵	۱۶۵	۵۱۷,۵۲	۲۹,۶۰۳	۷۱۲,۱۲۳
دماوند	۴۸,۱۳۵	۰,۲۵۶	۰	۰,۳۷	۳۵,۰۸۸	۳,۱۰۷	۱۳۳,۸۲۵	۰	۰	۰	۰
ری	۱۵۰۷۶,۵۴۲	۳۶۱۱,۸۶۹	۲۷۳,۴۱۲	۳۶۶,۰۸۵	۱۱۸۸,۰۴۱	۳۵۱,۲۸۲	۲۱۶۵۸,۹۷۵	۱۶۵	۵۱۷,۵۲	۲۹,۶۰۳	۷۱۲,۱۲۳
شمیرانات	۱۵۰۷۶,۵۴۲	۳۶۱۱,۸۶۹	۲۷۳,۴۱۲	۳۶۶,۰۸۵	۱۱۸۸,۰۴۱	۳۵۱,۲۸۲	۲۱۶۵۸,۹۷۵	۱۶۵	۵۱۷,۵۲	۲۹,۶۰۳	۷۱۲,۱۲۳
ورامین	۴۷۰۰,۷۴۲	۲۲۶,۵۵	۰	۳۷۷,۰۲۱	۴۲۲,۳۶۱	۱۰,۱۰۲	۵۷۹۰,۴۵۸	۰	۳۰۴	۰,۱	۳۰۴,۱
شهریار	۱۴۳۱۵,۴۵۶	۳۷۴,۰۰۸	۳۹۰۵,۸۳۱	۱۲۸,۱۲	۱۱۲,۶۷۳	۱۳,۱۶۷	۱۹۱۳۶,۵۲۶	۰	۰	۳,۰۲۵	۳,۰۲۵
اسلامشهر	۶۰۰,۶۵۸	۱۰,۹۴۲	۶۰,۸۰۱	۱,۶۱۴	۱,۵۴۴	۸,۱۹۳	۶۹۳,۷۶	۰	۲۴	۰	۲۴
رباط کریم	۶۱۶,۶۴۷	۵۵,۲۰۵	۱۱۳,۷۶۶	۱,۶۶۳	۳۸۷,۳۲۸	۵,۸۹۸	۱۲۰۷,۹۳۳	۰	۰	۰,۷۲۵	۰,۷۲۵
پاکدشت	۱۹۲,۲۸۲	۳,۸۸۸	۰	۱۲,۲۷۴	۱۲۸۸,۵۵۳	۸,۰۶۶	۱۷۶۷,۱۴۲	۱۰	۰	۰	۱۰
فیروزکوه	۴۱,۸۱۶	۱,۰۷	۰	۰,۱۳۵	۵۸۹,۹۶۱	۱,۰۳۹	۶۳۴,۱۲۶	۰	۰	۰,۱۵	۰,۱۵
قدس	۱۷۶,۷۴۸	۰,۷۱۲	۰,۰۰۱	۳,۰۹۲	۳۴,۱۱۹	۲,۲۷	۲۲۹,۰۶۵	۰	۰	۰,۹۹۵	۰,۹۹۵
ملارد	۲۸۸,۲۴۲	۹۹,۰۲۷	۰	۲,۸۹۲	۹۹,۳۰۸	۴,۳۱۱	۵۱۷,۱۶۹	۲۷,۵	۰	۳,۸۶	۳۰,۵۸۶
پیشوا	۱۱۵,۴۹۹	۴,۸۰۸	۰	۰,۲۹۶	۳۵۵,۳۶۶	۹,۵۹۳	۴۸۶,۰۶۵	۰,۰۵۱۰۱	۰	۰	۰
بهارستان	۲۰۵,۸۵۴	۱۰,۰۵۹	۰	۱۲,۳	۰,۸۸۳	۲,۸۱۱	۲۶۰,۵۰۸	۰	۰	۰,۸	۰,۸
پردیس	۱۲۱,۶۶۹	۴۶,۰۰۳	۱۵	۱,۹۳۹	۳۴,۸۷۴	۴,۸۱۸	۲۲۶,۴۷	۰	۱۰,۱	۲۵	۳۵,۱
قرچک	۵۰,۰۲	۱۳,۹۳۵	۰	۴,۶۳۴	۱۷,۸۹	۶,۵۳۹	۱۴۱,۵	۰	۰	۰	۰

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق میزان کل کشفیات طی سالهای ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستانهای استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار میزان کل کشفیات سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستانهای دماوند، پردیس، قرچک، قدس و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کل کشفیات را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستانهای تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهریار دارای بیشترین نرخ کل کشفیات بوده‌اند.

نقشه شماره ۲۴) کل کشفیات در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های کل کشفیات^{۱۲} در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد کل کشفیات در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده-های کل کشفیات را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ کل کشفیات به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان‌دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ کل کشفیات در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است.

این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های دماوند، پردیس، قرچک، قدس و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کل کشفیات را تجربه نموده‌اند و هم-زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهریار دارای بیشترین نرخ کل کشفیات بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

^{۱۲} - کل کشفیات عبارتند از: تریاک، حشیش، مورفین، شیشه، گراس، هروئین مایع، شیشه مایع و شربت متادون.

۴-۲-۴ آسیب اجتماعی مفاسد اجتماعی

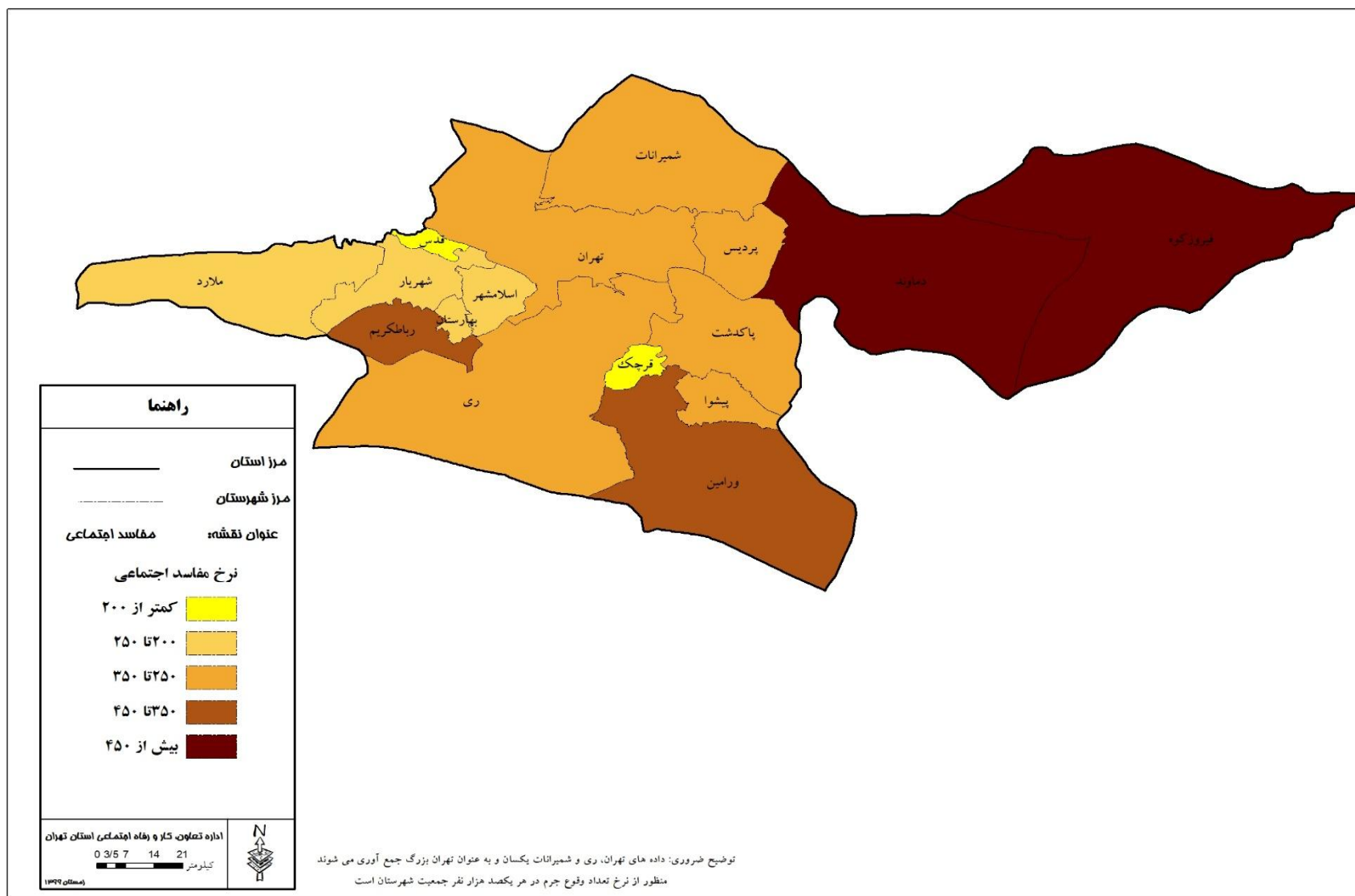
جدول شماره ۲۶) تعداد مفاسد اجتماعی ۱۳ طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال شهرستان	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
تهران بزرگ و ری	۸۰۶۹۸	۲۸۹۱۲	۲۷۵۶۳	۳۱۷۳۸	۲۹۲۱۷
دماوند	۴۷۸	۴۵۳	۴۲۵	۶۵۳	۶۱۷
فیروزکوه	۲۵۹	۲۴۴	۲۲۴	۲۰۶	۲۱۵
ورامین	۲۴۲۳	۲۲۲۶	۱۴۵۷	۱۲۱۳	۱۰۶۴
پاکدشت	۹۴۵	۱۱۲۳	۱۰۴۲	۹۵۲	۹۸۳
پردیس	۷۷۱	۷۴۴	۷۸۲	۵۳۶	۵۱۶
پیشوا	۱۹۵	۲۲۹	۲۵۰	۲۶۷	۲۲۵
قرچک	۱۳۰۰	۹۱۸	۸۱۴	۶۱۶	۲۷۰
اسلامشهر	۴۵۵۳	۳۲۴۰	۲۲۷۹	۲۰۳۴	۱۳۴۲
بهارستان	۱۱۳۷	۷۳۰	۸۰۲	۱۵۴۱	۱۲۲۸
رباط کریم	۲۹۵۴	۲۷۱۴	۱۷۱۶	۱۳۰۱	۱۰۵۱
قدس	۱۵۷۴	۱۳۳۶	۴۰۹	۴۲۵	۵۰۹
شهریار	۴۰۲۱	۳۹۵۰	۱۸۳۵	۱۹۴۴	۱۶۵۰
ملارد	۴۲۶	۵۳۰	۱۶۴۴	۱۳۰۸	۷۹۱

(منبع: معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد مفاسد اجتماعی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. چنانچه آمار میزان مفاسد اجتماعی سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های قدس و قرچک در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از مفاسد اجتماعی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های فیروزکوه و دماوند دارای بیشترین نرخ مفاسد اجتماعی بوده‌اند.

^{۱۳} - مفاسد اجتماعی شامل: عمل قبیح زنا، عمل شنیع لواط، اغفال، شرب خمر، عمل منافی عفت (رابطه نامشروع، سایر)، مزاحمت، تهیه و توزیع مشروبات الکلی، تهیه و توزیع cd و.. غیرمجاز، قمار و قمارخانه، فرار از منزل، سایر مفاسد اجتماعی است.

نقشه شماره ۲۵) نرخ مفاسد اجتماعی در شهرستان های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های مفاسد اجتماعی در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. محاسبه نرخ (تعداد وقوع مفاسد اجتماعی در هر یکصد هزار نفر جمعیت) به نوعی داده‌های مفاسد اجتماعی را استاندارد نموده و تصویری واقعی‌تر از جامعه را به نمایش می‌گذارد به همین دلیل در نقشه پیش‌رو از نرخ مفاسد اجتماعی به جای فراوانی آنها در سال ۱۳۹۸ استفاده شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت نرخ مفاسد اجتماعی در سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران به چه صورت است. این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های قدس و قرچک در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از مفاسد اجتماعی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های فیروزکوه و دماوند دارای بیشترین نرخ مفاسد اجتماعی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

۴-۲-۵ آسیب اجتماعی طلاق

جدول شماره ۲۷) تعداد طلاق به درخواست زوج در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال					
	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴
مجمع قضایی و مناطق تحت پوشش					
مجمع قضایی خانواده ۲	۰	۰	۲	۱	۳
مجمع قضایی شهید باهنر	۰	۰	۰	۰	۵
مجمع قضایی آیت الله صدر	۰	۰	۰	۰	۰
مجمع قضایی خانواده ۱	۰	۰	۰	۲	۷
مجمع قضایی شهید مطهری	۰	۰	۰	۰	۰
مجمع قضایی شهید مفتح	۰	۰	۱	۱	۱

(منبع: دادگستری استان تهران، ۱۳۹۹)

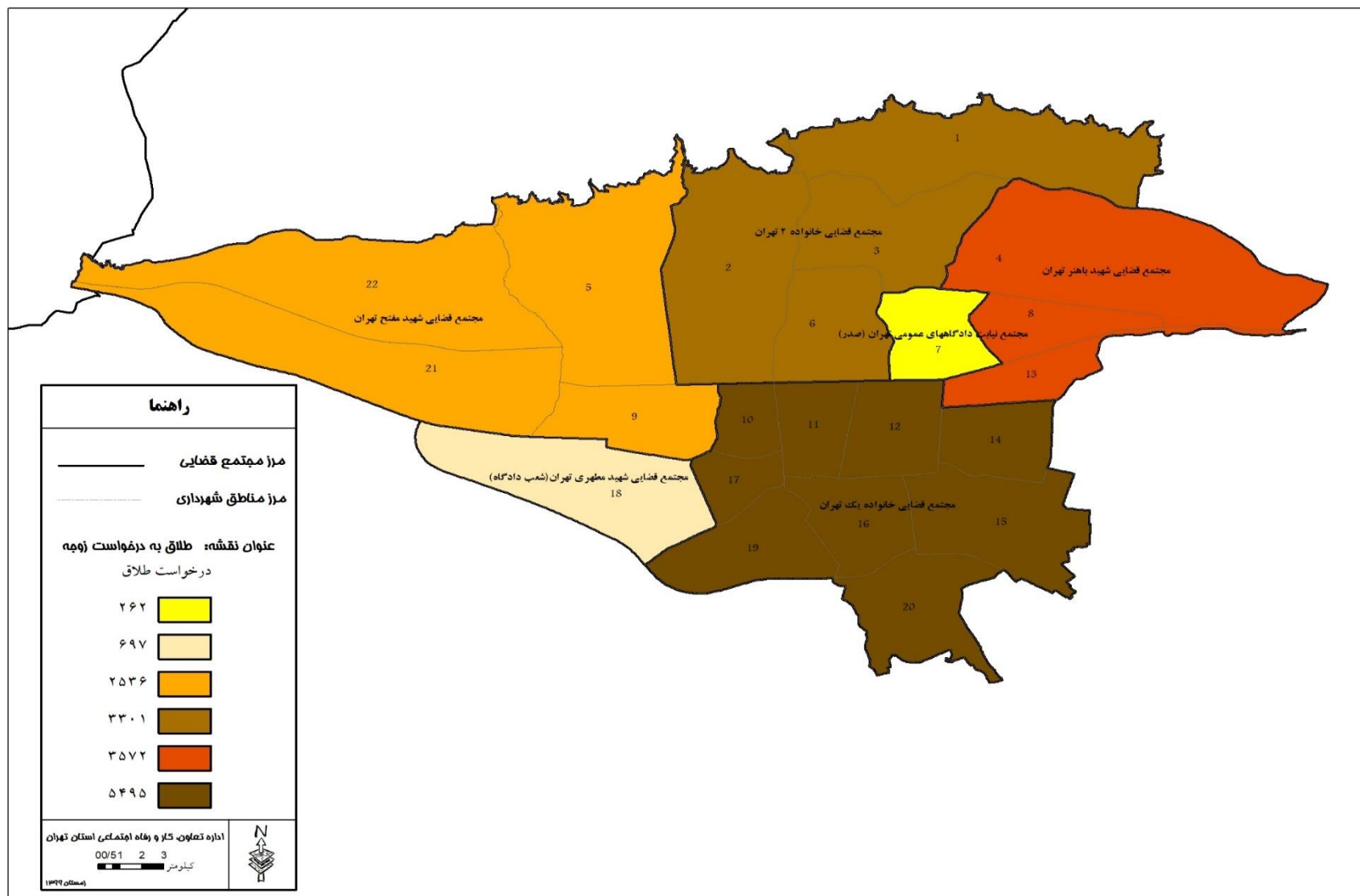
جدول فوق تعداد طلاق به درخواست زوج طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران را نشان می‌دهد. از آنجا که نقشه‌ها براساس آخرین اطلاعات یعنی سال ۱۳۹۸ ترسیم شده‌اند، نمی‌توان برای جدول فوق نقشه‌ای ترسیم کرد؛ چرا که فراوانی آن در تمامی مجتمع‌های قضایی صفر است.

جدول شماره ۲۸) تعداد طلاق به درخواست زوجه در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال		۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
مجتمع قضایی و مناطق تحت پوشش						
منطقه ۱ منطقه ۲ منطقه ۳ منطقه ۶	مجتمع قضایی خانواده ۲	۱۹۱۶	۱۸۷۳	۲۰۱۶	۲۰۵۱	۳۳۰۱
منطقه ۴ منطقه ۸ منطقه ۱۳	مجتمع قضایی شهید باهنر	۱۸۴۳	۱۸۱۴	۱۸۰۶	۲۱۹۵	۳۵۷۲
منطقه ۷	مجتمع قضایی آیت الله صدر	۱۰	۲۰	۱۵	۳۰	۲۵
منطقه ۱۰ منطقه ۱۱ منطقه ۱۲ منطقه ۱۴ منطقه ۱۵ منطقه ۱۶ منطقه ۱۷ منطقه ۱۹ منطقه ۲۰	مجتمع قضایی خانواده ۱	۴۵۲۲	۴۱۷۲	۳۹۱۱	۴۱۹۲	۵۴۹۵
منطقه ۱۸	مجتمع قضایی شهید مطهری	۴۹۷	۴۷۴	۵۰۴	۵۱۹	۶۹۷
منطقه ۵ منطقه ۹ منطقه ۲۱ منطقه ۲۲	مجتمع قضایی شهید مفتاح	۱۳۳۲	۱۴۰۸	۱۵۰۸	۱۵۶۲	۲۵۳۶

(منبع: دادگستری استان تهران، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد طلاق به درخواست زوجه طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران را نشان می‌دهد. مطابق با جدول، منطقه هفت شهر تهران کمترین و هم‌زمان مناطق ده، یازده، دوازده، چهارده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست بیشترین تعداد طلاق به درخواست زوجه را داشته‌اند.

نقشه شماره ۲۶) میزان طلاق به درخواست زوجه در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های طلاق به درخواست زوجه مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. لازم به ذکر است که ابتدا باید مجتمع‌های قضایی را با مناطق بیست و دوگانه شهر تهران متناسب‌سازی نمود و در گام بعدی به ترسیم نقشه اقدام نمود. مجتمع قضایی خانواده ۲: مناطق ۱ و ۲ و ۳ و ۶، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۴ و ۸ و ۱۳، مجتمع قضایی آیت الله صدر: مناطق ۷، مجتمع قضایی خانواده یک: مناطق ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۹ و ۲۰، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۱۸ و مجتمع قضایی شهید مفتاح: مناطق ۵ و ۹ و ۲۱ و ۲۲ را شامل می‌شوند.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت طلاق به درخواست زوجه در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

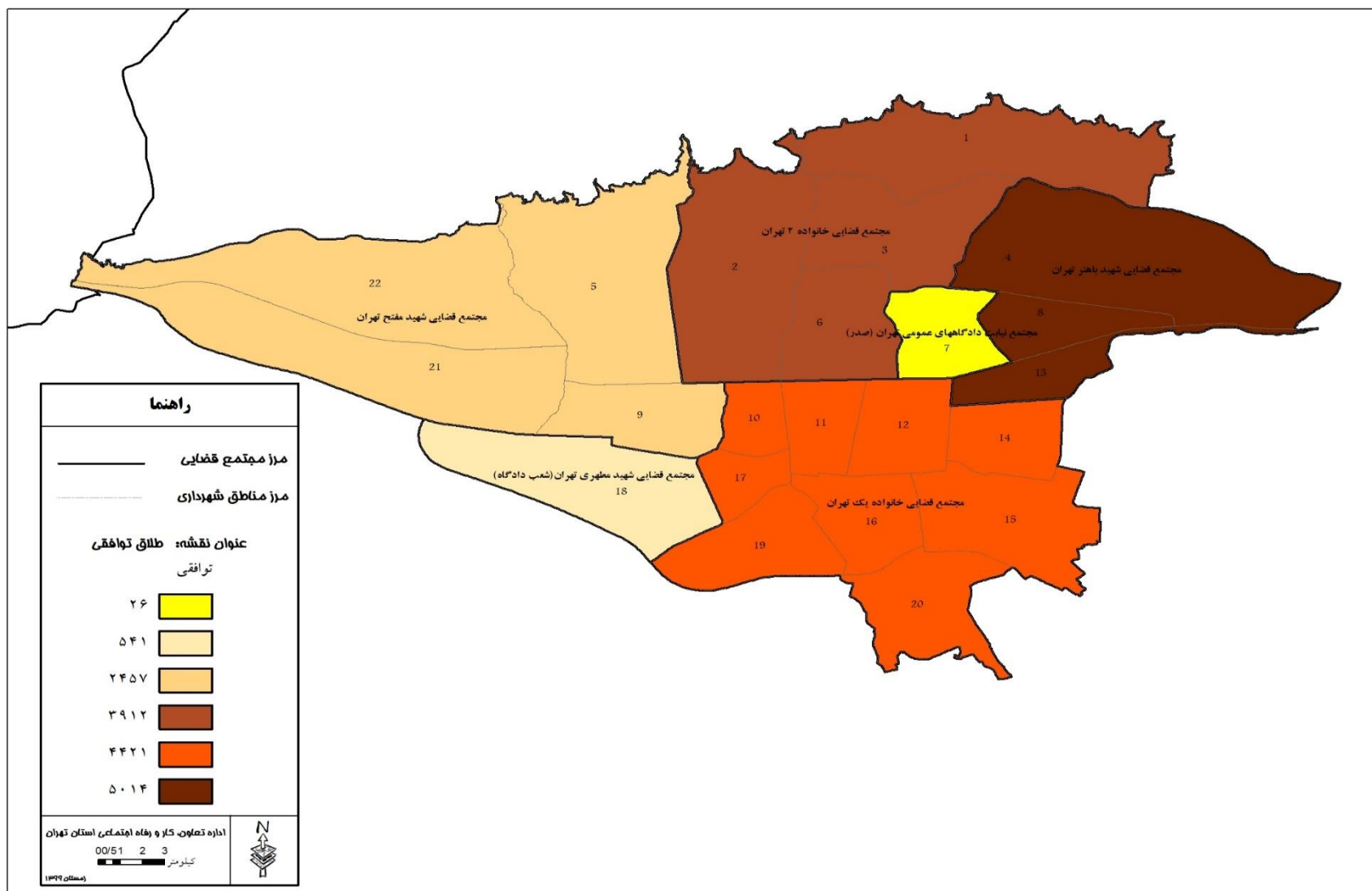
این نقشه نشان می‌دهد که منطقه هفت شهر تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تری از تعداد طلاق به درخواست زوجه را تجربه نموده و هم‌زمان مناطق ده، یازده، دوازده، چهارده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست دارای بیشترین تعداد طلاق به درخواست زوجه بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۲۹) تعداد طلاق توافقی در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴

سال		۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
مجتمع قضایی و مناطق تحت پوشش						
مجتمع قضایی خانواده ۲	منطقه ۱	۷۱۵۸	۸۰۶۳	۹۰۴۱	۶۲۵۸	۳۹۱۲
	منطقه ۲					
	منطقه ۳					
	منطقه ۶					
مجتمع قضایی شهید باهنر	منطقه ۴	۵۴۳۴	۶۰۸۹	۸۲۶۸	۹۶۱۸	۵۰۱۴
	منطقه ۸					
	منطقه ۱۳					
مجتمع قضایی آیت الله صدر	منطقه ۷	۲	۲	۱	۱	۲
مجتمع قضایی خانواده ۱	منطقه ۱۰	۱۰۶۰۳	۱۰۸۱۶	۱۰۱۵۲	۷۲۱۱	۴۴۲۱
	منطقه ۱۱					
	منطقه ۱۲					
	منطقه ۱۴					
	منطقه ۱۵					
	منطقه ۱۶					
	منطقه ۱۷					
	منطقه ۱۹					
	منطقه ۲۰					
مجتمع قضایی شهید مطهری	منطقه ۱۸	۸۸۷	۹۰۹	۸۳۰	۷۵۳	۵۴۱
مجتمع قضایی شهید مفتاح	منطقه ۵	۴۴۸۳	۴۷۰۵	۴۹۰۳	۳۷۷۰	۲۴۵۷
	منطقه ۹					
	منطقه ۲۱					
	منطقه ۲۲					

(منبع: دادگستری استان تهران، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد طلاق توافقی طی سال‌های ۱۳۹۸ - ۱۳۹۴ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران را نشان می‌دهد. مطابق با جدول، منطقه هفت شهر تهران کمترین و هم‌زمان مناطق چهار، هشت و سیزده بیشترین تعداد طلاق به درخواست زوجه را داشته‌اند.

نقشه شماره ۲۷) میزان طلاق توافقی در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های طلاق توافقی مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. لازم به ذکر است که ابتدا باید مجتمع‌های قضایی را با مناطق بیست و دوگانه شهر تهران متناسب‌سازی نمود و در گام بعدی به ترسیم نقشه اقدام نمود. مجتمع قضایی خانواده ۲: مناطق ۱ و ۲ و ۳ و ۶، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۴ و ۸ و ۱۳، مجتمع قضایی آیت الله صدر: مناطق ۷، مجتمع قضایی خانواده یک: مناطق ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۹ و ۲۰، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۱۸ و مجتمع قضایی شهید مفتاح: مناطق ۵ و ۹ و ۲۱ و ۲۲ را شامل می‌شوند.

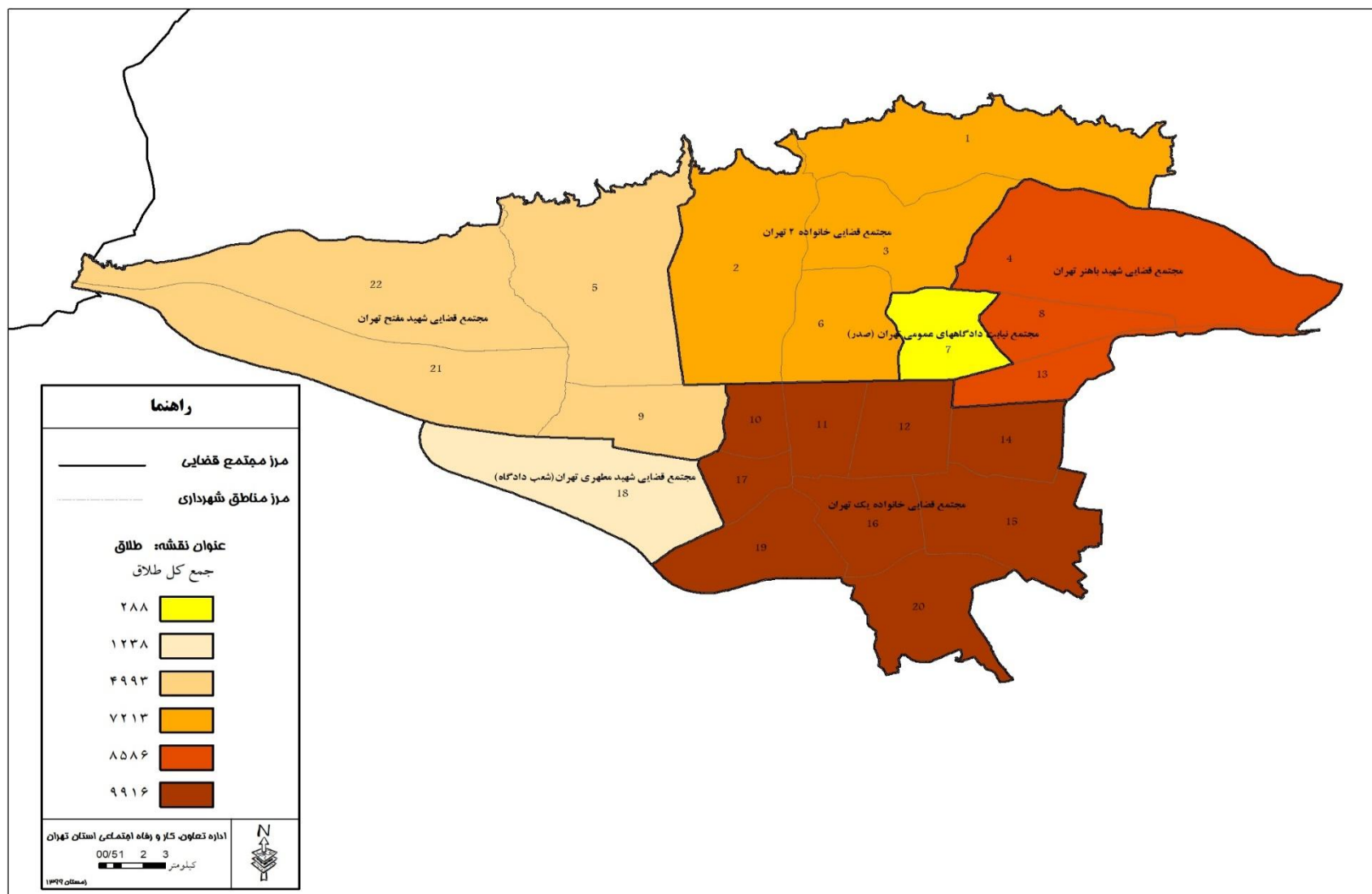
به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت طلاق توافقی در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است. این نقشه نشان می‌دهد که منطقه هفت شهر تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تری از تعداد طلاق توافقی را تجربه نموده و هم‌زمان مناطق چهار، هشت و سیزده دارای بیشترین تعداد طلاق توافقی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۰) تعداد طلاق توافقی و به درخواست زوجه در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران سال ۱۳۹۸

سال		۱۳۹۸	
مجتمع قضایی و مناطق تحت پوشش		طلاق توافقی	طلاق به درخواست زوجه
منطقه ۱ منطقه ۲ منطقه ۳ منطقه ۶	مجتمع قضایی خانواده ۲	۳۹۱۲	۳۳۰۱
منطقه ۴ منطقه ۸ منطقه ۱۳	مجتمع قضایی شهید باهنر	۵۰۱۴	۳۵۷۲
منطقه ۷	مجتمع قضایی آیت الله صدر	۲	۱۰
منطقه ۱۰ منطقه ۱۱ منطقه ۱۲ منطقه ۱۴ منطقه ۱۵ منطقه ۱۶ منطقه ۱۷ منطقه ۱۹ منطقه ۲۰	مجتمع قضایی خانواده ۱	۴۴۲۱	۵۴۹۵
منطقه ۱۸	مجتمع قضایی شهید مطهری	۵۴۱	۶۹۷
منطقه ۵ منطقه ۹ منطقه ۲۱ منطقه ۲۲	مجتمع قضایی شهید مفتاح	۲۴۵۷	۲۵۳۶

(منبع: دادگستری استان تهران، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد طلاق توافقی و به درخواست زوجه سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران را نشان می دهد. مطابق با جدول، منطقه هفت میزان پایین تر هم زمان مناطق ده، یازده، دوازده، چهارده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست میزان بیشتری از طلاق توافقی و به درخواست زوجه را تجربه نموده اند.

نقشه شماره ۲۸) میزان کلی طلاق در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۵

این نقشه بر اساس داده‌های طلاق توافقی و به درخواست زوج مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است. لازم به ذکر است که ابتدا باید مجتمع‌های قضایی را با مناطق بیست و دوگانه شهر تهران متناسب‌سازی نمود و در گام بعدی به ترسیم نقشه اقدام نمود. مجتمع قضایی خانواده ۲: مناطق ۱ و ۲ و ۳ و ۶، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۴ و ۸ و ۱۳، مجتمع قضایی آیت الله صدر: مناطق ۷، مجتمع قضایی خانواده یک: مناطق ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۹ و ۲۰، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۱۸ و مجتمع قضایی شهید مفتاح: مناطق ۵ و ۹ و ۲۱ و ۲۲ را شامل می‌شوند.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت طلاق توافقی و به درخواست زوج در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

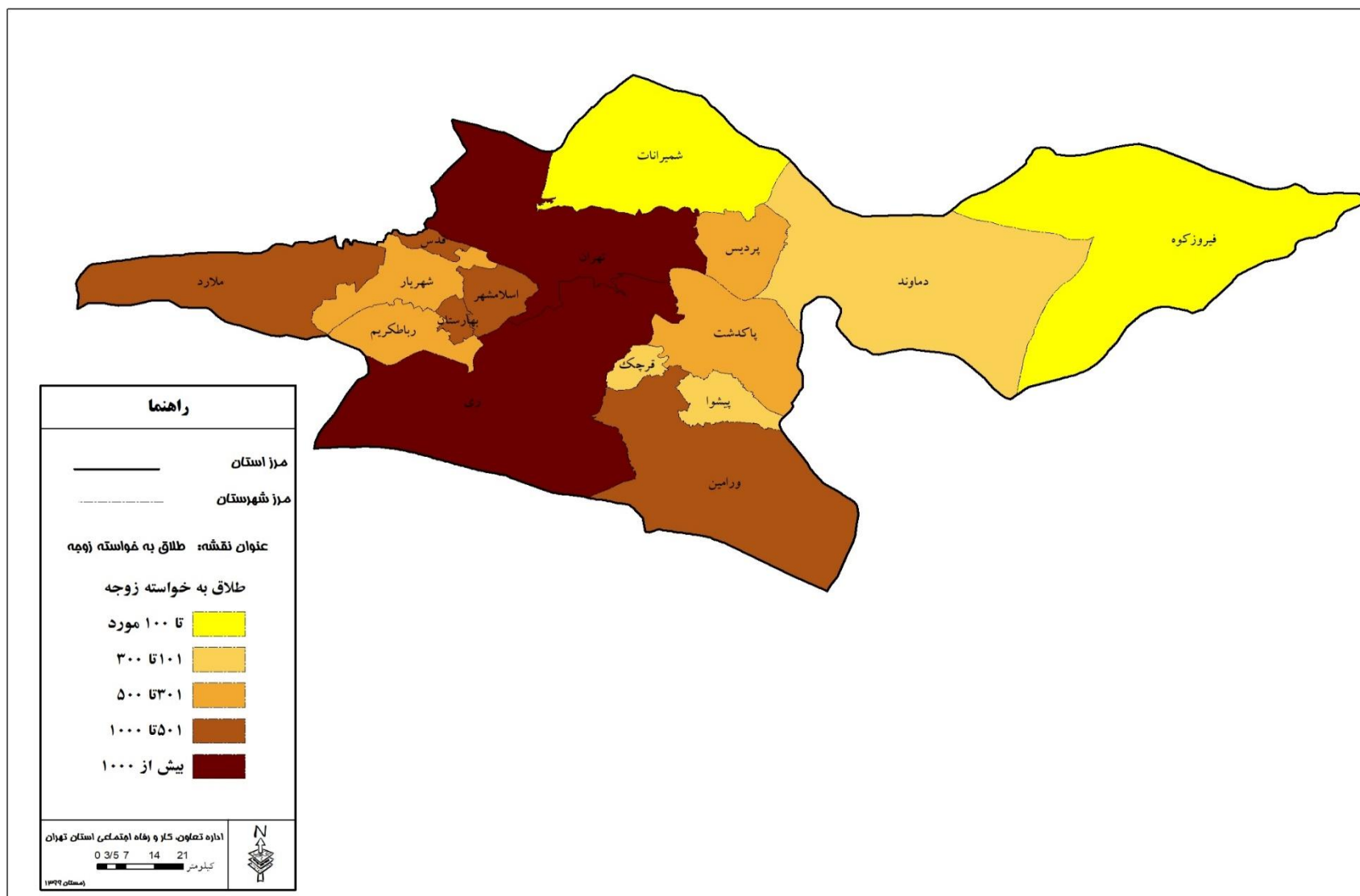
این نقشه نشان می‌دهد که منطقه هفت شهر تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تری از تعداد طلاق توافقی و به درخواست زوج را تجربه نموده و هم‌زمان مناطق ده، یازده، دوازده، چهارده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست دارای بیشترین تعداد طلاق توافقی و به درخواست زوج بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۱) تعداد طلاق به درخواست زوجه شهرستان‌های استان تهران در سال‌های ۱۳۹۸

سال	۱۳۹۸
شهرستان	طلاق به درخواست زوجه
تهران	۱۵۹۱۱
دماوند	۲۳۸
ری	۱۰۰۱
شمیرانات	۵۲
اسلامشهر	۸۸۸
ورامین	۳۳۰
شهریار	۸۱۸
رباط کریم	۴۸۹
پاکدشت	۵۰۰
فیروزکوه	۴۴
قدس	۵۴۹
ملارد	۸۴۱
پیشوا	۱۱۳
بهارستان	۸۲۳
پردیس	۳۳۷
قرچک	۲۵۴

(منبع: دادگستری استان تهران، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد طلاق به درخواست زوجه سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. مطابق با جدول، شهرستان‌های شمیرانات و فیروزکوه در استان تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تر و هم‌زمان شهرستان‌های تهران و ری میزان بیشتری از تعداد طلاق درخواست زوجه را تجربه نموده‌اند.

نقشه شماره ۲۹) میزان طلاق به درخواست زوجه در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های طلاق به درخواست زوجه شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت طلاق به درخواست زوجه شهرستان‌های استان تهران در سال‌های ۱۳۹۸ به چه صورت است.

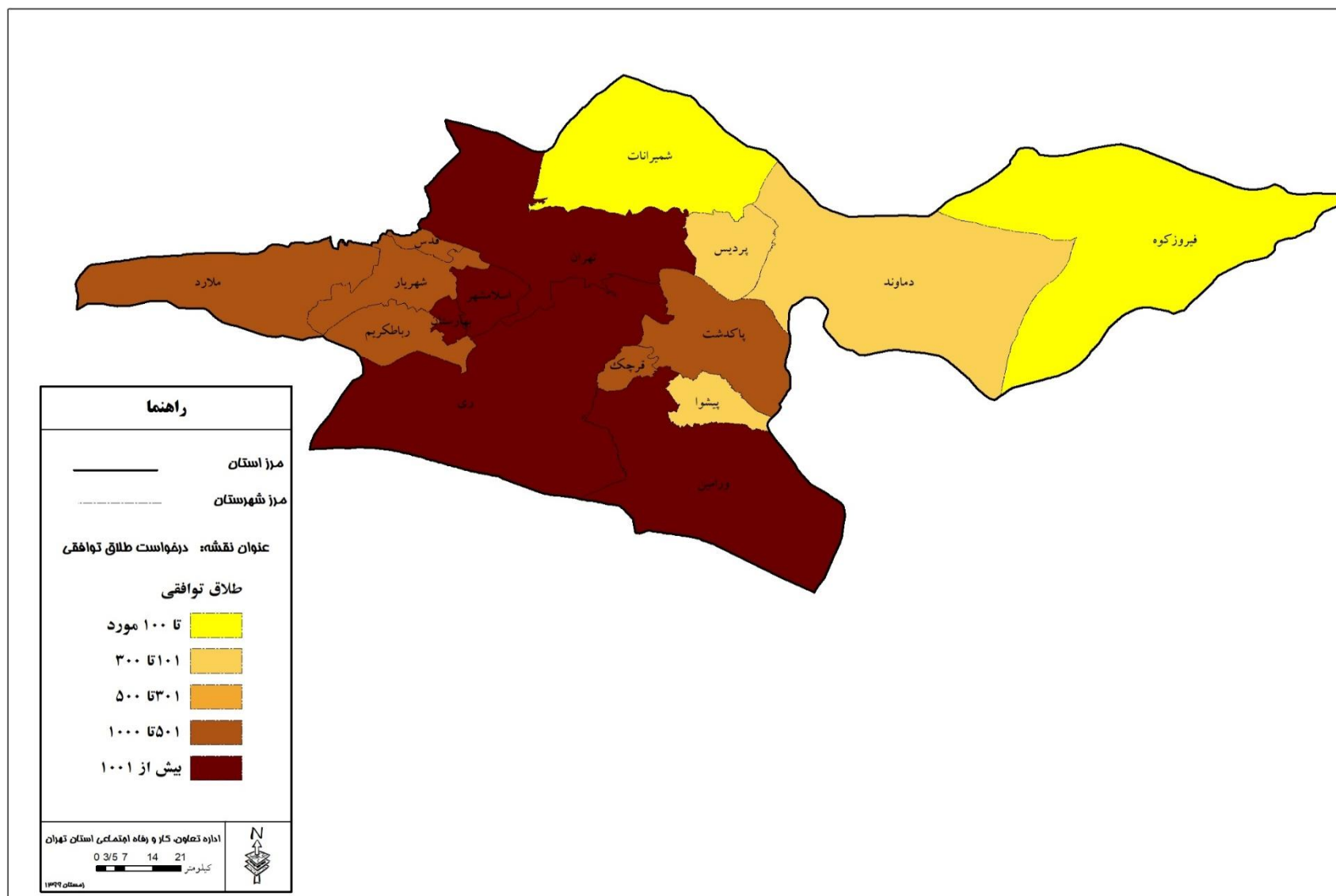
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های شمیرانات و فیروزکوه در استان تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تری از تعداد طلاق درخواست زوجه را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران و ری دارای بیشترین تعداد طلاق درخواست زوجه بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۲) تعداد طلاق توافقی شهرستان‌های استان تهران در سال‌های ۱۳۹۸

سال	۱۳۹۸
شهرستان	طلاق توافقی
تهران	۱۶۴۰۳
دماوند	۱۷۸
ری	۱۰۴۷
شمیرانات	۳۲
اسلامشهر	۱۲۷۱
ورامین	۶۰۵
شهریار	۱۳۳۵
رباط کریم	۶۶۲
پاکدشت	۷۲۴
فیروزکوه	۴۶
قدس	۸۵۲
ملارد	۵۹۲
پیشوا	۱۵۹
بهارستان	۱۲۴۸
پردیس	۲۹۳
قراچک	۶۳۶

(منبع: دادگستری استان تهران، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد طلاق توافقی سال ۱۳۹۸ در شهرستان‌های استان تهران را نشان می‌دهد. مطابق با جدول، شهرستان‌های شمیرانات و فیروزکوه در استان تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تر و هم‌زمان شهرستان‌های تهران، اسلامشهر، بهارستان، ورامین و ری میزان بیشتری از تعداد طلاق توافقی را تجربه نموده‌اند.

نقشه شماره ۳۰) میزان طلاق توافقی در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های طلاق توافقی شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت طلاق توافقی شهرستان‌های استان تهران در سال‌های ۱۳۹۸ به چه صورت است.

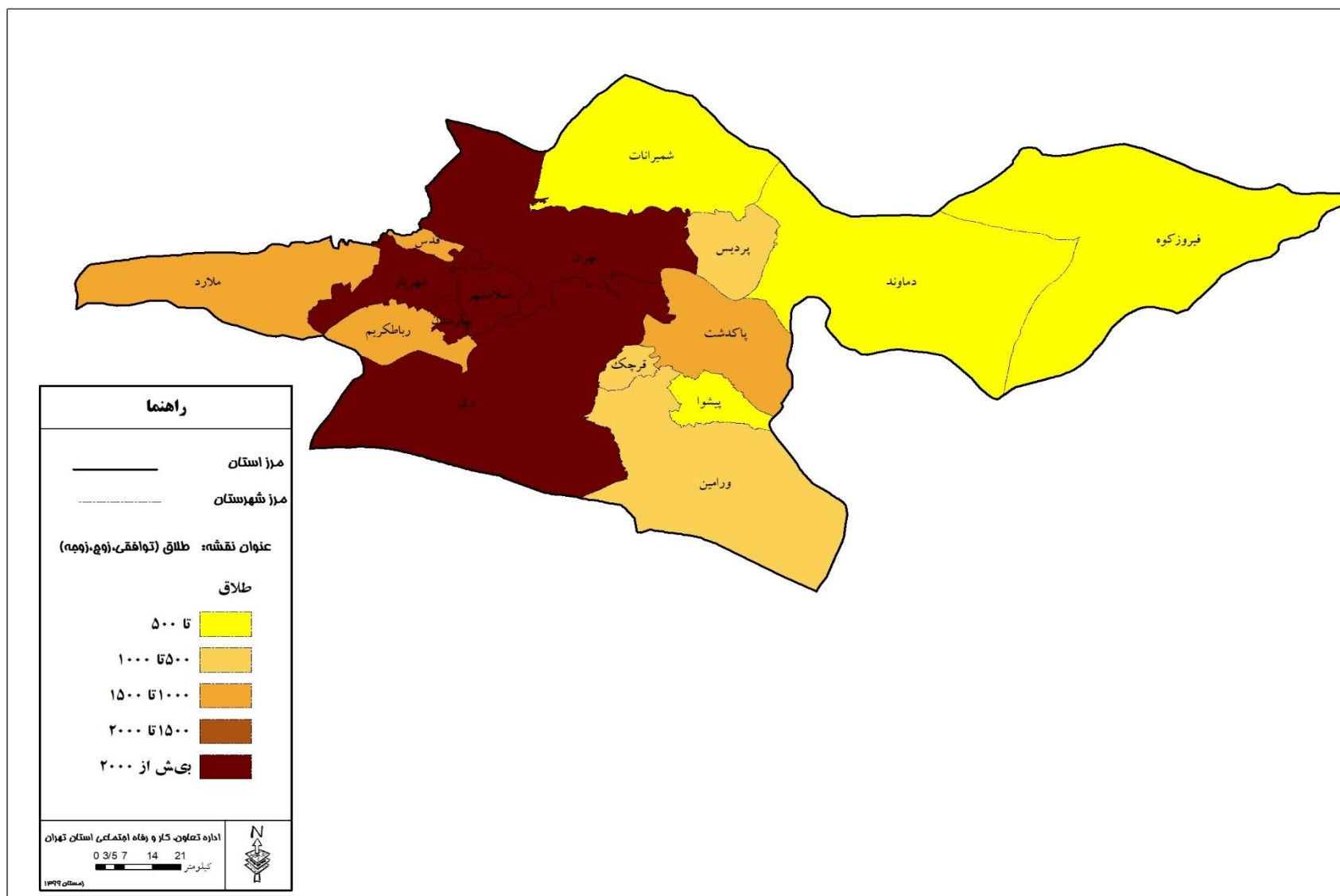
این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های شمیرانات و فیروزکوه در استان تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تری از تعداد طلاق توافقی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران، اسلامشهر، بهارستان، ورامین و ری دارای بیشترین تعداد طلاق توافقی بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۳) تعداد طلاق‌های توافقی، به درخواست زوج و زوجه شهرستان‌های استان تهران در سال‌های ۱۳۹۸

شهرستان	سال ۱۳۹۸			
	طلاق توافقی	طلاق به درخواست زوج	طلاق به درخواست زوجه	جمع کل طلاق
تهران	۱۶۴۰۳	۰	۱۵۹۱۱	۳۲۳۱۴
دماوند	۱۷۸	۰	۲۳۸	۴۱۶
ری	۱۰۴۷	۰	۱۰۰۱	۲۰۴۸
شمیرانات	۳۲	۰	۵۲	۸۴
اسلامشهر	۱۲۷۱	۰	۸۸۸	۲۱۵۹
ورامین	۶۰۵	۰	۳۳۰	۹۳۵
شهریار	۱۳۳۵	۰	۸۱۸	۲۱۵۳
رباط کریم	۶۶۲	۰	۴۸۹	۱۱۵۱
پاکدشت	۷۲۴	۰	۵۰۰	۱۲۲۴
فیروزکوه	۴۶	۰	۴۴	۹۰
قدس	۸۵۲	۰	۵۴۹	۱۴۰۱
ملارد	۵۹۲	۰	۸۴۱	۱۴۳۳
پیشوا	۱۵۹	۲	۱۱۳	۲۷۴
بهارستان	۱۲۴۸	۰	۸۲۳	۲۰۷۱
پردیس	۲۹۳	۰	۳۳۷	۶۳۰
قرچک	۶۳۶	۰	۲۵۴	۸۹۰

(منبع: دادگستری استان تهران، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد طلاق‌های توافقی، به درخواست زوج و زوجه شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، شهرستان‌های شمیرانات، دماوند، فیروزکوه و پیشوا در استان تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تر و هم‌زمان شهرستان‌های تهران، اسلامشهر، ری و شهریار میزان بیشتری از طلاق (توافقی، درخواست زوج و زوج) را تجربه نموده‌اند.

نقشه شماره ۳۱) میزان کلی طلاق توافقی و به درخواست زوجه در شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس داده‌های طلاق‌های توافقی، به درخواست زوج و زوجة شهرستان‌های استان تهران در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت طلاق‌های توافقی، به درخواست زوج و زوجة شهرستان‌های استان تهران در سال‌های ۱۳۹۸ به چه صورت است.

این نقشه نشان می‌دهد که شهرستان‌های شمیرانات، دماوند، فیروزکوه و پیشوا در استان تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تری از تعداد طلاق (توافقی، درخواست زوجة و زوج) را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران، اسلامشهر، ری و شهریار دارای بیشترین تعداد طلاق (توافقی، درخواست زوجة و زوج) بوده‌اند. از نظر منطقه‌ای نیز شرق استان تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

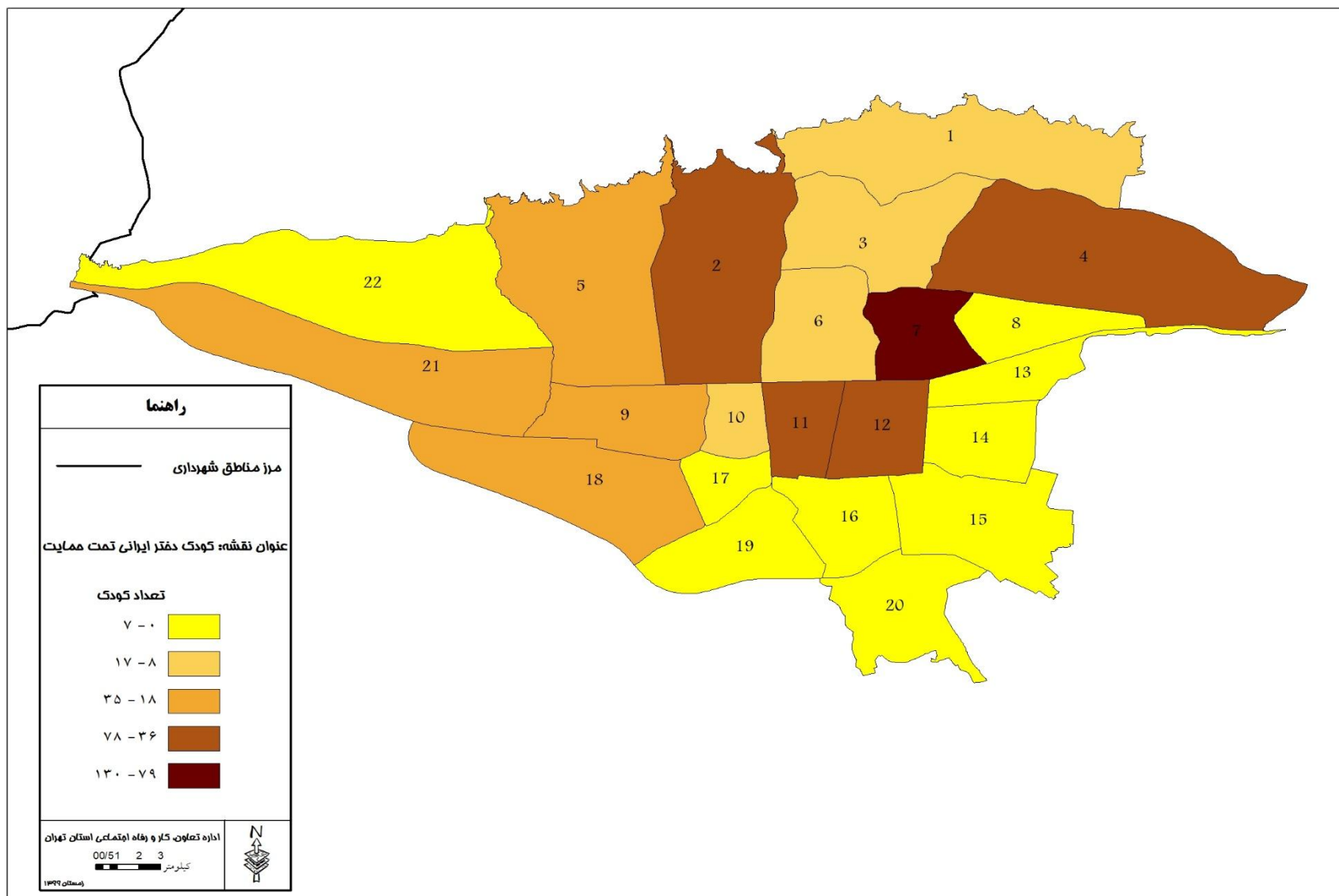
۶-۲-۴ آسیب اجتماعی کودکان کار و خیابانی

جدول شماره ۳۴) تعداد کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت	سال
	مناطق شهر تهران
۱۶	منطقه اول
۵۰	منطقه دوم
۱۷	منطقه سوم
۷۸	منطقه چهارم
۳۵	منطقه پنجم
۱۵	منطقه ششم
۱۳۰	منطقه هفتم
	منطقه هشتم
۲۵	منطقه نهم
۱۷	منطقه دهم
۶۶	منطقه یازدهم
۵۸	منطقه دوازدهم
	منطقه سیزدهم
۷	منطقه چهاردهم
۰	منطقه پانزدهم
۰	منطقه شانزدهم
۰	منطقه هفدهم
۳۴	منطقه هجدهم
۱	منطقه نوزدهم
۰	منطقه بیستم
۳۰	منطقه بیست و یکم
۱۶	منطقه بیست و دوم

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هشت، سیزده، چهاردهم، پانزده، شانزده، هفده، نوزده، بیست و بیست و دوم شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان منطقه هفت دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۲) تعداد کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کودکان کار دختر ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

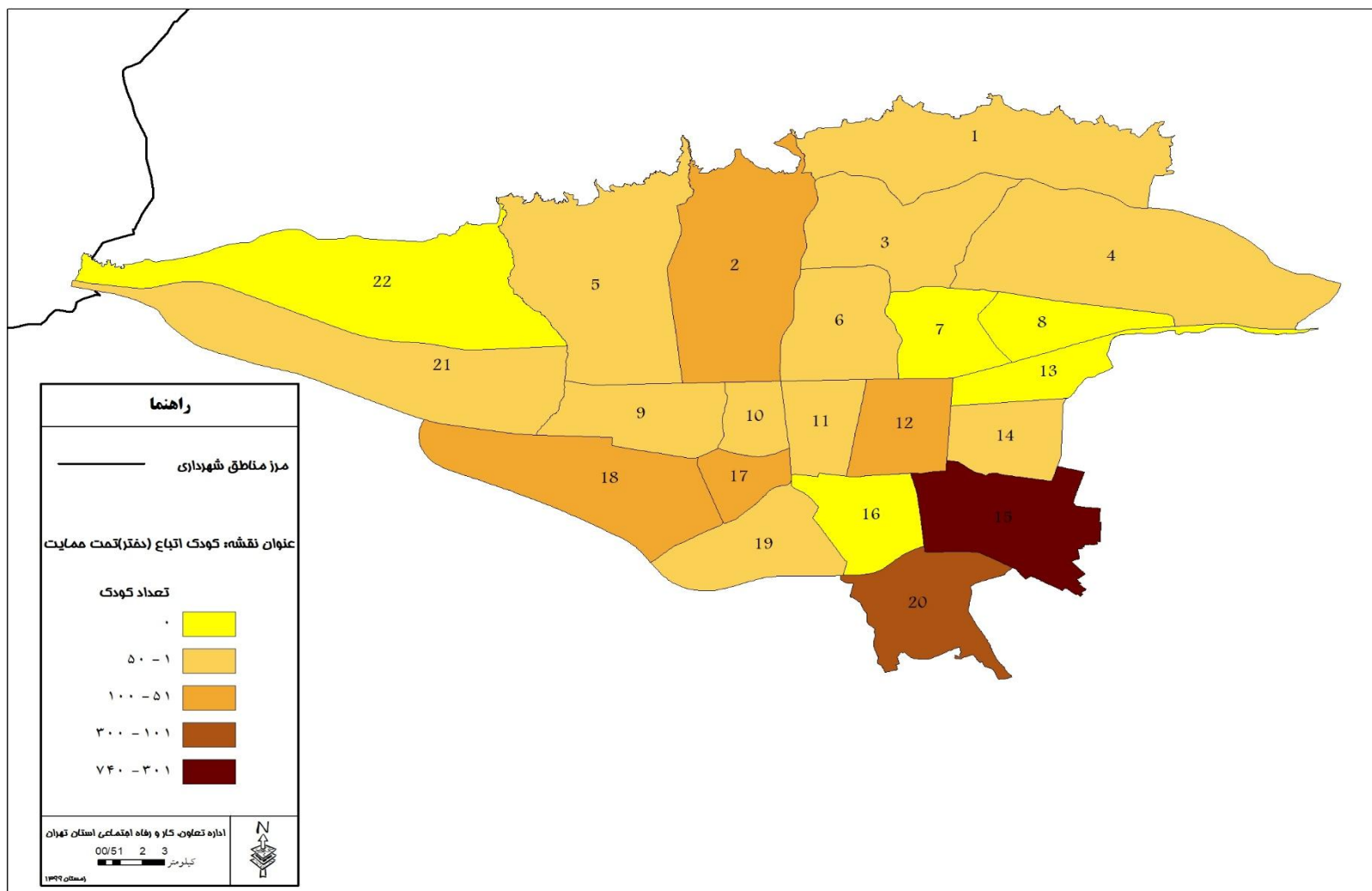
این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هشت، سیزده، چهاردهم، پانزده، شانزده، هفده، نوزده، بیست و بیست و دوم شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار دختر ایرانی تحت حمایت داشته و هم‌زمان منطقه هفت دارای بیشترین کودک کار دختر ایرانی تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز جنوب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۵) تعداد کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت	سال
	مناطق شهر تهران
۱۹	منطقه اول
۹۰	منطقه دوم
۴۸	منطقه سوم
۱۹	منطقه چهارم
۴۸	منطقه پنجم
۳۸	منطقه ششم
۰	منطقه هفتم
۰	منطقه هشتم
۳۰	منطقه نهم
۱۴	منطقه دهم
۴۵	منطقه یازدهم
۹۰	منطقه دوازدهم
۰	منطقه سیزدهم
۳۰	منطقه چهاردهم
۷۴۰	منطقه پانزدهم
۰	منطقه شانزدهم
۷۵	منطقه هفدهم
۷۰	منطقه هجدهم
۳۰	منطقه نوزدهم
۲۶۴	منطقه بیستم
۱۰	منطقه بیست و یکم
۱۹	منطقه بیست و دوم

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هفت، هشت، سیزده، شانزده و بیست و دوم شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان منطقه پانزده دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۳) تعداد کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کودکان کار دختر اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

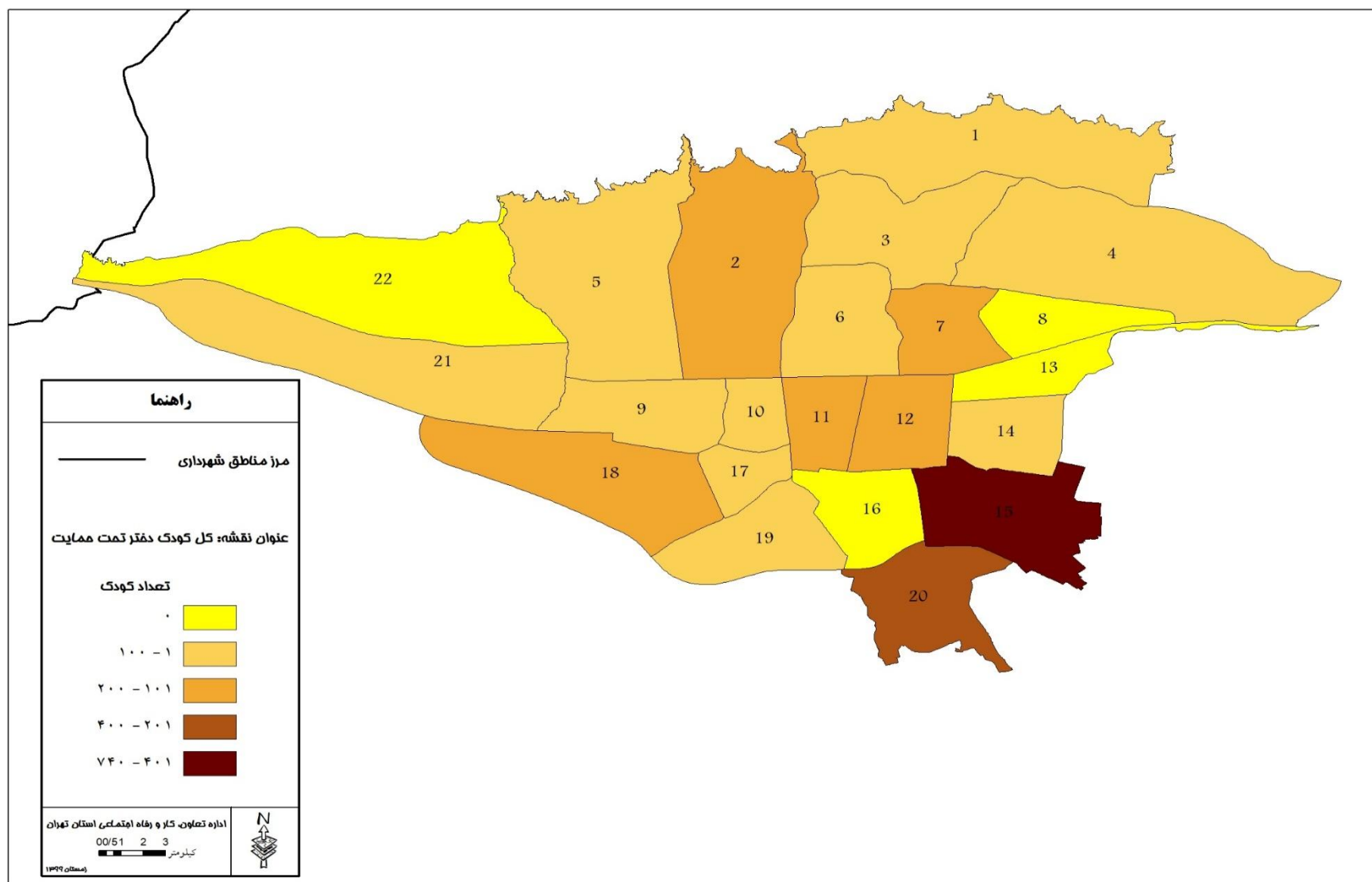
این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هفت، هشت، سیزده، شانزده و بیست و دوم شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار دختر اتباع تحت حمایت داشته و هم‌زمان منطقه پانزده دارای بیشترین کودک کار دختر اتباع تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۶) تعداد کل کودکان کار دختر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

کل کودکان کار دختر تحت حمایت	سال
	مناطق شهر تهران
۳۵	منطقه اول
۱۴۰	منطقه دوم
۶۵	منطقه سوم
۹۷	منطقه چهارم
۸۳	منطقه پنجم
۵۳	منطقه ششم
۱۳۰	منطقه هفتم
۰	منطقه هشتم
۵۵	منطقه نهم
۳۱	منطقه دهم
۱۱۱	منطقه یازدهم
۱۴۸	منطقه دوازدهم
۰	منطقه سیزدهم
۳۷	منطقه چهاردهم
۷۴۰	منطقه پانزدهم
۰	منطقه شانزدهم
۷۵	منطقه هفدهم
۱۰۴	منطقه هجدهم
۳۱	منطقه نوزدهم
۲۶۴	منطقه بیستم
۴۰	منطقه بیست و یکم
۰	منطقه بیست و دوم

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کل کودکان کار دختر تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هشت، سیزده، شانزده و بیست و دوم شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان منطقه پانزده دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۴) تعداد کل کودکان کار دختر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کل کودکان کار دختر تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

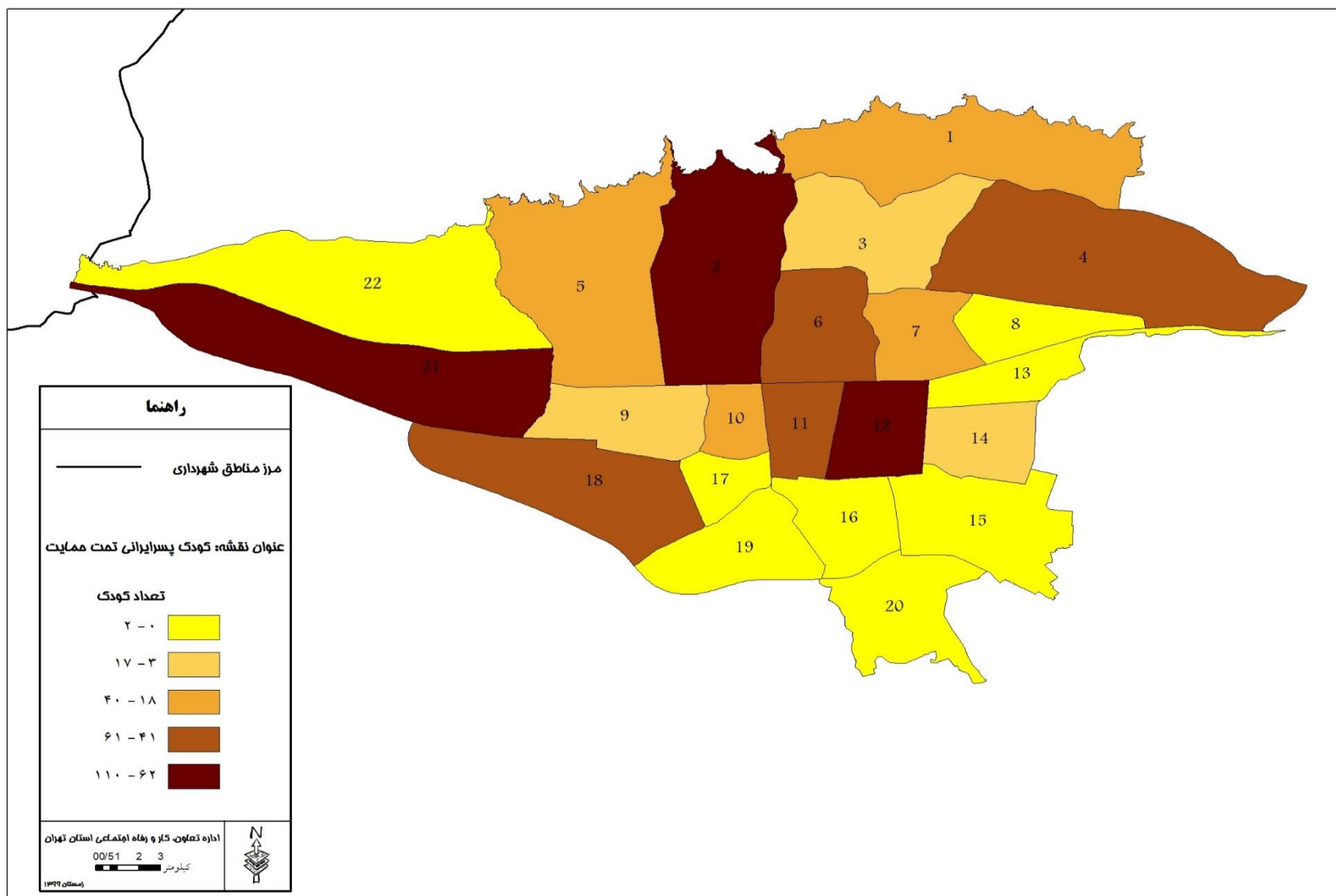
این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هشت، سیزده، شانزده و بیست و دوم شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار دختر تحت حمایت داشته و هم‌زمان منطقه پانزده دارای بیشترین کودک کار دختر تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۷) تعداد کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

سال	کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت
مناطق شهر تهران	
منطقه اول	۲۷
منطقه دوم	۱۱۰
منطقه سوم	۱۱
منطقه چهارم	۶۱
منطقه پنجم	۲۲
منطقه ششم	۶۱
منطقه هفتم	۴۰
منطقه هشتم	۰
منطقه نهم	۱۷
منطقه دهم	۲۳
منطقه یازدهم	۵۶
منطقه دوازدهم	۸۸
منطقه سیزدهم	۰
منطقه چهاردهم	۸
منطقه پانزدهم	۰
منطقه شانزدهم	۰
منطقه هفدهم	۰
منطقه هجدهم	۴۹
منطقه نوزدهم	۱
منطقه بیستم	۲
منطقه بیست و یکم	۹۰
منطقه بیست و دوم	۲۷

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هشت، سیزده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست و دوم شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان مناطق دو، دوازده و بیست و یک دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۵) تعداد کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کودکان کار پسر ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

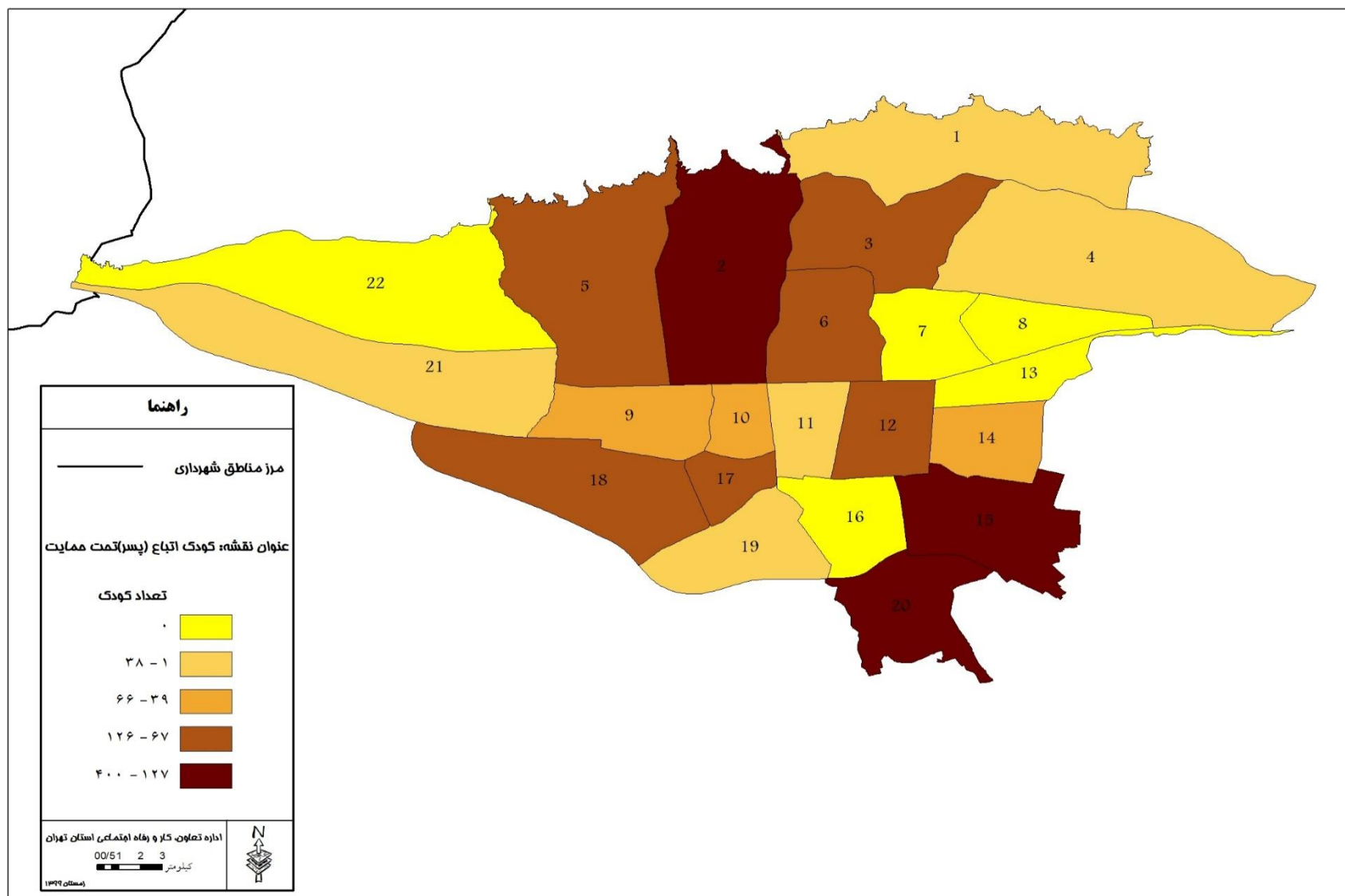
این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هشت، سیزده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست و دوم شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار پسر ایرانی تحت حمایت داشته و هم‌زمان مناطق دو، دوازده و بیست و یک دارای بیشترین کودک کار پسر ایرانی تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز جنوب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۸) تعداد کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت	سال
	مناطق شهر تهران
۳۸	منطقه اول
۲۵۰	منطقه دوم
۷۴	منطقه سوم
۲۲	منطقه چهارم
۷۵	منطقه پنجم
۱۲۶	منطقه ششم
۰	منطقه هفتم
۰	منطقه هشتم
۴۸	منطقه نهم
۶۶	منطقه دهم
۲۳	منطقه یازدهم
۸۴	منطقه دوازدهم
۰	منطقه سیزدهم
۵۵	منطقه چهاردهم
۴۰۰	منطقه پانزدهم
۰	منطقه شانزدهم
۷۵	منطقه هفدهم
۷۷	منطقه هجدهم
۳۸	منطقه نوزدهم
۳۲۴	منطقه بیستم
۲۰	منطقه بیست و یکم
۳۸	منطقه بیست و دوم

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هفت، هشت، سیزده، شانزده و بیست و دو شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان مناطق دو، پانزده و بیست دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۶) تعداد کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کودکان کار پسر اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

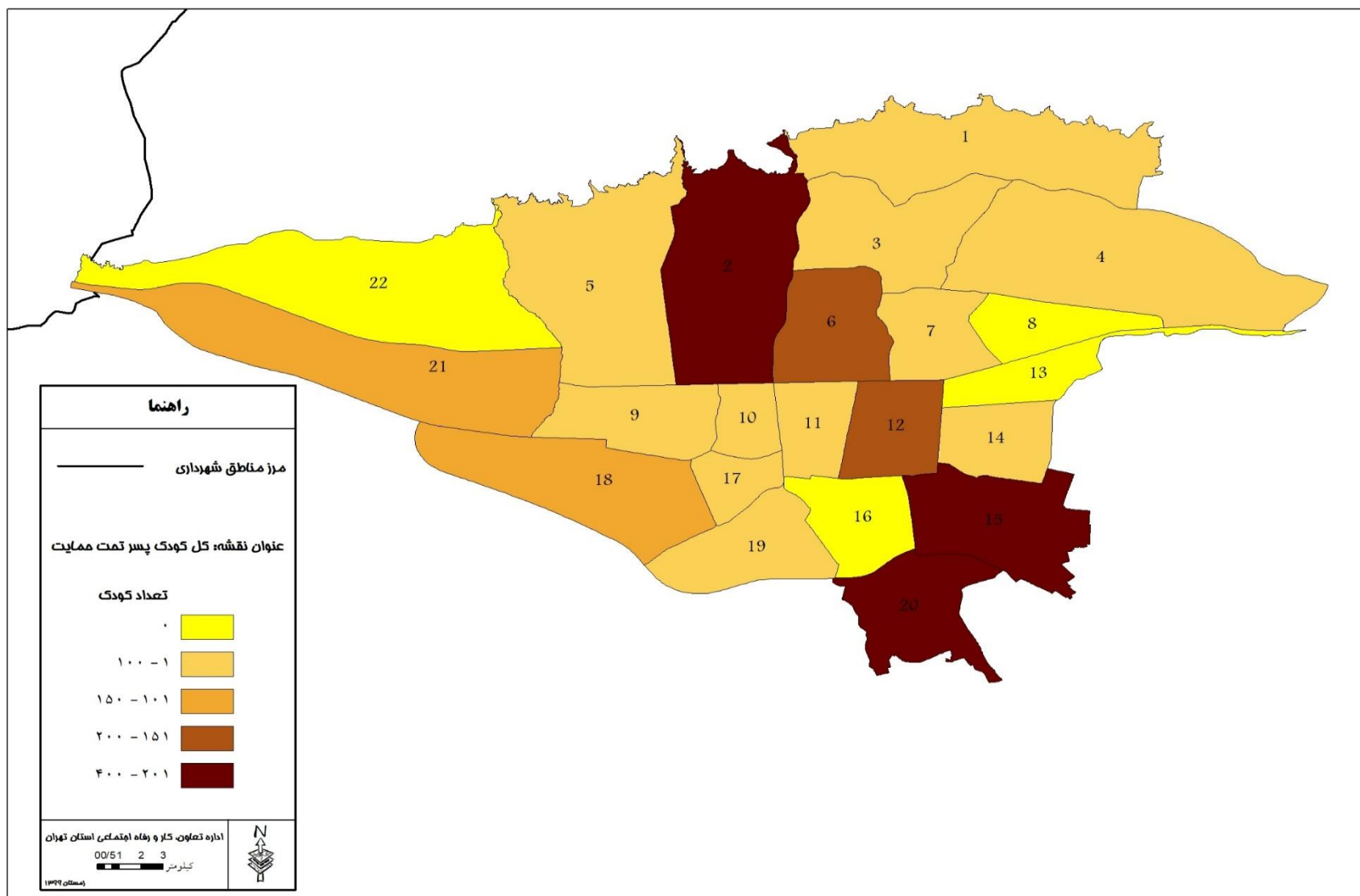
این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هفت، هشت، سیزده، شانزده و بیست و دو شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار پسر اتباع تحت حمایت داشته و هم‌زمان مناطق دو، پانزده و بیست دارای بیشترین کودک کار پسر اتباع تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۳۹) تعداد کل کودکان کار پسر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

کل کودکان کار پسر تحت حمایت	سال
	مناطق شهر تهران
۶۵	منطقه اول
۳۶۰	منطقه دوم
۸۵	منطقه سوم
۸۳	منطقه چهارم
۹۷	منطقه پنجم
۱۸۷	منطقه ششم
۴۰	منطقه هفتم
۰	منطقه هشتم
۶۵	منطقه نهم
۸۹	منطقه دهم
۷۹	منطقه یازدهم
۱۷۲	منطقه دوازدهم
۰	منطقه سیزدهم
۶۳	منطقه چهاردهم
۴۰۰	منطقه پانزدهم
۰	منطقه شانزدهم
۷۵	منطقه هفدهم
۱۲۶	منطقه هجدهم
۳۹	منطقه نوزدهم
۳۲۶	منطقه بیستم
۱۱۰	منطقه بیست و یکم
۰	منطقه بیست و دوم

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کل کودکان کار پسر تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هشت، شانزده و بیست و دو شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان مناطق دو، پانزده و بیست دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۷) تعداد کل کودکان کار پسر تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کل کودکان کار پسر تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کل کودکان کار پسر تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

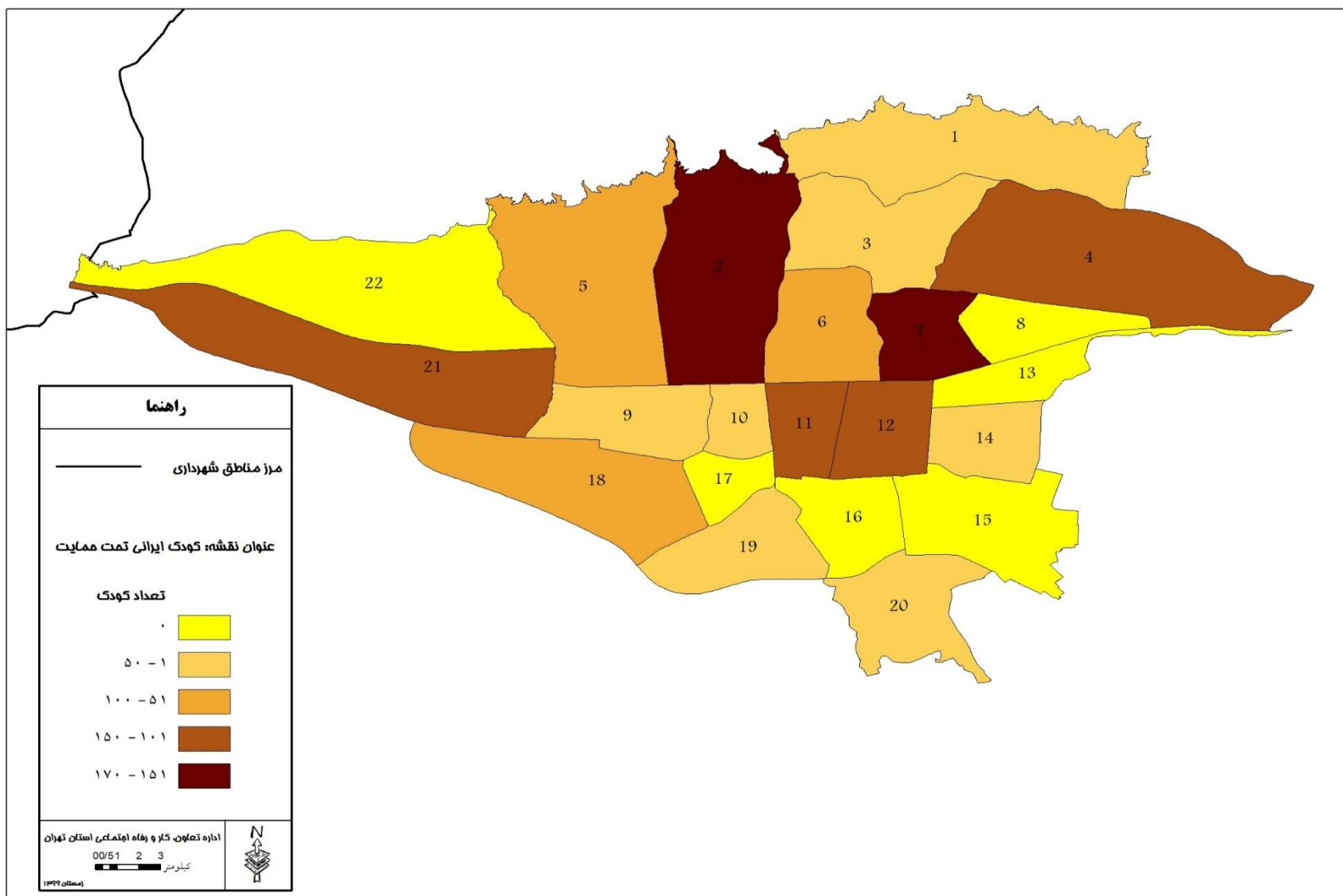
این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هشت، شانزده و بیست و دو شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار پسر تحت حمایت داشته و هم‌زمان مناطق دو، پانزده و بیست دارای بیشترین کودک کار پسر تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۴۰) تعداد کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت	سال
	مناطق شهر تهران
۴۳	منطقه اول
۱۶۰	منطقه دوم
۲۸	منطقه سوم
۱۳۹	منطقه چهارم
۵۷	منطقه پنجم
۷۶	منطقه ششم
۱۷۰	منطقه هفتم
۰	منطقه هشتم
۴۲	منطقه نهم
۴۰	منطقه دهم
۱۲۲	منطقه یازدهم
۱۴۶	منطقه دوازدهم
۰	منطقه سیزدهم
۱۵	منطقه چهاردهم
۰	منطقه پانزدهم
۰	منطقه شانزدهم
۰	منطقه هفدهم
۸۳	منطقه هجدهم
۲	منطقه نوزدهم
۲	منطقه بیستم
۱۲۰	منطقه بیست و یکم
۰	منطقه بیست و دوم

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هشت، سیزده، پانزده، شانزده، هفده و بیست و دو شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان مناطق دو و هفت دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۸) تعداد کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کل کودکان کار ایرانی تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

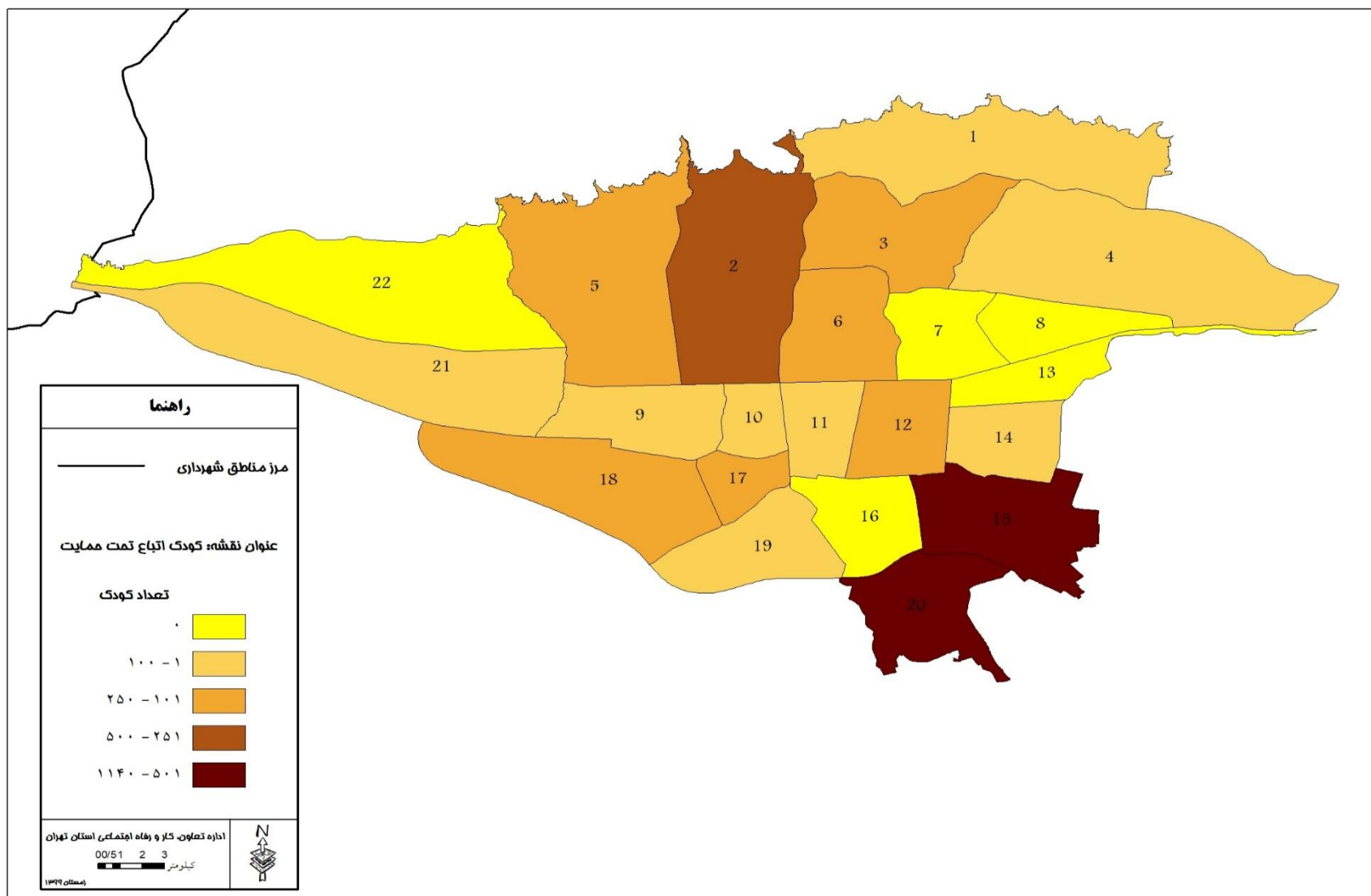
این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هشت، سیزده، پانزده، شانزده، هفده و بیست و دو شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار ایرانی تحت حمایت داشته و هم‌زمان مناطق دو و هفت دارای بیشترین کودک کار ایرانی تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

جدول شماره ۴۱) تعداد کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

کل کودکان کار اتباع تحت حمایت	سال
	مناطق شهر تهران
۱۰۰	منطقه اول
۵۰۰	منطقه دوم
۱۵۰	منطقه سوم
۱۸۰	منطقه چهارم
۱۸۰	منطقه پنجم
۲۴۰	منطقه ششم
۱۷۰	منطقه هفتم
۰	منطقه هشتم
۱۲۰	منطقه نهم
۱۲۰	منطقه دهم
۱۹۰	منطقه یازدهم
۳۲۰	منطقه دوازدهم
۰	منطقه سیزدهم
۱۰۰	منطقه چهاردهم
۱۱۴۰	منطقه پانزدهم
۰	منطقه شانزدهم
۱۵۰	منطقه هفدهم
۲۳۰	منطقه هجدهم
۷۰	منطقه نوزدهم
۵۹۰	منطقه بیستم
۱۵۰	منطقه بیست و یکم
۰	منطقه بیست و دوم

(منبع: معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری، ۱۳۹۹)

جدول فوق تعداد کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هفت، هشت، سیزده، شانزده و بیست و دو شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان مناطق سیزده و بیست دارای بیشترین کودک بوده است.

نقشه شماره ۳۹) تعداد کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸

این نقشه بر اساس آمار تعداد کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ تهیه شده است.

به طور کلی رنگ‌های روشن‌تر در نقشه نشان دهنده وضعیت بهتر و رنگ‌های تیره نشان‌دهنده وضعیت نسبی بدتری هستند. در این نقشه با استفاده از طیف رنگ‌های زرد تا قهوه‌ای تیره مشخص شده است که وضعیت کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ در مناطق بیست و دوگانه شهر تهران به چه صورت است.

این نقشه نشان می‌دهد که مناطق هفت، هشت، سیزده، شانزده و بیست و دو شهر تهران در سال ۱۳۹۸ کمترین کودک کار اتباع تحت حمایت داشته و هم‌زمان مناطق سیزده و بیست دارای بیشترین کودک کار اتباع تحت حمایت بوده است. از نظر منطقه‌ای نیز شرق و غرب شهر تهران دارای وضعیت نسبی بهتری است.

فصل پنجم: نتیجه گیری

۱-۵ جمع‌بندی

مطالعه رابطه متقابل مکان (محیط کالبدی) و جرم (رفتارهای اجتماعی از نوع منفی و ناهنجار آن)، موضوعی است که طی چند دهه اخیر به مطالعات جامعه‌شناسی - جغرافیایی افزوده شده و و چارچوبی علمی و عملی برای مطالعه و شناسایی آسیب‌ها و جرائم در فضای جغرافیایی فراهم آورده است. به عبارتی باید گفت، هر جرم دارای ظرف مکانی منحصر به فردی است که آن را از دیگر رفتارهای متمایز می‌سازد و و باعث می‌شود تا رفتار مجرمانه در واحد مکان، توزیع فضایی یکسانی نداشته باشد. برخی از مکان‌ها به لحاظ ساختار کالبدی خاصی که دارند، نوع فعالیت و ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی ساکنین آن، امکان و فرصت بیشتری را برای وقوع جرم فراهم می‌کنند و مجرمان انگیزه‌دار را به سوی خود جذب می‌نمایند؛ چرا که براساس انتخاب عقلانی مجرمان به دنبال کم‌خطرترین و مناسب‌ترین فرصت‌ها و شرایط مکانی برای ارتکاب عمل مجرمانه هستند.

توجه به مکان و شناسایی کانون‌های جرم‌خیز در قالب اطلس این امکان را فراهم می‌سازد تا راهکارهای عمل‌تری برای پیشگیری از جرم ارائه گردد؛ چرا که سیاستگذاران باید جهت پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی بسیار برنامه‌ریزی گام بردارند و از آنجا که قبل از هرگونه برنامه‌ریزی، شناخت دقیق از انواع آسیب‌های اجتماعی و اولویت و شدت آنها در مناطق بسیار مهم و حیاتی است لذا می‌توان گفت، اولین و اساسی‌ترین گام در جهت پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی ارزیابی هر منطقه به لحاظ آسیب‌های اجتماعی آن منطقه است؛ چرا که با این اقدام می‌توان مدیریت محلی و منطقه‌ای را در هر ناحیه از جامعه جاری و ساری کرد.

در این راستا طراحی و تدوین اطلس آسیب‌های اجتماعی به عنوان گامی آغازین برای انجام مداخله مؤثر در زمینه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی محسوب می‌شود. مادامی که شناختی صحیح، دقیق و جامع از وضعیت مسائل و آسیب‌های اجتماعی، ویژگی‌ها و توزیع آن در کشور حاصل نشود، سیاستگذاران و برنامه‌ریزان را در اتخاذ سیاستگذاری کارآمد و مداخله‌ای اثرگذار، ناتوان خواهد کرد. به همین منظور برای تدوین

سیاست جهت پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی در کشور نیاز به تصویری روشن و دقیق از وضعیت موجود است. در واقع اطلس آسیب‌های اجتماعی که با توجه به ویژگی‌های جمعیتی و جغرافیایی کشور در جهت تقویت مدیریت اجتماعی و مواجهه با آسیب‌های اجتماعی تهیه و تدوین می‌شود، درصدد است تا پروفایلی از وضعیت پراکندگی آسیب‌های اجتماعی، جامعه هدف و مختصات آنها را در اختیار متخصصان، مسئولان و سیاستگذاران قرار دهد. باید در نظر داشت که هرگونه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی بدون شناخت دقیق از مناطق و آسیب‌های اجتماعی عمده آنها، شانس کمی برای موفقیت خواهند داشت.

همان‌طور که ملاحظه شد پژوهش حاضر درصدد شناسایی، پهنه‌بندی و توزیع فضایی شش آسیب اجتماعی اعتیاد و موادمخدر، طلاق، حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده، مفاسد اجتماعی، کودکان کار و خیابانی و سرقت بوده که این مهم را با استفاده از نرم‌افزار GIS و همچنین آخرین داده‌ها و اطلاعات موجود گردآوری شده از سازمان‌های مربوطه انجام داده است.

به طور کلی یافته‌های پژوهش را می‌توان در چند مورد خلاصه کرد:

۱. درخصوص آسیب اجتماعی حاشیه‌نشینی و بافت فرسوده می‌توان گفت، با توجه به داده‌ها و اطلاعات ارائه شده از سوی وزارت راه و شهرسازی و همچنین شهرداری فقط می‌توان به طور توصیفی در قالب جدول نمایش داده شوند و امکان به تصویر کشیدن آن در قالب نقشه وجود ندارد. کارشناس مربوطه در دو سازمان مذکور چنین اعلام داشتند که تاکنون در مورد آمار و اطلاعات دقیق به جمع‌بندی نرسیده‌اند.

حاشیه‌نشینی به واسطه ماهیت خود از حیث مفهوم اجتماعی، فضای کالبدی، روابط اجتماعی در آن و ... واجد آسیب‌ها و مسائل اجتماعی خاصی است که میزان مسأله‌مداری آن را عمیق‌تر جلوه داده است. استان تهران به ویژه کلان‌شهر تهران در کنار مسائل و مشکلات متعددی که به واسطه توسعه روزافزون خود به واسطه مهاجری‌بودنش با آنها دست به گریبان است، به نحو بارزتری نسبت به سایر کلان‌شهرها با پدیده حاشیه‌نشینی مواجه شده است. در کلان‌شهر تهران توسعه مناطق حاشیه‌ای با وجود آسیب‌ها و ناهنجاری‌های

اجتماعی موجود در آنها در حال تعمیق و توسعه می‌باشد که مدیریت شهری را با نگرانی و دغدغه مواجه کرده است.

با توجه به تحلیل محیطی و فراتحلیل پژوهش‌های صورت گرفته می‌توان مناطق حاشیه‌نشین و گودهای زباله-گرد تهران شامل منطقه ۱۸ (پاسگاه نعمت آباد، نوروز آباد، شاد آباد)، منطقه ۱۹ (خلالزیر)، منطقه ۲۰ (محمد آباد، اشرف آباد، زمان آباد، باقر شهر، دولت آباد)، منطقه ۲ (فرحزاد) و منطقه ۵ (کن) هستند.

۲. درخصوص آسیب اجتماعی سرقت، فارغ از ارائه نقشه و توصیف به تفکیک نوع سرقت در فصل چهارم، چنانچه آمار کلی سرقت سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های ملارد، قدس و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از سرقت را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهرستان دماوند دارای بیشترین نرخ سرقت بوده‌اند.

البته باید به این نکته توجه نمود که یکی از دلایل زیاد بودن نرخ سرقت در تهران بزرگ تراکم ثروت در این منطقه است؛ بدین معنا که بخش اعظم ثروت در استان تهران در این ناحیه متمرکز شده و سطح برخورداری مردم ساکن آن به نسبت سایر شهرستان‌ها بیشتر است. از دیگر دلایل زیادی سرقت در تهران بزرگ، نظارت اجتماعی غیر رسمی پایین این منطقه است؛ چرا که این ناحیه به علت ویژگی مهاجرپذیر بودنش، ساکنین آن شناخت کمتری نسبت به یکدیگر دارند و به عبارت دیگر سارقین از این خصوصیت گمنامی برای ارتکاب سرقت استفاده می‌کنند. در صورتی که در شهرستان‌های کوچک‌تر استان تهران تا حد زیادی افراد نسبت به یکدیگر شناخت کافی دارند. ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که یکی از مهمترین دلایل بالا بودن میزان سرقت در تهران بزرگ این است که این منطقه تنها محل وقوع جرم است؛ بدین معنا که سارقین جرم را در تهران بزرگ انجام می‌دهند در صورتی که خود در دیگر شهرستان‌ها سکونت دارند.

در شهرستان دماوند نیز می‌توان گفت از آنجا که یک مکان خوش آب و هواست و بافت آن بیشتر به صورت باغ ویلا و بدون نگهبان است و این که اکثر کسانی که در این منطقه باغ و ویلا دارند غیربومی هستند، میزان خرده سرقت در این منطقه به وفور دیده می‌شود. به عبارت دیگر، بیشتر ساکنین این شهرستان متمولینی که در

تهران بزرگ سکونت دارند در شهرستان دماوند دارای سکونتگاه دوم هستند که در پاره‌ای از زمان‌ها سکونتگاه آنها خالی اس سکنه است و راه را برای سارق جهت ارتکاب سرقت باز می‌گذارد.

۳. درخصوص آسیب اجتماعی اعتیاد و موادمخدر نیز، فارغ از ارائه نقشه و توصیف به تفکیک نوع موادمخدر در فصل چهارم، چنانچه آمار معتادان دستگیر شده سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان درنظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های شهریار، اسلامشهر، بهارستان، قرچک و پیشوا در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از دستگیری معتادان را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و دماوند دارای بیشترین نرخ معتادان دستگیر شده بوده‌اند و همچنین چنانچه آمار میزان کل کشفیات مواد مخدر سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان درنظر گرفته شود می‌توان گفت، شهرستان‌های دماوند، پردیس، قرچک، قدس و بهارستان در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از کل کشفیات را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های تهران بزرگ (تهران، ری و شمیرانات) و شهریار دارای بیشترین نرخ کل کشفیات بوده‌اند.

لازم به ذکر است که از جمله دلایل بالا بودن نرخ دستگیری معتادان در تهران می‌توان به چند نکته اشاره کرد: ۱. طرح‌های زیادی جهت جمع‌آوری معتادان در تهران بزرگ از سوی نیروی انتظامی صورت می‌گیرد که در شهرستان‌های دیگر عملیاتی نمی‌شود. ۲. در تهران بزرگ نسبت به تماس تلفنی شهروندان به پلیس مبنی بر وجود معتادان در معابر عمومی حساسیت بیشتری به نسبت سایر شهرستان‌ها وجود دارد. ۳. عمده تمرکز رسانه‌ها و پیگیری آنها بر وجود معتادان و دستگیری آنها در تهران بزرگ به نسبت دیگر شهرستان‌ها بیشتر است. مهمترین علت بالا بودن میزان معتادان دستگیر شده در شهرستان دماوند را نیز وجود ساخت و سازهای سازمانی فراوان در این استان و به تبع آن وجود کارگران ساختمانی و همچنین وجود ساختمان‌های نیمه‌کاره در این ناحیه دانست.

همچنین از جمله دلایل بالا بودن میزان کشفیات در تهران بزرگ باید به این نکته اشاره کرد که جمعیت این ناحیه نسبت به سایر شهرستان بیشتر است و به تبع آن مشتری و خواهان این مواد در منطقه مذکور نیز بیشتر خواهد بود و شهرستان شهریار نیز به علت این که مسیر ترانزیت موادمخدر است و غرب استان تهران را به

شرق آن متصل می‌کند میزان مواد مخدر کشف شده در این شهرستان نیز به نسبت سایر شهرتان بیشتر خواهد بود.

۴. درخصوص آسیب اجتماعی مفاسد اجتماعی می‌توان گفت، چنانچه آمار میزان مفاسد اجتماعی سال ۱۳۹۸ متناسب با جمعیت هر شهرستان در نظر گرفته شود، شهرستان‌های قدس و قرچک در سال ۱۳۹۸ نرخ پایین‌تری از مفاسد اجتماعی را تجربه نموده‌اند و هم‌زمان شهرستان‌های فیروزکوه و دماوند دارای بیشترین نرخ مفاسد اجتماعی بوده‌اند.

در مورد نرخ بالای مفاسد اجتماعی در دو شهرستان فیروزکوه و دماوند می‌توان گفت از آنجا که این شهرستان‌ها سکونتگاه نوع دوم هستند و جنبه اقامتگاهی دارند میزان مفاسد اجتماعی در آنها بالاتر است. به بیان دیگر، از آنجا که دو شهرستان مذکور به علت داشتن آب و هوایی خوش و طبیعتی بسیار زیبا به طور معمول باغ و ویلاست و مکان مناسبی برای برگزاری جشن‌ها و پارتی‌های شبانه است میزان مفاسد اجتماعی بالاتری به نسبت دیگر شهرستان‌های استان تهران خواهد داشت. به عبارت دیگر می‌توان گفت دو شهرستان مذکور مکانی جهت سرریز مفاسد اجتماعی تهران هستند.

۵. درخصوص آسیب اجتماعی طلاق، فارغ از ارائه نقشه و توصیف به تفکیک نوع سرقت در فصل چهارم، با علم به تقسیم‌بندی مناطق بیست و دوگانه شهر تهران و انطباق آن با مجتمع‌های قضایی این شهر^{۱۴} می‌توان گفت در شهر تهران، منطقه هفت میزان پایین‌تر هم‌زمان مناطق ده، یازده، دوازده، چهارده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست میزان بیشتری از طلاق کلی (توافقی و به درخواست زوجه)^{۱۵} را تجربه نموده‌اند و در استان تهران نیز شهرستان‌های شمیرانات، دماوند، فیروزکوه و پیشوا در استان تهران در سال ۱۳۹۸ میزان پایین‌تر و

^{۱۴} - مجتمع قضایی خانواده ۲: مناطق ۱ و ۲ و ۳ و ۶، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۴ و ۸ و ۱۳، مجتمع قضایی آیت الله صدر: مناطق ۷، مجتمع قضایی خانواده یک: مناطق ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۹ و ۲۰، مجتمع قضایی شهید باهنر: مناطق ۱۸ و مجتمع قضایی شهید مفتاح: مناطق ۵ و ۹ و ۲۱ و ۲۲.

^{۱۵} - به علت صفر بودن فراوانی آمار طلاق به درخواست زوج، تنها دو نوع توافقی و به درخواست زوجه در نظر گرفته شده است.

هم‌زمان شهرستان‌های تهران، اسلامشهر، ری و شهریار میزان بیشتری از طلاق (توافقی و درخواست زوجه) را تجربه نموده‌اند.

به طور کلی آمار و اطلاعات سازمان ثبت احوال کشور در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد تعداد طلاق در کشور رو به افزایش است که این مسئله دلایل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ... زیادی دارد. افزایش طلاق در استان تهران و به ویژه شهرستان تهران با شدت و حدت بیشتری خود را نشان داده است؛ چرا که میزان نابه‌سامانی اجتماعی در حوزه شهری در این منطقه شدت بیشتری دارد و همچنین شرایط اجتماعی و اقتصادی خاص این استان و شهرستان در قیاس با سایر استان‌ها و شهرستان‌های کشور باعث شده است میزان طلاق بیشتری نیز داشته باشد. همان طور که اشاره شد در منطقه هفت شهرستان تهران میزان طلاق به نسبت سایر مناطق کمتر است. در این خصوص می‌توان گفت ساکنین منطقه هفت به لحاظ قشربندی اجتماعی جز طبقه متوسط جامعه به شمار می‌آیند که نه همچون طبقات پایین جامعه با مشکلات مالی و اقتصادی و نه همچون طبقات بالای جامعه با ناسازگاری زن و شوهر رو به رو هستند. بنابراین میزان طلاق در این ناحیه کمتر است اما در مناطق ده، یازده، دوازده، چهارده، پانزده، شانزده، هفده، نوزده و بیست که میزان بیشتری از طلاق را داشته‌اند می‌توان گفت به لحاظ قشربندی اجتماعی مناطق مذکور به سطح پایین و قشر ضعیف جامعه نزدیک‌تر هستند و با مسائل و مشکلات این قشر اعم از مشکلات اقتصادی و اعتیاد مواجهه بیشتری دارند.

۶. درخصوص آسیب اجتماعی کودکان کار و خیابانی نیز می‌توان گفت، مناطق هشت، سیزده، پانزده، شانزده، هفده و بیست و دو شهر تهران دارای کمترین و هم‌زمان مناطق دو و هفت دارای بیشترین کودک کار ایرانی بوده و همچنین جدول فوق تعداد کل کودکان کار اتباع تحت حمایت در سال ۱۳۹۸ را نشان می‌دهد. مطابق با فراوانی‌های جدول، مناطق هفت، هشت، سیزده، شانزده و بیست و دو شهر تهران دارای کمترین کودک و هم‌زمان مناطق سیزده و بیست دارای بیشترین کودک بوده است.

در مورد آمار و اطلاعات مربوط به کودکان کار و خیابانی مأخوذ از سازمان شهرداری باید خاطر نشان کرد که این آمار لیست مراکز پرتو و صبح رویش است، به عبارتی عداد اظهار شده کودکان تحت حمایت سازمان‌های

مربوط به شهرداری را نشان می‌دهد که این سازمان‌ها در کدام منطقه مستقر می‌باشند. لازم به ذکر است که مکان دستگیری این کودکان نامعلوم است.

بنابراین می‌توان گفت یکی از مهمترین دلایل ازدیاد آسیب‌های اجتماعی در استان تهران به ویژه شهرستان تهران بحث برنامه‌ریزی و مدیریت منطقه‌ای است که چون این مهم به درستی صورت نگرفته و از یک فرایند و پروسه منطقی پیروی نکرده پیامدهای فراوانی از جمله توسعه نامتوازن منطقه‌ای را به ارمغان آورده است. پدیده مذکور بین توسعه مناطق مختلف شکاف ایجاد کرده و تعادل بین آنها را از بین برده و نابرابری فضایی را موجب گردیده است. منظور از نابرابری فضایی، توزیع نابرابر فرصت‌ها و امکانات اقتصادی - اجتماعی در فضا است؛ بدین معنا که به علت برنامه‌ریزی شهری نادرست مبنی بر تمرکز امکانات و خدمات رفاهی همچون مراکز بهداشتی، درمانی، آموزشی و تأسیساتی همچون آب، برق، گاز، مراکز تفریحی و ... در شهرها و کلان-شهرها نسبت به مناطق دیگر، کشور با پدیده توسعه منطقه‌ای نامتوازن روبه‌رو خواهد شد که این پدیده پیامدهایی همچون عدم توسعه‌یافتگی و مهاجرت‌های بی پایه و اساس و برنامه‌ریزی نشده را به همراه دارد. بدیهی است افرادی که در مناطقی با حداقل خدمات رفاهی ساکن هستند خواهان مهاجرت به مناطقی هستند که خدمات رفاهی به وفور در آنها یافت می‌شود. بنابراین بسیاری از ساکنین روستاها و شهرهای کوچک به قصد برخورداری از این امکانات و خدمات به سمت شهرها و به ویژه شهرهای بزرگ گسیل می‌یابند و بدون هیچ‌گونه برنامه‌ریزی و هماهنگی از قبل صورت گرفته، آمار شهرنشینی به شدت بالا می‌رود. یکی از پیامدهای رشد بی رویه و بدون برنامه‌ریزی شهرنشینی این است که افراد تازه وارد به شهر نتوانسته‌اند خود را با الگوها و رفتارهای مرتبط با زندگی در شهر و به عبارتی سبک زندگی شهرنشینان وفق دهند. بنابراین از سوی سایر ساکنان شهر مورد طرد اجتماعی قرار می‌گیرند. افراد طرد شده (هم مهاجرین سازگار نشده با زندگی شهرنشینی و هم بخشی از مردم خود شهرها نیز که به دلایل مختلف با سایر شهرنشینان انطباق نیافته‌اند) به سمت حاشیه شهرها و یا یک منطقه خاص گرایش پیدا می‌کنند و در این مناطق تجمع می‌یابند. مناطقی که افراد طرد شده در آنجا گرد هم جمع می‌شوند به علت ضعف امکانات و عدم هم‌راستایی با سایر مناطق و همچنین تضاد و

تعارضی که از جهات مختلف بین سایر مناطق شهری و مناطقی که افراد طرد شده در آن ساکن هستند به وجود می‌آید، با گذشت زمان به مناطقی تبدیل می‌شوند که رشد و گسترش آسیب‌های اجتماعی در آنجا به نسبت سایر مناطق بیشتر خواهد بود؛ به گونه‌ای که در سطح شهر از مناطق مذکور تحت عنوان مکان‌های جرم‌خیز یاد می‌کنند.

۲-۵ پیشنهادهای کاربردی

جهت مدیریت بهتر آسیب‌های اجتماعی می‌توان پیشنهاداتی را به شرح زیر ارائه نمود:

۱. یکی از موضوعات مهم و به عبارتی قدم اول در برنامه‌ریزی و مدیریت بحث آسیب‌های اجتماعی، آمار و اطلاعات است هم در بعد گردآوری و هم در بعد ارائه آنها. روند پژوهش حاضر نشان داد که سازمان‌های مرتبط با آسیب‌های اجتماعی درخصوص آمار و اطلاعات با چند مشکل اساسی مواجه هستند: - نبود اطلاعات دقیق و شفاف در مورد آسیب‌های اجتماعی. - صحیح نبودن شیوه ارائه آمار و اطلاعات. - طولانی بودن روند اداری ارائه آمار و اطلاعات. - همکاری نکردن برخی از سازمان‌ها و واگذار کردن ارائه داده‌ها به سازمان‌های دیگر.

به نظر می‌رسد باید در حوزه آسیب‌های اجتماعی نهاد آمارگیری که مستقل از سازمان‌های دیگر باشد وجود داشته باشد؛ چرا که در حال حاضر چنین نهادی وجود ندارد و در مقابل دستگاه‌های متولی مقابله با آسیب‌های اجتماعی، آمار و اطلاعات این حوزه را جمع‌آوری می‌نمایند که این امر بی شک بر درستی و صحت آمار تأثیرگذار است.

از این‌رو، یکی از مهمترین پیشنهاداتی که می‌توان ارائه نمود این نکته است که با تأسیس چنین نهاد مستقلی بر روند گردآوری و ارائه آمار و اطلاعات آسیب‌های اجتماعی در کشور نظارت بیشتری اعمال کرد؛ چرا که آمار و اطلاعات درست و متقن سنگ‌بنای برنامه‌ریزی و مدیریت جهت پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی است.

۲. یکی دیگر از موضوعات مهم در بحث پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی توجه به این نکته است که در برخورد با این مسائل باید یک رویکرد علت‌کاو و علت‌سنجش نسبت به این آنها داشت. همانند سایر نمودهای اجتماعی، آسیب‌های اجتماعی نیز علت‌های چندگانه دارند و فروکاست آنها به یک علت، شناخت را ناقص و مدیریت آنها را با مشکل روبه‌رو می‌کند. به زعم ریمون آرون، جامعه‌شناس فرانسوی، تبیین یک نمود اجتماعی، عبارت است از: جست‌وجوی علت مؤثر آن، یعنی پیدا کردن نمودی قبلی که الزاماً به ایجاد نمود مورد بحث انجامیده است (آرون؛ ۱۳۹۶: ۳۹۸). بسیاری از مسائل اجتماعی علاوه بر این که دارای روابط علت و معلولی پیچیده‌ای هستند، با دیگر مسائل نیز رابطه متقابل و تقویت‌کننده دارند و همین امر پیگیری و پرداختن به آنها را مشکل می‌سازد. بنابراین برای تبیین آسیب‌های اجتماعی و نگرستن به ارتباط متقابل بین آنها باید تفکر و دید سیستمی اتخاذ کرد؛ چرا که تفکر سیستمی برای مقابله با ابعاد چندگانه و پیچیده مشکلات مورد استفاده قرار می‌گیرد و همچنین این نوع تفکر دربرگیرنده فرآیندهای درک چگونگی تأثیر و تأثر مسائل بر روی یکدیگر است. به طور کلی، رویکرد سیستمی مربوط به مسائلی است که از روابط نشأت می‌گیرند و دارای چرخه روابط علی هستند نه روابط علت و معلولی خطی و همچنین بر تأثیرات متقابل و دوگانه تأکید دارند. بنابراین برای مدیریت مؤثر و همه‌جانبه آسیب‌های اجتماعی، باید به علت و ریشه این آسیب‌ها توجه نمود و لازمه این امر اتخاذ تفکر و دیدی سیستمی نسبت به آنهاست.

۳. از آنجا که جامعه همانند یک سیستم است که تمامی اجزا و عناصر آن به هم مرتبط هستند لذا برای پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی علاوه بر توجه کردن به بخش انتظامی و اجتماعی به سایر بخش‌ها و هادها همچون نهاد اقتصاد نیز توجه نمود؛ چرا که در تمامی آسیب‌های اجتماعی مورد بررسی این پژوهش، اقتصاد یک عامل بسیار مهم و تأثیرگذار است. سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان باید راهکارهایی جت بهبود وضعیت اقتصادی هم در کوتاه‌مدت و هم در بلند مدت ارائه و اجرایی نمایند.

۴. یک نکته مهم دیگر بحث موازکاری سازمان‌های متولی آسیب‌های اجتماعی در کشور است. باید در مرحله سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی به ظرفیت‌ها و امکانات سازمان‌های مذکور توجه شود تا بدین وسیله بتوان ضمن

جلوگیری از موازی کاری و هدایتگری صحیح منابع مالی و انسانی، زمینه تحلیل و هدفگذاری موثر برنامه ها را نیز مهیا کرد. به عبارتی این مسئله علاوه بر این که زمینه هماهنگی و همکاری لازم بین دستگاههای اجرایی ذیربط را فراهم می آورد، از پراکنده کاری و موازی کاری احتمالی نیز جلوگیری به عمل خواهد آورد و این اقدام موجبات اثربخشی هر چه بیشتر فعالیت ها و اقدامات جهت پیشگیری و کاهش آسیب های اجتماعی را ایجاد خواهد کرد.

از این رو، باید به بحث بازنگری در ساختار، اساسنامه ها و شرح وظایف موجود دستگاه های اجرایی مرتبط با کنترل و کاهش آسیب های اجتماعی با هدف حذف ساختارهای و وظایف موازی و کارآمدی بیشتر و تأمین منابع لازم دقت وافر شود.

۵. یک نکته حائز اهمیت این موضوع است که می بایست محتوای سیاستگذاری ها در حوزه آسیب های اجتماعی متناسب با شرایط جامعه باشد و بر مبنای سافته های علمی تدوین شده و کاربردی باشند که قابلیت اجرا داشته باشند و بتوان برای تدوین برنامه های اجرایی و عملیاتی به این سیاست ها رجوع کرد. شاید یکی از دلایلی که موجب شده در حوزه آسیب های اجتماعی سیاست های مناسبی اتخاذ نشود یا سیاست هایی که اتخاذ شده در عمل کمتر مورد توجه قرار گیرد، کیفیت محتوای سیاست های تعیین شده باشد که در مقایسه با سایر عرصه ها ضعیف تر است. بنابراین در تدوین سیاست ها در این حوزه باید به این نکات توجه کرد: نیازسنجی و اولویت بندی های مناسب، علمی بودن و کاربردی بودن سیاست ها، در اختیار داشتن داده ها و اطلاعات مورد نیاز و کافی برای سیاستگذاری در حوزه آسیب های اجتماعی، عدم وجود تناقض در سیاست های اتخاذ شده.

۶. نکته دیگری که نباید فراموش کرد این است که حتی اگر فرایند سیاستگذاری و محتوای سیاست های اتخاذ شده برای آسیب های اجتماعی هم مطلوب پیش رود ولی در برنامه ریزی های اجرایی و عملیاتی به آنها توجه نشود اثربخش نخواهد بود و نمی توانند نقشه راه عملی برای پیشگیری و کاهش آسیب های اجتماعی باشند. بنابراین باید بر فرایند اجرایی شدن سیاستگذاری ها و برنامه ریزی ها نظارت شود. از این رو می توان گفت، نظارت و کنترل یکی از اجزای اصلی سیستم مدیریت همه جانبه نگر در تمامی حوزه ها اعم از حوزه آسیب های

اجتماعی محسوب می‌گردد، به طوری که بدون توجه به آن، سایر اجزا مدیریت مثل برنامه‌ریزی، اجرا و سازماندهی دارای نقص بوده و تضمینی برای انجام درست آنها وجود ندارد. سیستم مدیریت همه‌جانبه‌نگر باید دارای یک سیستم نظارتی فعال باشد تا به طور مداوم از اقدامات دستگاه‌های مختلف مطلع شود و بتواند این مسأله را ارزیابی نماید که فرایندها و اقدامات در راستای اهداف مشخص شده هستند یا نه.

۳-۵ پیشنهادهای پژوهشی

از جمله پیشنهادات پژوهشی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. شناسایی نقاط قوت و ظرفیت‌های حوزه آسیب‌های اجتماعی در راستای مدیریت همه‌جانبه‌نگرانه آنها؛
۲. بررسی شیوه‌های مختلف افزایش احساس مسئولیت اجتماعی و مشارکت شهروندان در حوزه پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی؛
۳. مطالعه تطبیقی سیاستگذاری‌های انجام شده در حوزه پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی (بررسی تجربه کشورهای موفق در حوزه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی)؛
۴. تحلیل و نقد سیاستگذاری‌های کشور در حوزه آسیب‌های اجتماعی؛
۵. تحلیل و نقد سیاستگذاری‌های انتظامی و آثار آن در حوزه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی؛
۶. تحلیل و نقد سیاستگذاری‌های فرهنگی و آثار آن در حوزه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی؛
۷. تحلیل و نقد سیاستگذاری‌های رسانه‌ای و آثار آن در حوزه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی؛
۸. تحلیل و نقد سیاستگذاری‌های عمرانی و آثار آن در حوزه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی.

الف) منابع فارسی

- احمدی، حبیب (۱۳۸۴)؛ جامعه‌شناسی انحرافات، تهران: انتشارات سمت.
- آرون، ریمون (۱۳۹۲)؛ مراحل اساسی اندیشه در جامعه‌شناسی، ترجمه باقر پرهام، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- ازکیا، مصطفی (۱۳۸۱)؛ جامعه‌شناسی توسعه و توسعه‌نیافتگی روستایی ایران، تهران: انتشارات اطلاعات.
- اسدی، معصومه (۱۳۸۸)؛ "جی آی اس (GIS) در یک نگاه"، اطلاعات علمی، سال بیست و چهارم، شماره ۵، ص ۱۸-۲۰.
- اطاعت، جواد؛ موسوی، زهرا (۱۳۹۰)؛ تمرکززدایی و توسعه پایدار در ایران، تهران: انتشارات انتخاب.
- اک، جان ای؛ چینی، اسپنسر؛ کمرون، جیمز جی؛ لیتنز، مایکل و ویلسون، رونالد وی (۱۳۸۸)؛ تهیه نقشه برای تحلیل بزهکاری: شناسایی کانون‌های جرم‌خیز، ترجمه محسن کلانتری و مریم شکوهی، انتشارات آذر کلک، زنجان.
- امیری، مجتبی؛ پورموسوی، سید موسی؛ صادقی، منصوره (۱۳۹۲)؛ مطالعه آسیب‌های اجتماعی ناشی از حاشیه نشینی در منطقه ۱۹ شهرداری تهران از دیدگاه مدیران شهری، فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، سال دوم، شماره پنجم.
- امیریان، سهراب (۱۳۸۵)؛ تحلیل نقش دولت در گسترش و تمرکز شهرنشینی در ایران (با تأکید بر دولت مدرن)، رساله دکتری، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران.
- انصاری، عبدالمعبود (۱۳۸۹)؛ ایرانیان مهاجر در ایالات متحده، ترجمه ابوالقاسم سری، تهران: انتشارات آگه.
- اوبرای، آمار جیت سینگ (۱۳۷۰)؛ مهاجرت، شهرنشینی و توسعه، ترجمه فرهنگ ارشاد، تهران: انتشارات موسسه کار و تأمین اجتماعی.

بلیک‌مور، کن (۱۳۸۵)؛ مقدمه‌ای بر سیاست‌گذاری اجتماعی، ترجمه علی اصغر سعیدی و سعید صادقی جقه، تهران: موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.

بیکر، ترزال (۱۳۸۹)؛ نحوه انجام تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ نایی، چاپ چهارم، تهران: نشر نی.
پارک، رابرت (۱۳۸۵)؛ نظراتی درباره بررسی شهر و رفتار انسانی و محیط شهری، فصلنامه در مفهوم شهر ۲، گروه مطالعات شهری و منطقه‌ای، تهران.

پایلی‌یزدی، محمد حسین؛ ابراهیمی، محمد (۱۳۸۱)؛ نظریه‌های توسعه روستایی، تهران: انتشارات سمت.
پروین، ستار؛ کلانتری، عبدالحسین (۱۳۹۲)؛ مهاجرت درون شهری و امکان شکل‌گیری آسیب‌های اجتماعی (مطالعه موردی محله دروازه غار)، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره سی و پنجم.
پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات (۱۳۹۶)؛ گزارش طرح ملی آسیب‌های اجتماعی ۳۱ استان.
پوریوسفی، حمید؛ شریعت‌نژاد، عبدالرضا (۱۳۸۸)؛ بررسی عوامل فرهنگی - اجتماعی موثر بر آسیب‌های اجتماعی در خانواده-های جانبازان متأهل ساری، مجله مدیریت فرهنگی، سال سوم، شماره پنجم.
پیران، پرویز (۱۳۷۵)؛ دیدگاه‌های نظر در جامعه‌شناسی شهر و شهرنشینی، ماهنامه اطلاعات سیاسی - اقتصادی، شماره ۵۲-۴۲.

تقوی، نعمت‌اله (۱۳۷۱)؛ مهاجرت‌های روستا - شهر (درآمدی جامعه‌شناختی بر نظریه‌ها)، انتشارات ستوده، تبریز.

توسلی، غلامعباس (۱۳۸۳)؛ جامعه‌شناسی شهری، تهران: انتشارات دانشگاه پیام‌نور.
جغتایی، محمدتقی؛ همتی، فریده (۱۳۸۰)؛ سیاست اجتماعی، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.
چلبی، مسعود (۱۳۹۵)؛ جامعه‌شناسی نظم: تشریح و تحلیل نظری نظم اجتماعی، انتشارات نی، تهران.
حاتمی‌نژاد، حسین؛ حاتمی‌نژاد، حجت (۱۳۹۱)؛ تحلیلی جغرافیایی پیرامون اثرگذاری کالبد مناطق شهری بر ایجاد جرم نمونه موردی: سکونتگاه‌های غیررسمی مشهد، فصلنامه علمی پژوهشی برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سال دوم، شماره هفتم.

حکمت‌نیا، حسن؛ موسوی، میرنجف (۱۳۸۳)؛ بررسی و تحلیل روند تغییرات سطوح توسعه و نابرابری‌های ناحیه‌ای در استان یزد، مجله جغرافیا و توسعه، شماره چها و نه و پنجاه.

دواس، دی. ای (۱۳۸۰)؛ پیمایشی در تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ نایی، تهران: انتشارات نی.

دین، هارتلی (۱۳۸۸)؛ سیاست‌گذاری اجتماعی، ترجمه عبدالله بیچرانلو، تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

راولینگسون، کارن؛ آنکاک، پیترو و می، مارگارت (۱۳۹۱)؛ کتاب مرجع سیاست‌گذاری اجتماعی، ترجمه علی‌اکبر تاج‌مزی‌نایی، محسن قاسمی، مرتضی قلیچ، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

ربانی، رسول؛ افشار کهن، جواد (۱۳۸۱)؛ حاشیه‌نشینی، مشارکت و مسائل اجتماعی شهری، فصلنامه فرهنگ اصفهان، شماره بیست و سوم.

رضویان، محمدتقی؛ (۱۳۸۱)؛ برنامه‌ریزی کاربری اراضی شهری، تهران: انتشارات منشی.

زاهدی‌اصل، محمد (۱۳۹۳)؛ آسیب‌های اجتماعی از منظر مددکاری اجتماعی، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

زنگی آبادی، علی؛ پرهیز، فریاد؛ خیام‌باشی، احسان (۱۳۹۴)؛ تحلیل زمانی - مکانی آسیب‌های اجتماعی مرتبط با مواد مخدر (مطالعه موردی: منطقه ۱۲ شهر تهران)، فصلنامه پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، دوره چهارم، شماره اول.

زیبرا، مارتین (۱۳۸۵)؛ نظریه‌های جامعه‌شناسی پردشدگان اجتماعی، ترجمه سید حسن حسینی، تهران: انتشارات نی.

ستوده، هدایت‌الله (۱۳۸۶)؛ مقدمه‌ای بر آسیب‌شناسی اجتماعی، تهران: انتشارات آوای نور.

سرمد، زهره و دیگران (۱۳۸۵)؛ جامعه‌شناسی تاریخی خانواده، تهران: انتشارات سهامی انتشار.

سعیدی، عباس (۱۳۸۷)؛ سطح‌بندی روستاهای کشور، تهران: انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.

سلیمی، علی؛ داوری، محمد (۱۳۸۶)؛ مجموعه مطالعات کجروی و کنترل اجتماعی: جامعه‌شناسی کجروی، قم: انتشارات حوزه و دانشگاه.

شیخی، محمد (۱۳۸۰)؛ برنامه ریزی منطقه ای در ایران (۱۳۸۰-۱۳۶۰) ضرورت ها، گرایش ها و چالش ها، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ششم.

شیخی، محمد (۱۳۸۲)؛ سکونتگاه‌های خودرو، گذار از حاشیه‌نشینی به الگویی از سکونتگاه پیرامون کلان-شهرهای ایران، مجموعه مقالات حاشیه‌نشینی و اسکان غیر رسمی، تهران: انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

صدیق سروستانی، رحمت اله (۱۳۶۹)؛ انسان و شهرنشینی، نامه علوم اجتماعی، شماره اول.

صدیق سروستانی، رحمت‌الله (۱۳۸۷)؛ آسیب‌های اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات)، تهران: انتشارات سمت.

صرافی، مظفر (۱۳۷۹)؛ مبانی برنامه ریزی توسعه منطقه ای، تهران: انتشارات سازمان برنامه و بودجه.

صرامی، حسین (۱۳۸۱)؛ مرکز پیرامون و روابط شهر و روستا، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، شماره هفتاد و هفت.

صمدی، مجتبی؛ احمدی، علی (۱۳۹۶)؛ اطلس فرهنگی ایران؛ مولفه‌های محوری در پی‌سوت‌نگاری و مهندسی فرهنگی، دو فصلنامه علمی - پژوهشی دین و ارتباطات، سال بیست و چهارم، شماره دوم.

عبادی نژاد، سید علی؛ نصرتی، اکبر (۱۳۹۴)؛ تحلیل توزیع مکانی-زمانی سرقت منزل در شهر ارومیه با استفاده از GIS، فصلنامه پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، سال اول، شماره چهارم.

عبداللهی، محمد (۱۳۸۱)؛ آسیب‌های اجتماعی و روند تحول آن در ایران، تهران: انتشارات آگه.

عظیمی، ناصر (۱۳۸۱)؛ پویای شهرنشینی و مبانی نظام شهری، تهران: انتشارات نیکان.

غفاری، غلامرضا؛ حبیب‌پور گتایی، کرم (۱۳۹۳)؛ سیاست اجتماعی؛ بنیان‌های مفهومی و نظری، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

فلسون، مارکوس؛ کلارک، رونالد. وی (۱۳۸۷)؛ فرصت و بزهکاری: نگرشی کاربردی برای پیشگیری از بزهکاری، ترجمه محسن کلانتری و سمیه قزلباش، زنجان: انتشارات دانش.

فیروزنیا، قدیر؛ رکن‌الدین افتخاری، عبدالرضا (۱۳۸۲)؛ جایگاه روستا در فرآیند توسعه ملی از دیدگاه جمعی از صاحب‌نظران، تهران: انتشارات موسسه توسعه روستایی ایران.

فیروزی، محمدعلی؛ مدانلو جویباری، مسعود (۱۳۹۶)؛ واکاوی آسیب‌های اجتماعی در محلات فرسوده شهری (نمونه موردی: منطقه سه شهر ساری)، مجله آمایش جغرافیایی فضا، دوره هفتم، شماره بیست و چهارم.

کامکار، مهدیس (۱۳۸۲)؛ سیاست اجتماعی؟، فصلنامه رفاه اجتماعی، دوره دهم، شماره سوم.

کرایب، یان (۱۳۹۲)؛ نظریه اجتماعی کلاسیک، ترجمه شهناز مسمی پرست، تهران: انتشارات آگه.

کلانتری، خلیل (۱۳۸۷)؛ برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای (تئوری‌ها . تکنیک‌ها)، تهران: انتشارات خوشبین.

کلانتری، صمد (۱۳۸۲)؛ کلیات جمعیت‌شناسی، تهران: انتشارات هور و سلیمان.

کلانتری، محسن (۱۳۸۰)؛ بررسی جغرافیایی جرم و جنایت در مناطق شهر تهران، پایان‌نامه دکتری دانشگاه تهران، تهران.

کلانتری، محسن؛ توکلی، مهدی (۱۳۸۶)؛ شناسایی و تحلیل کانون‌های جرم‌خیز شهری، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، سال دوم، شماره دوم.

کوزر، لوئیس (۱۳۹۳)؛ زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: انتشارات علمی.

گیدنز، آنتونی (۱۳۹۲)؛ جامعه‌شناسی، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: انتشارات نی.

گیدنز، آنتونی (۱۳۹۳)؛ راه سوم: بازسازی سوسیال دموکراسی، ترجمه منوچهر صبوری کاشانی، تهران: انتشارات شیرازه.

لهسایی‌زاده، عبدالعلی (۱۳۶۸)؛ نظریات مهاجرت، شیراز: انتشارات نوید.

محسنی، رضا علی؛ نصرتی پایانی، عزت الله (۱۳۹۳)؛ نسبت شهر با جرم و آسیب‌های اجتماعی (مطالعه‌ای در رتبه‌بندی جرایم و آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی شهر گرگان)، مجله پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، شماره هفتم.

مرکز آمار ایران (۱۳۹۵)؛ سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵.

ممتاز، فریده (۱۳۸۹)؛ انحرافات اجتماعی، تهران: انتشارات سهامی انتشار.

میسرا، آر. پی (۱۳۸۶)؛ چهارچوب مکانی برنامه‌ریزی چند سطحی در ایران، تهران: انتشارات مرکز آموزشی و پژوهش در برنامه‌ریزی منطقه‌ای ستزمان برنامه و بودجه.

نچمیاس، فرانکفورت (۱۳۸۱)؛ روش‌های پژوهش در علوم اجتماعی، ترجمه فاضل لاریجانی، تهران: انتشارات سروش.

هال، آنتونی؛ میجلی، جیمز (۱۳۸۸)؛ سیاست اجتماعی و توسعه، ترجمه علیرضا صادقی، مهدی ابراهیمی، تهران: انتشارات جامعه شناسان.

واگو، استفان (درآمدی بر تئوری‌ها و مدل‌های تغییرات اجتماعی، ترجمه غروی‌زاده، تهران: انتشارات علم. وصالی، سعید؛ امیدی، رضا (۱۳۹۳)؛ سیاست‌گذاری اجتماعی: زمینه‌ها و رویکردها، فصلنامه برنامه‌ریزی و بودجه سال نوزدهم، شماره اول.

وینفری، لیثم‌تامس (۱۳۸۸)؛ نظریه‌های جرم‌شناسی، ترجمه سید رضا افتخاری، گناباد: انتشارات مرندیز، دانشگاه آزاد واحد گناباد.

یاوری، مجید (۱۳۸۸)؛ بررسی منطقه‌ای در استان خراسان رضوی، مجله جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای، شماره هفتم.

یوسفی، محمدمهدی؛ امیرمظاهری، امیرمسعود؛ کلدی، علیرضا (۱۳۹۷)؛ تدوین مدل مفهومی با استفاده از نظریه بنیانی در مطروودین اجتماعی، مطالعه موردی غربت‌های شهر مصیری، مجله مطالعات جامعه‌شناسی، دوره یازدهم، شماره چهل و یک.

- Bennett, T. (۱۹۹۵); "Identifying, Explaining and Targeting Burglary Hot Spots", European Journal on Criminal Policy and Research, Vol. ۳, p. ۱۱۳-۱۲۳.
- Boisteau , Charlotte ; Pedrazzini , Yves (۲۰۰۷); Urban Violence and Security Policies: Local public and private practices for securing the urban space Action-oriented research in Barcelona and Bogotá Points for consideration, Geneva International Academic Network (GIAN).
- Burchardt, T. Le Grand. J, & Piachand, D. (۲۰۰۲). Social exclusion in Britain: ۲۲۷-۲۴۴.
- Gordon, D. Dominic. A, & Juli, T. (۲۰۰۷). Multidisciplinary handbook of social exclusion Research, John.
- Hakim, Catherine (۱۹۸۲); Secondary analysis in social research: a guide to data sources and methods with examples. Allen and Unwin / Unwin Hyman, London, UK.
- Hopkins, M. (۲۰۰۴); Targeting Hot Spots of Alcohol Related Town Centre Violence: a Nottingham Shire Case Study, Security Journal, Vol.۷, Issue ۴, pp.۵۳-۶۶.
- Kasarda, J. D., Lindsay, G., (۲۰۱۱); Aerotropolis: The Way We'll Live Next. Farrar, Straus and Giroux.
- Kothari, U. (۲۰۰۲). Migration and Chronic Poverty; Institute for Development Policy and Management; Working paper, ۱۶, ۱۸.
- McCord, E.S. and Ratcliffe J.H. (۲۰۰۹); Intensity Value Analysis and the Criminogenic Effects of Land use Features on Local Crime Patterns, Crime

Patterns and Analysis, ۲(۱): ۷, available at:
www.jratcliffe.net/papers/McCord_Ratcliffe.

Murphy, A. B., "Political Geography" International Encyclopedia of The Social & Behavioral Sciences, ۲۰۰۱, Pp. ۱۱۶۶۱_۱۱۶۶۷.

Obery, A.S. (۱۹۹۱). Migration, urbanization and development, translating by Farhang va Ershad. Institute of Labor and Social Security, Tehran. (In Persian). Oxford English Dictionary (۲۰۰۱); Publisher: Oxford University Press, United Kingdom.

Pearson, R. (۲۰۰۴). New fundamental in planning for local economic development:entrepreneurial communities, Georgia Institute of Technology City and Regional Local Economic Development, New York: Free Press.

Pfhol,S.J (۱۹۸۵); Images of deviance and social control, New York: McGrow-Hill, *Regional Science Association*, ۸۹(۱), ۲۷- ۴۲.

Shaw, Clifford R., McKay, Henry D. (۲۰۱۲); The social disorganization theory. Center for Spatially Integrated Social Science, Retrieved from, www.csiss.org/classics/content/۶۶.

Silver, H. (۲۰۰۶) Social Exclusion and Social Solidarity:Three Paradigms. *International Labour review* , pp ۵۳۰-۵۷۸.

Silver, H. (۲۰۰۸). Social exclusion and social solidarity: Three paradigms in David Byrne. *Social Exclusion; Critical Concept in Mobility Sociology* (۲۶۲-۳۱۳). Vol I Social Exclusion – the History and Use of a Concept.

Sonders,D.(۱۹۹۳); *Social Theory and Urban Questions*,London: Routledge.

Taylor, R.B. (۱۹۹۸); *Crime and Small – Scale Places: what we know, what we can prevent, and what else we need to know*, *Crime and Place: Plenary Papers of the*

1997 Conference on Criminal Justice and Evaluation, U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice, Research Forum, p.3.

Todaro, P.M. (1975). Income expectations, rural-urban migration and employment in Africa. *International Labour Review*. Vol. 104, No.5.

Wallace, Marnie ; Wisener, Michael & Collins, Krista (2006); *Neighbourhood Characteristics and the Distribution of Crime in Regina*, Crime and Justice Research Paper Series, Catalogue no. 85-061-MIE — No. 008 ISSN: 1707-0203 ISBN: 0-662-44287-3.

Wilson, A. G., (2010); *The general urban model: Retrospect and prospect*. Papers

Wirth, L (1994); *Urbanism as a way of life*, American Journal of Sociology, Chicago: Chicago University Press.

Wirth,L.(1938); *Urbanism as a way of life*, American Journal of Sociology, Chicago: Chicago University Press.